

Tã âti-âti Tãndí Yésũ rî tãsi Yõwání drí ìgĩlĩ rĩ Yõwání

Tã 'ê'á zĩlã nĩlĩ sísĩ rĩ

Búkũ nô, lãj'óbá Yõwání ìgĩ nĩ, gólã ì'dĩ íyĩ zĩ 'bá lãj'óbá gólã Yésũ drí lèlè rõô rĩ. Gólã ì'dĩ gólã tã Yésũ drí 'èlè rĩ ndrè 'bá cú íyĩ lĩfĩ sĩ rĩ. Gólã ìgĩ búkũ Tã Â'dã kã kpá nĩ, gõ'dá kpá Tã Ìgĩ-ìgĩ Yõwání kã nã rĩ 'bá yĩ bẽ. Gólã ìgĩ búkũ nô tãlã õjĩlã õlè ró bẽ kĩ, Yésũ Ôvãrí rĩ mvá 'ĩ. Gõ'dá tã lèlè gólĩyĩkã 'dĩ tãsi rĩ, gólĩyĩ â'dô â'dó'á lédrẽ-lédrẽ ãdũkũ ãkó rĩ bẽ.

Yõwání â'dã tã 'dĩ â'dólé tã pãtĩĩ ró, tã lâràkô ãzã 'bá yĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ Yésũ drí 'èlè rĩ â'dã-â'dã lâ yĩ sĩ, gõ'dá kpá tã Yésũ drí rĩ'á âtalã íyĩ tãsi rĩ 'bá yĩ tãsi. Tã ìgĩ Yõwání kã nõ 'á rĩ, úzĩ Yésũ nõtĩ:

Ôvãrí rĩ â'dã 'bá, Kãbĩlĩkĩ drĩ tĩ 'bá Ôvãrí kã, Ôvãrí rĩ mvá, 'Díyĩ pã 'bá tã lâ 'bãlè trá ãkũ ró, Ngã ì'ĩ 'bá, Lédrẽ-lédrẽ ãdũkũ ãkó fẽ 'bá, Gólã lãtĩ mbĩ nĩzõ Ôvãrí ngálã rĩ â'dã 'bá, Gólã â'dó 'bá ró ãngó drĩ ndrĩ, Lôkĩ 'bá tãndĩ rĩ 'bá kãbĩlĩkĩ íyĩkã vó lâ ndrèlè dódó, Gólã õjĩlã ìngã 'bá õdrã 'ásĩ, gõ'dá Gólã â'dó 'bá fẽ ãmbãndĩ ró.

Tã gólãkã lãvũ 'bá kôró rĩ kĩ nõtĩ, Yésũ â'dô lédrẽ-lédrẽ ãdũkũ ãkó rĩ fẽ'á ãmã drí ngã fẽfẽ drĩ-bãlãyĩ ró, õzõ mã õlè tã gólãkã trá rĩ.

Tã Yésũ Ôvãrí rĩ â'dã 'bá ró rĩ tãsi

1 Drē ākpākā'dā sísí ó'bāá āngó nō drē kô rî, “ ‘Ôvârí rî â'dá 'bá” * bê rî'á Ôvârí bê. Gólá Ôvârí 'î.

2 Ítō vō 'ásĩ, Ôvârí òtírĩ āngó 'bāâ rî, gólá bê rî'á Ôvârí bê.

3 Òzō Ôvârí òlě trá ngá lô'bālě rî, Ôvârí âtâ tã lâ gólá drí, drílâ 'èzó lâ, nyé òzō Ôvârí drí lělě rî kâtí. Ngá āzâ yû'dawá 'bālě cú ítí gólá ākó.

4-5 Gólá ĩ'dĩ Ôvârí drí âjólé lédrě-lédrě ãdūkū ākó rî fělě òjílâ drí rî. Gólá kpá ĩ'dĩ Ôvârí drí âjólé ngá ĩ'ĩ íyíkâ bê ânĩlí ìnĩrĩkúwá tã ònjí kâ drólé volé òjílâ pĩpĩsílí 'ásĩ rî. Gbō lé òjílâ lěé ĩyĩ kô ìnĩrĩkúwá ĩyíkâ ĩ'ílí rî, ícá kô lôsĩ gólâkâ ìnĩrĩkúwá ĩ'ĩ kâ 'dĩ pělě.

6-7 Āgô āzâ bê rú lâ Yōwánĩ bābātízĩ 'è 'bá ró rî. Ôvârí njĩ gólá trá jólé nĩ'á tã Ngá ĩ'ĩ 'bá kâ pělě òjílâ drí, gólĩyĩ èèdê ĩyĩ njāâ ngá ĩ'ĩ 'bá 'è 'bá âcálé 'dĩ tělě tã lělě sĩ tã âtĩ-âtĩ 'dĩ 'á.

8 Yōwánĩ rî gógó â'dó kô Ngá ĩ'ĩ 'bá 'dĩ ĩ'dĩ. Gō'dá lôsĩ Yōwánĩ kâ rî íyíkâ cé Ngá ĩ'ĩ 'bá rî gógó 'dĩ tã lâ pělě òjílâ drí.

9 Gólá Ngá ĩ'ĩ 'bá ró Ôvârí rî â'dá 'bá âmâ drí rî ĩ'dĩ tíbê Ôvârí drí âjólé úrú lésĩ òjílâ mvá ró âmâ lāfálé āngó 'á nōngá, tã mbĩ Ôvârí kâ â'dalé âmâ òjílâ drí rî ĩ'dĩ.

10 Gbō lé ó'bā bê òjílâ āngó nō 'á ndrĩ gólá sĩ rî, gō'dá kpálé gólá â'dô bê kpá ĩ'dĩ Ôvârí rî â'dá 'bá ró òjílâ drí āngó nō 'á rî, òjílâ dũũ gâ ĩyĩ volé dó gólá rî nĩlí 'díyĩ pã 'bá ró.

* 1:1 1.1 Ôvârí rî â'dá 'bá Yōwánĩ zĩ gólá “ ‘Úlĩ”””.

11 Gbõ lé útì bē gólâ òjílã Yúdã yí kâ ró rí, Yúdã yí gã ìyí gólâ dó.

12 Gõ'dá ùrùkâ 'bá yí lãfálé sī gólìyì tìbê tã lē 'bá trá gólâ 'á rí, gólâ 'bã gólìyì trá â'dólé Ôvârí rí mvá yí ró p̄p̄ìsìlì tãndì iyíkâ rí sī.

13 Gólìyì âcâ trá â'dólé Ôvârí rí mvá yí ró, tãlâ gólìyì lē tã trá gólâ tìbê Ôvârí rí â'dá 'bá rí 'á rí drí sī. Gólìyì âcâ â'dólé Ôvârí rí mvá ró 'dĩ â'dó òzõ ãmâ òjílã mvá ândrê drí t̄lì nĩ átã bē rí tí kô, Ôvârí jã â'dô-â'dô gólìyíkâ rí ì'dĩ gólìyì 'bãlé â'dólé ìyì mvá yí ró.

14-15 Gõ'dá gólâ tìbê “ Ôvârí rí â'dá 'bá” ’ rí útì trá òjílã mvá ró ânĩlì rĩlì ãmâ lãfálé 'á ãngó nõ 'á. ãmâ lãjõ'bá gólâkâ rí, mã nĩ gólâ Ôvârí rí mvá ãlõwá ró, tãlâ mbârâkã átã lâ Ôvârí kã fêlé gólâ drí rí tãsĩ. Gólâ ì'dĩ tìbê Yōwánì bãbâtízì 'è 'bá ró rí drí tã lâ âtalé kĩ'á nĩ rí, gólâ â'dô âcã'á rí. Yōwánì âtã kĩ, “Nõõ ãgô tìbê mã drí rĩ'á tã lâ âtalé ãnì drí kizó nĩ rí, ãã'dô âcã'á mã vósì rí ì'dĩ. Gõ'dá ãmbã gólâkâ rí lãvũ gãrã ámakã rí dr̄ĩ sī. Mã nĩ trá, 'dĩ tã p̄t̄t̄ĩ 'ì, tãlâ gólâ bē rĩ'á dr̄ẽ ãkpãkã'dã útì mã kô.” Gólâ Ôvârí rí â'dá 'bá ró 'dĩ ãã'dô p̄p̄ìsìlì p̄t̄t̄ĩ mb̄ì bē 'à ã'dì bē òjílã tãsĩ.

16 'À ã'dì ãmbã gólâkâ òjílã tãsĩ 'dì sī, gólâ fē òrē trá ãmâ drí lãvũlì gãrã zãã bãdĩ.

17 Nĩ ndrê dr̄ẽ, Ôvârí fē tã 'bã'bã ìyíkâ ãmâ drí Músã sī, gõ'dá gólâ rí 'à ã'dì trá ãmâ tãsĩ Yésũ Krístõ sī. Gõ'dá mã nĩ p̄p̄ìsìlì p̄t̄t̄ĩ mb̄ì gólâkâ Yésũ sī.

18 Òjílã ãzãkã yũ'dãwã Ôvârí rí ndr̄ẽ 'bá trá ìyì

līfī sī rī. Gō'dá Yésū Ôvârí rī mvá ró ĩ'dī Ôvârí rī cócóló 'í. Gólâ â'dâ â'dô-â'dô tândí Ôvârí kâ ôjílâ tāsī rī trá dódó ôjílâ drí āngó nō 'á tā 'ē'ē iyíkâ rī sī.

Tā drī-'bá ąngí Yúdǎ yí kâ rī 'bá yí drí ôjílâ jǒzó nī'á Yōwánī bābātízī 'ē 'bá ró rī ĩjílí rī (Mātáyō 3.1-12; Mārākō 1.1-8; Lúkǎ 3.1-18)

¹⁹ Drī-'bá ąngí Yúdǎ yí kâ rī 'bá yí ârī ĩyī tā bê kí'á nī rī, Yōwánī rī'á tā pē'á kpá bābātízī 'ē'á ôjílâ drí rī, gólíyī pīpīsílí drí lōngázó tā rī 'dī tāsī. Gō'dá drílíyī drī-'bá āzâ 'bá yí gólíyī lāfálé 'ásī gō'dá kpá ũgúlí âťī 'bá gólíyíkâ āzâ 'bá yí bê jǒzó Yērōsālémǎ 'ásī nīlí Yōwánī rī ĩjílí ngátá gólâ ā'dí ĩ'dí yā rī, ngátá gólâ 'díyī pā 'bá Ôvârí drí tā lâ âtálé kīzó nī, yí â'dô ájó'á lâ āngó 'á ôjílâ pālé rī ĩ'dí yā rī.

²⁰ Gō'dá ôjílâ jǒlé 'dī 'bá yí câ bê Yōwánī ngálâ tā 'dī ĩjílí rī, Yōwánī drí ngázó tā lôgǒlé gólíyī drí trǎ kí, yí â'dó kô 'díyī pā 'bá tā lâ âtálé rī ĩ'dí.

²¹ Gō'dá āgô 'dī 'bá yí drí tā ĩjízó kpá ó'dí Yōwánī tǐ kí, “Háyī, ngǎ gō'dá nī ā'dí ĩ'dí yā? Nī tā ąngū 'bá Ēlǐyā gólâ 'ē 'bá āgǒlé kpá ó'dí rī ĩ'dí yā?” Yōwánī kí gólíyī drí rī, “Má â'dó Ēlǐyā ĩ'dí kô.” Gō'dá gólíyī drí Yōwánī rī ĩjízó kpá ó'dí kí, “Mǎ kí, gō'dá nī áníkâ kó ā'dí ĩ'dí yā, nī tā ąngū 'bá Músǎ drí tā lâ ĩgílí búkū* Ôvârí kâ 'á kí'á nī rī, āâ'dô âcá'á rī ĩ'dí?” Gō'dá Yōwánī drí tā-drī jǎzó kpá ó'dí kí, “Kó kô, má â'dó kpá kô tā ąngū 'bá ānī drí tā lâ âtálé 'dī ĩ'dí.”

* **1:21 1.21** Nī zǐ tā Músǎ drí ĩgílí tā ąngū 'bá 'dī tāsī rī Tā 'Bǎ'bǎ Āndǎ 18.15-19 'á.

22 Gõ'dá gólĩyì drí gólâ rî ìjízó kpá ó'dí kī, “Ní âtâ drē tā mbî ãmâ drí, mã gō ró bê nĩ'á âtálâ òjílâ ãmbâ-ãmbâ ãmâ àjó 'bá rî yí drí. Gõ'dá ní áníkâ kó ã'dí ì'dí yā?”

23 Gõ'dá Yōwánì drí tã-drĩ lògõzó gólĩyì drí úlì gólĩyì tã àngũ 'bá Ìsáyã drí àngũlì íyì tãsì kī, “Má à'dô áká'á tã ìyálé òmã 'álâ òjílâ drí kī, 'Kúmú ãmákâ bí ànĩ'á, nĩ èdê látì njãâ gólâ drí ànìzó 'á lâ sī.”

Ìsáyã 40.3

24 Gõ'dá òjílâ drĩ-'bá àngí Yúdã yí kâ 'dĩ 'bá yí drí àjólé 'dĩ 'bá yí, Pãrúsì yí kpá bê gólĩyì lãfálé. Dríliyì Yōwánì rî ìjízó kī,

25 “Òzō ní ã'dô 'díyì pã 'bá ãmâ Yúdã yí drí rĩ'á tēlâ rî ì'dí kô, ní ã'dô gõ'dá kpá Èliyã ì'dí kô, gõ'dá kpá tã àngũ 'bá Músã drí tã lâ âtálé rî ì'dí kô rî, gõ'dá ní rî òjílâ ìbábátízálé ã'dô tãsì yā?”

26-27 Gõ'dá Yōwánì drí tã-drĩ jãzó gólĩyì drí kī nĩ rî, “Má rî rĩ'á òjílâ ìbábátízálé ìmvû sī, tãlâ má rî gólĩyì èdélé à'dólé njãâ 'díyì pã 'bá rî lậgúlì. Má âtâ ànì drí, 'díyì pã 'bá rî gógó 'dĩ bê rĩ'á ngbãàngbãno àngó ãmákâ nō 'á nōngá. Gõ'dá gólâ ì'dí tìbê tã lâ drí 'è'á lâzélé kôrô 'è 'bá à'dólé ãmbá ró rî. Gólâ à'dô bê gbõ lé nōngá rî, nĩ nĩ gólâ kô. Mã rî gógó Yōwánì nō à'dó kô tãndí ró ícálé à'dólé rû ì'bũ 'bá gólâkâ ró ká'bókâ gólâkâ àngílì.”

28 Tã 'dĩ 'è rû trá ìtí áyágá ãmbá zĩlì Jõrõdénì gólâ Yōwánì drí rízó bãbátízì 'èlé 'á lâ rî, 'á'á lé drĩ òjì lésì rî 'álâ.*

* 1:28 1.28 Võ 'dĩ úzì rú lâ Bêtánì. 'Dĩ ngĩ Bêtánì gólâ ãnyì Yērõsãlēmã rú rî rú sī.

Tā Yōwánĩ drí Yésũ rí â'dázó Kábìlìkì drị tĩ 'bá Ôvârí kâ ró rí

²⁹ Kâÿî âzâ rí sî, Yōwánĩ bābātízî 'bá ró rí drí Yésũ rí ndrêzó ânîrî 'á yí ngálâ. Kôró Yōwánĩ drí ngâzó tâ âtálé ôjílâ gólîÿî rî 'bá gólâ bê 'dî 'bá yî drí kî, "Nî ndrê drê âgô nă. 'Dîî âgô Ôvârí drí âjólé drị tĩ 'bá ró rí ì'dî. Gólâ ì'dî " 'Kábìlìkì drị tĩ 'bá Ôvârí kâ" ' ârí lâ drí 'ě'á tâ ònjí ôjílâ kâ jílî ndrî rí.

³⁰ Gólâ ì'dî má drí tâ lâ âtálé ânî drí kî, gólâ ââ'dô íÿî â'dá'á ngbāngbānō rí. Gō'dá gólâ kpá ì'dî má drí kî'á nî rí, āmbā gólâkâ rí rî'á gāră má drîî sî rí, tâlá drê âkpā útî mâ kô rí, gólâ bê rî'á.

³¹ Sísî rí, má nîî gólâ kô 'díÿî pā 'bá ró. Gō'dá ngbāngbānō rí, má nî gólâ trá. Má rí bābātízî 'élé ânî drí ìmvû sî, 'dîî rí â'dô ró bê gólâ rí â'dázó ânî Īsîrâ'élé yî drí, tâlá â'dô ró bê kpá ôjílâ 'bâlé â'dolé njāâ gólâ rí lậgúlì kâÿî gólâ drí âcázó rí tú."

³²⁻³³ Gō'dá Yōwánĩ drí lậtị yí drí tâ nîzó kî, Yésũ ì'dî rî'á 'díÿî pā 'bá 'î rí â'dázó ôjílâ drí kî, "Kâÿî Yésũ drí ânîzó má drí gólâ rí ìbábátízâzó rí, má nî gólâ trá 'díÿî pā 'bá ró. Mî ndrê drê, Ôvârí kî, má ââ'dô íÿî mvá 'dî nî'á, ôzô má ôtîrî Líndrí Tândí íÿîkâ ndrêê â'déré 'á rílî gólâ drîî ôzô âtú' bú kâtí rí. Ôvârí kî, ôzô má òndrê tâ 'dí trá rû 'ě'á rí, má â'dô nî'á lâ kî, ôjílâ tâ rí 'dî drí rû 'ézó drilâ 'dî rí, trá rî'á 'díÿî pā 'bá 'î, gō'dá kpá gólâ tîbê rî 'bá Líndrí Tândí Ôvârí kâ âfêlé ôjílâ drí rí ì'dî.

³⁴ Mâ rí gógó Yōwánĩ, má ndrê Líndrí Tândí Ôvârí kâ 'dî trá âmâ ìfî sî â'dê trá rílî gá Yésũ rí

gógó drĩ. Má âtâ ânĩ drí pãtĩ-pãtĩ ró, gólâ rĩ'á 'díyĩ pã 'bá 'ĩ, gō'dá gólâ kpá rĩ'á Ôvârí rĩ mvá 'ĩ."

Tā Yésū drí ãtōzó lājó'ba drĩ-káká íyíkâ zĩlí rĩ

³⁵ Įdrú rĩ tí rĩ, Yōwánĩ bãbãtízĩ 'ẽ 'bá ró rĩ rĩ'á ãyĩ âdré'á lājó'ba íyíkâ rĩ rĩ 'bá yĩ bê.

³⁶ Gō'dá Yōwánĩ ndrê Yésū bê ânĩ'á rĩ, gólâ drí tã âtázó lājó'ba íyíkâ rĩ 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ, "Nĩ ndrê drê ägô rĩ 'bá ânĩlí nã! 'Dĩ rĩ'á 'díyĩ pã 'bá gólâ Ôvârí drí äjólé ânĩ'á drälé õzô kãbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ kãtĩ."

³⁷ Gō'dá nĩngá sĩ, lājó'ba Yōwánĩ kã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ãyĩ bê úlĩ Yōwánĩ drí âtálé 'dĩ rĩ, kôrô drĩlĩyĩ ngãzó 'dělé Yésū vósĩ.

³⁸ Nĩngá sĩ, Yésū õtĩrĩ vō ndrêê volé rĩ, lājó'ba Yōwánĩ kã rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á ãyĩ ânĩ'á gólâ vósĩ. Įtĩ rĩ, Yésū drí âdrézó gólĩyĩ tēlé, gō'dá âcã ãyĩ bê rĩ, Yésū drí gólĩyĩ ãjízó kĩ, "Ngã ânĩ drí lēlé rĩ ã'dô 'ĩ yã?"

Gō'dá lājó'ba Yōwánĩ kã 'dĩ 'bá yĩ drí tã-drĩ lōgōzó Yésū drí kĩ, "Lĩfĩ ãmbã 'bã, mã lē vō ní drí rĩzó rĩlĩ rĩ ndrēlé."

³⁹ Gō'dá nĩngá sĩ, Yésū drí kpã tã-drĩ lōgōzó gólĩyĩ drí kĩ, "Õzô nĩ õlē trá vō mã drí rĩzó rĩ ndrēlé rĩ, 'dōvó nĩ â'dē mã vósĩ, nĩ ânĩ ró bê ndrēlá." Įtĩ rĩ, drĩlĩyĩ 'dēzó Yésū vósĩ, gólâ rĩ äjĩlí bũũ cãlé vō gólâ drí rĩzó rĩlĩ rĩ 'álã. Gólĩyĩ drí cãzó Yésū yĩ bê vō Yésū drí rĩzó rĩlĩ rĩ 'álã lãnjátulĩ sĩ įtũ-pã sũ 'á. Gō'dá drĩlĩyĩ rĩzó Yésū yĩ bê tólã kãyĩ rĩ 'dĩ sĩ.

⁴⁰ Lājó'ba Yōwánĩ kã älô gólâ 'dē 'bã Yésū vósĩ kãyĩ rĩ 'dĩ 'á rĩ, rú lâ Ändĩrĩyã.

41 Gõ'dá ãdrú rî tí rî, kôro Ændîrîyã drî ngãzó nîlí iyî âdrúpî rú bê Sîmónã rî ngálã. Gõ'dá Ændîrîyã drî tã âtázó âdrúpî lâ Sîmónã drî kî, “Mã ûsû 'díyî pâ 'bã trá!”

42 Gõ'dá drílã iyî âdrúpî Sîmónã rî âdrîzó âjîlí Yésû ngálã. Gõ'dá Yésû ndrélé bê Sîmónã rî, kôro gólã drî nîzó lâ tó kî, Sîmónã lê trá 'dêlé yí vósî â'dólé lâjô'bã iyîkã ró. Gõ'dá gólã drî tã âtázó Sîmónã drî kî, “Sîmónã, Yónã rî mvã, mã â'dô ânî rú zî'ã gõ'dã Pétêrô.” (Rú Pétêrô 'dî Ìbûrû tî sî rî'ã Kéfã, tã ífî lâ kî, kúnî.)

43 Gõ'dá ãtú ãzã rî sî, Yésû ãsû tã trá nîzó gólê 'bãdrî zîlí Gãlîláyã rî 'álã lâjô'bã yí drî ûsúlí 'dî 'bã yí bê. Gõ'dá gólîyî câ bê Gãlîláyã 'álã rî, Yésû drî ãgô ãzã ûsúzó tólã rú lâ Fílîpô, gõ'dã Yésû drî tã âtázó gólã drî kî, “Ní â'dê mã vósî.”

44 Fílîpô rî gógó 'dî ânî jãrîbã zîlí Bêtãsedã rî lésî, Bêtãsedã 'dî kpá jãrîbã Ændîrîyã yí drî ânîzó 'álã sî Pétêrô bê rî ì'dî.

45 Gõ'dã nîngã sî, Fílîpô drî nîzó nî'ã Nãtãnelê rî ûsúlí, drílã tã âtázó Nãtãnelê drî kî, “Ní ãsû drê tã gólã Ôvãrî drî âtálê ãkû ró Músã yí tî sî tã ãngû 'bã yí bê kîzó nî, yí ã'dô 'díyî pâ 'bã ãjô'ã ãmã drî rî! 'Díyî pâ 'bã rî gógó 'dî bê rî'ã ãmã lâfálê ngbãângbãno! Mã ûsû gólã trá! Rú lâ Yésû gólã Yôsépã rî mvã 'î jãrîbã zîlí Nãzãrêtã rî lésî.”

46 Gõ'dã Nãtãnelê drî tã âtázó Fílîpô drî kî, “Tã tãndî ãcã fî trá ãfôlé Nãzãrêtã lésî yã?” Fílîpô drî tã-drî lôgôzó Nãtãnelê drî kî, “Ní ôkî tã kô, nõô tã pãtî 'î! Ní ânî, mã nî ró bê ndrêlã.” Gõ'dã ãtî rî, drílîyî ngãzó nîlí Yésû rî ndrêlé.

47 Gō'dá Yésũ ndrê bê Nātānelē ânĩrĩ 'á yí ngálâ rĩ, Yésũ drí tã átázó kī, “Nĩ ndrê drē āgô rĩ 'bá ânĩlí nã! Gólâ rĩ'á ôjílâ tãndí âmákâ Īsĩrã'élē yí kâ tībē ōnjō ádó 'bá kô rĩ ĩ'dĩ.”

48 Nĩngá sī, Nātānelē drí tã átázó Yésũ drí kī, “Tí ní nĩ mâ ángô tí ró yã?” Gō'dá Yésũ drí tã-drĩ jãzó Nātānelē tĩ kī, “Má ndrê ní trá vō tībē ní drí rĩzó lówólé 'á lâ, kãnágōwá líndrĩ nã 'á, drē ákpākã'dã Filĩpō nĩ âmâ tã átálé ní drí kô.”

49 Gō'dá Nātānelē drí tã átázó Yésũ drí kī, “Lĩfĩ ĩmbá 'bá, má lē tã trá kī, ní Ôvãrí rĩ mvá 'ĩ, gō'dá kpá Kúmú âmâ ôjílâ Īsĩrã'élē kâ kâ.”

50 Gō'dá nĩngá sī, Yésũ drí kpá tã-drĩ lógōzó Nātānelē drí kī, “Nĩ lē tã kĩzó nĩ, má ã'dô Ôvãrí rĩ mvá ĩ'dĩ rĩ, tãlâ má drí tã átázó ní drí kī, má ndrê ní ákpākã'dã, ní drí rĩzó lówólé kãnágōwá líndrĩ nã 'á rĩ drí sī yã? Má âtâ ní drí pãtĩ-pãtĩ ró, ní â'dô tã lâràkô gólâ ânĩ tĩ drí â'dízó rĩ ndrê'á ĩzátú gãřã gólâ nõ drĩ sī.”

51 Gō'dá Yésũ drí kpá tã átázó ó'dĩ kī, “Nĩ ârí tã nô, ânĩ ndrĩ! ĩzátú 'bũũ â'dô rũ nĩ'á ânĩ drí mālãyĩkã Ôvãrí kâ rĩ 'bá yĩ ndrẽzó ânĩrĩ 'á má ngálâ, Ôvãrí â'dô â'dá'á lâ kī, pãtĩ, mâ rĩ'á gólâ tībē yí drí âjólé trá úrú lésĩ rĩ ĩ'dĩ.”

2

Tã lâràkô drĩ-káká Yésũ drí 'élē lãgĩ Kãnã 'álâ rĩ 'á rĩ

¹ Kãyĩ rĩ vósĩ, ôjílâ âzâ 'bá yĩ rĩ'á kãrãmã lãgĩ kâ 'é'á jãřĩbã mvá zĩlĩ Kãnã rĩ 'á, 'bãdrĩ Gãlĩlãyã kâ rĩ 'álâ. Mãriyã Yésũ rĩ ândrê kpá rĩ'á lãgĩ 'dí vō lâ 'á.

² Gõ'dá lǎgĩ lípĩ yĩ drí kpá Yésũ rĩ âzízó ânĩlĩ kārámã lǎgĩ 'dĩ kã 'dĩ 'á lǎjõ' bá íyíkã rĩ 'bá yĩ bê. Ítĩ rĩ, Yésũ yĩ drí ngázó nĩlĩ.

³ Gõ'dá òtírĩ cãã kārámã lǎgĩ kã 'dĩ ító 'â lâ 'á rĩ, òdrã kārámã kã 'dĩ drí rũ ndězó. Gõ'dá òdrã kārámã rĩ 'dĩ kã ndě rũ bê rĩ, Mǎrĩyã drĩ ânĩzó Yésũ ngálã tã átálé gólã drí kĩ nĩ rĩ, “Ámã mvã, òdrã kārámã nõ kã nõ ndě rũ trá!”

⁴ Gõ'dá nĩngã sĩ rĩ, Yésũ drĩ tã-drĩ lógõzó ândrê lâ drí kĩ, “Nĩ átã tã lâ má drĩ ã'dô tãsí yã? 'Dĩ ã'dó tã ámakã ĩ'dĩ kô. Kãyĩ má drĩ mbârãkã ámakã ã'dázó òjĩlã drĩ rĩ ãcã drě kô.”

⁵ Gõ'dá nĩngã sĩ, ândrê lâ drí ĩĩ jãzó rũ ĩ'bũ 'bá lǎgĩ lípĩ kã rĩ 'bá yĩ ngálã tã átálé gólĩyĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Nĩ 'è ngã gólã drĩ ã'dálé ânĩ drĩ 'èlé rĩ ĩ'dĩ.”

⁶ Bã kārámã 'èzó 'á lâ 'dĩ, cú rĩ'á límvo ąngĩ ąngĩ bê nĩ-kázĩyã rĩzó ĩĩmvũ lódãlé 'á lâ sĩ.*

⁷ Gõ'dá nĩngã sĩ, Yésũ drĩ tã átázó rũ ĩ'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Nĩ nĩ ĩĩmvũ ãbêlé óró lésĩ lódãlé límvo 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ.” Ítĩ rĩ, rũ ĩ'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drí nĩzó ĩĩmvũ ãbêlé lódãlé límvo 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ dũũdũ.

⁸ Gõ'dá nĩngã sĩ, límvo ąngĩ ąngĩ 'dĩ 'bá yĩ ãcã bê dũũdũ rĩ, Yésũ drí kpá tã átázó rũ ĩ'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ, “Nĩ bê ĩĩmvũ 'dĩ ãjĩlĩ kārámã vó ndrê 'bá drĩ.” Drĩĩyĩ 'èzó lâ té òzõ Yésũ drĩ átálé rĩ kãtĩ.

⁹ Nĩngã sĩ, kārámã vó ndrê 'bá 'dĩ drĩ ĩĩmvũ rũ ĩ'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ ãjĩlĩ yĩ drĩ 'dĩ trõzó ãmbélé

* **2:6 2.6 Límvo** 'Dĩ ãlô-ãlô ódã ĩĩmvũ sãfiyã nĩ 'ásĩ 'á lâ. Òjĩlã rĩ ĩyĩ nyãányã jĩlĩ ĩĩmvũ rĩ 'dĩ sĩ, tãlã yĩ ã'dô ró bê ngbángbã ã'dó lâ'bí Yúdã yĩ kã vó ró.

rî, gō'dá ãmvû rî 'dĩ jâ rû trá õdrá ró, gō'dá âsô-âsô ró gãrã sísí gólĩyî drí rĩ'á mvũlâ rî drĩ sĩ. Kāramã vó ndrê 'bá 'dĩ nũ kô ngátá õdrá 'dĩ úsú rû ã'dô 'ásĩ yã rî, gō'dá rû ì'bũ 'bá 'dĩ 'bá yî nĩ vó õdrá 'dĩ úsúzó rî trá, gólĩyî â'dá lâ kô kãramã vó ndrê 'bá 'dĩ drí. Gō'dá kãramã vó ndrê 'bá 'dĩ drí õdrógô òkó lâ rî ãjílí 'dĩ ãzízó tã átázó drílâ kĩ nĩ rî,

¹⁰ “Õjílã rî õdrá íyíkã âsó 'bá âsô rî lânjílí ì'dí sísí kãramã vó 'ásĩ, gōzó gólã âsó 'bá kô rî fêlé ãdũkũ lâ ró, õzõ õjílã ãzílí rî 'bá yî ã'dô trá 'dó õdrá ró rî. Gō'dá áníkã rî â'dó íyíkã ìtí kô. Ní âyê áníkã õdrá âsó 'bá dódó kôrô rî trá fêlé õjílã drí ãdũkũ lâ ró.”

¹¹ 'Dĩ tã lâràkô drĩ-kákã Yésũ kã 'èlé rî ì'dí. Tã lâràkô 'dĩ rî â'dálã kĩ, Yésũ Ôvârí rî mvá 'î. Gō'dá lâjóbã gólãkã ndrê ãyî bê tã lâràkô gólã drí 'èlé 'dĩ rî, gólĩyî drí tã-drĩ lëzó pãtĩ-pãtĩ ró kĩ, Yésũ Ôvârí rî mvá 'î.

¹² Kãramã lâgĩ kã 'dĩ vósĩ rî, Yésũ yî drí ngãzó nĩlí Kãpêrãnomã 'álã, ândrê lâ yí bê, gō'dá ãdrúpĩ lâ yí bê gō'dá kpã lâjóbã íyíkã rî 'bá yí bê 'èlá kãyî fĩnyáwã.

Tã Yésũ drí ngã lâzĩ 'bã lâdrózó ã'dĩ-drĩ jó ángĩ Ôvârí kã

*rî kã 'ásĩ rî
(Mátáyõ 21.12-13; Mārãkõ 11.15-17; Lúkã 19.45-46)*

¹³ Gō'dá kãyî kãramã lâvũ-lâvũ kôrô kã rî trá ãnyî. Tã 'dĩ tãsí rî, Yésũ yî drí nĩzó Yêrôsãlémã 'álã lâjóbã íyíkã 'dĩ 'bã yí bê.

14 Tólâ drílîyî fizó ǎ'dí-drî jó ǎngí Ôvârí kâ rî kâ 'á, drílîyî ngá lâzî 'bá úsúzó dũû, ǎzâ 'bá yî rî'á ítî lâzî'á, ǎzâ 'bá yî rî'á kǎbîlîkî lâzî'á, ǎzâ 'bá yî ǎmámô lâzî'á, ǎ'dô ró bê fêlé ngá fêfê ró Ôvârí drí, gô'dá ǎzâ 'bá yî ÿyîkâ kpá ǎđđî ôrî ðkúrǎ'á ǎđđî ôrî ngíngí ôjílǎ ǎzâ 'bá yî kâ sî.

15 Gô'dá Yésũ ndrê tâ 'đí bê rî, tâ rî 'đí sú gólâ lîfî kô, tâlâ ôjílǎ 'đí 'bá yî rî ngá 'đí 'bá yî lâzîlî lâgî ônjî sî jó Ôvârí kâ rî 'á. Ítî rî, Yésũ drí ngázó bǎgó pîpî ǎtrôlé gôzó 'â lâ âtilí ǎndálé, ǎ'dô ró bê ônjóró'bí ró, ôjílǎ rî 'bá kôrõnyǎ lâzîlî 'đí 'bá yî lâdrózó ndrî volé kôrõnyǎ ÿyîkâ 'đí 'bá yî bê ï'dî sî lâ, gô'dá gólâ drí kpá târǎbízǎ ǎđđî ðkúrǎ 'bá yî kâ 'đí lôzézó ndrî vũdrî ǎđđî gólîyîkâ 'đí 'bá yî drí rû lâpêzó ndíyángá vũdrî sî.

16 Gô'dá Yésũ drí tâ âtázó ôjílǎ gólîyî rî 'bá ǎmámô lâzîlî 'đí 'bá yî drí kî nî rî, “Nî ǎrî drê tâ ǎmákâ nõ! Nî rî ngá lâzîlî ǎ'dí-drî jó ǎngí Ôvârí kâ rî kâ 'á ǎ'dô tǎsî yǎ? Nõô vǒ ǎmâ átá kâ ï'dî. Rî'á ônjî ró ǎnî drí 'bázó lâ â'dólé vǒ ngá lâzî kâ ró! Nî ù'dú ngá ǎnîkâ 'đí 'bá yî trôlé, nîzó ï'dî bê lâ volé nõngá sî.”

17 Gô'dá nîngá sî, lâjô'bá Yésũ kâ ǎrî ÿyî tâ Yésũ drí ǎtálé 'đí bê rî, gólîyî drí nîzó lâ kî, Yésũ rî'á vǒ Ôvârí rî ïrátǎ kâ lôvó lâ bê yî 'á dũû. Gólâ rî vó lâ ndrêlé nyé ôzô kúmú Dǎwúđđî kâtî, tîbê tâ ǎtá 'bá kî'á nî rî, “Ôvârí, tâ lôvó bê rî'á má 'á dũû rîzó jó ǎnîkâ vó lâ ndrêlé.”

18 Gô'dá nîngá sî, drî-'bá ǎngí Yúdǎ yî kâ rî 'bá yî trá ǎwǎ ró tâ Yésũ drí ngá lâzî 'bá lâdrózó ǎ'dí-

drị jό ángí Ôvârí kâ rî kâ 'ásĩ rî tāsĩ, gólĩyĩ drị ânĩzó Yésũ ngálâ tị ânyálé gólâ bê tâ 'dĩ tāsĩ kĩ, “Tālâ ấ'đô 'ì ní drị ání 'bázó ấ'dólé gặặ ấzĩ-ấzĩ drị sĩ yấ? Ầ'đô ấtĩ rị, ní 'ê drề tấ lầrầkồ tầbê ấ'dá 'bá lầ kầ'á nầ rầ, 'dầ drị-ấcê Ôvârí kâ rầ rầ'đầ rầ, mầ nầ rồ bê kầ'á nầ rầ, ní ầnầ Ôvârí ngá lếsầ.”

19 Yésũ drị tầ-drị lồgồzó gólĩyĩ drị kĩ, “Ầnầ, ồzó kpálé nầ ầủủ jό Ôvârí kâ nồ rầ, mầ rầ gógó, má ấ'đô bê'á lầ kpá ó'dầ cế kặặ nầ sầ.”

20 Gồ'dá drị-'bá ángí Yúdặ yầ kầ 'dầ 'bá yầ drị tầ-drị jầzó Yésũ drị kĩ, “Wúủwủ, ní ầvầ trầầ! Nầ nầ kầ kầ'á nầ rầ, ồjầầ 'đầ jό ángí Ôvârí kầ 'dầ ndềlề ndrồ nyầ'đầ-rầ-drầ-lầ-ngầ-nầ-kầzầyầ sầ yầ? Nầ ầsũ áníkầ bê-rầ kầ, ní ầ'đồ ầcầ'á jό ángí 'dầ 'đầlầ ndềlề cế kặặ nầ sầ yầ?”

21 Úlầ Yésũ drị ầtầlề jό ángí Ôvârí kầ ầủủ kầ 'dầ, tákồ, rầ'á úlầ mầnầgồ 'ầ, ầyầ rầ'bầ ầnyắkủ tầsầ, drị-'bá ángí Yúdặ yầ kầ ầ'đồ ầyầ fầ'á, gồ'dá kặặ nầ sầ, yầ ầ'đồ lầdrầ'á kpá ó'dầ ồdrầ 'ásầ.

22 Gồ'dá kặặ gólầ lầjồ'bầ Yésũ kầ 'dầ 'bá yầ drị Yésũ rầ ndrềzó lầdrầ trá ồdrầ 'ásầ rầ, úlầ tầbê Yésũ drị ầtầlề gólầyầ drị kầ'á nầ rầ, ầầ'đồ ầyầ fầ'á, gồ'dá kặặ nầ sầ, yầ ầ'đồ lầdrầ'á kpá ó'dầ ồdrầ 'ásầ rầ drị ầgázó gólầyầ drầ. Gồ'dá lầjồ'bầ gólầkầ 'dầ 'bá yầ drị tầ lềzó úlầ tầbê Ôvârí drị ầtầlề búkủ 'á kầ'á nầ rầ, yầ ầ'đồ 'đầyầ pầ 'bầ rầ lầdrầ'á kpá ó'dầ ồdrầ 'ásầ rầ trá, tákồ, rầ'á tầ mbầ 'ầ. Gólầyầ lề tầ 'dầ, tầlầ gólầyầ ndrề trá úlầ Yésũ drị ầtầlề rầ, tầ lầ 'ê rầ trá pầtầ.

23 Kặặ kầrầmầ lầvầ-lầvầ kồrồ kầ 'dầ 'bá yầ sầ, Yésũ drị tầ lầrầkồ ồjầầ pầ kầ 'ềzó đầủ mbầrầkầ

Ôvârí kâ sī. Gõ'dá òjílã ndrê ìyî tã lâràkô gólâkâ 'êlé 'dĩ 'bá yî bê rî, òjílã dũu drí ngãzó 'dó tã lélé gólâ 'á. Gõ'dá tã ìsũ gólĩyíkâ Yésũ rî tã sī kī'á nī rî, Yésũ â'dô ìyî pã'á òjílã Rómã kâ drĩgá sī 'dĩ rī'á ányâ ró.

²⁴ Gõ'dá Yésũ lée kô tã ìsũ gólĩyíkâ 'dĩ 'êlé ì'dĩ, tãlã gólâ nĩ tã ìsũ gólĩyíkâ trá ndrĩ tãndĩ ró.

²⁵ Gólâ lée kô òjílã ãzã drí tã âátalé yí drí òjílã mvá tã sī, tãlã gólâ nĩ tã ìsũ ányâ gólĩyî pĩpĩsílĩ 'á rî kpá trá ndrĩ.

3

Tã Nĩkôdímmã drí nĩzó tã ìjílĩ Yésũ tĩ rĩ

¹ Ægô ãzã bê rú lâ Nĩkôdímmã, gólâ sísí-lésĩ tã Yúdã yí kâ kī 'bá 'î, gõ'dá kpá drĩ-'bá Pãrúsĩ yí kâ ì'dĩ.

² Ngácì ãlô sī, gólâ drí ngãzó nĩlí Yésũ ngálã. Gõ'dá gólâ cá bê Yésũ ngálã rî, drílã tã âátázó Yésũ drí kī, “Tã ìmbá 'bá, mã nĩ trá kī, Ôvârí âjô nĩ nĩ ânĩ'á tã íyíkâ ìmbálé ãmã drí, tãlã òjílã ãzã yũ'dãwã ãngó nõ 'á tã lâràkô ní drí rī'á 'êlá 'dĩ 'êlé, òzô mbâràkã Ôvârí kâ ã'dô yũ'dãwã gólâ bê rî.”

³ Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ jãzó Nĩkôdímmã drí kī, “Má âtã ní drí nõ tã pãtĩ-pãtĩ ró rî ì'dĩ, òzô òjílã òlê tã trá â'dózó Ôvârí rî mvá ró rî, áã'dô gólâ rĩ tĩ'á zãlô ó'dĩ.”

⁴ Gõ'dá Nĩkôdímmã nĩjĩ úlí Yésũ kâ âátalé 'dĩ ífĩ lâ kô, gólâ rî tĩ â'dĩ gõ'dá trá â'dĩ tã Yésũ drí âátalé 'dĩ tã sī. Gõ'dá gólâ drí tã-drĩ jãzó Yésũ drí kī, “Â'dô â'dó'á ìtĩ 'dĩ íyíkâ kó ángô tí ró kĩzó nĩ rî, òjílã â'dô 'bá trá ąngĩ rî áã'dô tĩ'á lâ kpá ó'dĩ 'dĩ

yā? Òjílā mbā 'bá trá ǎngí rí â'dô gō'á kpá ó'dí ândrê lâ 'á gōzó ẗílā ândalé trá ó'dí yā?"

⁵ Gō'dá Yésū drí kpá tā-dr̄j̄ lógōzó Nìkōdímā drí kī, "Má âtâ ní drí nō tā p̄t̄j̄ 'í, òzō úút̄j̄ òjílā kô ó'dí ró rí, gólâ ícá kô â'dólé òjílā Ôvârí kâ ró. Áâ'dô òjílā ndr̄j̄ ẗj̄'á zālô Líndrí Tāndí Ôvârí kâ rí sī, gō'dá kpá tā ònjí gólíyíkâ j̄zó zālô l̄imvú Ôvârí kâ rí sī, ítí rí, gólíyí 'dê gbō â'dólé òjílā Ôvârí kâ ró.

⁶ Mí ndrê drê, òjílā mvá ẗj̄ íyíkâ kpá té íyí nyāányâ ẗ'dí, gō'dá Líndrí Tāndí Ôvârí kâ ẗj̄ íyíkâ fí té íyí nyāányâ ẗ'dí, â'dô-â'dô bê òjílā Ôvârí kâ ró.

⁷ Nìkōdímā! Ánì dr̄j̄ òl̄j̄j̄ tā má drí âtálé ní drí nō sī kô! R̄r̄'á tā p̄t̄j̄ ró ânì ndr̄j̄ ẗj̄zó ó'dí, n̄ 'dê gbō â'dólé òjílā Ôvârí kâ ró.

⁸ Ní ìsū drê gbō tā ìl̄i kâ. Ìl̄i v̄j̄ íyíkâ vō 'ásī ndr̄j̄. Gō'dá m̄ ndrê vō ìl̄i kâ r̄j̄zó rí kô. Ìl̄i òt̄ir̄j̄ r̄j̄ v̄l̄j̄ rí, m̄ n̄j̄j̄ kô, gólâ rí n̄l̄i ángô lé, gō'dá m̄ ndrê ìl̄i rí 'd̄i rú'bá lâ kpá kô. Gō'dá òjílā gólâ ẗl̄j̄ trá Líndrí Tāndí Ôvârí kâ sī rí, â'dô 'bā'á kpá ítí. Ítí rí, m̄ n̄j̄j̄ tā tā lâ sī rí kpá kô."

⁹ Gō'dá Nìkōdímā drí kpá tā-dr̄j̄ lógōzó Yésū drí kī, "'É'ê, tā áníkâ 'd̄i fí drê zāâ má dr̄j̄j̄ kô."

¹⁰ N̄ngá sī, Yésū drí kpá tā âtázó Nìkōdímā drí ó'dí kī, "Nìkōdímā, n̄i tā ìmbá 'bá ǎngí òjílā ndr̄j̄ âmákâ Ìs̄ir̄'élē kâ drí r̄r̄'á ìnj̄l̄â rí ẗ'dí. Tālâ â'dô 'í úl̄i má drí âtálé nō drí zāâ f̄j̄zó ní dr̄j̄j̄ kô rí?"

¹¹ Ní âr̄i drê tā má drí âtálé ní drí nō t̄āndí ró, t̄ālâ 'd̄i r̄r̄'á ngá gólâ âmâ drí ndr̄l̄é trá âmâ l̄j̄f̄i

sĩ rĩ ã'dĩ. Gõ'dá tãlã ã'dô 'ĩ ní drĩ tã lězó kô ngá ãmã drĩ ndrělé trá pãtĩ ró nõ 'á yã?

¹² Nĩ ârĩ drě, má â'dã tã ûrú 'álã nã â'dô lâ ãnĩ drĩ ngá gólĩyĩ ãngó nõ 'á nõ 'bã yĩ sĩ, gõ'dã tã lâ fĩ drě zãã ãnĩ drĩ kô. Ôzõ gõ'dã má ãâtã ngá gólĩyĩ ûrú 'álã rĩ tã lâ ã'dĩ pãtĩ rĩ, nĩ â'dô tã-drĩ lâ lě'á fĩ trá yã?

¹³ Má âtã ní drĩ, õjĩlã ãzã yũ'dãwã cã 'bã trá ûrú 'álã, cé mã gólã ãjólé trá ûrú lěsĩ nõ ã'dĩ ãnĩ 'bã tã ûrú 'álã kã nã 'bã yĩ âtálé ní drĩ rĩ.

¹⁴⁻¹⁵ “Má âtã ní drĩ, rĩ'á ãcã-ãcã ró ódrĩ mã ãjólé trá ûrú lěsĩ rĩ ãngálé ûrũ fě drĩ, tãlã gólĩyĩ tĩbê tã lě 'bã trá mã 'á rĩ ãũsũ ró ãyĩ lědrě-lědrě ãdũkũ ãkó rĩ bē, nyé õzõ Mũsã drĩ 'ěrě lâ ãkũ ró ãmã ã'bĩyã yĩ drĩ õmã 'á kãyĩ ãnĩ drĩ rĩzó gólĩyĩ ãcĩlĩ rĩ tú rĩ kãtĩ. Gólã êdê ãnĩ lĩndrĩ trá ãpálé fě sĩlĩ ãngálé ûrũ, tãlã õjĩlã gólĩyĩ ãnĩ drĩ ãcĩlĩ rĩ ãngã ãyĩ sĩfĩ trá ûrũ ãnĩ lĩndrĩ 'dĩ ndrělé rĩ, Ôvãrĩ â'dô gólĩyĩ pã'á õdrã ãnĩ drĩ gólĩyĩ cĩzó 'dĩ 'ásĩ.

¹⁶ Ôvãrĩ lě õjĩlã trá ndrĩ rõô, tãlã gólã ãjô mvã ãyĩkã kó ãlô nõ trá ãnĩ'á drãlé tã õnjĩ gólĩyĩkã tãsĩ, tãlã õjĩlã tĩbê tã lě 'bã trá mvã gólãkã nõ 'á rĩ drãã kô gõ'dã â'dô rĩ'á lědrě-lědrě ró zãã, õzõ rũ'bã ãnyãkũ lâ õdrã kpã lé rĩ.”

¹⁷ Pãtĩ-pãtĩ ró, Ôvãrĩ ãjô ãyĩ mvã ãngó nõ 'á nõ, â'dó kô lãñõ fělé õjĩlã drĩ tã õnjĩ gólĩyĩkã tãsĩ. Bē-rĩ Ôvãrĩ ãjô ãyĩ mvã ãngó nõ 'á nõ õjĩlã pãlé tã õnjĩ gólĩyĩkã rĩ 'ásĩ.

¹⁸ Ôjĩlã gólĩyĩ ndrĩ lě 'bã trá Ôvãrĩ rĩ mvã 'á rĩ ãã'dô ãyĩ ngá pã'á lãñõ 'ě'á fělã gólĩyĩ drĩ tã õnjĩ

gólĩyíkâ tāsĩ rĩ 'ásĩ. Gõ'dá gólĩyĩ lě 'bá Ôvârí rĩ mvá 'á kô rĩ, áá'dô ãyíkâ lâṅõ tã õnjĩ ãyíkâ rĩ kâ ñã'á ãyĩ drĩ.

¹⁹ Rĩ'á tã mbĩ ró, lâṅõ tã õnjĩ õjĩlã gólĩyĩ tã lě 'bá Ôvârí rĩ mvá 'á kô rĩ kâ fězó gólĩyĩ drĩ. Nĩ ndrě drě, Ôvârí ájô ãyĩ mvá ãngó nõ 'á nõ, ã'dô ró ngá ãĩ tã mbĩ kâ á'dalé õjĩlã drĩ. Gõ'dá õjĩlã lěé kô rĩlĩ ngá ãĩ 'dĩ 'á. Gólĩyĩ lě tákányĩ rĩlĩ zãã ãnĩrĩkúwá Sātánã kâ rĩ 'á, tãlã tã 'ě'ě gólĩyíkâ ndrĩ rĩ'á õnjĩ ró.

²⁰ Ôjĩlã gólĩyĩ tã õnjĩ 'ě 'bá rĩ yĩ gã ãyĩ ngá ãĩ trá dó, tãlã oózó tã õnjĩ ãyíkâ ndrě kô.

²¹ Ôjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá tã pãtĩĩ Ôvârí kâ lělé pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ, gólĩyĩ ã'dĩ tĩbê ngá ãĩ Ôvârí kâ 'dĩ lãgú 'bá rĩ. Gõ'dá ngá ãĩ 'dĩ á'dô tã á'dá'á õjĩlã ãzã 'bá yĩ drĩ kĩ, gólã rĩ 'dĩ tã Ôvârí drĩ lělé gólã drĩ 'ělé rĩ 'ělé ã'dĩ.

Tã Yōwánĩ bãbãtĩzĩ 'ě 'bá ró rĩ drĩ átálé 'dĩyĩ pã 'bá tāsĩ rĩ

²² Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yēsũ yĩ drĩ ngãzó Yērōsãlēmã 'ásĩ nĩlĩ lãjõ'bá ãyíkâ yĩ bē 'bãdrĩ mvá ãzã 'bá yĩ Yũdáyã kâ 'álã rĩlĩ õjĩlã 'bãdrĩ mvá 'dĩ 'bá yĩ kã lĩfĩ lâ yĩ ãmbálé tã Ôvârí kã sĩ. Gõ'dá gólĩyĩ drĩ rĩzó õjĩlã gólĩyĩ tã ãmbã Yēsũ kã tāsĩ rĩ lě 'bá trá rĩ 'bá yĩ ãbãbãtĩzãlě.

²³ 'Dĩ Yōwánĩ ãyíkâ kpã rĩ'á õjĩlã ãbãbãtĩzã'á võ zĩlĩ ãyēnõnã rĩ 'á ãnyĩ jãrĩbã ãzã zĩlĩ Sãlĩmã rĩ lãgãtĩ, tãlã lĩmvũ tãndĩ bē tólã dũũ bãbãtĩzĩ 'ězó 'á lâ. Gõ'dá õjĩlã dũũ tã lě 'bá trá tã Ôvârí kã 'á rĩ, rĩ ãyĩ trá ãnĩlĩ Yōwánĩ rĩ ãjĩlĩ ãyĩ ãbãbãtĩzãlě.

24 Tā 'dī 'bá yī â'dô trá drē ākpākā'dā Ēródē Ānītípā rú drē Yōwánī 'bālē gānimā 'á kô.

25 Kâyi āzâ sī, lājó'bá Yōwánī kâ rī'á iyī tī anyá'á āgô āzâ 'bāsúru Yúdā yī kâ 'ásī rī bē, tā lā'bí ngīngī gólā â'dózó ngbángbá Ôvârī rī līfī drī 'á rī tāsī.

26 Gō'dá gólīyi ārílí bē tā túbē āgô 'dī âtalé rī, lājó'bá Yōwánī kâ 'dī 'bá yī drí tā âtázó Yōwánī drí kī nī rī, “Līfī ímbá 'bá, āgô gólā ní drí úsúlí 'á'á lésī ní drí zīlī 'díyī pā 'bá ró rī kpá rī'á ōjílā íbábátízā'á gō'dá ânī-ânī ōjílā kâ âmâ ngáá nólé rī vō lā 'á rī, ōjílā iyīngá 'dó rī'á nī'á gólā ngálā bābātízī tāsī.”

27 Gō'dá nīngá sī, Yōwánī drí tā-drī lógózó lājó'bá íyíkā 'dī 'bá yī drí kī, “Nī ísū tā kô, tálā āgô rú bē Yésū 'dī rī, Ôvârī fē mbârākā nī gólā drí rīzó ōjílā íbábátízālé 'dī. Gólā 'é 'dī â'dó kô mbârākā íyíkā sī.

28 Ānī ndrī, nī nī trá tándí ró, má rī trá âtalā ōjílā drí ndrī kī, ‘Má â'dó kô 'díyī pā 'bá 'í. Ôvârī âjô mâ trá sísí íyíkā cé ōjílā êdélé njāâ ânī-ânī gólākā rī tēlé.’

29 Mā rī'á āyīkō ró, tálā ōjílā dūu rī'á nī'á Yésū ngálā. 'Dīi má â'dô 'bā'á nyé ōzō āgô ānjī āzâ rú-lē-āzī lā bē rī kátí, gō'dá ōzō āgô ānjī rī 'dī ōgī ōkó trá ó'dí rī, ōjílā ndrī drí â'dózó āyīkō ró, tálā gólīyi ndrē āyīkō āgô ānjī 'dī kâ í'dí ōkó lá ó'dí 'dī bē. Kpálé rī, gólīyi ícá kô ōkó 'dī trólé nī.

30 Rī'á tándí ró Yésū drí âcázó ōjílā āmbá tā lā drí lâzélé rōo rī ró. Ōzō âmâ tā ōlâzê kô rī, tā lā 'é ngá āzâ kô.

31 “Tā pătĩ ró, òjílā gólâ ânĩ 'bá Ôvârí ngá lésĩ rĩ ìmbâ iyíkâ kpá té tā gólĩyĩ Ôvârí ngá lésĩ rĩ yĩ ì'dĩ. Gõ'dá mâ òjílâ ãngó nõ kâ ró rĩ, rĩ tā Ôvârí kâ ìmbálé tā nĩnĩ ãngó nõ kâ rĩ vó ró. Ítí rĩ, Yésũ rĩ'á gãrã má drĩ sĩ, tãlâ gólâ ânĩ trá Ôvârí ngá lésĩ.

32 Yésũ rĩ iyíkâ nõ tā yĩ drĩ ndrèlé trá kpá yĩ drĩ ârílí trá rĩ ìmbálé ì'dĩ. Gõ'dá cé òjílâ fínyáwá lě iyĩ tā nĩ tā ìmbâ gólâkâ 'dĩ 'á.

33 Ôjílâ gólĩyĩ tā lě 'bá trá tā ìmbâ Yésũ kâ 'á rĩ, 'dĩ gólĩyĩ â'dâ tā trá kĩ, tā Ôvârí kâ tā pătĩ ró.

34 Tãlâ Ôvârí âjô Yésũ nĩ ânĩlí tā âtĩ-âtĩ iyíkâ ìmbálé âmâ drĩ. Ôvârí rĩ'á Yésũ bê ngá ãlô ró, gõ'dá gólâ drĩ Líndrí Tãndí iyíkâ âjózó mbârâkâ bê ânĩlí rĩlí Yésũ bê, Yésũ õ'ê ró ngá ndrĩ mbârâkâ lâ sĩ.

35 Nĩ ndrê drê, Ôvârí lě iyĩ mvá Yésũ trá rōô. Gõ'dá gólâ drĩ drĩ-ãcê fězó Yésũ drĩ â'dózó mbârâkâ bê ngá ndrĩ drĩlĩ.

36 Ôjílâ ndrĩ tĩbê tā lě 'bá trá Ôvârí rĩ mvá 'á rĩ, gólĩyĩ trá òjílâ Ôvârí kâ ì'dĩ gõ'dá Ôvârí â'dô lédrê-lédrê ãdũkũ ãkó rĩ fě'á gólĩyĩ drĩ. Gõ'dá òzô òjílâ òlê tā Ôvârí rĩ mvá 'á kô rĩ, rĩ'á ònjí ró! Ôvârí fěé lédrê-lédrê ãdũkũ ãkó rĩ gólĩyĩ drĩ kô. Ôvârí â'dô rĩ'á zãâ lãñô fě'á ì'dĩ gólĩyĩ drĩ tā ònjí gólĩyíkâ 'dĩ tãsĩ, tãlâ Ôvârí rĩ'á ăwă ró gólĩyĩ bê.”

4

Tã Yésũ drĩ âtálé òkó Sãmárĩyã lé 'bá ró rĩ drĩ rĩ

1-3 Kâyi nã 'bá yí 'á rí, òjílã dũu rí trá nílí Yésũ ngálã bãbâtízí 'élé. Òjílã rí 'bá 'délé Yésũ vósí gõ'dá Yésũ yí drí kpá rızó bãbâtízí 'élé drílíyí rí, trá gãrã gólíyí rí 'bá nílí Yōwání ngálã rí 'bá yí drĩ sī. Gbõ lé òjílã 'dĩ 'bá yí rí ãyí bê nílí Yésũ ngálã rí, Yésũ rí gógó nyãnyã lâ 'é bãbâtízí cú nĩ òjílã rí 'dĩ 'bá yí drí kô. Lãjó'bá gólâkâ rí 'bá yí rí ãyí nĩ bãbâtízí 'élé òjílã 'dĩ 'bá yí drí. Gõ'dá Pãrusĩ yí ârĩ ãyí bê tã 'dĩ rí, tã 'dĩ sú gõ'dá gólíyí rú kô. Gõ'dá Yésũ nĩ tã 'dĩ bê kĩ, tã 'dĩ sú Pãrusĩ yí rú gõ'dá kô rí, gólíyí drí ngãzó nílí lãjó'bá íyíkã 'dĩ 'bá yí bê 'bãdrĩ Yũdáyã kã 'dĩ âyéle gõzó volé Gãlíláyã 'álã.

4 Gõ'dá gõgõ Gãlíláyã 'álã rí sī rí, Yésũ yí nĩ kôró lãtĩ gólã nĩ 'bá kpũrú 'bãdrĩ zĩlĩ Sãmáryã rí 'ásĩ rí 'ásĩ.

5-6 Gõ'dá gólíyí drí nızó cãlé ãnyĩ jãribã mvá ãzã Sãmáryã kã zĩlĩ Sĩkãrã rí lãgãtĩ. Óró bê rĩ'á tólã túbê Yãkóbã* drí 'dĩlĩ trá ãkũ ró gõ'dá drílã fêlé ãnyákũ lâ bê íyĩ mvá Yôsépã drí rí. Yésũ yí gõ câ bê óró 'dĩ tĩ rí, lãñõ âcĩ kã fĩ trá gólã rú rõõ. 'Dĩ rĩ'á ãtũ-pã mũdrĩ-drĩ-lã-gã-rĩ sī, ãtũ âmê gõ'dá trá rõõ. Ítĩ rí, gólã drí rızó vũdrĩ lôvólé óró 'dĩ tĩ.

7-8 Gõ'dá lãjó'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yí drí ãyí ngãzó nílí jãribã mvá nã 'álã nĩ'á ngã nyãnyã gĩlĩ, gólã rí âyéle ãkpã óró 'dĩ tĩ nĩngã élê.

Nĩngã sī, òkó ãzã 'bãsurú Sãmáryã kã 'ásĩ, rí rĩlĩ jãribã mvá 'dĩ 'á nĩngã drí ânızó lĩmvũ 'ũlĩ óró 'dĩ 'ásĩ. Gõ'dá òkó Sãmáryã lé 'bá ró 'dĩ âcã

* 4:5-6 4.5-6 **Yãkóbã** 'Dĩ ã'đĩ Ābãrãymã rí ózõwã 'ĩ.

bê rî, Yésũ drí tã âtázó òkó 'dĩ drí kī, “Ámâ îzó, ní â'dô îcá'á fí trá ìmvû âfêlé má tị yã?”

⁹ Gõ'dá òkó 'dĩ drí tã-drị lôgõzó Yésũ drí kī, “Ní zị ìmvû má tị 'dĩ ángô tí ró? Mâ Sãmáryã lé 'bá 'í. Ẹkú lâ sī, ãnì òjílã Yúdạ yí kâ mvû ìyí ìgã tị bê òjílã Sãmáryã kâ bê yã?” Òkó 'dĩ âtâ úlì 'dĩ ìtí 'dĩ, tãlã òjílã Yúdạ yí kâ kī, ngá Sãmáryã lé 'bá kâ â'dô ìyí ìzã'á Òvârí rì ìfị drị 'á.

¹⁰ Gõ'dá Yésũ drí tã-drị lôgõzó òkó 'dĩ drí kī, “Tí ní òró ngá fêfê tãndí Òvârí drí rì'á fêlã òjílã drí ngbãangbãno rì nịi bê, gõ'dá ní òró tí kpá mâ rì gógó ìmvû zị 'bá ní tị sī nô nịi bê, gõ'dá ní drí ìmvû zịzó má tị sī rì, tí má â'dô ìmvû gólã ání 'bã 'bá rílì zãã lédrê-lédrê ró rì fê'á ní drí.”

¹¹ Gõ'dá òkó 'dĩ drí tã-drị lôgõzó Yésũ drí kī, “Ámbá, óró nõ fifi, nì kpá ngá ìmvû âsê kâ ãkó rì, ní â'dô áníkã ìmvû rì 'dĩ âsê'á ã'dô sī yã? Gõ'dá ní â'dô áníkã ìmvû ámâ 'bã 'bá rílì zãã lédrê-lédrê ró rì ùsú'á ã'dô 'ásì ángó nõ 'á rì yã?”

¹² Úlì áníkã âtálé 'dĩ 'á rì, ní ìsũ áníkã bê rì, nì gãrã ãmâ á'bíyá Yákóbã tíbê óró nõ 'dị 'bá nì, yí rì gógó drí mvùlì kōrōnyã íyíkã yí bê ndrì, gõ'dá íyí mvá yí drí mvũzó lâ kpá ì'dì rìrì gólìyíkã sī gõ'dá âcálé búúú ãmâ rú rì drịi sī yã?”

¹³ Gõ'dá Yésũ drí tã-drị jãzó òkó 'dĩ drí kī, “Òjílã tíbê ìmvû mvũ 'bá óró Yákóbã kâ 'dĩ 'ásì rì, ìmvû lôvó â'dô gólã rì 'è'á kpá ó'dí.

¹⁴ Gõ'dá òjílã tíbê ìmvû má drí 'è'á fêlã ní drí rì mvũ 'bá rì, ìmvû lôvó 'é gólã gõ'dá kô, tãlã ìmvû má drí 'è'á fêlã gólã drí 'dĩ rì, â'dô rì'á gólã rì pịpịsịlì 'á òzõ óró kátì, ìmvû lâ 'dĩ â'dô rì'á âtìlì gólã rì pãlé zãã gbádú Ẹdũkũ ãkó.”

15 Gõ'dá òkó 'dĩ drí tã lôgõzó kpá Yésũ drí kĩ, “Àmbá, ní àfẽ Ìṣmṣú rí láràkò bẹ ìtí 'dĩ má drí kẹ, tãlã Ìṣmṣú lówó òzó kò àmà 'èè kpá ó'dí, gõ'dá má òzó kò kpá ànĩ Ìṣmṣú à'ùlì ó'dí óró nǒ 'ásĩ.”

16 Yésũ drí gõzó tã àtálé òkó 'dĩ drí kĩ, “Tãndí ró, 'dǒvó ní nĩ ànì ágó rí àzìlì, nĩ ànì ró gólã bẹ má ngáá nǒlẹ.”

17-18 Gõ'dá òkó 'dĩ drí tã-drì jázó Yésũ drí kĩ, “Mà àmàngá ágó àkó.”

Gõ'dá Yésũ drí tã àtázó gólã drí kĩ, “Pàtĩ, ùlì ànìkà 'dĩ rĩ'á mbì! Nì ágó àkó, tãlã ní trǒ ágó trá àyélé àyélé àndálã nǐ, gõ'dá àgò gólã ànì drí 'bázó gólã bẹ ngbãàngbànò rí, à'dó kò ànì ágó 'ì.”

19 Gõ'dá òkó 'dĩ drí tã-drì lôgõzó Yésũ drí kĩ, “Àmbá, à'dò ìtí rí, pàtĩ nì rĩ'á tã àngũ 'bá 'ì!

20 Ìtí rí 'dǒvó, má ìjì drě tã ní tì. Vǒ gólã tãndí mbì òjìlã drí Ôvãrí rí ìnjìzó 'á lã rí íyìkà àngò rí ì'dì yã? Tãlã àmà à'bìyá yì ìmbà ìyìkà àmà lã'bì àmákà 'á Ôvãrí rí ìnjìlì únì àmbá àzã drì nǒngá. Gõ'dá ànì òjìlã Yúdã yì kà rí, rí àtálã kĩ, vǒ tãndí mbì Ôvãrí rí ìnjì kà à'dò cé Yērǒsãlémã 'álã. Ngbãàngbànò vǒ rì 'dì 'ásì rí, gõ'dá àngò rí íyìkà ì'dì tãndí ró Ôvãrí rí ìnjìzó yã?”

21 Gõ'dá Yésũ drí tã-drì jázó gólã drí kĩ, “Nì àrì drě ùlì má drí 'è'á àtálã ní drí nǒ. Kàyì lá trá ngbãã ànyì òjìlã drí Ôvãrí rí ìnjìzó vǒ 'ásì ndrì pìpìsìlì àlò sì, gõ'dá Ôvãrí drí rãtãã gólìyìkà 'dì àrìzó. À'dó kò cé únì drì nǒngá, ngátã cé Yērǒsãlémã 'álã.

22 Ānī Sāmáryā lé 'bá, nī rī Ôvârí gólâ ānī drí nīlī kô rī ñnjīlī ĩ'dī. Gõ'dá âmâ Yúdâ yī, mã rī Ôvârí âmâ drí nīlī trá dódó rī ñnjīlī ĩ'dī, tãlâ 'díyī pã 'bá gólâ Ôvârí drí ájólé rī rĩ'á òjílâ Yúdâ kâ 'î.

23 Gõ'dá kâyî âcâ trá Ôvârí drí lätî ó'dí â'dázó òjílâ drí. Ôvârí lē òjílâ drí íyī ñnjīlī vō 'ásī ndrī tã mbī sī. Gõ'dá tã lãvũ 'bá gãrã rī, gólâ lē òjílâ drí íyī ñnjīlī pīpīsilī ãlô tãndí rī sī.

24 Ní ârī drē! Ôvârí rĩ'á líndrí ró. Gólâ rí kô cé vō ãlô 'á. Gólâ rí kará tã 'elē pīpīsilī tãndí ãlô rí sī. Ôjílâ ñnjī gólâ pīpīsilī tãndí pätī mbī gõ'dá kpá ãlô rí sī. 'Dī rī sù nī Ôvârí drí rōô."

25 Gõ'dá òkó 'dī drí tã-drī lôgōzó kī, "Úlī tãndí ní drí átálé 'dī 'bã mã trá 'díyī pã 'bá túbé 'ē 'bá âcálé rí tã lâ ñsūlī, gólâ â'dô âcá'á nī tã pätī Ôvârí ngá lesī rī â'dalé ndrī âmâ drí."

26 Yésū drí tã-drī lôgōzó òkó 'dī drí kī, "Mã rī 'bá tã nô átálé ní drí nõ rĩ'á 'díyī pã 'bá rī gógó ĩ'dī."

27 Gõ'dá Yésū drē zãã rĩ'á úlī átá'á òkó 'dī bê rī, lãjóbá gólâkâ rī 'bá yī drí âgōzó jãrībã lesī gólīyī úsūlī úlī âtarē 'á. Gõ'dá lãjóbá Yésū kâ 'dī 'bá yī úsū ñyī gólīyī bê úlī âtarē 'á rī, drīlīyī â'dózó lâ-rō-lâ-rō ró, tãlâ lâ'bí Yúdâ yī kâ 'á rī, rĩ'á ònjí ró âgô drí rīzó tã ngīlī òkó lídí bê. Gbō lé lãjóbá 'dī 'bá yī â'dô bê lâ-rō-lâ-rō ró gõ'dá kpá tã ñsū ró rī, òjílâ ãlô gólīyī lâfálé sī òkó 'dī ñjī 'bá kī'á nī rī, ní lē ã'dô yã, ngãtá Yésū rī ñjī 'bá kī'á nī rī, gólâ rī úlī átálé òkó Sāmáryā lé 'bá ró 'dī bê ã'dô tãsī yã rī yû.

28 Gõ'dá òkó 'dī drí ñmvũ límvo íyíkâ âyézó

ãkpã nĩngá, gólâ drí ngãzó nĩlí 'wãâ'wâ gólé volé jãrĩbã 'alâ. Gõ'dá gólâ câ bê tólâ rĩ, gólâ drí õjĩlã ãzĩzó tã âtázó gólĩyĩ drí kĩ,

29 “Nĩ ânĩ drẽ 'wãâ'wâ tã nô ârĩlí! Má ùsù ãgô ãzã trá óró tĩ tólâ, gõ'dá ãgô rĩ 'dĩ â'dã tã gólĩyĩ má drí 'èlé trá ãkũ ró rĩ yĩ trá ndrĩ má drí! Gólâ ìcã fĩ trá â'dólé 'díyĩ pã 'bã ãmã drí rĩ'á tẽlã rĩ ì'dĩ yã? Nĩ ânĩ, mã nĩ ró ndrẽlã.”

30 Gõ'dá õjĩlã 'dĩ 'bã yĩ ârĩlí bê úlĩ òkó 'dĩ kã âtálé 'dĩ rĩ, gólĩyĩ drí ngãzó ndrĩ nĩlí Yésũ rĩ ndrẽlé óró tĩ 'á tólâ.

31 Gõ'dá òkó 'dĩ õtĩrĩ kpá lãvũũ rĩ, kôrô lãjó'bã Yésũ kã 'dĩ 'bã yĩ drí ngá nyãnyã âtrõzó fêlé Yésũ drí. Gólĩyĩ drí tã âtázó kĩ, “Tã ìmbã 'bã, mã gĩ ngá nyãnyã trá, rĩ'á nõ, ní nyã.”

32 Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó lãjó'bã íyĩkã 'dĩ 'bã yĩ drí kĩ, “Mã cú ngá nyãnyã ámakã bê, tĩbê ânĩ ndrĩ drí tã lâ nĩlĩ kô rĩ.”

33 Gõ'dá lãjó'bã 'dĩ 'bã yĩ, drĩ lâ ìyĩ trá lĩjã-lĩjã ró. Gõ'dá drĩlĩyĩ rĩzó tã âtálé ìyĩ lãfálé 'ásĩ kĩ, “Õjĩlã ãzã ãjĩ ngá nyãnyã trá gólâ drí ãmã volé sĩ nô yã?”

34 Nĩngá sĩ, Yésũ drí gõzó úlĩ mãnĩgõ íyĩkã ngá nyãnyã kã 'dĩ ìtõ lâ â'dalé gólĩyĩ drí kĩ, “Nĩ ndrẽ drẽ, mã rĩ nõ lôsĩ gólâ Ôvãrĩ drí ãmã ãjózó 'èlã rĩ 'è'á. Òzõ mã õtĩrĩ rĩĩ lôsĩ gólâ drí lèlé má drí 'èlé rĩ 'èlé rĩ, 'dĩĩ fẽ fãfã má drí õzõ ngá nyãnyã drí fãfã fẽrẽ õjĩlã drí rĩ kãtĩ. Má lẽ ámakã zãã ìtũ vósĩ cé lôsĩ rĩ 'dĩ 'èlé ndèlé volé.

35 Òjĩlã rĩ trá tã âtálé kĩ, õzõ ãããfũ ãdrúgú trá rĩ, ãdrúgú rĩ 'èlã parã dũũ ámvũ 'á gõzó ñõlã! Nĩ ndrẽ drẽ, ãndrõ nõ rĩ, â'dó gõ'dá ìtĩ kô. Nĩ

ndrê drê wõ lätî 'álâ! Aḍrúgú lînjî trá njââ ñôlé!
Nĩ ânĩ, mã ñô ró ê'bélé wõ ãlô 'á 'bálé êró Ôvârí
ká 'á.

³⁶ Ôvârí âjô mã ânĩlí úlí iyíkâ ì'dílí òjílâ 'ásĩ.
Nĩ ânĩ âmâ pãlé òjílâ 'dĩ 'bá yî ê'bélé tũ wõ ãlô 'á,
tãlã òrĩ ró iyî bê lédrê-lédrê ró zãâ gbádu áḍũkũ
ãkó. Mã ì'dĩ ì'dĩ 'bá lâ 'î, mã â'dô lãṅõ lôsĩ kã ânĩ
drĩ âmâ pãzó 'dĩ drĩ-'â lâ fê'á ânĩ drĩ, mã â'dô ró
bê äyĩkõ ró kpãkã ãlô ânĩ bê òjílâ gólĩyî âmâ drĩ
îmbálé 'dĩ 'bá yî tãsí.

³⁷ Rĩ'á tã pãtĩĩ ró òjílâ drĩ rĩzó tã âtalé kĩ, 'Ázâ
'bá yî ì'dĩ iyíkâ ì'dĩ-ì'dĩ lâ, gõ'dá äzâ 'bá yî ñô
iyíkã ñõṅõ lâ ê'bélé êró 'á.'

³⁸ Gõ'dá ngbãngbãno rĩ, mã rĩ'á ânĩ jõ'á ngá
gólĩyî mã drĩ ì'dílí rĩ 'bá yî ê'bélé. Gbõ lé òjílâ
äzâ 'bá yî õ'ê iyî lôsĩ òjílâ 'dĩ 'bá yî êdê-êdê lâ kã
nĩ ânĩ drĩ rĩ, gõ'dá nĩ â'dô ândrã-tãndĩ lâ úsú'á."

³⁹ Gõ'dá Sãmáryã lé 'bá 'dĩ 'bá yî ârí iyî bê úlí
õkó 'dĩ kã âtalé kĩ'á nĩ rĩ, Yésũ òlõfõ tã yí drĩ 'élé
trá äkũ ró rĩ yî trá ndrĩ 'dó yí drĩ rĩ, òjílâ dũũ
gólĩyî lãfálé 'ásĩ drĩ tã lëzó pãtĩĩ kĩ, Yésũ äâ'dô
'díyî pã 'bá 'î.

⁴⁰ Gõ'dá Sãmáryã lé 'bá 'dĩ 'bá yî câ iyî bê Yésũ
ngálã óró tí 'á tólã rĩ, gólĩyî lë drê zãâ tã îmbã
Yésũ kã ârílí, gõ'dá drĩiyî rú'bã lô'bãzó Yésũ rú,
gólã òrĩ ró drê dã iyî bê jãribã iyíkã 'dĩ 'á nĩngã.
Yésũ drĩ tã-drĩ gólĩyíkã 'dĩ lëzó, gõ'dá gólã drĩ
rĩzó gólĩyî bê nĩngã kãyî rĩ sĩ.

⁴¹ Gõ'dá Yésũ îmbã gólĩyî bê kãyî rĩ 'dĩ 'á rĩ,
òjílâ dũũ drĩ ngãzó tã lélé Yésũ 'á 'díyî pã 'bá ró
pĩpĩsílí ãlô sĩ.

⁴² Ôjílâ gólĩyî tã lë 'bá trá Yésũ 'á 'dĩ 'bá yî,

drílīyī ngāzó úlí átálé òkó gólâ gólīyī âzī 'bá ânīlī Yésū rī ndrēlé 'dī drí kī, “Ămâ îzó, mǎ nǐ trá ngbāangbânō kī, pătīlī Yésū ĩ'dī gólâ ânī 'bá ôjīlā ndrī pālē tā ōnjī gólīyīkâ 'ásī rī. Sísī rī, mǎ lē tā cé úlí ní drí átálé ămâ drí nǎ tāsī. Gō'dá mǎ lē tā pīpīslīlī ălô sī ngbāangbânō rī, tǎlâ mǎ ârī úlí rī 'bá âfōlé gólâ sílī sī rī trá cú ămâ bí sī. Ngbāangbânō, mǎ 'dē trá gólâ vósī.”

Tā Yésū drí āgô ămbá ăzâ mvá lâ ĩngázó ngá lâzé 'ásī

cú ĩtí ndrē ăkó lâ rī

⁴³ Kăyī rī 'dī vósī, Yésū yī drí ngāzó lăvŭlī Gălīláyă 'ălâ.

⁴⁴ Gō'dá 'dīlī gólâ âtâ úlí mǎnīgō trá kī, “Ôjīlā gólâ tā ângŭ 'bá Ôvârī kâ ró rī, ôjīlā gólâkâ rī 'bá yī ró gólâ kô.” Gólâ âtâ úlí 'dī trá ĩtí, tǎlâ gólâ nǐ trá kī, ôjīlā Yŭdă yī kâ rī 'bá yī ĩnjīlī ĩyī yī kô.

⁴⁵ Gō'dá gólīyī câ bê Gălīláyă 'ălâ rī, ôjīlā ndrī drí ngāzó Yésū rī lăgŭlī ăyīkô sī, gólīyī ĩsŭ ĩyīkâ bê rī kī, Yésū â'dô kpá tā lârâkô gólâ drí 'êlé Yērôsălémă 'ălâ rī 'ê'á 'bădrī ĩyīkâ 'á nīngá, tǎlâ ôjīlā gólīyī ũrŭkâ 'bá yī nī 'bá Yērôsălémă 'ălâ kărâmă lăvŭ-lăvŭ kôrô kâ 'êlé nǎ 'bá yī ngī ĩyī tǎ lârâkô Yésū drí 'êlé tólâ nǎ tǎ lâ trá gólīyī drí.

⁴⁶ Kăyī ăzâ sī, Yésū drí nīzó kpá ó'dí Kánă tībê gólâ drí ĩmvŭ jăzó ôdrá ró 'á lâ rī 'ălâ. Gō'dá ăgô ămbá ăzâ kŭmŭ Ĕródê kâ zêlé bê jăřībă ăzâ zīlī Kăpērănómă nǎ 'á. Mvâ ăgô ămbá 'dī kâ trá ngá lâzé ró ănyī 'ê'á drălê.

⁴⁷ Gō'dá ăgô ămbá 'dī ârīlī bê tǎ kī'á nī rī, Yésū ăâcâ trá Yŭdăyă lésī Gălīláyă 'á, gō'dá gólâ ăâ'dô

bê Kánā 'álâ rî, āgô āmbá 'dī drí ngāzó 'wāâ nīlī Yésū ngálâ. Gō'dá āgô 'dī câ bê Yésū rî úsúlī rî, gólâ drí rú'bá lô'bāzó Yésū rú kī, “Óō, kúmú, mvá ágó ámakâ ngá lâzé ró āmbúkū lâ cé pīpīsilī 'á, ní â'dô ânī'á fí trá pālâ má drí ödrâ 'ásī yā?”

48 Gō'dá Yésū drí tã-drī jāzó āgô 'dī drí trê kī, “Ānī öjilā Gālīláyā kâ nõ 'bá yī, özō nī öndrê tã lârákô má drí rī'á 'ēlâ rī kô rī, nī gā dó tã lēlé kī, pätī Övâri ājô mâ nī.”

49 Gō'dá āgô āmbá 'dī drí tã lôgōzó Yésū drí kī, “Āmbá, ní ânī, mã nī ró bê 'wāâ'wâ âmâ mvá ágó nõ trá 'ē'á lôvó-lôvó âyéle!”

50 Gō'dá nīngá sī, Yésū drí tã âtázó āgô 'dī drí kī, “Tândí ró, ânī mvá ágó 'dī drāá kô, â'dô ngá pã'á. Ní nī gölé ní drí 'bã 'álâ.” Āgô āmbá 'dī drí tã lēzó úlī Yésū kâ 'dī 'á, gō'dá gólâ drí ngāzó nī'á gölé yí drí 'bã 'álâ.

51 Gō'dá āgô āmbá 'dī ngâ bê nī'á gölé yí drí 'bã 'álâ rî, gólâ ötirī cââ ānyī yí drí 'bã bê rî, gólâ drí rú úsúzó rú î'bū 'bá íyíkâ yí bê lätī 'á. Gō'dá kôró rú î'bū 'bá gólâkâ 'dī 'bá yí drí ngāzó tã âtálé gólâ drí kī, “Ānī mvá ágó ngá trá ngá lâzé 'ásī! Gólâ rî rú'bá âcâ trá tândí ró!”

52 Gō'dá āgô 'dī drí tã îjízó rú î'bū 'bá íyíkâ 'dī 'bá yí tí kī, “Dī tã pätī 'í yā? Gólâ rî rú'bá âcâ tândí ró 'dī ángô tú yā?” Gō'dá gólīyī drí tã-drī jāzó kī, “Āgí ãtú drí drī dīrī 'á kôró gólâ rî rú'bá āmbá âmé 'bá 'dī drí â'dízó, gō'dá mbârâkâ lâ drí āgōzó rú'bá lâ 'á.”

53 Gō'dá kôró āgô 'dī drí nīzó lâ kī, ngá lâzé fō trá íyī mvá rú sī té ãtú-pá gólâ Yésū drí úlī âtázó

yí drí kī'á nī rī, yí ònī 'bā 'álâ, íyî mvá ágó ãâ'dô ngã'á ngá lâzé 'ásī 'dī 'á. Gõ'dá ãgô ãmbá 'dī drí tâ lëzó pãtī-pãtī ró pīpīsílí ãlô sī Yésū 'á, gõ'dá òjílâ gólâkâ 'bâ kâ ndrī drí tâ lëzó kpá pīpīsílí ãlô sī òzô gólâ kâtí.

⁵⁴ 'Dī tâ lârákô rī lâ Yésū drí 'élé Gālíláyâ 'álâ ágô-ágô gólâkâ Yūdáyã lésī rī vósī rī ĩ'dí.

5

Tā Yésū drí ngá lâzé 'bá ãzâ êdézó kâyî lôvô kâ sī rī

¹ Tā Yésū drí 'élé Gālíláyâ 'álâ 'dī 'bá yī vósī rī, gólâ drí ngázó kpá ó'dí Gālíláyâ 'ásī nīlí Yērōsālémã 'álâ kãrámmã Yúdã yí kâ 'élé.

² Gõ'dá Yērōsālémã 'á tólâ rī, ápãrī ãzâ bê rú lâ Bêtëzãdã tī Yúdã yí kâ sī, ãnyī áťī jãrībã kâ zīlí Áťī Kábīlíkī kâ rī lãgátī. Gõ'dá ápãrī 'dī tī rī, ú'dī pãtrã trá tólâ nĵi.

³⁻⁴ Òjílâ gólíyī ngá lâzé 'bá ró rī rī ìyī trá pãtrã 'dī 'bá yī 'ásī, gólíyī lífī ãkó rī 'bá yī, lísí ró rī 'bá yī bê gõ'dá rī 'bá òĵô ró rī 'bá yī bê. (Tâlâ málâyíkã Ôvãrí kâ rī ânīlí ĩmvú ápãrī 'dī kâ ìyálé kãgbã-kãgbã. Òzô òjílâ ãzâ ngá lâzé bê rī ò'dé trá sísí ĩmvú ápãrī 'dī kâ rī 'bá rú ìyálé 'dī 'á rī, kôró ngá lâzé gólâkâ 'dī drí rú ndëzó.)* ĩ'dī ngá lâzé 'bá 'dī 'bá yī rī ĩmvú 'dī rú ìyâ-ìyâ lâ tëlé.

⁵⁻⁶ Gõ'dá Yésū yī câ bê ápãrī 'dī tī 'álâ rī, gólíyī drí ãgô ãzâ úsúzó tólâ, àyí'á gbürükü drĵi ngá lâzé bê, ãgô rī 'dī 'ê trá ndrô nyâ'dī-trã-drĵi-lã-ngã-múdrĵi-drĵi-lã-ngã-nĵi-drĵi-lã-nã ngá lâzé ìyíkã

* **5:3-4 5.3-4** Sísí rī, úlí nō 'bá yī vérēsī nō 'á, íĵĵī kô búkū Yōwánī kâ nō 'á.

'dĩ bē. Gõ'dá Yésũ ndrélé bē ãgô ngá lâzé bē 'dĩ âyírĩ 'á vũdrĩ rĩ, drílâ nĩzó lâ kĩ, ãgô 'dĩ 'ê trá ndrô ãmbá lânõ ngá lâzé íyíkâ 'dĩ kâ bē. Gõ'dá Yésũ drĩ ãgô rĩ 'dĩ ïjízó kĩ, “Ámâ âdrúpĩ, ní lē ngãlé ngá lâzé ánikâ 'dĩ 'ásĩ yã?”

⁷ Gõ'dá ãgô ngá lâzé bē 'dĩ drĩ tã lôgõzó Yésũ drĩ kĩ, “Óõ ãmbá, mâ õjílã ãkó ámâ zélé 'wãã ñimvũ 'dĩ 'á tólã, õzõ ñimvũ 'dĩ õtírĩ rũ íyá kãgbã-kãgbã rĩ. Tãlá má õtírĩ ámakâ drē rĩ ãmâ sélé mánísĩ rĩ, ãkũ ró õjílã gólĩyĩ mbârãkã bē rĩ 'bá yĩ 'dē ïyĩngá trá sísĩ má drĩ ñimvũ 'á tólã.”

⁸ Gõ'dá Yésũ drĩ tã âtázó gólã drĩ kĩ, “Nĩ ngá ùrũ! Nĩ pâ gbũrũkũ ánikâ, ní ngá nĩ'á lâmú bē!”

⁹ Ìtĩ rĩ, kôro ãgô 'dĩ pá lâ drĩ âmbázó ó'dĩ, té õzõ ãkũ rĩ tí. Gõ'dá drílâ ngãzó ùrũ gbũrũkũ íyíkâ pãlé nĩzó lâmú bē.

'Dĩ Yésũ ïngá ãgô 'dĩ ngá lâzé 'ásĩ, té kãyĩ Yúdã yĩ kâ lôvô kâ 'á.

¹⁰ Tã 'dĩ tãsi rĩ, drĩ-'bá ángĩ Yúdã yĩ kâ ãzã 'bá yĩ ndrê bē ãgô Yésũ drĩ ïngálé ngá lâzé 'ásĩ 'dĩ nĩ'á lâmú bē lãtĩ 'ásĩ gbũrũkũ íyíkâ bē yĩ drĩ kãyĩ ïyíkã lôvô kã sĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ 'bãzó ãwã ró ãgô 'dĩ bē. Gõ'dá gólĩyĩ drĩ tã ïjízó ãgô 'dĩ tĩ kĩ, “Nĩ, tãlá ã'dô 'ĩ ní drĩ rĩzó ngá nĩlĩ kãyĩ ãmakã kãyĩ lôvô kã sĩ yã? Nĩ nĩ kĩ'á nĩ rĩ, ãndrô nô rĩ kãyĩ ãmakã rãtãã 'ê kã 'ĩ rĩ kô yã? 'Dĩ rĩ'á tã õnjĩ 'ĩ.”

¹¹ Gõ'dá ãgô 'dĩ drĩ tã-drĩ lôgõzó gólĩyĩ drĩ kĩ, “Tã ámakã bē yã? Mâ âmãngã kó âyĩ'á ngá lâzé ámakã bē gõ'dá ãgô ãzã drĩ ânĩzó ámã ïngálé ngá lâzé ámakã 'dĩ 'ásĩ, gõ'dá drílã tã âtázó má drĩ kĩ, má õngã má õtrõ gbũrũkũ ámakã, má õnĩ lâmú bē. 'Dĩ má drĩ rĩzó nĩlĩ nõ.”

12 Gõ'dá drílŷî tã âtázó ãgô 'dĩ drí kĩ, “Õjílã ònjí rí gógó gólã tã âtá 'bá ní drí kĩ'á nĩ rí, ní òtrõ gbürükü áníkã nĩzó ì'dí bẽ lâ kâÿî ãmákã rãtãã 'ẽ kã nõ 'á nõ íyíkã ã'dí ì'dí yã?”

13 Gõ'dá ãgô 'dĩ ícã kô tã ìjî gólŷíkã 'dĩ tã-drĩ lâ lôgõlé, tãlã gólã nŷî òjílã íyî íngã 'bá ngã lâzé 'ásî 'dĩ rú lâ kô. Tãlã Yésũ íngã gólã bẽ ngã lâzé 'ásî rí, Yésũ drí íyíngã kôrô fizó 'wãã òjílã ò'bí àpàrî tî 'dĩ 'bá yî lãfálé.

14 Tã ndrĩ 'dĩ vósî rí, ãgô íngalé ngã lâzé 'ásî 'dĩ drí ngãzó kpá nĩlí jó àngî Ôvãrí kã rí 'álã. Gõ'dá Yésũ drí gólã rí ùsúzó kpá ó'dí jó Ôvãrí kã nã 'álã. Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó gólã drí kĩ, “Ámã àdrúpî, ópã ní trá! Ngbããngbãno rí, ní àyê tã ònjí 'ẽ'ẽ. Òzõ ní àâyê tã ònjí 'ẽ'ẽ kô rí, ngã àzã ònjí tètê lâ â'dô â'dó'á ní bẽ gãrã sîsî 'dĩ drĩ sî.”

15 Gõ'dá ãgô 'dĩ drí ngãzó nĩlí 'wãã'wã drĩ-'bá àngî Yúdã yí kã tíbê gólã rí ìjî 'bá sîsî rí yî ngálã. Gõ'dá drílã tã âtázó gólŷî drí kĩ, “Àgô tíbê ámã íngã 'bá ngã lâzé 'ásî ãnî drí rĩ'á tã lâ ìjílí má tî rí, gólã ì'dí ãgô gólã rĩ'á zílã Yésũ rí.”

16 Gõ'dá drĩ-'bá àngî Yúdã yí kã 'dĩ 'bá yî àrî ìyî bẽ tã 'dĩ ìtí rí, gólŷî 'bãá Yésũ rí lôvó gõ'dã kô, tãlã tã Yésũ drí 'èlé kâÿî gólŷíkã rãtãã kã 'dĩ 'á 'dĩ tãsî. Gõ'dá gólŷî drí rízó zãã Yésũ rí ìkpókpolólé úlî sî.

17 Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó gólŷî drí gólŷî ìfî drĩ 'á kĩ, “Tãlã ã'dô 'î nĩ lèé tã gólã má drí rĩ'á 'èlã nõ kô yã? Nĩ nŷî kô kĩ'á nĩ rí, ámã átã Ôvãrí rí lôsî 'èlé kâÿî vósî cé yã? Gólã rí zãã ãnî vó ndrèlé

kâyì rā́táã kâ 'á. Tālâ ì'dí 'dĩ má drí rĩzó kpá lósì 'èlé kâyì rā́táã kâ sī 'dì, òzò ámá átá kátí.”

18 Úlì Yésù kâ 'dĩ drí drì-'bá ą́ngí Yúdă yí kâ 'dĩ 'bá yí 'bāzó â'dólé ą́wạ ró rōô. Yésù rí lówó drí fōzó gólìyì 'ásì zāâ gbạ́dú. Gõ'dá drìlìyì rĩzó lẹ̀tì lōndālẹ̀, â'dò ró bẹ̀ Yésù rí fūzó vólẹ̀. Tā ífí gólìyì drí 'bāzó ą́wạ ró Yésù bẹ̀ rí, tālâ Yésù ró lā́'bí gólìyìkâ kī'á nĩ rí, kâyì rā́táã kâ 'dĩ ăâ'dò kâyì lówó kâ 'ì òjílă ǒ'è lósì 'á lâ kò rí kò. Gõ'dá ngìngì lâ, tã pạ́tì gólâ Yésù drí Ôvârí rí zìzó íyì átá ró 'dĩ 'bã gólìyì trá â'dólé ą́wạ ró rōô, tālâ tã ìsù gólìyìkâ 'á rí, úlì Yésù kâ 'dĩ rí â'dálâ kī, Yésù ăâmă yí trá â'dólé Ôvârí ró.

Drì-ăcê Ôvârí drí fêlé Yésù drí rí

19 Gõ'dá drì-'bá ą́ngí 'dĩ 'bá yí rí ìyì bẹ̀ Yésù rí tì ănyálẹ̀ rí, Yésù drí gōzó tã âtalẹ̀ gólìyì drí kī, “Má âtă ănì drí tã pạ́tì-pạ́tì ró, má ícá kò tã 'èlé cú ìtí ámá átá ăkó. Má rí cẹ̀ tã Ôvârí drí rĩ'á 'èlă rí 'bá yí 'èlé ì'dì. Má lẹ̀ cẹ̀ ngá gólâ drí lẹ̀lẹ̀ má drí 'èlé rí 'èlé ì'dì.

20 Tālâ ámá átá lẹ̀ mă íyì mvá trá rōô, ì'dí 'dĩ gólâ drí ngá yí drí lẹ̀lẹ̀ 'èlé rí â'dázó ndrĩ má drí. Má âtă ănì drí, ámá átá â'dò ámă 'bã'á tã tãndí ăzâ 'bá yí 'èlé gạ̀rẹ̀ tã gólâ ănì drí ndrẹ̀lẹ̀ nō drì sī. Nĩ òtírì ámă ndrêê 'èrê lâ 'á rí, gõ'dá ănì tì â'dò ậ'dị'á ậ'dị.

21 Ámă átá rí òjílă lĩdrìlì òdră 'ásì gólìyì 'bălẹ̀ â'dólẹ̀ lẹ̀drẹ̀-lẹ̀drẹ̀ ró, òzò drìlă lẹ̀lẹ̀ rí tí. Mă rí gógó gólâ rí mvá ró nō â'dò kpá òjílă lĩdrì'á òdră 'ásì gólìyì 'bălẹ̀ â'dólẹ̀ lẹ̀drẹ̀-lẹ̀drẹ̀ ró, òzò má drí lẹ̀lẹ̀ rí tí, nyé òzò ámă átá kátí.

22 Gõ'dá amâ átá fě drí-ãcê trá ndrĩ má drígá, má drí tã-vó òjílã ndrĩ kã kizó.

23 Gólã 'ê tã 'dĩ itĩ 'dĩ rĩ, tãlã òjílã ndrĩ ìnjĩ ró mã bê iyĩ mvá ró, òzõ gólĩyĩ ã'dô fĩ gólã rĩ ìnjĩ 'bã 'ĩ rĩ. Òzõ òjílã ãzã ìnjĩ mã Ôvãrí rĩ mvá ró nõ kô rĩ, òjílã rĩ gógó 'dĩ ìnjĩ amâ átá gólã tĩbê amâ ajó 'bã nõ kpá kô.

24 “Mã âtã ãnĩ drí tã pãtĩ-pãtĩ ró, òzõ òjílã ãzã ããrĩ úlĩ mã drí rĩ'á âtãlã rĩ 'bã yĩ trá, gõ'dã òjílã rĩ 'dĩ drí tã lëzó kĩ, Ôvãrí ajô mã nĩ rĩ, òjílã rĩ gógó 'dĩ ã'dô lédrë-lédrë ãdũkũ ãkó rĩ úsú'á. Òjílã rĩ 'dĩ rú'bã ìnyákú lâ òdrã lé rĩ, lôvó-lôvó lâ ã'dô rĩ'á zãã gbádú ãdũkũ ãkó òdrã gólãkã vósĩ, tãlã lâpõ mã drí 'ê'á fêlã gólã drí tã ònjĩ gólãkã tãsĩ rĩ, mã fêe gõ'dã kô. Gólã lâvũ trá òdrã 'ásĩ fĩlĩ lédrë-lédrë ãdũkũ ãkó rĩ 'á.

25 Mã âtã tã pãtĩ ró, kãyĩ ãcã trá tã ó'dĩ drí rũ 'ëzó ngbãangbãnõ! Gõ'dã mã rĩ gógó Ôvãrí rĩ mvá ró nõ ã'dô tã âtã'á òjílã gólĩyĩ òdrã 'bã rĩ yĩ drí, gólĩyĩ drí amâ gbórókõ ârízó, gõ'dã drĩlĩyĩ ngãzó ãfõlê òdrã 'ásĩ rĩlĩ lédrë-lédrë ró zãã gbádú ãdũkũ ãkó.

26 Tãlã amâ átá fě mbãrãkã trá mã drí òjílã ìngázó òdrã 'ásĩ ó'dĩ rĩlĩ lédrë-lédrë ró zãã gbádú ãdũkũ ãkó, nyé òzõ gólã drí ngã ndrĩ lô'bãrê tí, gõzó ngã ndrĩ 'dĩ 'bã yĩ vó lâ ndrêlê ã'dólê lédrë-lédrë ró cé iyĩ úlĩ sĩ.

27 Gõ'dã lãtĩ ãlô-ãlô 'dĩ 'ásĩ, amâ átã Ôvãrí ãfê drí-ãcê kpá trá mã drí tã-vó òjílã ndrĩ kã kizó, tãlã mã gólã rĩ mvá 'ĩ, gõ'dã ì'dĩ gólã drí amâ ajózó ùrũ lésĩ.

28 “Ānĩ tĩ rĩ â'dílĩ úlĩ má drĩ rĩ'á âátálâ nõ 'á tâlá ã'dô 'ĩ yã? Nĩ lě tâ úlĩ má drĩ âátálé nõ 'á. Kâyĩ âbí âcá'á, má drĩ ôjílâ gólĩyĩ ndrĩ ôdrã 'bá trá rĩ yĩ zĩzó, drílĩyĩ lâzĩ ámakâ ârízó, gô'dá drílĩyĩ ngázó âfôlé ôdrã 'ásĩ.

29 Gô'dá ôjílâ gólĩyĩ tâ tândĩ 'ě 'bá kâyĩ drílĩyĩ 'bázó lédrě-lédrě ró rĩ sĩ rĩ, â'dô ngã'á ôdrã 'ásĩ rĩlí lédrě-lédrě ró zãâ gbádú ãdũkũ ãkó. Gô'dá ôjílâ gólĩyĩ tâ ônjĩ 'ě 'bá kâyĩ drílĩyĩ 'bázó drě lédrě-lédrě ró ãnyákú drĩ nōngá nõ 'á rĩ, â'dô ãyĩ lâņō zãâ gbádú ãdũkũ ãkó rĩ úsú'á.

30 Tã ndrĩ má drĩ rĩ'á 'ělâ rĩ, â'dó kô tâ âmâ nyãányã kã ĩ'dĩ. Má rĩ kô tâ âmâ nyãányã drĩ lělé rĩ 'élé ĩ'dĩ. Má â'dô tâ-vó ôjílâ kã kĩ'á, nyé ôzō âmâ átá drĩ â'dálé trá má drĩ rĩ kâtĩ. Ôzō 'dĩ rĩ kâtĩ rĩ, má rĩ tâ-vó ôjílâ kã kilĩ lâťĩ mbĩ 'ásĩ, tâlá má rĩ té tâ gólĩyĩ âmâ átá âmâ âjō 'bá rĩ drĩ lělé rĩ 'élé ĩ'dĩ.”

Tã tâ â'dá 'bá kĩ, Ôvãrí âjō Yésũ nĩ rĩ

31 “Má âtã ãnĩ drĩ, nĩ ĩsũ ãníkã bê rĩ, má lōngô 'dĩ âmâ tâ 'ĩ yã? Ā'dó ĩtĩ kô. Ôzō má ôró nõ rĩ âmâ nyãányã tâ lōngólé ĩ'dĩ rĩ, tí tâ ndrĩ má drĩ rĩ'á âátálâ nõ 'bá yĩ â'dô 'bã'á ndrĩ tâ tãkó ró.

32 Pãťĩ-pãťĩ ró, âmâ átá Ôvãrí â'dã tâ pãťĩ âmákã rĩ nĩ ãnĩ drĩ. Gô'dá má nĩ trá kĩ, tâ drílã â'dálé âmâ tãsĩ rĩ rĩ'á tâ pãťĩ 'ĩ.

33 Nĩ jō ôjílâ trá Yōwánĩ ngálã, gólĩyĩ ã'dô ró tâ gólãkã ârĩlí. Gô'dá Yōwánĩ drĩ tâ pãťĩ âátázó gólĩyĩ drĩ âmâ tãsĩ.

34 Tã bê â'dó 'bá tândĩ ró lâvũlĩ gãrã úlĩ ôjílã mvã ôzō Yōwánĩ kâtĩ rĩ kã drĩ sĩ. Gô'dá má rĩ tâ nõ âátálé úlĩ Yōwánĩ kã tãsĩ, tâlá úlĩ gólãkã 'dĩ

ããgâ ró bê ãnĩ drĩ, gõ'dá nĩ âdĩ ró drĩ bê tâ õnjĩ ãníkâ rĩ 'ásĩ ãnĩlĩ má ngálâ, má pâ ró ãnĩ bê.

³⁵ Yōwánĩ rĩ'á õzõ ngá îĩ gólâ tíbê rĩ 'bá lãtĩ î'ĩlĩ ãnĩ drĩ rĩ kãtĩ. Gõ'dá nĩ â'dô trá ãyĩkõ ró tâ lëlé úlĩ gólâkâ 'á kãyĩ dã sĩ.

³⁶ Tã tíbê â'dó 'bá 'bãlé tãndĩ ró lãvũlĩ gãrã úlĩ Yōwánĩ kã drĩ sĩ rĩ'á tâ gólĩyĩ má drĩ rĩ'á 'ëlâ nõ rĩ, gólĩyĩ rĩ tâ â'dalé kĩ, Ôvãrí âjô mã nĩ. Má rĩ nõ té tâ ámã átã drĩ átãlé mã drĩ 'ëlé rĩ 'ëlé î'dĩ ndëlé.

³⁷⁻³⁸ “Õzõ pãtĩ nĩ ãnĩ úlĩ Ôvãrí kã fĩ trá dódó rĩ, nĩ â'dô nĩ'á lâ kĩ, pãtĩ Ôvãrí âjô mã nĩ, tãlã búkũ gólâkâ 'á rĩ, gólã átã tâ ámã âcã-âcã kã trá ãnĩ drĩ. Gõ'dá nĩ gã trá dó tâ lëlé úlĩ gólâkâ 'dĩ 'á, nĩ ârí gólã rĩ úlĩ kô ãnĩ bĩ sĩ, gõ'dá nĩ ndrë gólã kpã kô ãnĩ lĩfĩ sĩ.

³⁹ Nĩ rĩ zãã kãrá búkũ Ôvãrí kã rĩ zĩlĩ mãníĩsĩ, tãlã ãnĩ drĩ tâ mbĩ ùsúzó lédrë-lédrë ãdũkũ ãkó rĩ tãĩsĩ, gõ'dá tãlã ã'dô 'ĩ ãnĩ drĩ tâ lëzó kô kĩ, búkũ Ôvãrí kã 'dĩ rĩ ámã tâ átãlé î'dĩ ãnĩ drĩ yã?

⁴⁰ Gõ'dá nĩ rĩ ámã gãlé dó ã'dô tãĩsĩ yã? Mã î'dĩ òjĩlã lédrë-lédrë ãdũkũ ãkó rĩ fë 'bã 'ĩ.

⁴¹⁻⁴³ “Má nĩ trá, ãnĩ ndrĩ, nĩ lëé Ôvãrí kô ãlólã, tãlã nĩ lëé kô tâ lëlé tâ âtĩ-âtĩ mã drĩ ãnĩzó î'dĩ bê lâ nõ 'á. Ámã átã Ôvãrí âjô mã nĩ ãnĩlĩ ãnĩ ãmbãlé. Gõ'dá mã ndrë bê rĩ, nĩ 'è ãníkã tâ lëlé cé òjĩlã gólã ãnĩ 'bã iyĩ tâ lóngô-lóngô bê kĩ, yĩ ãã'dô iyĩkã î'dĩ gãrã rĩ 'á! Mã rĩ gógó nyãányã lâ nõ, tâ ãsũ ámãkã rĩ â'dó kô cé ãnĩ òjĩlã drĩ ámã lũyĩlĩ î'dĩ. Má lë ámãkã cé ãnĩ drĩ tâ lëlé tâ âtĩ-âtĩ ámãkã nõ 'á î'dĩ.

44 Tí nĩ â'dô tã lě'á má 'á ángô tí, òzō nĩ ò'bã lĩfĩ nō gbō zãâ ngá gólĩyĩ ãngó nō kã rĩ 'bá yĩ vó, tãlã ãnĩ ãzĩ-ãzĩ yĩ ùlũyĩ ró ãnĩ rú bê kĩ, ãnĩ ã'dô òjĩlã tãndĩ 'ĩ rĩ yã? 'Dĩĩ gō'dá nĩ lěé kô tã gólĩyĩ sũ 'bá Ôvãrí rú rĩ 'bá yĩ 'êlé.

45 “Ãnĩ, nĩ gã úlĩ ãnĩ á'bíyã Músã kã kpá trá dó, tĩbê ãnĩ drĩ kĩ'á nĩ, ãã'dô tã ãnĩ drĩ lĩfĩ 'bãzó vó lâ rĩ âta'á nĩ ãnĩ tãsĩ Ôvãrí ágálé rĩ. Gō'dá nĩ gã bê úlĩ gólãkã âmã tãsĩ rĩ kpá trá dó 'dĩ rĩ, Músã rĩ gógó â'dô âdré'á gō'dá kpá nĩ Ôvãrí ágálé ãnĩ ãlĩ ãṅólé. Á'dó kô mã rĩ gógó nō ì'dĩ.

46 Nĩ ndrê trá, tí nĩ òró úlĩ Músã kã âtalé rĩ lěé rĩ, tí nĩ lě tã kpá trá úlĩ âmákã 'á, tãlã Músã rĩ tã âtalé âcã-âcã âmákã rĩ tãsĩ.

47 Gō'dá nĩ lěé bê tã tã Músã drĩ ìgĩlĩ trá rĩ 'á kô rĩ, ìtĩ rĩ, tí nĩ â'dô tã lě'á úlĩ má drĩ âtalé rĩ 'á ángô tí yã?” 'Dĩĩ úlĩ Yésũ drĩ âtalé drĩ-'bá ąngĩ Yúdã yĩ kã drĩ Yērōsãlémã 'álã rĩ ì'dĩ.

6

Tã Yésũ drĩ ngá nyãnyã fězó ò'bĩ drĩ rĩ

(Mătáyō 14.13-21; Mărãkō 6.30-44; Lúkã 9.10-

17)

1 Gō'dá 'dĩĩ vósĩ rĩ, Yésũ yĩ drĩ âgōzó Yērōsãlémã lésĩ gólé Gãlĩláyã 'álã lãjó'bã iyíkã rĩ 'bá yĩ bê. Kãyĩ ãzã sĩ, gólĩyĩ drĩ ngãzó fĩlĩ kōlóngbō 'á mbãlé lĩmvũ ândrê Gãlĩláyã* kã rĩ 'á'á lé drĩ lâ lésĩ.

2-4 'Dĩĩ rĩ'á kãyĩ kãrãmã Yúdã yĩ kã zĩlĩ kãrãmã lãvũ-lãvũ kôró kã rĩ trá ãnyĩ. Gō'dá òjĩlã ndrê

* 6:1 6.1 *Lĩmvũ ândrê Gãlĩláyã kã* 'Dĩĩ rú lâ ãzã kpá lĩmvũ ândrê Tĩbérĩyã kã.

bê tã lârákô Yésũ drí rĩ'á 'èlâ rĩzó òjílã ìngálé ngá lâzé 'ásĩ 'dĩ rĩ, gólíyĩ drí ngázó 'dó 'dèlé gólá vósĩ. Nĩngá sĩ, Yésũ yĩ drí nĩzó mbálé lútú drĩ 'álâ, gô'dá gólíyĩ drí rĩzó vũdrĩ lājó'ba íyíkâ rĩ 'bá yĩ bê dírĩ yĩ lăgátĩ sĩ.

⁵ Gô'dá Yésũ òtírĩ rĩ lājó'ba íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ lĩfĩ lâ yĩ ìcílí rĩ, 'dĩ òjílã àzâ 'bá yĩ kpá bê dùu rĩ'á ìyĩ ànĩ'á gólá ngálâ. Gô'dá Yésũ já lĩfĩ bê gólíyĩ ndrèlé dírĩ rĩ, drílâ ngázó tã ìjílí Fílípõ tĩ kĩ, “Fílípõ, mã â'dô ngá nyānyā úsú'á ã'dô 'ásĩ gílí fèlé òjílã ò'bí nō 'bá yĩ drí nyālè yā?”

⁶ Yésũ ìjĩ tã 'dĩ Fílípõ tĩ 'dĩ, ã'dô ró tã ìsũ Fílípõ kâ ùjũzó, ngátá Fílípõ lē tã trá kĩ, yĩ Yésũ cú rĩ'á mbârâkâ bê ngá nyānyā úsúzó fèlé òjílã dùu rĩ 'bá ànílí 'dĩ 'bá yĩ drí yā. Tákõ gólá nĩ ìyíngá tã yĩ drí 'è'á 'èlâ rĩ trá.

⁷ Gô'dá nĩngá sĩ, Fílípõ drí tã 'dĩ drĩ lâ jázó Yésũ drí kĩ, “Mã â'dô ngá nyānyā rĩ 'dĩ úsú'á òjílã ò'bí 'dĩ 'bá yĩ drí ìtĩ 'dĩ ã'dô 'ásĩ yā? Òzõ kpálé óòtrõ àdĩ kàyĩ kámá-rĩ kâ àmbātã gĩzó rĩ, ìcá òjílã ò'bí 'dĩ 'bá yĩ drí nyālè cé tĩtĩ kô.”

⁸ Gô'dá nĩngá sĩ, lājó'ba Yésũ kâ Sīmónã Pétērõ rĩ àdrúpĩ ró rú bê Àndĩrĩyã rĩ drí tã àtázó Yésũ drí kĩ,

⁹ “Ágámvá àzâ bê rĩ'á nō, gólá cú àmbātã dādāwá bê nĩ, gólá kpá cú ì'bì fínyá-fínyáwá bê rĩ. Gô'dá òzõ kpálé mã òfē àmbātã nĩ 'dĩ gô'dá ì'bì rĩ 'dĩ 'bá yĩ bê òjílã ò'bí 'dĩ 'bá yĩ drí nyālè rĩ, ìcá gólíyĩ drí kô.”

¹⁰ Gô'dá ìtĩ rĩ, Yésũ drí tã àtázó lājó'ba íyíkâ rĩ 'bá yĩ drí, gólíyĩ àatã ró tã òjílã ò'bí 'dĩ 'bá yĩ drí, tãlã òrĩ ró ìyĩ bê vũdrĩ ngá nyālè. Gô'dá òjílã ò'bí

'dĩ 'bá yí drí rızó vüdrı̄ òmã ãrú drı̄ı̄ ngá nyãnyã tēlé. Òjílã rı̄ 'bá 'dĩ 'bá yí rı̄'á kútũ-njı̄. 'Dı̄ı̄ ólã cé ãgò ĩ'dĩ, gò'dá ólãá òkó 'dĩyımvá bē kò.

¹¹ Gò'dá nĩngá sı̄, Yésũ drı̄ ãmbãtã njı̄ 'dĩ trözó, gò'dá drılã rãtãã 'èzó Ôvãrí drı̄, gò'dá drılã fëzó lâ lãjò'bá íyıkã 'dĩ 'bá yí drı̄, gólı̄yı̄ òlãnjı̄ ró òjılã ò'bı̄ gólı̄yı̄ rı̄ 'bá vüdrı̄ 'dĩ 'bá yí drı̄. Gò'dá gólã drı̄ ĩ'bı̄ rı̄ 'dĩ 'bá yí 'èzó kpá ĩtí. Mbãrãkã Ôvãrí kã sı̄, ãmbãtã njı̄ 'dĩ 'bá yí gò'dá kpá ĩ'bı̄ rı̄ 'dĩ 'bá yí bē drı̄ òjılã ò'bı̄ 'dĩ 'bá yí ìcázó ndrı̄.

¹² Gò'dá ò'bı̄ 'dĩ 'bá yí nyã ĩyı̄ ngá nyãnyã bē ìcálé dũũ rı̄, Yésũ drı̄ tã átázó lãjò'bá íyıkã 'dĩ 'bá yí drı̄, gólı̄yı̄ üũ'dũ ngá nyãnyã ãmbúkũ òjılã ò'bı̄ 'dĩ 'bá yí drı̄ nyãlé âyélé 'dĩ 'bãlé dódó, òzó kò rũ ìzãã.

¹³ Gò'dá ĩtí rı̄, lãjò'bá Yésũ kã 'dĩ 'bá yí drı̄ ãmbãtã ãmbúkũ ĩ'bı̄ bē lâkí 'bá 'dĩ ù'dúzó ívõ 'ásı̄ dũũdũ. 'Dı̄ı̄ cé ãmbãtã dãdãwá njı̄ gò'dá ĩ'bı̄ fı̄nyã-fı̄nyãwá bē rı̄ Yésũ drı̄ rãtãã 'èzó drı̄ lâ rı̄ drı̄ òjılã ò'bı̄ 'dĩ 'bá yí ìcázó, gò'dá ãmbúkũ lâ drı̄ kpá lâkızó ívõ 'ásı̄ mũdrı̄-drı̄-lã-ngã-rı̄.

¹⁴ Gò'dá nĩngá sı̄, òjılã ò'bı̄ 'dĩ 'bá yí ndrê ĩyı̄ bē tã lâràkò Yésũ drı̄ 'èlé mbãrãkã Ôvãrí kã sı̄ ngá nyãnyã 'dĩ 'èzó âcálé dũũ rı̄, tı̄ lâ ĩyı̄ drı̄ â'dızó. Gò'dá drılı̄yı̄ tã ĩsũzó kı̄, "Ã'dò ĩtí rı̄, 'dı̄ı̄ trá pãtı̄ı̄ 'dı̄yı̄ pã 'bá gólã Ôvãrí drı̄ tã lâ 'bãlé trá búkũ íyıkã 'á 'è'á ãjólã ãmã pãlé rı̄ ĩ'dĩ, ĩ'dı̄ gólã âcã trá."

¹⁵ Gólı̄yı̄ lē trá Yésũ rı̄ 'bãlé â'dólé kúmú gólı̄yıkã ró mbãrãkã sı̄, tãlã gólã òdrò ró bē ãjú-'bá-ãzı̄ gólı̄yıkã vólé. Tãkò, Yésũ nı̄ tã ĩsũ gólı̄yıkã 'dĩ trá ãkũ, gò'dá tã ĩsũ gólı̄yıkã 'dĩ sũ gólã rú kò,

gõ'dá gólâ drí íyîngá 'bëzó kíri élêwálâ ró nîlí íyí lậpílí úní lăfálê.

*Tā Yēsū drí âcí tōzó lîmvû drî sî rî
(Mătáyō 14.22-33; Mărākō 6.45-52)*

16-17 Gõ'dá ngá drí ânîrî 'á, Yēsū drê zââ úní lăfá 'álâ. Lăjó'bán gólâkâ 'dî 'bá yî drí ngăzó nîlí gólê lîmvû ândrê tí 'álâ, ã'dô ró nî'á kôlôngbô mbălê nîzó gólê Kăpêrănómă 'álâ ró. Gõ'dá Yēsū rî gógó âgôô drê kô gólîyî ngálâ. Gõ'dá ngá ânî bê gólîyî úsúlî drê âkpă lîmvû ító 'â 'á rî, 'dî Yēsū âcá drê zââ gólîyî ngálâ kô.

18 Gõ'dá gólîyî câ bê kôlôngbô bê lîmvû ândrê 'dî kâ 'dî ító 'â lâ 'á rî, kăgũmăđ ândrê drí ítôzó rî'á âşîlí mbârâkă sî. Gõ'dá lîmvû drî drí rîzó rû íyálê mbârâkă sî kăgbă-kăgbă.

19 Gõ'dá 'dî gólîyî nî trá ôzô kîlômítîrî nî kâtî lîmvû ândrê 'dî tí sî, drîlîyî ngá ndrêzó vólê rî, drîlîyî ôjîlă âzâ ndrêzó ânî'á gólîyî ngálâ lîmvû drî sî, kôrô ũrî drí găzó gólîyî rû.

20 Gõ'dá Yēsū âcâ bê ânyî rî, gólâ drí tă âtázó gólîyî drí kî, "Nî 'ê ũrî kô! Nî nî kô kî, nôô mâ î'dî yă?"

21 Gõ'dá lăjó'bán 'dî 'bá yî drí 'băzó ndrî âyîkô ró, drîlîyî Yēsū rî âzîzó mbălê kôlôngbô 'á íyî ngálâ. Gõ'dá 'wăâ ró, kôlôngbô 'dî drí căzó tândî ró lîmvû tí 'álâ.

Tā ôjîlă ô'bí drí Yēsū rî lônďăzó rî

22 Gõ'dá cîjîno âzâ lâ sî rî, ô'bí gólîyî Yēsū drí ngá nyānyā fêzó drîlîyî rî drí ngăzó rî'á Yēsū rî lônďălê vô ngá nyānyā fêzó drîlîyî 'dî 'á nîngá, tâlă gólîyî nî trá kî, âgî rî, kôlôngbô kô cé âlô

lājó'bá Yésũ kâ drí mbāzó 'á lâ nílí Kāpērānómã 'álâ rí ì'dí, gō'dá gólíyî nî kpá trá kî, Yésũ mbãã kô kólóngbô 'dí 'á nílí lājó'bá íyíkâ yí bê.

²³ Gō'dá kólóngbô āzâ 'bá yî drí kpá âcázó jārībã Tībérīyã kâ rí lésî âdrélé ānyî vǒ Yésũ drí ngá nyānyã fězó ò'bí 'dî 'bá yî drí 'dî lăgátı nīngá.

²⁴ Gō'dá ò'bí 'dî 'bá yî lōndã ìyî bê Yésũ trá kpî, gō'dá lājó'bá gólâkâ â'dô bê kpá tólâ yû'dawá rí, gólíyî drí mbāzó kólóngbô âcá 'bá Tībérīyã lésî 'dí 'bá yî 'á, â'dô ró nílí Kāpērānómã 'álâ Yésũ rí lōndälé tólâ.

*Tã Yésũ drí ìmbálé ò'bí drí íyî nyānyã tãsí kî,
yí â'dô āmbātã*

úrú lésî rí ì'dí rí

²⁵ Gō'dá Kāpērānómã 'á tólâ rí, òjílã 'dî 'bá yî drí Yésũ rí úsúzó jó tã Ôvârí kâ ârî kâ 'á òjílã bê dũũ. Gō'dá drílíyî Yésũ rí ìjízó kî, “Lîfî ìmbá 'bá, ní âcã nōngá ángô tí yã?”

²⁶ Nīngá sî, Yésũ drí tã âtázó gólíyî drí kî, “Nî rí âmã lōndälé tãlã â'dô 'î yã? Nî rí âmã ndälé nō cé ngá nyānyã má drí fêlé ãnî drí âgî rí tãsí, â'dó kô tã lâràkô má drí 'êlé trá rí tãsí.

²⁷ Pâtî-pâtî ró, má âtã ãnî drí, nî âyê nyāsã tîbê 'ê 'bá lâvãlé ãnî 'ásî 'wãã rí ndãndã lâ. Nî ndã nyāsã gólã tîbê 'ê 'bá ãnî pãlé gbádú rí ì'dí, tãlã lédrê-lédrê ãdükü âkó rí fêlé ãnî drí. 'Dî ngá nyānyã tîbê mâ rí gógó ãnî 'bá úrú lésî nō drí 'ê'á fêlá ãnî drí rí ì'dí. Âmã átã Ôvârí âjô mâ nî ngá nyānyã fêlé ãnî drí, gō'dá tã âmákã sù trá gólã rú rōô.”

28 Gõ'dá Yésũ âtâ bê úlĩ 'dĩ ìtí rĩ, òjílã 'dĩ 'bá yĩ drí tã ìjízó gólâ tĩ kĩ, “Òzõ ã'dô ìtí rĩ, mã ã'dô ã'dô 'ẽ'á ì'dĩ sũlĩ Ôvârí lĩfĩ yã?”

29 Yésũ drí gõzó kpá tã-drĩ lógólé gólĩyĩ drí kĩ, “Tã Ôvârí drí lélé ãnĩ drí 'élé rĩ cé ì'dĩ nō, ãnĩ drí tã lélé mã rĩ gógó gólâ Ôvârí drí âjólé nō 'á.”

30 Gõ'dá òjílã 'dĩ 'bá yĩ drí kpá Yésũ rĩ ìjízó kĩ, “Ã'dô ìtí rĩ, 'dõvó ní 'ê tã lâràkô ãzã, ã'dô ró bê mbâràkã áníkã ã'dálé ãmã drí. Gõ'dá mã 'dê gbõ nĩlã kĩ, pãtĩ Ôvârí âjô nĩ nĩ, gõ'dá ãmã drí gõzó tã lélé bê ní 'á.

31 Mí ndrê drê, ãmã á'bíyá yĩ òtírĩ lãmú òmã 'alã rĩ, Músã fê ngá nyãnyã trá gólĩyĩ drí. Ílgĩ trá búkũ Ôvârí kã 'á kĩ, 'Gólâ âfê ngá nyãnyã trá ùrú lésĩ gólĩyĩ drí nyälé.* Gólĩyĩ rĩ trá ngá nyãnyã 'dĩ nyälé ìtú vósĩ cé ndrô drílĩyĩ rĩzò lãmúlĩ òmã 'alã rĩ 'bá yĩ sĩ.”

32 Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí gõzó kpá tã-drĩ lógólé gólĩyĩ drí kĩ, “Mã âtâ tã pãtĩ ãnĩ drí, ngá nyãnyã gólâ ódrí fêlé ãnĩ á'bíyá yĩ drí nã rĩ, ãmã átã âfê nĩ, ã'dó kô Músã ì'dĩ. Ngá nyãnyã rĩ 'dĩ trá ngá nyãnyã rúbã ìnyákú kã 'ì. Gõ'dá ngá nyãnyã pãtĩ-pãtĩ tíbê ùrú lésĩ rĩ, ãmã átã lã trá fêlã ãnĩ drí ãndrõ nô.

33 Òjílã gólâ Ôvârí drí âjólé trá ùrú lésĩ rĩ, gólâ ì'dĩ rĩ 'bá ngá nyãnyã gólâ rĩ 'bá lédrê-lédrê ãdũkũ ãkó rĩ fêlé òjílã drí rĩ fêlé rĩ.”

34 Gõ'dá òjílã 'dĩ 'bá yĩ drí tã-drĩ lógõzó Yésũ drí kĩ, “Tãndĩ ró kúmú, ã'dô ìtí rĩ, ní âfê ngá nyãnyã rĩ gógó 'dĩ ãmã drí kãyĩ vósĩ cé!”

* 6:31 6.31 Áfõ-áfõ 16.4gõ'dá kpá Lôngó 78.24.

35 Gõ'dá Yésũ drí gõzó tã âátalé gólĩyĩ drí kĩ, “Nĩ ârĩ drẽ, âmã nyãányã ì'dĩ ngá nyãnyã lédrẽ-lédrẽ ãdũkũ ãkó rĩ fẽ 'bá 'í. Õjílã gólã tĩbê tã lẽ 'bá má 'á pĩpĩsilĩ ãlô sĩ, gõ'dá kpá iyĩ nyãányã fẽ 'bá ndrĩ má drí pãtĩ-pãtĩ rĩ, má â'dô gólã rĩ 'bã'á lõfó drí ãcázó gõ'dá gólã rĩ 'èlé kô, gõ'dá lĩmvũ lõvó fú gólã kpá kô. Drílã rĩzó lédrẽ-lédrẽ ró zãã gbádu ãdũkũ ãkó.

36 Gõ'dá nĩ ndrê mbârãkã âmãkã bê kpálé trá rĩ, nĩ lée tã drẽ zãã kô kĩ, Ôvãrí âjô mã nĩ.

37 Õjílã ndrĩ gólĩyĩ âmã átã drí âfèlé mã drí rĩ â'dô tã lẽ'á mã 'á. Gõ'dá mã â'dô gólĩyĩ ndrĩ lãgú'á ãyĩkô ãmbã sĩ â'dólé òjílã âmãkã ró.

38 Ôvãrí âjô mã trá ùrú lésĩ ãngó nõ 'á tã gólãkã 'èlé. Mã ânĩ kô tã âmã nyãányã kã 'èlé ì'dĩ.

39-40 Tã âmã átã Ôvãrí drí lèlé mã drí 'èlé rĩ ì'dĩ nõô. Õjílã gólĩyĩ gólã drí âfèlé mã drí rĩ, gõ'dá tã lẽ 'bã mã Ôvãrí rĩ mvã ró rĩ 'á rĩ, gólã lẽ mã drí vó lâ ãyĩ ndrèlé dódó, òjílã ãzã gólĩyĩ lãfálé 'ásĩ ãvĩ kô. Ôvãrí lẽ kpã mã drí lédrẽ-lédrẽ ãdũkũ ãkó rĩ fèlé gólĩyĩ drí. Gõ'dá kãyĩ ãdũkũ 'á rĩ, mã â'dô gólĩyĩ lĩdrĩ'á òdrã 'ásĩ.”

41 Gõ'dá òjílã ò'bĩ 'dĩ 'bã yĩ ârĩ ãyĩ bê ulĩ Yésũ kã âátalé kĩ'á nĩ rĩ, yĩ ãã'dô ì'dĩ ngá nyãnyã gólã ùrú lésĩ rĩ ì'dĩ rĩ, gólĩyĩ drí ngãzó rĩ'á lõzólé ãyĩ vò 'ásĩ Yésũ rú.

42 Gõ'dá drĩlĩyĩ tã âátázó kĩ, “Ãgô 'dĩ rĩ tã âátalé ãtĩ tãlã ã'dô 'ĩ yã? Gólã â'dó kô cé Yésũ Yõsépã rĩ mvã ró nõ ì'dĩ, tĩbê ãmã drí átã lâ rĩ nĩlĩ trá ândrè lâ bê nõ yã? Gólã kĩ, yĩ ânĩ ùrú lésĩ rĩ ãngó tĩ ró yã?”

43 Gõ'dá ãtĩ rĩ, Yésũ drí ngãzó tã âátalé gólĩyĩ drí

kĩ, “Nĩ âyê drē lôzô-lôzô âníkâ má rú ânĩ lâfálé 'ásĩ 'dí. Nĩ ârĩ drē úlí ámakâ nō.

⁴⁴ Tã pãtĩ ró, má âtã ânĩ drĩ, òjílã äzã ícã kô tã lèlé má 'á cú ítĩ ámã átã Ôvãrí gólã ámã âjó 'bã rĩ drĩ gólã rĩ âzĩ ãkó. Gõ'dã má â'dô òjílã rĩ 'dĩ lídrĩ'á òdrã 'ásĩ kãyĩ ãdũkũ 'á.

⁴⁵ Tã ângũ 'bã yĩ ìgĩ trá búkũ Ôvãrí kã 'á kĩ, 'Ôvãrí â'dô òjílã ìmbã'á nĩ'. Pãtĩ má âtã ânĩ drĩ, òjílã gólĩyĩ tã ìmbã-ìmbã Ôvãrí kã ârĩ 'bã dódó rĩ, gólĩyĩ â'dô ìyĩ tã lè'á má 'á.

⁴⁶ Gõ'dã òjílã äzã älø ânĩ lâfálé sĩ ámã átã rĩ ndrē 'bã rĩ yũ. Mã rĩ gógó nō ndrē Ôvãrí cé nĩ, tãlã má ânĩ Ôvãrí ngá lésĩ.

⁴⁷ “Má âtã ânĩ drĩ tã pãtĩ-pãtĩ ró, òjílã tìbê tã lè 'bã má 'á pĩpĩsílĩ älø sĩ rĩ ùsũ lédrē-lédrē ãdũkũ ãkó rĩ trá.

⁴⁸ Mĩ ndrē drē, mã ngá nyãnyã gólã òjílã 'bã 'bã rĩlĩ zãã gbádú ãdũkũ ãkó rĩ ì'dĩ!

⁴⁹ 'Dõvó nĩ ìsũ tã ânĩ á'bíyã yĩ tãsĩ. Gólĩyĩ ndrĩ nyã ìyĩ bê ngá nyãnyã Músã drĩ fèlé gólĩyĩ drĩ rĩ bê rĩ, gólĩyĩ zãã bê rĩ'á lédrē-lédrē ró yã? Á'dó ítĩ kô, gólĩyĩ òdrã trá ndrĩ!

⁵⁰ Gõ'dã mã ngá nyãnyã ânĩ 'bã ùrú lésĩ rĩ ì'dĩ. Òjílã gólã ngá nyãnyã 'dí nyã 'bã rĩ drãã kô.

⁵¹ Má âtã ânĩ drĩ kpã ó'dĩ, ngá nyãnyã lédrē-lédrē ãdũkũ ãkó fè 'bã 'dĩ rĩ'á ámã rú'bü 'í. Mã ânĩ trá ùrú lésĩ, gõ'dã mã rĩ'á njãã ámã rú'bü fèlé drãlé ânĩ òjílã ängó nō kã pãlé tã ònjĩ âníkã 'ásĩ. Òzõ nĩ ònyã ámã rú'bü trá rĩ,* ânĩ drĩ rĩzó

* **6:51 6.51** Yésũ rĩ rú'bü nyãnyã 'dí, tã ífĩ lá kĩ, tã lèlé Yésũ 'á pĩpĩsílĩ älø sĩ.

lédrě-lédrě ró zāâ gbádú ădũkũ ăkó.”

52 Gõ'dá õjílã õ'bí 'dĩ 'bá yí ârí ãyí bê úlĩ Yésũ ká kĩ'á nĩ ãyí rú'bá â'dô ã'dĩ ngá nyãnyã ânĩ 'bá ùrú lésĩ rĩ ã'dĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ngãzó ăwă ró, gõ'dá rĩ'á ãyí úlĩ âtalé ãyí lăfálé 'ásĩ kĩ, “Ăgô nõ â'dô ãyí rú'bá ăfě'á âmã drĩ nyãlé 'dĩ ãyíkã ángô tí ró yã?”

53 Gõ'dá Yésũ drĩ kpá tã-drĩ jãzó gólĩyĩ drĩ kĩ, “Păťĩ-păťĩ ró, má âtã ânĩ drĩ, mã gólã Ôvãrí drĩ âjólé trá ùrú lésĩ rĩ, õjílã gólã âmã rú'bá nyã 'bá kô gõ'dá âmã ărí mvũ 'bá kpá kô rĩ, ùsú lédrě-lédrě ădũkũ ăkó rĩ kô!

54 Păťĩ-păťĩ má âtã ânĩ drĩ, õjílã gólã âmã rú'bá nyã 'bá gõ'dá kpá âmã ărí mvũ 'bá rĩ, â'dô rĩ'á lédrě-lédrě ró zāâ gbádú ădũkũ ăkó. Má â'dô gólã rĩ lĩdrĩ'á õdrã 'ásĩ, kăyĩ ădũkũ 'á.

55 Mĩ ndrě drě, âmã rú'bá gõ'dá âmã ărí bê rĩ ã'dĩ cé ngá nyãnyã gólã 'ě 'bá õjílã 'bãlé rĩlĩ lédrě-lédrě ró zāâ gbádú ădũkũ ăkó rĩ.

56 Ôjílã gólã tĩbê âmã rú'bá nyã 'bá gõ'dá kpá âmã ărí mvũ 'bá rĩ, gólã â'dô rĩ'á má bê ngá ălô ró, gõ'dá má â'dô kpá rĩ'á gólã bê.

57 Nĩ ârí drě, âmã átã ã'dĩ rĩ 'bá lédrě-lédrě ăfělé rĩ. Gõ'dá gólã 'bã mã kpá nĩ rĩlĩ lédrě-lédrě ró. Ítĩ rĩ, õjílã gólã âmã rú'bá nyã 'bá rĩ â'dô rĩ'á kpá lédrě-lédrě ró mbârãkã âmãkã sĩ zāâ gbádú ădũkũ ăkó.

58 Kpá ã'dĩ õzõ má drĩ âtalé trá ânĩ drĩ rĩ kãtĩ, mã rĩ'á ngá nyãnyã ùrú lésĩ rĩ ã'dĩ. 'Dĩlĩ â'dó kô õzõ ngá nyãnyã gólã ânĩ ă'bĩyá yĩ drĩ nyãlé trá rĩ kãtĩ, gõ'dá 'dĩlĩ vósĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ trá ndrĩ. Gõ'dá

gólīyī tībē áamá rú'ba nyā 'bá rī â'dô ãyíkâ rī'á lédrē-lédrē ró zāā gbádú ădūkū ăkó."

⁵⁹ Úlī 'dī 'bá yī Yésū âta trá ôjílā 'dī 'bá yī drī, drílā rīrī tā ãmbálé Kăpērānómā 'álā jó tā Ôvārī kâ ârī kâ rī 'á.

Tā tā ârī 'bá Yésū kâ rī 'bá yī drī lăfálé cāzó úlī Yésū kâ 'dī 'bá yī tāsī rī

⁶⁰ Gô'dá tā ârī 'bá Yésū kâ ũrūkâ 'bá yī ârī ãyī bē úlī Yésū kâ 'dī 'bá yī ndrī rī, tī lâ yī drī â'dízó, gô'dá drilīyī úlī Yésū kâ 'dī gāzó dó. Gô'dá drilīyī ngāzó rī'á úlī âtalé ãyī lăfálé 'ásī kī, "Áá, úlī 'dī âmbâ trá rōô ôjílā drī tā lēzó 'á lâ!"

⁶¹ Gô'dá Yésū nī trá cú ítī kī, tā ârī 'bá íyíkâ 'dī 'bá yī lăfálé sī, āzâ 'bá yī lēé úlī yī drī âtalé 'dī 'bá yī kô. Gólâ drī gōzó tā ãjílī gólīyī tī kī, "Úlī má drī âtalé 'dī sū ânī rú kô, ã'dī ânī drī 'ēzó áamá âyélé gōzó volé yā?"

⁶² Ôzō nī ôndrē mâ gōrē 'á volé ũrú 'álâ, vō áamá âjózó rī 'álâ sī rī 'álâ rī, tā ãsū ânīkâ tā 'dī tāsī rī â'dô 'bā'á ángô tí yā?

⁶³ Má âta ânī drī, nī ãsū úlī má drī âtalé ânī drī áamá rú'ba nyā kâ 'dī ífī lâ dódó. Mbârâkâ ôjílā mvá kâ ícá lédrē-lédrē ădūkū ăkó rī fēlé ânī drī kô. Tā 'dī tāsī rī, úlī ámakâ 'dī 'bá yī â'dó kô rú'ba ãnyákú nō tāsī. Úlī 'dī 'bá yī rī'á Líndrī Tândī Ôvārī kâ tāsī, gólâ 'ē 'bá ânī 'bălé rīlī lédrē-lédrē ró zāā gbádú ădūkū ăkó tā lēlē ânīkâ má 'á rī sī rī.

⁶⁴ Gô'dá ngbāāngbānō rī, mâ rī'á tā ãsū ró, tălâ ânī ũrūkâ 'bá yī lēé drē zāā tā kô má 'á." Yésū âta tā 'dī ítī 'dī rī, tălâ gólâ nī tā ãsū tā ârī 'bá

íyíkâ 'dī 'bá yí kâ trá ndrī ākpākā'dā kâyî gólīyí drí 'dézó yí vósí rí 'á. Gólâ nǐ gólīyí tǎ íyíkâ lē 'bá kô rí yí trá ndrī. Gõ'dá gólâ nǐ lǎjó'bá gólâ ángô rí ĩ'dī tǐbê 'ē 'bá íyí drī-bā fēlé fūlǐ rí kpá trá.

⁶⁵ Tālâ gólâ âtâ trá sísí lǎjó'bá íyíkâ rí yí drí kī, òjílâ āzākā ícá kô ânǐlǐ yí ngálâ cú ítí tǎ ĩsū gólâkâ sī. Ôvârí â'dô gólâ rí pǐpǐsílǐ ájâ'á nǐ ĩ'dí 'dê gbô tǎ lēlé yí 'á.

⁶⁶ Gõ'dá úlí Yésū kâ 'dī 'bá yí vósí rí, tǎ ârí 'bá gólâkâ āzâ 'bá yí dūū drí ngázó íyí gólâ rí âyéle, nǐzó gólé íyí drí 'bā 'ásí. Gólīyí drí tǎ ĩmbâ-ĩmbâ Yésū kâ âyézó.

⁶⁷ Gõ'dá Yésū drí lǐfǐ jázó lǎjó'bá íyíkâ mùdrí-drí-lâ-gâ-rǐ tǐbê gólâ drí épēlé nǐ sísí rí yí ngálâ, gõ'dá drílâ tǎ ĩjízó gólīyí tǐ kī, “Ānǐ, nǐ lē kpá trá âmâ âyéle nǐzó, òzô gólīyí nǐ 'bá 'dī 'bá yí kâtí yā?”

⁶⁸⁻⁶⁹ Gõ'dá Símónâ Pétērô drí tǎ-drí jázó Yésū drí kī, “Kúmú, mǎ â'dô âmákâ nǐ'á nǒ 'bô ángô lé ró yā? Mǎ nǐ trá, mǎ lē tǎ kpá trá kī, nǐ rǐ'á òjílâ ndīndī 'í pǎtǐĭ Ôvârí kâ rí ĩ'dí, úlí áníkâ âtálé rí â'dô âmâ 'bā'á nǐ rǐlǐ zǎâ gbádú ădūkū ăkó, òjílâ āzākâ yū'dáwá âmâ drí 'dézó vó lâ 'ásí òzô ání kâtí.”

⁷⁰ Gõ'dá Yésū drí tǎ âtázó lǎjó'bá íyíkâ 'dī 'bá yí drí kī, “Má zǐ ânǐ nǐ mùdrí-drí-lâ-gâ-rǐ lǎjó'bá âmákâ ró, gõ'dá kpálé rí, ânǐ lǎfálé sǐ rí, âmâ ăjú-'bá-ăzí bê ălô tǐbê 'ē 'bá âmâ drī-bā fēlé fūlǐ rí.”

⁷¹ Yésū âtâ tǎ 'dī ítí 'dī rí Yúdă Símónâ ĩsíkārīyótâ rí mvá rí tǎsǐ. Gõ'dá kpálé Yúdă rǐ'á

lājó'bán lô lājó'bán Yésũ kâ mûdrî-drî-lâ-ngâ-rî rî lâfálé sî rî, Yésũ nî trá kî, ấ tí 'á tólâ gólâ ãã'dô íyî drî-bã fê'á nî fũlî.

7

Tã Yésũ rî âdrúpî yî drî Yésũ rî ìcízó mbârâkã iyîkã â'dalé ô'bí 'á rî

¹ Gõ'dá Yésũ drê rî'á Gãlîláyã 'álâ rî, drîlâ nîzó lâmú bê ôjîlã lîfî ìmbá bê jãrîbã Gãlîláyã kâ 'ásî. Gólâ lêé kô cãlé Yũdáyã 'álâ ôjîlã lîfî ìmbalé, tãlã drî-'bán ángî Yúdã yî kâ Yêrôsãlémã 'álâ rî lê trá gólâ rî fũlî.

² Gõ'dá kâyî gólîyî kãrãmã Yúdã yî kâ zîlî kãrãmã gũgũ kâ rî kâ trá ãnyî.*

³ Gõ'dá kâyî gólîyî kãrãmã 'dî kâ câ bê rî, Yésũ rî âdrúpî yî drî ngãzó Yésũ rî ìcílî tã lârákô gólâ drî rî'á 'êlã rî 'bán yî tãsí, gõ'dá drîlîyî tã âtázó drîlã kî, “Hé, tí gõ'dá ní nî Yêrôsãlémã 'álâ ôjîlã lîfî ìmbalé kâyî gólîyî ãmbá kãrãmã nô kâ 'á mbârâkã ánikã â'dalé tólâ ô'bí 'á, tãlã ôjîlã dũũ ô'dê ró bê ní vósî rî kô yã?

⁴ Ní lê ánikã tã lârákô 'êlé nõ cé nõngá kîrî ùgũ ró ã'dô tãsí yã? Õzõ ní ôlê ôjîlã dũũ drî 'dêlé ní vósî rî, ní nî tã lârákô 'êlé ô'bí 'á Yêrôsãlémã 'á tólã, ô'bí nã 'bán yî òndrê ró mbârâkã ánikã bê.”

⁵ Gõ'dá 'dũ zãã Yésũ rî âdrúpî yî lêé ìyî drê tã kô Yésũ 'á.

* **7:2 7.2 Kãrãmã gũgũ kâ** Kãrãmã rî 'dî 'á rî, Yúdã yî rî ndrô ìyî á'bíyã yî drî rîzó â'dú kô bê gũgũ 'ásî gólîyî drî áfôrê Mãsîrî lésî rî tã lâ ìsũlî. Gõ'dá kâyî rî 'dî ôcã trá rî, ôjîlã Yúdã yî kâ ndrî drî nîzó ìyî Yêrôsãlémã 'álã, nî'á kãrãmã rî 'dî 'êlé.

6 Gõ'dá Yésũ drí tã lôgõzó íyî âdrúpĩ yî drí kî, “Ïtú ámakâ nîzó Yērõsâlemã 'álâ rî cá drê kô. ãní drí rî, kâÿî íyíkâ ndrî rî'á tândí ró ânî drí nîzó Yērõsâlemã 'álâ.

7 ãnikâ rî, õjílã ängó nõ kâ 'bã ïyíkâ ânî lôvó 'bã'bã, gõ'dá gólîyî 'bãá ïyíkâ ámâ lôvó kô, tâlá má rî bê kárá tã õnjí gólîyíkâ rî'á 'èlá rî tã lâ â'dalé gólîyî drí rî sî.

8 ãní rî gógó, nî lâvũ sîsî kâramã 'á tólã. Má ícá nîlí tólã ngbãângbânõ kô, tâlá ïtú ámakâ nî kâ cá drê kô.”

9 Ïtí rî, úlí Yésũ kâ 'dĩ vósî rî, âdrúpĩ lâ yî drí ngãzó nîlí Yērõsâlemã 'álâ. Gõ'dá Yésũ drí rîzó Gãlîláyã 'á nîngá.

10 Gõ'dá Yésũ rî âdrúpĩ yî lâvũ bê Yērõsâlemã 'álâ rî, kâÿî äzã sî, Yésũ drí ngãzó kpá nîlí Yērõsâlemã 'á tólã kirî ùgũ ró.

11 Gõ'dá kâÿî kâramã gũgũ kâ 'dĩ kâ rî 'bá yî sî rî, Yērõsâlemã 'á tólã rî, drî-'bá ängí Yúdã yí kâ rî 'bá yî drí rîzó Yésũ rî lôndalé õ'bí lâfálé 'ásî. Drîlíyî nîzó tã ïjî bê õjílã tî sî kî, “Ägô rú bê Yésũ rî, rî rîlí ängô lé ró yã? Nî ndrê gólã kô yã?”

12 Gõ'dá õjílã 'dĩ 'bá yî drí rîzó tã âtalé ïyî lâfálé 'ásî äyãyã sî. Äzã 'bá yî kî, “Ägô rú bê Yésũ 'dĩ ägô tândí 'î.” Gõ'dá äzã 'bá yî kî ïyíkâ, “'É'è, ägô 'dĩ rî õjílã ädólé õnjõ sî.”

13 Gõ'dá õjílã äzãkã yû'dawã úlí âtalé Yésũ rî tãsî drî-báláyî ró ngbálã-ngbálã, tâlá õjílã ndrî 'dó ùrî ró, drî-'bá ängí Yúdã yí kâ õzó ngãã kô äwã ró ïyî bê.

Tã Yésũ drí ïmbálé jó ängí Ôvârí kâ 'álâ rî

14 Gō'dá òjílā 'è ìyì kārámā 'dì bē cālè kàyì nā sī rī, Yēsū drí nǐzò fīlì jò ángì Ôvârí kâ rī 'álâ, drílâ ìtòzò rī'á ò'bí rī 'bá tólâ nā 'bá yì ìmbálé.

15 Gō'dá drī-'bá ángì Yúdâ yì kâ ârì ìyì bē tã ìmbâ Yēsū kâ 'dī rī, tì lâ yì drí à'dízò. Drílìyì ngāzò tã âtálé gólâ rī tāsī kī, “Gólâ ùsù íyíkâ tã nṣṣì tã ìmbâ kâ nō ã'dô 'ásì yā? Gólâ rī'á cú ìtí tã ìmbá 'bá àkó.”

16 Gō'dá Yēsū ârì tã gólìyíkâ rī'á âtálâ 'dī bē rī, gólâ drí tã-drī lôgōzò gólìyì drí kī, “Tã gólâ má drí rī'á ìmbálâ nō ã'dó tã ìmbâ-ìmbâ ámâ nyāányâ kâ ì'dì kô, má rī tã ìmbâ Ôvârí gólâ ámâ àjó 'bá rī kâ ìmbálé ì'dì.

17 Òjílâ gólìyì tã Ôvârí kâ 'è 'bá rī 'bá yì ã'dô ìyì nṣṣì'á lâ pàtṣṣì kī, ngátá tã má drí rī'á ìmbálâ nō ámâ nyāányâ kâ ngâ tã ìmbâ Ôvârí kâ ì'dì yā rī.

18 Òzò má òrì nō tã ámâ nyāányâ kâ ìmbálé ì'dì rī, nṣṣì ã'dô nṣṣì'á lâ kī, má lè cé òjílâ drí lṣṣṣì 'bálé má rú ì'dì. Gō'dá ã'dó kô ìtí. Má ànṣṣì tã Ôvârí gólâ ámâ àjó 'bá rī kâ ìmbálé ì'dì, tálâ ó'bâ ró bē lṣṣṣì gólâ rú. Tã ìmbâ ámákâ 'dī ã'dó kô ònjò 'ì, rī'á tã pàtṣṣì 'ì.

19 Gō'dá ànṣṣì, nṣṣì rī ámâ lṣṣṣì fūlì tākó ã'dô tāsì yā? Nṣṣì rī tã à'bálé kī, yì ârì tã 'bā'bā Ôvârí kâ Músâ drí à'dálé ànṣṣì drí rī trá. Tákò, ànṣṣì rī'á nṣṣì'á ámâ fūlì. Nṣṣì ârì tã 'bā'bā Músâ kâ 'dī kó kô.”

20 Gō'dá òjílâ àmbá gólìyì lāfálé 'ásì rī yì drí tã-drī lôgōzò Yēsū drí kī, “À'dì 'è tì ànṣṣì fūlì nṣṣì yā? Ní lṣṣṣì-lṣṣṣì! Òjílâ àzâ yù'dàwà 'è 'bá ànṣṣì fūlì!”

21 Gō'dá Yēsū drí ngāzò tã âtálé gólìyì drí kī, “Má ìngâ òjílâ ngá lāzé 'ásì àndâlâ àlô kàyì àmákâ rātāā 'è kâ sī, gō'dá nṣṣì kī, má ò'è 'dī tã

ōnjí 'í tã lâ drí lâzézó ãní rú ï'dí ãní drí ngãzó má bê ậwặ ró tã lârâkô má drí 'êlé 'dĩ 'á yã?

22 Gõ'dá tã 'dễ'dễ kâ bāsã 'á rí, nĩ rí 'êlã kậỵ lỏvỏ-lỏvỏ kâ sĩ. Músặ 'bã tã Yúdặ yí drí mvá lâ yí 'bẻlẻ bāsã 'á. 'Dễ'dễ bāsã 'á rí â'dó kỏ cẻ tã Músặ drí 'bẻlẻ 'dĩ ï'dí. 'Dễ'dễ bāsã 'á rí ítỏ trá ãmã ậ'bịặ Ấbảrặyãmã drỉ sĩ.

23 Ōzỏ kậỵ 'dỉyímvá kâ 'dễ kâ bāsã 'á rí ỏ'dẻ trá kậỵ lỏvỏ-lỏvỏ kâ 'á rí,* nĩ 'bảả 'dỉyímvá 'dẻlẻ bāsã 'á kỏ yã? Nĩ rí 'êlã! Gõ'dá má ïngặ bê ỏjỉlã ngá lặẻ 'ásỉ kậỵ lỏvỏ-lỏvỏ kâ 'á rí, tã lâ sủ ãní drí kỏ tẻlả ã'dỏ 'í yã? Nĩ ỉsủ ãnỉkả bê rí, tã 'dễ'dễ kâ bāsã 'á Músặ drí 'bẻlẻ rí tã lâ lậvủ gặặ tã 'bả'bả kậỵ lỏvỏ-lỏvỏ kâ kả drỉ sĩ.

24 Nĩ áyẻ tã gỏlả ãní drí rỉzó lả'bỉ ãnỉkả tã lâ trỏlẻ ï'dí 'bẻlẻ gặặ 'dỉ. Nĩ 'ẻ tã 'ẻẻ gỏlả tẻndỉ rỏ mbỉmbỉ rí ï'dí."

Tã ỏjỉlã drỉ ỉsủỉ Yẻsủ rỉ tẻsỉ rỉ

25 Gõ'dá nỉngặ sĩ, Yẻsủ âtả bê ỏlỉ 'dỉ 'bả yí ỉtỉ rí, ỏjỉlã ảzả 'bả yí rỉ 'bả rỉlỉ ỉyỉ ặặặ Yẻrỏsẻlẻmẻ kả 'á rí drí ngãzó ỉyỉ tã âtẻlẻ ỉyỉ vỏ 'ásỉ kỉ, "'Dỉ ã'dó kỏ ảgỏ gỏlả drỉ-'bả ãmảkả rí yí drí 'ẻ'á fủlả rí ï'dỉ yã?"

26 Gõ'dá ỏjỉlã ảzả 'bả yí ảkpả gỏlỉyỉ lảfẻlẻ 'ásỉ drỉ tả-drỉ lỏgỏzó kỉ, "Drỉ-'bả ãmảkả 'dỉ 'bả yí áyẻ ỉyỉ gỏlả rỉ'ả tã ỉmbẻlẻ ỏjỉlã drỉ drỉ-'bảlặỵ rỏ tẻlả ã'dỏ 'í yã? Drỉ-'bả ãmảkả 'dỉ 'bả yí ẻdrẻẻ ỉyỉ gỏlả tã ỉmbả 'dỉ 'ásỉ kỏ, tẻlả gỏlỉyỉ ỉsủ tã bê rỉ kỉ, ảgỏ 'dỉ ảả'dỏ 'dỉyỉ pả 'bả 'í yã?"

* 7:23 7.23 Ōjỉlả Yúdặ yí kả rí ỉyỉ 'dỉyímvá ỉyỉkả 'bẻlẻ bāsã 'á kậỵ nỉ-drỉ-lả-rỉ ặặ lả kả rí vỏsỉ.

27 Gõ'dá õjílã äzâ 'bá yî drí kpá tâ-drĩ lôgõzó kî, “Ãgõ nõ â'dô 'bã'á 'díyî pã 'bá ró 'dĩ ángõ tí yã? Mã nĩ jãrĩbã gólã drí rĩzó 'á lâ rî trá! Gólã Nãzãretã lé 'bá 'î! Gõ'dá õjílã ìcã kô vò 'díyî pã 'bá drí 'èzó ânĩlĩ âfõlê 'álã sî rî nĩlĩ.”

28 Gõ'dá Yésũ bê drẽ zãã tâ ìmbá'á jó ángĩ Ôvãrĩ kã rî 'álã rî gõ'dá ârĩ úlĩ õjílã 'dĩ 'bá yî kã âtalé 'dĩ bê rî, drílã tâ âtázó drĩlĩyî ngbãlã-ngbãlã kî, “Nĩ ìsũ ânĩkã bê rî, nĩ ùnĩ mã trá. Nĩ ùnĩ jãrĩbã mã drí ânĩzó 'álã 'ásĩ rî trá. Gõ'dá nĩ nĩjĩ kô kî, ã'dĩ âjô mã nĩ ãngõ nõ 'á yã rî. Ámã átã Ôvãrĩ âjô mã nĩ. Mã ânĩ kô drĩ-ãcê ámakã sî. Mã ânĩ trá drĩ-ãcê ámã átã gólã ámã âjô 'bá rî kã sî. Gólã Ôvãrĩ pãtĩ-pãtĩ rî ì'dĩ. Gõ'dá nĩ nĩjĩ gólã kô.

29 Gõ'dá mã nĩ gólã trá, tãlã mã ânĩ gólã ngã lésĩ, gólã âjô mã nĩ.”

30 Gõ'dá drĩ-'bã ángĩ Yúdã yî kã 'dĩ 'bã yî ârĩ ìyĩ bê úlĩ Yésũ kã âtalé 'dĩ rî, drĩlĩyî ngãzó 'è'á gólã rî rũlĩ rî, gõ'dá gólĩyî ìcã kô gólã rî rũlĩ, tãlã kãyĩ Ôvãrĩ drí 'bãlê gólã rî rũzó 'á lâ rî âcã drẽ kô.

31 Gõ'dá õjílã dũũ õ'bí 'dĩ 'bã yî lãfálê sî lã ìyĩ tâ trá Yésũ 'á, drĩlĩyî ngãzó gõ'dã tâ âtalé kî, “Ãgõ gólã Yésũ nõ 'díyî pã 'bã 'î pãtĩ. Ìcã kô õjílã äzã drí â'dólê 'díyî pã 'bã ró tâ lâràkô 'èlê lãvũlĩ gãrã tâ lâràkô Yésũ drí 'èlê 'dĩ 'bã yî drĩ sî.” 'Dĩ ã'dã trá kî, Yésũ ì'dĩ 'díyî pã 'bã 'î.

32 Gõ'dã Pãrúsĩ yî ârĩ ìyĩ bê tâ õjílã dũũ 'dĩ 'bã yî drí rĩ'á âtalã tâ lâràkô ãmbã Yésũ kã 'èlê rî tãsĩ rî, gólĩyî drí 'bãzó ãwã ró. Drĩlĩyî ngãzó nĩlĩ drĩ-'bã ángĩ Yúdã yî kã rî 'bã yî ngálã tâ ì'bĩlĩ Yésũ

rú. Gõ'dá drílīyī ãjú 'bũ 'bá ãyíkâ jōzó nílí Yésũ rí ãrúlí.

³³ Gõ'dá ãjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yī nĩ ãyī bê cãlé Yésũ ngálâ rí, Yésũ drí rĩzó zãã tâ ãmbálé kĩ, “Má â'dô 'bã'á drẽ zãã bê ãní bê nõngá kâyì fĩnyáwá sĩ. 'Dĩ vósĩ rí, má â'dô gõ'á âmâ átá gólâ âmâ ãjó 'bá rí ngálâ.

³⁴ Ōzõ nĩ òrĩ âmâ lõndãlé sįsį 'álâ rí, nĩ ãcá kô âmâ ùsúlí, tâlá võ gólâ má drí 'ẽzó nílí 'álâ rí, nĩ ãcá kô nílí cãlé tólâ.”

³⁵ Gõ'dá õjílã Yúdã yí kâ ùrũkâ 'bá yī ãrĩ ãyī bê úlí Yésũ kâ átálé 'dĩ rí, drílīyī ngãzó rĩ'á ãyī úlí átálé ãyī lãfálé 'ásĩ kĩ, “Ãgõ nõ rí ãyíkâ kó úlí átálé nõtĩ nõ ángõ tí yã? Gólâ 'è ãyíkâ nílí nõngá sĩ nõ 'bõ ángõ lé yã âmâ drí 'ẽzó gólâ rí lõndãlé kpĩ, gõ'dá gólâ rí ùsúzó kô rí? Gólâ 'è nílí 'bãdrĩ Gĩrĩkĩ kâ 'álâ võ gólâ õjílã ãmákâ drí rĩzó rí 'álâ, õjílã Gĩrĩkĩ kâ ãmbálé tólâ yã?

³⁶ Úlí Yésũ kâ átálé kĩ'á nĩ rí, õzõ mã òrĩ ãyī lõndãlé rí, mã ãcá kô ãyī ùsúlí, tâlá võ yí drí 'ẽzó nílí 'álâ rí, mã ãcá kpá kô cãlé 'á lâ 'dĩ tâ ífí lâ ã'dô 'í yã?”

Tã Yésũ drí 'è'á 'èlé õjílã gólīyī tâ lẽ 'bá gólâ 'á rí 'bá yī drí rí

³⁷ Gõ'dá kâyì ãdũkũ kãrãmã gũgũ kâ 'dĩ kâ sĩ rí,* Yésũ drí ãfõzó ãdrélé kpá ó'dí jó ángĩ Ôvãrĩ kâ 'á. Drílã ngãzó rĩ'á õ'bĩ 'dĩ 'bá yī lĩfĩ lâ yí ãmbálé rê-rê ùrũ kĩ, “Nĩ ãrĩ drẽ tâ nõ, ãnĩ ndrĩ, õzõ õjílã ãzã ã'dô lĩmvũ lõvó bê rí, õjílã rí 'dĩ ããní

* **7:37 7.37** Kâyì gólâ nã 'á rí, õjílã Yúdã yí kâ rí ãyī Ôvãrĩ rí lùyílí, tâlá Ôvãrĩ fẽ lĩmvũ trá á'býyá lâ yí drí, rĩrĩ gólīyíkâ òmã 'álâ võ 'ã'í 'á rí sĩ.

má ngálâ rî, má â'dô lîmvû lânjã fê'á ôjílã rî 'dĩ drí.

³⁸ Ôjílã gólîyî tâ lē 'bá trá má 'á pîpîsílî ãlô sî rî, ôzô gólîyî ùmvû lîmvû má drí fêlé gólîyî drí rî trá rî, lîmvû 'dĩ â'dô rî'á âdílî gólîyî pîpîsílî 'ásî ôzô óró kâtí. Lîmvû rî 'dĩ â'dô lédrê-lédrê âđũkũ ãkó rî fê'á gólîyî drí, ôzô Ôvârí drí âtálé trá rî kâtí.”

³⁹ Úlî gólâ Yésũ drí âtálé lîmvû kâ 'dĩ, gólâ rî 'dĩ Líndrí Tândí Ôvârí kâ rî tâ lâ âtálé ï'dí. Ôjílã gólîyî tîbê tâ lē 'bá trá yî 'á rî, yî â'dô Líndrí Tândí Ôvârí kâ âjô'á gólîyî drí. Yésũ ôtírî rî ùlî 'dĩ 'bá yî âtálé rî, gólâ drãá drê kô âfôlé ó'dí ôdrã 'ásî gólé úrú 'álâ Líndrí Tândí rî 'dĩ âjólé.

Tã ïşũ ôjílã kâ úlî Yésũ kâ âtálé 'dĩ 'bá yî tãşî rî

⁴⁰ Gô'dá ô'bí 'dĩ 'bá yî ârî úlî Yésũ drí âtálé 'dĩ bê trá rî, ùrúkâ 'bá yî drí ngãzô ïyî rî'á tâ âtálé kî, “Â'dô ïtí rî, âgô nõ pãtîî tâ ângũ 'bá Ôvârí drí kî'á nî rî, yî â'dô âjô'á lâ âmã drí rî ï'dí!”

⁴¹ Gô'dá âzâ 'bá yî kî ïyíkâ, “Pãtîî ró, 'dîî 'díyî pã 'bá 'î.” Gô'dá ôjílã âzâ 'bá yî lēé ïyíkâ tâ 'dĩ kô. Gólîyî kî ïyíkâ rî, “Âgô nõ â'dó kô 'díyî pã 'bá 'î, tâlá âgô nõ rî'á Gãlîláyã lé 'bá 'î. Gô'dá 'díyî pã 'bá îcã kô ânîlí Gãlîláyã lésî.

⁴² Mã nî trá ndrî búkũ Ôvârí kâ kî nî rî, “Díyî pã 'bá 'dĩ â'dô â'dó'á Dãwúđî rî ózôwá yî 'ásî, gô'dá ââ'dô tî'á lâ Bêtêlémê* 'álâ, jãrîbã Dãwúđî kâ rî 'á.' ”

* **7:42 7.42 Bêtêlémê** 'Dîî rî'á 'bãđrî rú bê Yüdayã rî 'á, â'dó kô Gãlîláyã 'á.

43 Tā ìsù ǒ'bí 'dĩ 'bá yí kâ â'dó kô ãlô ìyí lãfálé 'ásĩ. Ũrúkâ 'bá yí lē ìyí tã trá Yésù 'á. Gõ'dá ãzâ 'bá yí gâ ìyí volé dó tã lélé Yésù 'á.

44 Drĩ-'bá ạngí Yúdâ yí kâ rî 'bá yí gõ'dá ậjủ 'bũ 'bá ìyíkâ rî 'bá yí bê lē ìyí bê kpálé Yésù rî rũlị rị, ỏjílã ãzâ ãlô góllyì lãfálé 'ásĩ drị dỏ 'bá Yésù rú rị yủ, tãlã góllyì ndrỉ 'dỏ ùrỉ rỏ.

45 Gõ'dá ậjủ 'bũ 'bá góllyì jólé Yésù vỏ rị drị ãgỗzỏ ìyí cú ìtí Yésù rị rũ ãkỏ drị-drỉ rỏ drỉ-'bá ạngí Yúdâ yí kâ gõ'dá Pậrủsỉ yí bê 'dĩ 'bá yí ngálã. Gõ'dá drỉ-'bá 'dĩ 'bá yí drị ậjủ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí ìjızỏ kỉ, “Nĩ ãgỏ cú ìtí Yésù rị ậrủ ãkỏ ã'dỏ tãsỉ yã? ã'dỏ tã ã'dỏ nỉ ãnỉ drị ãgỗzỏ ãmã ngálã drỉ-drỉ rỏ nỏ yã?”

46 Gõ'dá ậjủ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí drị tã-drỉ lỏgỗzỏ drỉ-'bá 'dĩ 'bá yí drị kỉ “Úlị Yésù drị ãtálé rị 'bã ãmã ndrỉ ã'dólé ùrỉ rỏ tã ỏnjỉ 'élé gólã drị, tãlã gólã rị úlị ãtálé mbârãkã sỉ. Mã ùsủ drẻ ỏjílã ãzã kỏ úlị ãtã 'bã ỏzỏ Yésù kãtỉ.”

47 Gõ'dá drỉ-'bá 'dĩ 'bá yí Pậrủsỉ yí bê drị ậjủ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí ìjızỏ kpá ỏ'dỉ ậwặ sỉ kỉ, “Ãgỏ 'dĩ ãdỏ ãnỉ kpá trá úlị gólãkã sỉ ỏzỏ drỉlã ỏjílã ãzã 'bá yí ãdỏrẻ tí yã?”

48 Nỉ ùsủ drỉ-'bá ạngí ãmãkã Yúdâ yí kâ ãzã 'bá yí tã lē 'bã ãgỏ 'dĩ 'á rị trá yã?

49 'Dỉ ỏjílã góllyì tã lē 'bã Yésù 'á rị 'bã yí góllyì lã'bỉ ãmãkã nỉ 'bã kỏ rị ì'dỉ. Lậỏ ạngí ỏ'dẻ góllyì drỉ.”

50 Gõ'dá Pậrủsỉ ãzã ãlô góllyì lãfálé 'ásỉ rú bê Nĩkỏdĩmã rị, gólã tĩbẻ nỉ 'bã trá sỉsỉ ngắcỉ bê tã ìjílỉ Yésù tị rị, drị tã ãtãzỏ ìyỉ ãzỉ-ãzỉ yí drị kỉ,

51 “Ícá fí trá lãṅõ fězó òjílã àzâ drí cú ìtí tã gólâkâ kī ãkó yã? Ícá kô! Tã 'bã'bã ãmákâ vó ró, síjì áâ'dô tã gólâkâ árí'á zãlô.”

52 Gõ'dá Nīkōdīmã rī àzì-àzì yī drí tã-drī lógōzó gólâ drí àwã sī kī, “Ndá nī, ní rī úlì àtálé ìtí rī, nī kpá Gãlíláyã lé 'bá 'í yã? 'Dôvó ní àtâ bê trá ìtí rī, ní nī drē ndãlã búkũ Ôvârí kâ 'á, ngátá ní â'dô tã úsú'á kī, tã àṅgũ 'bá àâ'dô âfõ'á Gãlíláyã lésì yã rī!”

*Tã Yésũ drí òkó àzâ rŭlì àgô bê rī àyézó tã ònjì òyíkâ 'ásì rī**

53 Gõ'dá drī-'bá àṅgì Yúdã yí kâ 'dī 'bá yí ndã ìyì lãtì bê trá kpŏ 'èzó Yésũ rī rŭlì rī, gbõ drílìyì ngãzó lã'búlì nílì gólé ìyì drí 'bã 'ásì.

8

1 Gõ'dá Yésũ ndē bê tã ìmbâ-ìmbâ gólâ drí rī'á ìmbálâ jó àṅgì Ôvârí kâ nã 'álâ rī, gólâ drí ngãzó nílì únì fê dô kâ bê yí drŏ nã 'álâ à'dú kólé tólâ.

2 Gõ'dá vò âfõ bê àwúlì àkpãkã'dã cŏnó rī, Yésũ drí ngãzó kpá ó'dí gólé jó àṅgì Ôvârí kâ nã 'álâ. Òjílã òtírì ìyì Yésũ rī ndrēê rī, 'wãà drílìyì rú ê'bézó kpá ó'dí dũ dîrì gólâ rú sī tã gólâkâ árílì. Gõ'dá Yésũ ndrê bê òjílã 'dì 'bá yí dũ ìtí rī, gólâ drí rŏzó vŭdrŏ òjílã rú ê'bé 'bá 'dī 'bá yí ìmbálé.

3 Gõ'dá Yésũ òtírì rŏ òjílã ò'bí 'dī 'bá yí ìmbálé rī, kôrô Pãrúsŏ yí gõ'dá kpá gólìyì lã'bí ìmbá 'bá

* 7:52 7.53 Síjì rī, ìgŏ úlì vérēsì 7.53-8.11 nò 'bá yí 'á kô búkũ Yōwánì kâ nò 'á.

yí bê drí òkó ãzâ drílíyí rùlì ãgô ãzâ bê âyírĩ 'á rí âtrôzó 'bâlé âdrélé Yésũ ândrá ò'bí 'dĩ 'bá yí bê.

⁴ Gõ'dá drílíyí tã âtázó Yésũ drí kī, “Ní tíbê tã ìmbá 'bá ró nō, mã lē ání ìjílí tã nô tāsī. Ní ndrê drê òkó nō, mã rû gólâ trá âyírĩ 'á ìyí ãgô ãzâ tíbê â'dó 'bá kô gólâ rí ágó ró rí bê.

⁵ Tã 'bã'bã ãmákâ Músã drí 'bâlé rí vó ró rí, ìcã trá òkó 'dĩ lúvùlì kúnì mvá sī drälé volé.” Gõ'dá drílíyí Yésũ rí ìjízó kī, “Gõ'dá ngbãangbãnō rí, tã ìsũ ánikã rí ángô tí tã òkó nō drí 'élé rí tāsī yã?”

⁶ Tã ìjì òjílã 'dĩ 'bá yí kã 'dĩ 'á rí, gólíyí rí 'dĩ Yésũ rí ùjũ'á. Òzô gólâ ãátã úlì trá ányã ró tã 'bã'bã ìyíkã rú rí, yí â'bã ró bê tã gólâ rú, tãlã tã gólãkã kízó bê tã rí 'dĩ tāsī.

Gõ'dá Yésũ lôgôó tã-drĩ gólíyíkã 'dĩ kô. Ìtí rí, gólâ drí ândjízó vüdrĩ rĩ'á tã ìgílì ìnyákú drĩ ìyí drí-mvá sī.

⁷ Gõ'dá Pãrúsĩ yí lã'bí ìmbá 'bá 'dĩ 'bá yí bê, drílíyí rízó Yésũ rí ìjílì kpá ó'dí, tãlã gólâ ãã'dã ró bê tã ìsũ ìyíkã tã òkó 'dĩ kã tāsī rí. Gõ'dá nĩngá sī rí, Yésũ drí ngãzó âdrélé ùrũ ìyí ãcê vó 'ásĩ tã âtálé gólíyí drí kī, “Òzô òjílã ãzã ã'dô bê ãlô ãní lãfálé sī ìyí ndrê 'bá trá kī yí ãã'dô tã ònjí ãkó rí, 'dövó gólâ òtrô kúnì mvá nĩ òkó 'dĩ vüzó sísì.”

⁸ Gõ'dá drílã ândjízó kpá ó'dí, rĩ'á tã ìgílì ìnyákú drĩ.

⁹ Gõ'dá òjílã 'dĩ 'bá yí ârì ìyí bê úlì Yésũ kã âtálé 'dĩ rí, kôrô òjílã gólíyí òkó 'dĩ ârú 'bá âjílì Yésũ ngálã 'dĩ 'bá yí drí ngãzó lã'búlì ãlô-ãlô. Gólíyí ãràkã ró rí 'bá yí drí 'dëzó lãvùlì sísì, gõ'dá ãmbúkũ lâ 'dĩ 'bá yí drí 'dëzó gólíyí vósì. Âyê cé Yésũ yí ì'dí òkó 'dĩ bê gõ'dá ò'bí tólã nã 'bá yí bê.

10 Gõ'dá òjílã gólíyî òkó 'dĩ âjí 'bá 'dĩ 'bá yî lậ'bù ìyî bê ndrĩ rî, Yésũ drí gõzò ngálé ùrù tã ìjílí òkó 'dĩ tí kî, “Òjílã 'è 'bá ìyî ánì fùlì nò 'bá yî ángò lé yã? Òjílã ãlô lâkí 'bá gólíyî lâfálé 'ásì lànõ fê 'bá ní drí rî bê yã?”

11 Òkó 'dĩ drí tã lôgõzò Yésũ drí kî, “'É'è ìfí ìmbá 'bá, òjílã ãzâ ãlô lànõ fê 'bá má drí rî yû'dáwá.” Gõ'dá Yésũ drí tã âtázò òkó 'dĩ drí kî, “'À'dô bê trá ìtí rî, má âyê ní trá tã ònjí áníkâ 'ásì. Ní nî, gõ'dá ní 'è tã ònjí 'dĩ kpá kô ó'dí.”

Tã Pãrúsì yî drí Yésũ rî ìjízò tã â'dalé ìyî drí kî ùlì gólâkâ 'dĩ rĩ'á tã pãtì-pãtì 'ì yã rî

12 Gõ'dá nĩngá sî, Yésũ drí ìtõzò kpá ó'dí òjílã ò'bí 'dĩ 'bá yî ìmbalé. Gólâ kî, “Mâ ì'di Ngá ì'ì 'ì òjílã ndrĩ ángò nò kâ rî 'bá yî drí. Òjílã gólâ tã lẹ 'bá má 'á rî, gólâ â'dô lâmú'á ngá ì'ì 'ásì. Gõ'dá gólâ lâmú ìnríkúwá 'ásì kô. Ìtí rî, ngá ì'ì má drí 'è'á fêlâ òjílã rî 'dĩ drí rî â'dô lédrê-lédrê ãdũkũ ãkó rî fê'á gólâ drí.”

13 Gõ'dá Pãrúsì yî tìbê rî 'bá ìyî lậtì lônðalé 'èzò Yésũ rî fùlì rî kpá bê ìyî òjílã ò'bí Yésũ drí rĩ'á ìmbalá 'dĩ 'bá yî lâfálé. Gõ'dá drílìyî ngázò ùlì âtalé Yésũ drí kî, “Nî, ã'di â'dô kó tã lẹ'á nî ùlì áníkâ ní drí rĩzò ánì lômbélé âtalâ 'dĩ 'bá yî 'á, ní drí 'bãzò cú ìtí ùgúlì âtì 'bá ãkó nò yã?”

14 Gõ'dá Yésũ drí tã-drì lôgõzò gólíyî drí kî, “Mâ ã'dô kpalé ùgúlì âtì 'bá ãkó rî, ùlì má drí rĩ'á âtalá âmâ tãsì nò rĩ'á tã pãtì 'ì. Ænì, nî ndrè vò má drí ânìzò 'álâ sî gõ'dá má drí 'èzò kpá gólé 'álâ rî kô. Mâ rî gógó, má nî trá kî, má ânì Ôvârì

ngá lésĩ, gō'dá má â'dô gō'á kpá Ôvârí ngálâ úrú 'álâ.

15 Nĩ 'bã tâ ïsũ ãníkâ cé lâ'bí ãníkâ 'á ï'dĩ. Tã 'dĩ tãsí rĩ, ãnĩ drĩ tâ â'bãzó má rú kĩ, má ãâ'dô tâ ònjĩ 'bá 'í. Tã ïsũ ámakâ rĩ â'dó ïtĩ kô, tãlâ má zĩ òjĩlã äzâ ãlô kô tâ ònjĩ 'bá ró.

16 Gō'dá òzô má òlê tâ-vó ãníkâ kílĩ rĩ, má â'dô kĩ'á lâ mbĩ, tãlâ má â'dó kô élê tâ ïsũ rĩ 'dĩ 'á. Tã ndrĩ má drĩ ïsũlĩ 'èlé rĩ, rĩ'á ámâ átá gólâ ámâ âjó 'bá rĩ kã ï'dĩ.

17 Tã 'bã'bã ãníkâ 'á rĩ, ïgĩ trá kĩ, 'Òzô òjĩlã rĩ òlê ïyĩ tâ-drĩ trá 'dó úlĩ ãlô 'á rĩ, úlĩ rĩ 'dĩ trá úlĩ pãtĩ 'í.'

18 Ìtĩ rĩ, úlĩ má drĩ rĩ'á átalâ 'dĩ 'bá yĩ, mã rĩ gógó ãkpã ï'dĩ ùgúlĩ âtĩ 'bá ámâ nyãányã kã, gō'dá ámâ átá gólâ ámâ âjó 'bá rĩ kpá ï'dĩ ùgúlĩ âtĩ 'bá äzâ tâ ndrĩ má drĩ rĩ'á átalâ nõ 'bá yĩ kã ï'dĩ, tãlâ úlĩ ãmakâ ámâ átá bê ndrĩ 'dó rĩ'á úlĩ ãlô 'í."

19 Gō'dá nĩngá sĩ, gólĩyĩ drĩ Yésũ rĩ ïjízó kĩ, "Ánĩ átá íyíkã ã'dĩ ï'dĩ yã? Gólâ bê ángò lé yã?" Gō'dá Yésũ drĩ tâ-drĩ lògòzó gólĩyĩ drĩ kĩ, "Òzô nĩ òlê tâ trá má 'á rĩ, nĩ â'dô ámâ átá rĩ nĩ'á. Gō'dá òzô nĩ òlê tâ má 'á kô rĩ, nĩ nĩĩ ámâ átá kpá kô."

20 Yésũ rĩ úlĩ 'dĩ 'bá yĩ átalé 'dĩ gólâ drĩ rĩrĩ tâ ïmbálé jó ángĩ Ôvârí kã rĩ 'álâ rĩ 'á, ãnyĩ jó gólâ rĩzó ngá fêfê rĩ'á fêlã Ôvârí drĩ rĩ 'bálé 'álâ rĩ 'á. Gō'dá òjĩlã äzãkã dōó drĩ Yésũ rú kô, tãlâ kãyĩ 'èzó gólâ rĩ rũlĩ rĩ âcã drê kô.

Tã drĩ-'bá ángĩ Yúdã yĩ kã drĩ úlĩ Yésũ kã tâ ïfĩ lâ yĩ nĩzó kô rĩ

21 Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó drĩ-'bá ạngí Yúdã yí kã 'dĩ 'bá yí drí kpá ó'dí kĩ, “Má âtã ãnĩ drí tã pãtĩ ró, má â'dô nĩ'á nõngá sĩ vólé. Nĩ â'dô âmã ndã'á kpĩ. Võ gólã má drí 'èzó nĩlĩ 'álã rĩ, nĩ cá kô tólã, gõ'dá nĩ â'dô ôdrã'á tã õnjĩ ãníkã 'á, tãlã nĩ lãé tã ámakã kô.”

22 Gõ'dá nĩngá sĩ, drĩ-'bá ạngí Yúdã yí kã 'dĩ 'bá yí ãrĩ ãyĩ bè úlĩ Yésũ kã âtalé 'dĩ rĩ, drĩlĩyĩ tã âtázó ãyĩ lãfálé 'ásĩ kĩ, “Úlĩ gólãkã âtalé kĩ, mã ícã kô cãlé võ yí drí 'èzó nĩlĩ 'álã rĩ 'á rĩ, tã ífĩ lã ángô tí yã? Gólã â'dô ãyĩ nyãányã fũ'á yã?”

23 Nĩngá sĩ, Yésũ drí tã âtázó drĩlĩyĩ tã lã ãkõ gólĩyĩkã tãsí kĩ, “Má âtã ãnĩ drí, ãnĩ rĩ'á cé õjĩlã ãngó nõ kã 'ĩ, gõ'dá mã rĩ gógó â'dó kô cé õjĩlã ãngó nõ kã 'ĩ, mã ãnĩ ùrú lésĩ.

24 Ítĩ rĩ, má âtã ãnĩ drí, õzõ nĩ õlẽ tã kô kĩ, mã ã'dĩ 'díyĩ pã 'bã 'ĩ rĩ, lãṅõ tã õnjĩ ãníkã rĩ kã â'dô gõ'á ãkpã ãnĩ drĩ. Nĩ â'dô ôdrã'á tã õnjĩ ãníkã 'á.”

25 Gõ'dá drĩ-'bá ạngí Yúdã yí kã 'dĩ 'bá yí drí tã ãjízó Yésũ tí kĩ, “Nĩ â'dã drẽ tã ãmã drí trã, nĩ ã'dĩ ã'dĩ yã?” Yésũ drí gõzõ tã-drĩ lôgõlẽ gólĩyĩ drí kĩ, “Mã õjĩlã gólã má drí rĩ'á tã lã âtalé ãnĩ drí ãtũ vósĩ cé rĩ ã'dĩ.

26 Mã rĩ'á tã bè dũũ 'è'á â'dálã ãnĩ drí tã õnjĩ ãníkã rĩ'á 'èlã rĩ 'bã yí tãsí. Gõ'dá mã rĩ nõ kpã té tã gólã âmã ãjó 'bã rĩ kã âtalé ã'dĩ ãnĩ õjĩlã ãngó nõ kã drí. Gõ'dá gólã âmã ãjó 'bã rĩ, rĩ ãyĩkã zãã úlĩ pãtĩ ãtalé ã'dĩ.”

27 Gõ'dá drĩ-'bã ạngí Yúdã yí kã 'dĩ 'bã yí nĩ kô kĩ, Yésũ rĩ 'dĩ tã ãyĩ átã Ôvãrĩ tĩbẽ ãyĩ ãjó 'bã rĩ kã âtalé ã'dĩ gólĩyĩ drí.

28 Ítí rí, Yésũ drí tã âtázó gólíyí drí kī, “Má nĩ trá kī, òzò kâyî ãnî drí 'èzò áamá fùlì 'á lâ rí òtírí ácá rí, nĩ â'dô áamá ípá'á fê lâlì-lâlì drĩ ùrú. Gõ'dá òzò nĩ ò'è trá ítí rí, ãnî drí gòzò nĩlã ãdũ lésĩ kī, pãtĩ, mã ì'dí 'díyí pã 'bá tíbê Ôvârí drí âjólé ùrú lésĩ rí. Nĩ â'dô nĩ'á lâ kpá kī, tã ndrĩ má drí rĩ'á ìmbálã rí 'bá yí, â'dó kò tã áamá nyãányã kã ì'dí. Gõ'dá mã rí tã áamá átá drí â'dalé rí ìmbalé ì'dí.

29 Ôvârí áamá âjó 'bá rí, gólã bê rĩ'á mã bê kâyî vósĩ cé, tãlã mã rí tã gólã drí lélé rí 'élé ì'dí.”

30 Gõ'dá òjílã 'dí 'bá yí ârí ìyí tã ìmbã-ìmbã Yésũ drí ìmbalé 'dĩ bê rí, òjílã dũu gólíyí lãfálé 'ásĩ drí ngãzò tã lélé Yésũ 'á.

Tã Yésũ drí ìmbalé tã òjílã ìnjí kã tã ònjí 'ásĩ rí tãsí rí

31 Nĩngá sĩ, Yésũ drí ngãzò tã âtalé òjílã gólíyí tã lè 'bá trá yí 'á 'dĩ 'bá yí drí kī, “Má âtã ãnî drí pãtĩ-pãtĩ ró, úlì Ôvârí kã mã drí rĩ'á ìmbálã ãnî drí nõ, òzò nĩ ùnjú trá rú lâ rí, nĩ â'dô 'bã'á pãtĩ tã ârí 'bá ámakã ró.

32 Gõ'dá nĩ â'dô úlì Ôvârí kã 'dĩ ífí lâ nĩ'á. Òzò nĩ ùnjú úlì rí 'dĩ ífí lâ trá rí, úlì rí 'dĩ â'dô ãnî ìnjí'á lãḡõ tã ònjí ãníkã rí kã 'ásĩ. Nĩ â'dó gõ'dá rãḡĩ tã ònjí kã ró kò.”

33 Gõ'dá Pãrúsĩ yí tíbê tã Yésũ kã lè 'bá kò rí yí drí tã lòḡòzò Yésũ drĩ kī, “Ní kī â'dô yã? Mã â'dó rãḡĩ òjílã ãzã kã 'ì kò! ãmã rĩ'á ãbãrãyãmã rí ózowá yí ì'dí. Ní â'dô ãmã ìnjí'á ángò tí yã?”

34 Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ lòḡòzò gólíyí drí kī, “Má âtã tã ãnî drí, òjílã gólã tíbê rí 'bá zãã tã ònjí 'élé rí, gólã rĩ'á rãḡĩ tã ònjí kã 'ì.

35 Nĩ nĩ trá tãndí ró kĩ, rãgĩ rí zãâ lôsĩ 'ëlé iyĩ lípĩ gólã drí rĩzó lôsĩ 'ëlé drílã rí bê kô, tãlã lípĩ lã ícã trá gólã rí gĩlí vólé òjílã ãzã drí. Gõ'dá mvá ágó ró 'bã-lípĩ kã rí â'dô rĩ'á cé nĩ zãâ átã lã rí mvá ró.

36 Ítí rí, mã rí gógó Ôvãrí rí mvá ró rí, òzõ mã ìnjĩ ãnĩ trá tã ònjĩ ãníkã 'ásĩ rí, pãtĩ ró, áã'dô ãnĩ 'bã'á drĩ-báláyĩ ró rãgĩ tã ònjĩ kã 'dĩ 'ásĩ."

*Tã Yésũ drí ìmbálé òjílã pãtĩ Ôvãrí kã
Ãbãrãyãmã rí mvá yĩ ró*

rí tãsí rí

37 Gõ'dá nĩngã sĩ, Yésũ drí kpã tã átázó Pãrúsĩ 'dĩ 'bã yĩ drí kĩ, "Mã nĩ trá kĩ, ãnĩ Ãbãrãyãmã rí ózõwã yĩ ì'dĩ. Gõ'dã nĩ 'è ámã fũlĩ ã'dô tãsí yã? Mã ndrê bê rí, nĩ 'è ámã fũlĩ 'dĩ, tãlã nĩ lëé tã ámãkã rĩ'á ìmbálã rí kô.

38 Pãtĩ ró, mã átã ãnĩ drí tã gólĩyĩ mã drí rĩ'á ìmbálã nõ rĩ'á ámã átã drí â'dalé mã drí 'ëlé rí ì'dĩ. Gõ'dã nĩ rí ãníkã tã gólã ãnĩ átã ázãkólã 'dĩ drí átãlé ãnĩ drí 'ëlé rí 'ëlé ì'dĩ."

39 Gõ'dã òjílã 'dĩ 'bã yĩ ãrĩ iyĩ bê úlĩ Yésũ kã átãlé 'dĩ 'bã yĩ rí, drílĩyĩ tã-drĩ lôgõzó gólã drí kĩ, "Pãtĩ ãmã átã rĩ'á Ãbãrãyãmã ì'dĩ."

Gõ'dã Yésũ drí tã-drĩ lôgõzó gólĩyĩ drí kĩ, "Tí òzõ nĩ ã'dô pãtĩ Ãbãrãyãmã rí mvá yĩ ì'dĩ rí, tí nĩ ã'dô tã lë'á úlĩ ámãkã nõ 'bã yĩ 'á, òzõ Ãbãrãyãmã drí tã lëré úlĩ Ôvãrí kã 'á rí tí.

40 Mã rí nõ pãtĩ ró tã Ôvãrí drí â'dalé trá mã drí rí átãlé ì'dĩ. Kpálé ìtí rí, nĩ lë ámã fũlĩ. Ãbãrãyãmã 'é tã ãzã kô òzõ ãnĩ drí 'è'á 'ëlã rí kãtí!

41 Ā'dô ití rî, nî â'dó kô Ābārāyámā rî mvá yî ĩ'dî. Ānî átá bê rî'á ngĩ, tálâ nî rî tã gólâkâ 'élé ĩ'dî."

Gõ'dá õjílâ 'dî 'bá yî ârî ÿyî bê úlî Yésũ kâ âtalé 'dî rî, drílîyî kpá tã-drî lôgõzó Yésũ drí ăwă sî kî, "Tã pătîĩ ró, mã â'dó kô mörõgíyã mvá 'î. Āmâ átá iyíkâ kó cé ãlô Ôvârí ĩ'dî."

42 Ití rî, Yésũ drí kpá tã âtázó õjílâ 'dî 'bá yî drí kî, "Õzõ tíkó ãnî ã'dô pătî-pătî Ôvârí rî mvá 'î rî, âmâ lôvó â'dô 'bã'á ãnî 'á, nî â'dô âmâ lë'á. Má ãnîĩ kô âmâ nyáányâ sî. Má ãnî drî-ăcê Ôvârí kâ sî. Gólâ ăjô mã nî.

43 Úlî má drí rî'á âtalâ ãnî drí rî, tã ífí lâ fí kô ãnî drîĩ ã'dô tāsî yã? Nî gâ volé dó, tálâ nî lëé úlî 'dî ârílî tã lâ 'ézó kô!

44 Má nî trá kî, ãnî Sātánã rî mvá yî ĩ'dî. Tálâ ĩ'dî 'dî ãnî drí lëzó tã Sātánã drí lëlé rî 'élé ĩ'dî. Tã gólâ drí lëlé rî iyíkâ zãã tã õjílâ úfũ kâ ĩ'dî. Gólâ lëé tã mbî Ôvârí kâ rî kô. Gólâ âtâ iyíkâ zãã úlî õnjõ kâ õjílâ âdózó rî ĩ'dî, gólâ 'ê iyíkâ kpá zãã tã iyî pîpîsílî drí lëlé rî ĩ'dî, tálâ gólâ â'dó kô tã pătîĩ átá 'bá 'î. Gólâ rî'á õnjõ lîpî 'î.

45 Gõ'dá mã rî gógó âdó õnjõ kô, gõ'dá mã rî zãã tã pătîĩ âtalé ĩ'dî. Tã 'dî tāsî rî, ĩ'dî ãnî drí volé gãzó dó tã lëlé úlî má drí âtalé rî 'á.

46 Mî ndrê drê, tã ndrî mã drí rî'á 'êlâ rî 'bá yî, tã õnjî bê 'á lâ yã? Õzõ tã mã drí rî'á âtalâ rî 'bá yî ã'dô tã pătîĩ 'î rî, gõ'dá nî lëé tã kô 'á lâ ã'dô tāsî yã?

47 Õzõ ã'dô trá ití rî, nî â'dó kô Ôvârí rî mvá yî ĩ'dî, tálâ nî gã úlî Ôvârí kâ trá dó! Õzõ tí nî ã'dô

pãtĩ-pãtĩ ró Ôvârí rî mvá yî ì'dî rî, nî â'dô tâ lě'á úlî Ôvârí kâ má drí rî'á âtálâ nõ 'bá yî 'á."

Tã Pãrúsĩ yî drí volé gãzó dó tâ lělé Yésũ 'á 'diyî pã 'bá ró rî

⁴⁸ Gõ'dá nĩngá sî, òjílã Yúdã yî kâ 'dî 'bá yî drí tâ âtázó Yésũ drí 'dásí sî kî, "Tíkó mã nĩ kô kî, nî rî'á Sãmáryã lé 'bá 'î, cú lín-drí ònjí bē ní 'á yã?"

⁴⁹ Ítí rî, Yésũ drí tâ-drĩ lógõzó òjílã 'dî 'bá yî drí kî, "Má â'dó lín-drí ònjí bē kô. Má rî nõ áamá átá Ôvârí rî ìnjî'á. Gõ'dá nî gã dó áamá ìnjîlî.

⁵⁰ Má âtâ ânî drí tâ pãtĩ ró, mã 'bãá áamá nyãányã nî kô òjílã ìnjî ró mã bē. Ôvârí lě nî òjílã drí áamá ìnjîlî, gõ'dá Ôvârí â'dô tâ gólíyíkã kî'á nî.

⁵¹ Má âtâ ânî drí tâ pãtĩ-pãtĩ ró, òzõ òjílã äzã òlě tâ trá úlî ámakã rî'á âtálâ nõ 'bá yî 'á rî, òjílã rî 'dî drãá kô, gólã â'dô rî'á lédrē-lédrē ró zãã."

⁵²⁻⁵³ Gõ'dá òjílã 'dî 'bá yî ârî ìyî bē úlî Yésũ kã âtálé 'dî rî, drílîyî tâ âtázó gólã drí kî, "Úlî ämã drí âtálé rî fõ trá 'álã sî pãtĩ. Ägõ 'dî rî'á cú lín-drí ònjí bē yî 'á. Ämã á'bíyã Äbãrãyãmã tâ ängũ 'bá äkũ rî 'bá yî bē rî ôdrã ìyíkã trá. Gõ'dá òjílã äzã kpã bē ängó nõ 'á drã 'bá kô yã? Gõ'dá ânî nyãányã, ní âtâ tâ kî, òzõ mã äârî úlî áníkã trá rî, mã ícã kô drãlé rî! Ní ìsũ áníkã bē rî, nî ä'dî ì'dî yã? Ítí rî, mbãrãkã áníkã rî lãvũ gãrã mbãrãkã gólíyî tíbē drã 'bá 'dî 'bá yî kã drĩ sî yã?"

⁵⁴ Gõ'dá nĩngá sî, Yésũ drí tâ-drĩ lógõzó kpã ó'dí gólíyî drí kî, "Ní ìsũ äníkã bē rî, mã 'bã áamá

nyāányâ nĩ â'dólé āmbá ró yā? Â'dó ítí kô. Tí ōzō má ōró ámâ nyāányâ 'bāâ nĩ â'dólé āmbá ró rĩ, tí úlí ámakâ nō â'dô 'bā'á âzâ-âzâ ró ānĩ drí. Gólâ tíbê ámâ 'bā 'bá āmbá ró rĩ, rĩ'á ámâ átá tíbê ānĩ drí rĩ'á ñnjĩlâ kĩ, āâ'dô Ôvârí āníkâ ï'dĩ rĩ ï'dĩ.

⁵⁵ Gõ'dá nĩ nñĩ gólâ kô. Má nñĩ gólâ trá cé nĩ. Tí ōzō má āâtâ kĩ, má ũñĩ gólâ kô rĩ, má â'dô 'bā'á ōnjō 'bá ró ōzō ānĩ kâtí. Má nñĩ gólâ trá tãndí ró, gõ'dá má rĩ nō té tã gólâ drí lélé má drí 'élé rĩ 'élé ï'dĩ.

⁵⁶ Ẹkù ró drē ākpā Ābārāyāmā drāâ kô rĩ, gólâ 'bā lĩfĩ trá âcâ-âcâ ámakâ drĩ, gõ'dá gólâ rĩ'á āyĩkō ró ámâ ndrélé. Gõ'dá tãlâ â'dô 'ĩ ānĩ gólâ rĩ ózōwá yĩ drí ámâ lězó kô yā?"

⁵⁷ Gõ'dá Pārúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí kpá tã lôgōzó Yésũ drí kĩ, "Wáâwá, ní rĩ tã átálé ítí 'dĩ ā'dô tãsí yā? Ndrô áníkâ cá drē nyâ'dĩ-rĩ-drĩ-lâ-ngâ-mùdrĩ kô. Āmâ á'bíyá Ābārāyāmā drā trá ẹkù ró, gõ'dá ní âkĩ'á nĩ rĩ, yĩ òndrê gólâ trá 'dĩ ángô tí yā?"

⁵⁸ Yésũ drí tã-drĩ lôgōzó drĩlĩyĩ kĩ, "Má âtâ ānĩ drí tã pãtĩ-pãtĩ ró, sísí drē Ābārāyāmā rĩ tĩ ākó rĩ, mâ bē rĩ'á ẹkù ró Ôvârí ngálâ."

⁵⁹ Gõ'dá nĩngá sĩ, Pārúsĩ yĩ ârĩ ïyĩ úlí Yésũ drí átálé 'dĩ bē rĩ, kôró drĩlĩyĩ ngázó ẹwẹ ró, nĩ'á kúnĩ mvá lōndálé 'ězó Yésũ rĩ lúvũlĩ ï'dĩ sĩ lâ fũlĩ, tãlâ gólâ âmā yĩ trá â'dólé Ôvârí ró.* Gõ'dá kôró Yésũ drí íyíngá 'bězó ñí volé gólĩyĩ ágálé sĩ ẹ'dĩ-drĩ jó ąngĩ Ôvârí kâ kâ 'dĩ 'ásĩ.

* **8:59 8:59** Lã'bí Yúdã yĩ kâ vó ró rĩ, 'dĩ rĩ'á lãņō rĩ'á fêlâ òjĩlã gólâ íyĩ âmâ 'bá Ôvârí ró rĩ drí rĩ ï'dĩ.

9

Tā Yésũ drí ãgô gólâ tĩlĩ lĩfĩ ãkó rĩ lĩfĩ lâ nĩjzó kâyĩ lówô-lówô kâ sĩ rĩ

¹ Kâyĩ ãzâ sĩ, Yésũ yĩ rĩ'á lãvũ'á lãjó'bá íyíkâ rĩ 'bá yĩ bê lãtĩ drĩĩ sĩ. Gõ'dá drĩlĩyĩ nĩzó ãgô ãzâ úsúlĩ, útĩ ãgô rĩ 'dĩ kó lĩfĩ ãkó 'álé lésĩ.

² Lãjó'bá Yésũ kâ 'dĩ 'bá yĩ ndrê ãyĩ bê ãgô 'dĩ lĩfĩ ãkó rĩ, drĩlĩyĩ Yésũ rĩ ãjízó kĩ, “Tã ãmbá 'bá, tã õnjĩ rĩ gógó ãgô nõ 'bã 'bá gólâ rĩ tĩzó 'álé lésĩ lĩfĩ ãkó nõ ã'dĩ kâ ã'dĩ yã? 'Dĩĩ tã õnjĩ átã lâ yĩ kã ã'dĩ ãndrê lâ bê, ngãtã tã õnjĩ gólâ rĩ nyãányã kã ã'dĩ yã?”

³ Gõ'dá Yésũ drĩ tã-drĩ jãzó gólĩyĩ drĩ kĩ, “Tĩtĩ ãgô 'dĩ kã lĩfĩ ãkó 'dĩ rĩ ã'dó kô tã õnjĩ õjĩlã ãzã ãlólã kã tãsĩ. Tĩtĩ gólãkã lĩfĩ ãkó 'dĩ, Ôvãrĩ lã má drĩ mbãrãkã íyíkã ã'dálé ãgô nõ rú lĩfĩ lâ nĩjĩjĩ sĩ.

⁴ Rĩ'á tãndĩ ró ãmã drĩ lôsĩ Ôvãrĩ gólâ ámã ájô 'bá rĩ kã rĩ 'ezó ngbãangbãno ãkpãkã'dã ngã ãnĩ drẽ kô. Tãlã ãtũ õfĩ trá rĩ, õjĩlã ãzã gõ'dã yũ'dãwã lôsĩ 'élé ngãcĩ sĩ.

⁵ Gõ'dã nĩ ndrê drẽ, kâyĩ má drĩ 'bãzó drẽ bê rĩ'á lédrẽ-lédrẽ ró ãngó nõ 'á rĩ, mã ã'dĩ rĩ'á Ngã ã'ĩ ã õjĩlã ãngó nõ kã drĩ.”

⁶ Gõ'dã Yésũ ãtálé bê úlĩ 'dĩ ãtĩ lãjó'bá íyíkã 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ, gólâ drĩ ãndĩzó tũ wũlĩ ãnyákũ drĩĩ, gõ'dã drĩlã tũ 'dĩ ãnjãzó ãnyákũ bê gõzó ãlútrã lâ 'dĩ bêlê ãgô 'dĩ lĩfĩ ãnyĩrĩkõ lâ 'á.

⁷ Gõ'dã nĩngã sĩ, drĩlã tã ãtãzó ãgô 'dĩ drĩ kĩ, “Nĩ nĩ ãnĩ lĩfĩ jĩlĩ ãpãrĩ gólâ zĩlĩ Sĩlómã* nã 'álã.”

* **9:7 9.7 Sĩlómã** Rú 'dĩ rĩ tã ífĩ lâ kĩ, ãmvũ tibê ájólé õjĩlã drĩ mvũlĩ rĩ.

Gõ'dá ãgô 'dĩ drí ngãzó nĩlĩ ápârî rî 'dĩ tị 'álâ. Gólâ câ bê tólâ rî, drílâ íyĩ lĩfĩ jizó lũmvũ ápârî 'dĩ kâ sĩ, òzô Yésũ drí átálé gólâ drí rî kâtí. Kôrô ãgô 'dĩ lĩfĩ lâ drí rû nĩjzô, drílâ vò ndrëzó ngbángbá. Gõ'dá ãgô 'dĩ drí ngãzó gõlé 'bã 'álâ.

⁸ Ítí rî, òjílâ gólĩyĩ 'bã-tị-'dị-ãzí gólâkâ ró rî yĩ gõ'dá kpá gólĩyĩ gólâ rî ndrë 'bá trá sịsị rĩrĩ 'á lậtị gārã drị 'á rĩ'á ngá zịlị òjílâ tị sị rî drí tã átázó kị, “Hé, ákị 'dịi fị ãgô lịfị ãkó rị 'bá rịlị ngá zịlị kára òjílâ tị sị lậtị gārã drị 'á rị ì'di kô yã? Gólâ gõ rị ngá ndrêlé nò ángô tí ró yã?”

⁹ Gõ'dá òjílâ ãzâ 'bá yĩ kị, “'Dịi â'dó kô gólâ ì'di! ãgô ãzâ bê rĩ'á nyé òzô gólâ tí.” Gõ'dá ãgô lịfị lâ drí rû nịlị trá 'dĩ ârịlị bê tã òjílâ 'dị 'bá yĩ drí rĩ'á òjálâ ìyĩ lãfálé 'ásị 'dị rị, drílâ gõzó tã átálé gólĩyĩ drí kị, “Mâ ì'di tìbê lịfị ãkó rị 'bá ngá zịlị òjílâ tị sị lậtị gārã drị 'ásị rị. Má rị vò ndrêlé nò nĩ pậtị, tãlã ámã lịfị nị rû trá!”

¹⁰ Gõ'dá òjílâ 'dị 'bá yĩ tị lâ yĩ drí ậ'dízó ndrị. Gõ'dá drílĩyĩ ãgô 'dị ìjízó kị, “Ánị lịfị nị rû ní drí rızó vò ndrêlé 'dị ángô tí yã?”

¹¹ ãgô 'dĩ drí tã-drị lógõzó gólĩyĩ drí kị, “ãgô gólâ rú bê Yésũ rị nị ámã lịfị nị. Gólâ wũ tũ nị ìnyákú ònjázó ì'di sị lâ, gõzó ùlútrá lâ 'dị bêlé ámã lịfị 'á. Gõ'dá gólâ drí ámã jözó nĩlĩ ápârî zịlị Sílómã rị tị 'álâ ámã lịfị jílí lũmvũ lâ sị. Gõ'dá má jị ámã lịfị lũmvũ nã sị bê rị, kôrô ámã lịfị drí rû nịjzô má drí vò ndrëzó ngbángbá!”

¹² Gõ'dá òjílâ 'dị 'bá yĩ drí kpá gólâ rị ìjízó kị, “Gõ'dá ãgô rị gógó 'dị bê ángô lé yã?” ãgô 'dị

drí tã-drĩ lógôzó gólĩyî drí kî, “Má n̄jî vò gólâ drí 'bãzó 'á lâ rî kô.”

Tã Pãrusĩ yî drí lëzó tã n̄jî tã ãgô lĩfî ãkó rî lĩfî lâ n̄jîzó rî tãsí rî

¹³ Gõ'dá n̄ngá sî, òjílã 'dî 'bá yî drí ngãzó ãgô lĩfî lâ n̄jîlî trá 'dĩ trölé ãjílî Pãrusĩ yî ándrá tã lâ â'dalé gólĩyî drí.

¹⁴ Gólĩyî ãjî ãgô 'dĩ Pãrusĩ yî ngálâ, tãlâ kãyî gólâ Yésũ drí ãgô 'dĩ lĩfî lâ n̄jîzó 'á lâ rî rî'á kãyî lôvô kâ 'î.

¹⁵ Gõ'dá Pãrusĩ yî drí ãgô 'dĩ ãjîzó kî, “Ánî lĩfî n̄jî rû trá ángô tí ró vò ndrëlé yã?” Gólâ kî, “Ãgô rú bê Yésũ rî ònjã ãnyákú n̄jî tũ sî ùlútrá lâ trölé bëlé áamá lĩfî 'á, gõ'dá gólâ kî, má òn̄jî n̄jî'á áamá lĩfî jílî. Gõ'dá má jî áamá lĩfî bê rî, kôró áamá lĩfî drí rû n̄jîzó vò ndrëlé dódó n̄jî!”

¹⁶ Gõ'dá Pãrusĩ yî árílî bê ùlî ãgô 'dĩ drí ngílî gólĩyî drí 'dĩ rî, kôró drílĩyî ngãzó rî'á tî ányalé ãyî lâfálé 'ásî. ãzã 'bá yî kî, “Ã'dô ãtí rî, ãgô Yésũ 'dĩ tã ònjî 'bá 'î. Ôvârí ájó gólâ n̄jî kô, tãlâ gólâ wã trá tã 'bã'bã ámakã kãyî rãtãã kâ rî kâ drĩ sî.” Gõ'dá ãzã 'bá yî kî ãyíkã rî, “Òjílã gólâ 'bã 'bá tã ònjî 'bá ró rî ã'dô ãyíkã mbârákã ùsú'á tã lârákô ãmbá ãtí 'dĩ 'ëzó 'dĩ ã'dô 'ásî yã?”

¹⁷ ãtí rî, Pãrusĩ 'dĩ 'bá yî drí ãgô 'dĩ ãjîzó kpá ó'dí kî, “Nî gólâ tîbê lĩfî lâ n̄jîlî n̄jî, ní ãtã drê tã nô tãndí ró áamá drí. Tã ãsũ áníkã ãgô gólâ ání lĩfî n̄jî 'bá 'dĩ tãsí rî ãyíkã ángô tí yã?” Gõ'dá ãgô 'dĩ drí tã-drĩ lógôzó gólĩyî drí kî, “Ãgô áamá lĩfî n̄jî 'bá 'dĩ, gólâ rî'á tã ãngũ 'bá Ôvârí drí ájólé rî 'dĩ!”

18 Gõ'dá kpálé tã ndrĩ ãgô 'dĩ drí ngĩlí Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ, gólĩyĩ gã ãyĩ volé dó tã lélé kĩ, pãtĩĩ ãgô 'dĩ tĩrĩ là 'ásĩ rĩ gólã rĩ'á lĩfĩ ãkó, gõ'dá Yésũ nĩ lĩfĩ là nĩ vō ndrēlé dódó. Gõ'dá drĩlĩyĩ vōrã jōzó ãgô 'dĩ átã là yĩ vó ândré là bê gólĩyĩ âzĩlí ânĩlí ãyĩ ngálã.

19 Gõ'dá ãgô 'dĩ átã là yĩ âcã bê ândré là bê rĩ, Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí kpá gólĩyĩ ãjízó kĩ, “Nõõ pãtĩĩ mvã ágó ânĩ drí tĩlí lĩfĩ ãkó 'alé lésĩ rĩ ã'dĩ yã? Õzõ ã'dô pãtĩĩ gólã ã'dĩ rĩ, lĩfĩ là gõ nĩ rũ rĩ'á vō ndrēlé ãmbã drĩĩ nõ ángô tí ró yã?”

20 Gõ'dá ãgô 'dĩ átã là yĩ ândré là bê drí tã-drĩ lògõzó Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ, “Ãwô pãtĩĩ, nõõ mvã ágó ãmákã rĩ ã'dĩ, mã nĩ trá pãtĩĩ kĩ, mã tĩ gólã trá lĩfĩ ãkó.

21 Gõ'dá mã nũĩ látĩ ãmã mvã 'dĩ lĩfĩ là drí rũ nĩjízó rĩ kô, ngãtã ã'dĩ nĩ lĩfĩ là nĩ vō ndrēlé yã rĩ. Nĩ ã'dô ãjĩ'á là fĩ gólã tĩ, gólã ãã'dã ró ãyĩ tĩ sĩ ânĩ drí, tãlã gólã trá õjĩlã ãmbã 'ĩ.”

22 ãgô 'dĩ átã là yĩ ândré là bê âtã ãyĩ tã 'dĩ ãtĩ 'dĩ rĩ, tãlã gólĩyĩ ãrĩ ró tã 'bã'bã Yúdã yĩ kã tãsĩ kĩ'á nĩ rĩ, õzõ õjĩlã ãzã õlẽ tã trá Yésũ 'á kĩ, gólã ãã'dô 'dĩyĩ pã 'bã 'ĩ rĩ, ãã'dô õjĩlã rĩ 'dĩ drõ'á volé jó tã Ôvãrĩ kã ârĩ kã 'ásĩ.

23 'Dĩ tã ãfĩ ãgô 'dĩ átã là yĩ ândré là bê drí tã âtázó Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí, gólĩyĩ ãjĩ mvã 'dĩ ãã'dã ró bê cú ãyĩ tĩ sĩ, tãlã gólã trá ãmbã ró rĩ ã'dĩ.

24 Gõ'dá Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí ãgô lĩfĩ là nĩlĩ 'dĩ ãjízó kpã ó'dĩ tã ãjízó tĩ là kĩ. “Nĩ ã'dã drẽ tã pãtĩ-pãtĩ Ôvãrĩ rĩ ãnĩjízó rĩ ãmã drí Ôvãrĩ ágálẽ, pãtĩĩ ãgô rũ bê Yésũ 'dĩ nĩ ânĩ lĩfĩ fĩ nĩ yã? Mã ãjĩ nĩ

nō rĩ, tãlã mã nĩ trá ãgô gólã Yésũ 'dĩ rĩ'á tã ònjĩ 'bá 'ĩ."

25 Gõ'dá ãgô 'dĩ drĩ tã-drĩ lôgõzó Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Mã nũĩ kô ngátã Yésũ tã ònjĩ 'bá 'ĩ yã ngátã â'dó kô tã ònjĩ 'bá 'ĩ yã rĩ. Tã mã drĩ nĩlĩ rĩ íyíkã cé tã ãlô 'ĩ, âmã lĩfĩ ndrê vō kó kô ãkpã âmã tĩrĩ lésĩ. Gõ'dá ngbãangbãnō rĩ, Yésũ nĩĩ âmã lĩfĩ trá, âmã lĩfĩ ndrê vō gõ'dá trá dódó."

26 Nĩngá sĩ, Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ãgô 'dĩ òjĩzó kpá ó'dĩ kĩ, "Nĩ âtã drê tã mbĩ rĩ ï'dĩ âmã drĩ! Gólã 'ê â'dô tã 'ĩ ânĩ lĩfĩ drĩ rũ nĩjĩzó vō ndrêlé nō yã?"

27 Gõ'dá ãgô 'dĩ drĩ ngãzó tã-drĩ lôgõlé gólĩyĩ drĩ kĩ, "Nĩ rĩ âmã òjĩlĩ kpá ó'dĩ tã ãlô nō tã sĩ 'dĩ tãlã ã'dô 'ĩ yã? Tĩ õzō mã õró tã-drĩ lôgõō ânĩ drĩ kô rĩ, rĩ'á tãndĩ ró! Nĩ òjĩ mã 'dĩ, tãlã nĩ lē kpá trá â'dólé tã árĩ 'bá Yésũ kã ró yã?"

28 Gõ'dá Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngãzó ãwã ró úlĩ 'dĩ 'bá yĩ tã sĩ. Drĩlĩyĩ ãgô 'dĩ 'dãzó gõ'dá tã âtãzó drĩlã kĩ, "Mã ndrê bē rĩ, nĩ rĩ gógó rĩ'á tã árĩ 'bá ãzã ãlô Yésũ kã rĩ ï'dĩ. Gõ'dá mã rĩ âmãkã tã 'bã'bã Músã kã rĩ árĩlĩ gõ'dá 'êlé ï'dĩ.

29 Tãlã mã nĩ trá kĩ, Ôvãrí âtã úlĩ trá âmã ọ'bíyã yĩ drĩ Músã sĩ, rĩ'á úlĩ pãtĩ 'ĩ. Gõ'dá mã nũĩ tã ãzãkã kô Yésũ rĩ tã sĩ. Gõ'dá mã nũĩ vō gólã drĩ ânĩzó 'álã sĩ rĩ kpá kô."

30 Nĩngá sĩ, ãgô 'dĩ drĩ kpá tã-drĩ lôgõzó 'wãã gólĩyĩ drĩ kĩ, "'Dĩlĩ úlĩ ãngô rĩ ï'dĩ ânĩ drĩ rĩ'á âtãlé ítĩ 'dĩ yã? Nĩ kĩ, yĩ ùnũĩ vō gólã drĩ ânĩzó 'álã sĩ rĩ kô! Nĩ òsũ tã mbãrãkã gólãkã tã sĩ. Útĩ mã rĩ'á lĩfĩ ãkó, gõ'dá ngbãangbãnō rĩ, gólã nĩĩ âmã lĩfĩ nĩ mã drĩ rĩzó vō ndrêlé dódó nō!

31-33 Ɔtí ăkù lâ sî tã ómvó ngá 'ásî rî, nî ârî tã âzâ trá kî, ôjílâ mvá âzâ bê êdê ôjílâ gólîyî řîlí řîřî ăkó rî 'bá yî trá, gô'dá řîřî lâ yî drî rû nřîzó vó ndrêlé dódó yă? Ôzô mbârâkâ Yésû drî âmâ řîřî êdézó nō ã'dô Ôvârí kâ kô rî, gólâ îcá tã lârákô řîřî 'dî 'êlé kô, tâlá Ôvârí fêé mbârâkâ íyíkâ kô ôjílâ gólîyî rî 'bá tã ônjî 'êlé rî 'bá yî drî, gólâ rî cé tã ôjílâ gólîyî rî 'bá tã gólâkâ 'êlé rî kâ ârîlí řî'dî."

34 Gô'dá Părúsî 'dî 'bá yî ârî řîřî tã âgô 'dî drî lôgôlé řîřî drî 'dî bê rî, drîřîřî â'dózó ăwă ró rōô. Gô'dá drîřîřî tã âtázó âgô 'dî drî kî, "Úřî nî řîřî ăkó 'dî ákî řî tã ônjî áníkâ drî sî kô yă? Âmâ gólîyî tã Ôvârí kâ nî 'bá trá tândí ró rî, ní â'dô âmâ îmbá'á tã Ôvârí kâ sî ángô tí yă?" Gô'dá drîřîřî âgô 'dî drôzó volé řîřî lâfálé sî.

35 Gô'dá Yésû ârîlí bê kî, Părúsî yî drô âgô yî drî řîřî lâ nřîřî 'dî trá rî, gólâ drî 'dêzó rî'á âgô 'dî lôndâlé. Gô'dá gólâ úsúřî bê âgô 'dî rî, gólâ drî âgô rî 'dî řîřî kî "Păřîřî, ní lê tã řî trá 'díyî pã 'bá Ôvârí drî âjólé úrú lésî rî 'á yă?"

36 Ăgô 'dî drî tã-drî lôgôzó Yésû drî kî, "Ămbá, ní â'dâ drê 'díyî pã 'bá rî gógó 'dî má drî, tâlá má lê ró tã bê gólâ 'á."

37 Nîngá sî, Yésû drî gôzó tã-drî lôgôlé gólâ drî kî, "Nî ndrê gólâ trá ânî řîřî sî. Gólâ rî gógó řî'dî rî 'bá tã âtálé ní bê ngbâangbânô rî."

38 Gô'dá âgô 'dî ârîlí bê tã Yésû kâ âtálé 'dî rî, gólâ drî 'ă'î řîřî vŭdrî Yésû rî řîřîřî. Gô'dá drîlá tã âtázó kî, "Kúmú, má nî trá kî, nî řî'dî 'díyî pã 'bá Ôvârí drî âjólé trá rî. Ngbâangbânô rî, má lê tã trá ní 'á."

Tā Yésū drí Pārúsī yī zǐzó lǐfī ākó lé 'bá ró rí

³⁹ Tā 'dī 'bá yī vósī rí, Yésū drí ngāzó tā átálé āgô yí drí lǐfī lâ nǐlǐ trá 'dī drí kī, “Má ânī āngó nō 'á nō, tǎlâ ôjílâ gólīyī lǐfī ākó tā Ôvârí kâ nī 'bá drē kô rí 'bá yī lǐfī lâ yī ũnjī ró rû bê tā Ôvârí kâ nǐlǐ, gō'dá gólīyī kī 'bá nī, yī ũnjī tā Ôvârí kâ trá dódó rí, lǐfī lâ yī drí âsǐzó kpāákū. 'Dīl tā ífí gólâ má drí ânīzó āngó nō 'á rí ĩ'dī 'dī.”

⁴⁰ Gō'dá Yésū ôtírī rīl ũlǐ 'dī 'bá yī átálé rí, Pārúsī āzâ 'bá yī kpá bê âdré'á tólâ. Gō'dá drílīyī tā ĩjízó Yésū tǐ kī, “Ūlǐ gólâ ní drí átálé 'dī 'bá yī 'ásī rí, ní ĩsū áníkâ bê rí, âmâ kpá lǐfī ākó yā?”

⁴¹ Yésū drí tǎ-drǐ lógôzó gólīyī drí kī, “Tí ôzô nī ôró tǎ-drǐ lēê nō kī, nī â'dô lǐfī ākó rí, nī â'dô ânī'á Ôvârí ngálâ, gō'dá gólâ â'dô ânī âyé'á tǎ ônjí âníkâ 'ásī ndrī. Gō'dá nī átálé bê trá kī, yī â'dô cú lǐfī bê vō ndrēzó rí, nī âdô 'dī ânī nyāányâ 'î. Gō'dá Ôvârí â'dô lâŋô fē'á ânī drí tǎ ônjí âníkâ tāsī.”

10

Tā Yésū drí ũlǐ mǎnīgô átázó tā ôjílâ íyíkâ vó lâ yī ndrēndrē kâ tāsī ôzô kǎbǐlǐkǐ kâtí rí

¹ Gō'dá nīngá sī, Yésū drí ngāzó ũlǐ mǎnīgô átálé Pārúsī 'dī 'bá yī drí kī, “Má âtâ ânī drí tǎ pǎtǐ-pǎtǐ ró, ôjílâ gólâ fī 'bá kô jó tǐlǐ-tǐ kǎbǐlǐkǐ lôkí 'bá kâ rí 'ásī, gō'dá mbâ 'bá íyíkâ ābē drǐ 'ásī filí jó 'álâ rí, gólâ rǐ'á ũgú 'î.

² Gō'dá ôjílâ gólâ ânī 'bá filí jó 'álâ kôrô jó tǐlǐ-tǐ 'ásī rí, rǐ'á kǎbǐlǐkǐ lôkí 'bá 'î.

³ Kábīlīkī lípī 'dī â'dô ânī'á âcálé áťi tị. Ítí rị, kōró tị vó ndrē 'bá 'dī â'dô áťi nị'á drílá. Gõ'dá gólá â'dô kábīlīkī íyíká 'dī 'bá yī zị'á rú sī ãlô-ãlô. Gõ'dá kábīlīkī góláká 'dī 'bá yī ndrī â'dô gólá rị gbórókō nị'á, gõ'dá drīlīyī ânīzó gólá ngálá, drílá gólīyī lôfōzó ívī 'álá.

⁴ Gólá â'dé'á sịsị, gõ'dá kábīlīkī góláká 'dī 'bá yī drī 'dézó gólá vósị. Ítí rị, kábīlīkī 'dī 'bá yī â'dô ãyī 'dē'á ndrī nīlị vó lâ sī ùrị ãkó, tãlâ gólīyī nị gólá rị gbórókō trá tãndí ró. Gólá â'dô gólīyī drī'á nī'á ájílá vō òmā bē rị 'álá.

⁵ Gõ'dá òzō â'dô òjílá lídí 'í rị, kábīlīkī 'dī 'bá yī â'dô 'bã'á ãyī ùrị ró 'dēlé vó lâ sị, gólīyī â'dô lârá'á vólé, tãlâ gólīyī nị gólá rị gbórókō kô."

⁶ Ítí rị, Pãrúsị 'dī 'bá yī ârī ãyī bē úlị Yēsū ká âtalé 'dī rị, tã ífí lâ fí gólīyī drī kô, tãlâ gólá âtã úlị 'dī 'bá yī úlị mănĩgō sị.

Tã Yēsū drī tã âtázó kī, yí â'dô ãrī dī Kábīlīkī lôkí 'bá tãndí 'í rị

⁷ Gõ'dá Yēsū drī kpá tã âtázó ó'dí Pãrúsị 'dī 'bá yī drī kī, "Má âtã tã pãťi ró ãnī drī kī, mã ãrī rị 'bá òjílá ámaká rị 'bá yī vó lâ yī ndrēlé dódó òzō kábīlīkī lôkí 'bá drī rīrī kábīlīkī íyíká vó lâ yī ndrēlé rị kátí. Gõ'dá mã rị gógó ãrī áťi jó tịlị-tị ká ãrī gólīyī drī ndrī.

⁸ "Gõ'dá òjílá ãzã 'bá yī ânī 'bá sịsị mã drī sị rị 'bá yī 'bã ãyī nyãányã trá â'dólé kábīlīkī lôkí 'bá ró, tákō gõ'dá gólīyī rī'á ùgú 'í. Tã 'dī tãsị rị, kábīlīkī gã dó gólīyī gbórókō ârīlị 'dézó gólīyī vósị.

⁹ Ítí rị, mã ãrī rī'á áťi tị 'í kábīlīkī drī. Kábīlīkī gólīyī fí 'bá jó 'álá kôró mã sị rị â'dô ãyī ngá pã'á.

Má â'dô gólīyī vó ndrē'á, ngá ònjí 'é gólīyī kô. Òzō gólīyī òtírī ìyī 'èè âfōlé nī'á òmā nyālé rī, gō'dá drīlīyī âgōzó fīlī jó 'álâ lâṅō āzâ ākó.

10 Ūgú ânī ìyíkâ cé kápīlīkī ūgūlī, gō'dá kpá gólīyī ūfúlī volé. Gō'dá má rī gógó, má ânī nō, tálâ kápīlīkī ámakâ rī 'bá yī ūúsú ró ngá pāpā bē, ngá pāpā gólâ 'è 'bá gólīyī 'bálé rīlī zāâ lédrē-lédrē ró āyīkō sī mbârákâ Ôvârí kâ sī rī.

11 “Mâ ĩ'dī rī'á “ ‘Kápīlīkī lôkī 'bá tândí” ’ rī 'bá vó kápīlīkī ìyíkâ vó lâ yī ndrélé dódó rī ĩ'dī. Má rī'á njāâ âmâ nyāányā fēlé drālé gólīyī pālé tã ònjí 'ásī.

12 Ōjílâ gólâ rī 'bá kápīlīkī vó ndrélé cé lâfâ tāsī rī ndrē kápīlīkī vó dódó kô, tálâ gólâ â'dó kô kápīlīkī 'dī 'bá yī līpī lâ 'î. Òzō gólâ òndrē kíâkélówá trá ânīrī 'á kápīlīkī rūlī rī, gólâ â'dô rā'á kápīlīkī 'dī 'bá yī âyéle kíâkélówá 'dī drī rūlī, gō'dá kpá gólīyī lâpēlé lâ'búlī fāâ.

13 Kápīlīkī vó ndrē 'bá 'dī rā kápīlīkī 'dī 'bá yī âyéle, tálâ gólâ 'è lôsī 'dī cé lâfâ ūsúzó. Tí òzō kápīlīkī vó ndrē 'bá 'dī òró 'bāâ ngá lēlē bē kápīlīkī 'dī 'bá yī vó lâ yī ndrēndrē tāsī rī, gólâ ícá rālé gólīyī âyéle kô.

14-15 “Mâ rī gógó ĩ'dī “ ‘Kápīlīkī lôkī 'bá tândí” ’ rī 'bá kápīlīkī ámakâ rī 'bá yī vó lâ yī ndrélé dódó rī ĩ'dī. Âmâ rī'á âmâ átá bē ngá ālô 'î. Má nī gólâ trá tândí ró, gō'dá gólâ nī mâ kpá trá tândí ró. Kpá ĩtí, kápīlīkī ámakâ rī 'bá yī nī ìyī mâ trá dódó, kpá òzō má drī gólīyī nīrī dódó rī kâtí. Má rī'á njāâ drālé gólīyī pālé tã ònjí 'ásī.

16 Kábīlīkī āzā 'bá yī kpá bē.* Má â'dô gólīyī 'bā'á â'dólé kábīlīkī ámakâ ró. Ngbāangbānō gólīyī rí kô vō ālō 'á kábīlīkī ámakâ nō 'bá yī bē. Gō'dá má â'dô gólīyī âzī'á kpá ânīlí má ngálá, tálá gólīyī ōrī ró ìyī bē ngá ālō ró kábīlīkī ámakâ nō 'bá yī bē. Gólīyī â'dô âmâ gbórokō nī'á. Gō'dá má â'dô gólīyī è'bé'á ndrī vō ālō 'á â'dólé kábīlīkī âmâ nyāányâ kâ ró. Mâ lôkí 'bá gólīyíkâ ì'dī ndrī.

17 Má â'dô âmâ nyāányâ fē'á drālé. Ōzō má ōdrā trá rī, má â'dô lídrí'á kpá ó'dí ōdrā rī 'dī 'ásī, tálá ōjílā ámakâ rī 'bá yī pālé. 'Dī tã áamá átá drí 'bālé má drí 'élé rī ì'dī.

18 Ōjílā āzā yū 'ē 'bá âmâ fūlī cú ìtí mbârākā íyíkā sī. Má â'dô âmâ nyāányâ fē'á nī drālé. Mâ kpá rī'á mbârākā bē lídrízó ōdrā rī 'dī 'ásī. Tálá 'dī rī'á tã gólá âmâ átá Ôvārí drí 'bālé má drí 'élé rī ì'dī."

19 Gō'dá drī-'bá ángí Yúdā yī kâ 'dī 'bá yī árī ìyī bē úlí Yésū kâ átálé 'dī rī, gólīyī lēé ìyī tã-drī kô ìyī lāfálé 'ásī úlí Yésū kâ átálé 'dī 'bá yī tāsī, gō'dá drīlīyī lāfálé cāzó.

20 Ōjílā dūú gólīyī lāfálé sī kī, "Yésū ā'dô cú líndrī ōnjí bē yī 'á rī'á gólá rī 'bālé â'dólé lífō-lífō ró. Tálá ā'dô 'í ānī drí rīzó tã gólákâ árílí yā?"

21 Gō'dá ōjílā āzā 'bá yī gólīyī lāfálé sī kī ìyíkā rī, "Ōjílā gólá líndrī ōnjí bē rī ícá kô úlí átálé ìtí. Líndrī ōnjí â'dô mbârākā úsú'á ōjílā gólīyī līfī lá yī drí vō ndrélé kô rī 'bá yī līfī lá yī nīzó ā'dô 'ásī yā?"

Tã Pārúsī yī drí ngāzó āwā ró Yésū bē rī

* **10:16 10.16** Kábīlīkī āzā 'bá yī 'dī rī'á ōjílā 'bāsúru lídí āzā 'ásī rī 'bá yī ì'dī.

22 Tã 'dí 'bá yí vósí ndrĩ, kạyị Yúdạ yí kã kãrámã jó ạngị Ôvârí kã 'bã kã â'dólé cé Ôvârí drí rĩ'á 'êlâ ndrô vósí cé vō ậ'dị sĩ Yêrôsâlémã 'álâ rĩ drí âcázó. Gõ'dá ìtí rĩ, Yúdạ yí drí ngãzó nĩlĩ ndrĩ kãrámã rĩ 'dĩ 'álâ.

23 Kãrámã nã 'á tólâ rĩ, kạyị ãzã sĩ, Yésũ drí ngãzó nĩlĩ lậvũlị ậ'dị-drị jó ạngị Ôvârí kã rĩ kã 'dĩ 'ásĩ, nĩ'á gólé jó-bĩlị Sólômô kã rĩ 'álâ.

24 Gõ'dá Yésũ drí rĩrĩ lậvũlị rĩ 'á rĩ, drị-'bá ạngị Yúdạ yí kã drí ânĩzó gólâ rĩ êdrêlé gõ'dá âdrézó ìyĩ rú lâ sĩ dĩrĩ. Nĩngá sĩ, drĩlịyĩ gólâ rĩ ìjízó ậwạ sĩ kĩ, "Nĩ â'dô kó ãmã drị 'bã'á rĩ'á lịjãlé nõtí nō bũũ ángô tú yã? Nĩ âtã drê ãmã drí hậ, òzō nĩ ã'dô pậtị 'dịyĩ pã 'bá tĩbê Ôvârí drí ậjólé rĩ ì'dĩ rĩ."

25 Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí tã-drị lôgõzó gólịyĩ drí kĩ nĩ rĩ, "Má âtã tã 'dĩ trá ãnĩ drí ậkũ ró kĩ, mã 'dịyĩ pã 'bá tĩbê Ôvârí drí ậjólé rĩ ì'dĩ, gõ'dá nĩ gã vólé dó úlị ámákã âtálé 'dĩ ârĩlị, gbõ lé nĩ ndrê bê tã lârâkô gólâ mã drí 'êlé trá ngã lãzê 'bá ìngázó mbârâkã Ôvârí kã sĩ rĩ 'bá yí rĩ. Gõ'dá tã lârâkô 'dĩ 'bá yí rĩ tã â'dálé kĩ, mã ì'dĩ pậtị òjĩlã gólâ mã drí tã lâ âtálé trá ãnĩ drí rĩ ì'dĩ.

26 Gõ'dá nĩ gã vólé dó tã lėlé mã 'á, tãlã nĩ â'dó kô kậbịlịkị ámákã ì'dĩ.

27 Kậbịlịkị ámákã rĩ 'bá yí rĩ ìyĩkã zãã kárã tã ìmbã ámákã rĩ 'bá yí ârĩlị 'êlé tãndĩ ró, gõ'dá mã rĩ gógó, mã nị gólịyĩ trá ãlô-ãlô kậbịlịkị ámákã ró, gõ'dá gólịyĩ rĩ 'dêlé mã vó pịpịsịlị ãlô sĩ tã ârĩ 'bá ámákã ró.

28 Mã rĩ gógó, mã â'dô gólịyĩ 'bã'á rĩlị zãã gbádu ậđũkũ ãkó. Gõ'dá gólịyĩ ôdrãã kô zãã

gbádú. Gõ'dá ìtí rí, òjílã àzâ ícá kô gólìyì òpálé má drìgá sī.

²⁹ Mī ndrê drê, âmâ átá Ôvârí âfê gólìyì nī má drí, gõ'dá mbârâkã gólâkâ lâvũ trá gãrã ngá ãngó nō kâ rí 'bá yì drī sī ndrī. Tã 'dī tã sī rí, òjílã àzâ ícá kô gólìyì òpálé âmâ átá drìgá sī.

³⁰ Mī ndrê drê, âmâ âmâ átá bē rī'á ngá ãlô 'í."

³¹ Gõ'dá Pãrúsī 'dī 'bá yì ârī ãyì bē ùlì Yésũ kâ 'dī rí, drìlìyì ngázó ăwă ró rōo gõ'dá kúnì mvá ù'dúlì ãyì drìgá, tíkó yī ùlùvũ ró Yésũ ã'dī sī lá drálé vólé.

³² Nīngá sī, Yésũ drí gōzō ngálé tã âtálé gólìyì drí kī, "Âní ndrī, nī ndrê òjílã gólìyì ngá lâzé bē má drí rī'á ãngálâ ngá lâzé 'ásī mbârâkã âmâ átá Ôvârí kâ sī rí 'bá yì trá ânì līfī sī tãndí ró. Gõ'dá tã gólâ sũ 'bá ânì rú kô, ânì drí 'êzô âmâ lùvũlì kúnì mvá sī fũlì vólé nō íyíkâ ángô rí ã'dī yã?"

³³ Gõ'dá Pãrúsī 'dī 'bá yì drí tã-drī lógōzō Yésũ drí kī, "Mã 'ê ânì fũlì nō, â'dó kô tã tãndí áníkâ 'êlé 'dī tã sī. Mã 'ê ânì fũlì nō, tãlâ ùlì 'dásí áníkâ â'bálé Ôvârí rí gógó rú kī'á nī rí, yī ãâ'dô ãlô Ôvârí bē nō tã sī. Nī òjílã mvá tãkó nō ã'dī, ní â'dô áníkâ ânì lômbe'á 'bálé ãlô Ôvârí bē 'dī ángô tí yã?"

³⁴ Gõ'dá Yésũ drí kpá tã-drī lógōzō gólìyì drí kī, "Ngã gõ'dá ùlì Ôvârí drí âtálé ãgílì búkũ gólâkâ 'á rí kī ã'dô yã? Gólâ âtã tã trá kī, tã kī 'bá yì drí 'bálé òjílã íyíkâ drīlì rí 'bá yì rī'á òzō yì Ôvârí tí.

³⁵ Mã nī trá kī nī rí, ùlì gólâ Ôvârí drí rī'á âtálâ rí rī'á pãtì-pãtì ró zãã gbádú. Gõ'dá ìtí rí, Ôvârí

zī tā kī 'bá rī 'dī 'bá yī ôvârí yī ró. 'Dīl ōjīlā gólīyī tā âtī-âtī gólâkâ âfēzó trá drīlīyī rī ī'dī.

³⁶ Gō'dá ōzō má tí rī, ámâ átá âjô má trá āngó nō 'á. Bê trá ītī rī, nī îcâ tā âtálé kī, má āâ'bâ tā 'ī, tālâ má āâtâ tā trá kī, má āâ'dô Ôvârí rī mvá 'ī rī āngô tí ró yā?

³⁷ Nī ârī drē úlí nō, tí ōzō tā lârákô ndrī má drī rī'á 'êlâ nō 'bá yī, má ô'ê mbârâkâ ámâ átá kâ sī kô rī, nī lē tā má 'á kô.

³⁸ Ōzō gō'dá má ōrī fī tā lârákô 'dī 'êlé ndrī mbârâkâ ámâ átá kâ sī rī, 'dōvó nī lē tā má 'á, tālâ tā lârákô ndrī má drī rī'á 'êlâ 'dī 'bá yī rī'á Ôvârí kâ ī'dī, gólâ fē mbârâkâ lâ nī 'ēzó lâ, gō'dá āmâ gólâ bê ngá ālô 'ī."

³⁹ Gō'dá Yésū rī âjū-'bá-âzí 'dī 'bá yī ârī īyī bê úlí Yésū drī âtálé 'dī rī, gólīyī drī kpá ngāzó īyī, tālâ úūrū ró Yésū bê fūlī, gō'dá Yésū drī íyīngá 'bēzó gólīyī drīgá sī dī íyīngá nīlī volé.

Tā ōjīlā dūū Jōrōdénī rī 'á'á lé drī lésī rī drī tā lēzó Yésū 'á rī

⁴⁰ Nīngá sī, Yésū drī ngāzó Yērōsālémâ rī âyélé nīzó áyágá zīlī Jōrōdénī rī mbālé, nīzó lâvūlī rīlī vō sīsī Yōwānī bābâtízī 'ē 'bá ró rī drī rīzó tā Ôvârí kâ pēlé gō'dá kpá ōjīlā gólīyī tā lē 'bá trá rī íbábâtízālē rī 'álâ.

⁴¹ Gō'dá Yésū ā'dô bê tólâ rī, ōjīlā dūū drī rīzó ânīlī tā ímbâ gólâkâ 'dī ârīlī. Gō'dá ōjīlā 'dī 'bá yī ârī īyī bê tā ímbâ gólâkâ 'dī, gō'dá ndrē īyī bê kpá tā lârákô gólâkâ rī'á 'êlâ 'dī 'bá yī rī, drīlīyī tā âtázó kī, "Pâtīī, āgô nō rī'á 'díyī pā 'bá Yōwānī drī tā lâ ímbálé trá āmâ drī kī'á nī rī, āâ'dô âcá'á Ôvârí ngá lésī rī ī'dī, tālâ āmâ rī'á tā lârákô gólâ

drí rī'á 'ēlâ rī ndrē'á. Gbõ lé Yōwánī 'é bê tâ lârákô âmâ drí ndrélé kô rī, úlí Yōwánī kâ átálé Yésū rī tāsī rī rī'á ndrī pătĩ ró.”

⁴² Gõ'dá tâ 'dī kâ rī tí rī, òjílâ dūû vō 'dī 'á 'dī drí ìyī tâ lězó Yésū 'á kī, pătĩ Yésū rī'á 'díyī pā 'bá gólâ Ôvârí drí âjólé rī ì'dī.

11

Tā Yésū drí ìyī rû-lě-âzí Lázārō rī ìngázó òdrā 'ásī rī

¹⁻² Àgò ãzâ bê rú lâ Lázārō, gólâ rī'á ìzó bê zālô rī, rú lâ yī rī'á Māriyā gõ'dá ãzâ rī rú lâ ìyíkâ Mārātā. Gólīyī ñ ìyī rú trá Yésū yí bê tândí ró. 'Bā gólīyíkâ jārībā zīlí Bētání* rī 'álâ. Gõ'dá Māriyā rī Lázārō rī ìzó ró 'dī â'dô dō lâgí-lâgí lâ drí lâvũlí gārā rī dā'á kpá ñ Yésū rī pá drĩ ìzátú.

Gõ'dá kàyì ãzâ sī rī, Lázārō drí 'dězó ngá lâzé bê Yésū vólé sī.

³ Gõ'dá ñngá sī, Lázārō rī ìzó yī ndrélé bê ngá lâzé Lázārō kâ 'dī lạnjĩ-lạnjĩ ró kī, gólâ ñcá kô ngá pālé 'álâ sī rī, drílyī ngázó vōrã jólé Yésū drí kī, “Kúmú, ání rû-lě-âzí tândí Lázārō trá ngá lâzé bê lạnjĩ-lạnjĩ ró ãnyī 'ē'á drälé.”

⁴ Gõ'dá Yésū ârílí bê ngá lâzé Lázārō kâ 'dī tâ lâ rī, gólâ drí tâ átázó lâjó'bá ìyíkâ drí kī, “Ngá lâzé Lázārō kâ 'dī ìyíkâ fí lạnjĩ-lạnjĩ ró rī, gõ'dá gólâ ìcá drälé trölé 'bälé 'bú 'á zã kô, tâlá ngá lâzé gólákâ 'dī â'dô ìtí 'dī, ã'dô ró bê mbârâkâ Ôvârí kâ â'dázó, gõ'dá kpá ñzó lâ kī, pătĩ Ôvârí âjô mâ ñ mbârâkâ ìyíkâ 'dī bê.”

* **11:1-2 11.1-2 Bētání** 'Dī Bētání gólâ ãnyī Yērōsālēmā lăgátí rī ì'dī.

5 Tã pãtĩ ró, Yésũ lě Lázārō trá rōō îzó lâ yí bê.

6 Gbō lé Yésũ ârí tã bê kī, ngá lãzé Lázārō kâ lãnĵi-lãnĵi ró, gō'dá gólâ ōpá ngá 'á lâ sī kō 'dĩ tã lâ rī, gólâ ngá kôrô nĩlí Lázārō rī ndrēlé kô. Vō 'dĩ 'á rī, gólâ 'ê kạyị zālô rị vōrã 'dĩ ârí-ârí lâ volé drị 'ásĩ.

7 'Dĩ vósĩ rī, Yésũ drí tã âtázó lãj'ó'bá íyíkâ drí kī, “Mã nĩ gólé kpá volé Yũdáyạ 'álâ, tãlâ mã nĩ ró bê Bětánĩ 'álâ.”

8 Gō'dá lãj'ó'bá gólâkâ drí tã-drị lôgōzó gólâ drí kī, “Tã ìmbá 'bá, àndrátú drị-'bá àngị Yúdạ yí kâ rī 'bá yí 'ê íyị kpá ànì fũlị tólâ kô yã? Gólĩyì â 'bã'á nō zãã rĩ'á lậlị lônđã'á 'êzó ànì fũlị. Gō'dá ní lě nō kpá ãmâ drí gōzó tólâ ó'dí yã?”

9-10 Gō'dá nĩngá sī, Yésũ drí ngázó úlị âtálé gólĩyì drí tãlâ ùrị gólĩyíkâ 'dĩ tãsĩ kī, “Nĩ 'ê ùrị kô, Ôvârí â'dô ámâ vó ndrē'á bũũũ má drí lôsĩ gólâkâ ndězó. Kạyị bê drē rĩ'á ãmbá, má â'dó kô ùrị ró tã gólĩyì drí 'êzó ámâ fũlị 'dĩ 'á.”

11 Gō'dá Yésũ âtâ bê úlị 'dĩ ìtí rī, gólâ drí kpá tã yí drí lělé 'ê'á 'êlâ Yũdáyạ 'álâ rī âtázó kī, “Ámâ rù-lê-ãzĩyã Lázārō bê rĩ'á à'dú kō'á Bětánĩ 'á tólâ, mã nĩ, gō'dá má nĩ ró bê gólâ rī ôlólé à'dú 'ásĩ.”

12 Gō'dá lãj'ó'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yí drí tã-drị lôgōzó gólâ drí kī, “Kúmú, òzō Lázārō ãã'dô à'dú kō'á rī, rĩ'á tãndí ró, gólâ â'dô lịfị nị'á trá à'dú rī 'dĩ 'ásĩ.”

13 Gō'dá nĩngá sī, tãkō tã Yésũ kâ âtálé lãj'ó'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yí drí kĩ'á nĩ rī, Lázārō ãã'dô à'dú kō'á nō rī, íyĩngá rĩ'á úlị mănĩgō 'ì, gólâ nị trá tãndí ró kī, Lázārō drã trá. Gō'dá lãj'ó'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yí nị ìyíkâ úlị mănĩgō gólâkâ âtálé 'dĩ ífì

lâ kô, gólīyī îsũ îyíkâ rî kī, tã pãtī-pãtī ró, Lázārō ãã'dô â'dú tãkó rî kô'á î'di.

14 Gõ'dá Yésũ drí tã yí drí âtalé 'dī ífí lâ lôfōzó gólīyī drí trã, tãlã gólīyī ûnī ró îyī ífí lâ bê. Ítí rî, gólã kī, “Lázārō drã trá!

15 Gõ'dá mâ rĩ'á ãyĩkô ró, tãlã Lázārō drã trá má volé sī, 'dĩ trá rĩ'á tãndí ró, tãlã nĩ lã ró tã bê má 'á pãtī-pãtī ró. Bê trá ítí rî, 'dõvó nĩ ânĩ mã nĩ ró bê ãwó vō 'álã.”

16 Gõ'dá nĩngá sī, lãjõ'bá Yésũ kã rú bê Tãmã* rî drí ngãzó tã âtalé íyī ãzĩ-ãzĩ yí drí kī, “Ã'dô trá ítí rî, 'dõvó mã nĩ gólīyī bê ãwó 'dĩ vō lâ 'á, tãlã õzõ óõlã gólã rî fũlĩ rî, ógõ ró bê ãmã úfũlĩ ndrĩ gólīyī bê.” Gõ'dá ítí rî, Yésũ yí drí ngãzó nĩlĩ Bêtãnĩ 'álã lãjõ'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yí bê ndrĩ.

17-18 Gõ'dá Yésũ yí ngã bê nĩlĩ lãjõ'bá íyíkâ yí bê rî, gõ'dá cãlé ãnyĩ jãrĩbã Bêtãnĩ kã 'dĩ rú rî, drĩlĩyĩ rú úsúzó õjĩlã ãzã 'bá yí bê. Gõ'dá õjĩlã rî 'dĩ 'bá yí drí tã âtãzó gólīyī drí kī nĩ rî, yĩ õ'bã Lázārõ trá 'bú 'á, 'dĩ gólã 'ê trá kãyĩ sũ 'bú 'á.

19 Ítí rî, õjĩlã Yúdã yí kã ãzã 'bá yí dũũ ânĩ îyĩ kpá trá nĩ'á ãwó ngõlé Mãrãtã yí ngálã Mãriyã bê gõ'dá kpá tã tãndí lôgõlé gólīyī drĩ, tãlã ãzã õzó gólīyī 'êê rõõ kô.

20 Gõ'dá Mãrãtã ânĩ tã bê kĩ'á nĩ rî, Yésũ ãã'dô trá ânĩ'á, gõ'dá gólã ããcã trá ãnyĩ rî, Mãrãtã drí ngãzó rãlé nĩ'á Yésũ rî drĩ tãlã lãtĩ 'álã. Gõ'dá Mãriyã drí íyíkâ rĩzó ãkpã ãwó jó 'á tólã.

21 Gõ'dá nĩngá sī, Mãrãtã ndrê Yésũ bê rî, gólã drí tã âtãzó Yésũ drí kī nĩ rî, “Óõ kúmú, tĩkó ní õró 'bãã nõngã rî, ãmã lõnyĩ nõ drãã kô, tí ní

* 11:16 11.16 Tãmã Úzĩ gólã kpá Lãtĩgõ.

îngâ gólâ nō trá ngá lâzé gólâ rî fũ 'bá trá nō 'ásī.

22 Gõ'dá má nĩ trá kī, Ôvârí â'dô tâ ndrī ní drí ìjílí gólâ tị rî 'ě'á, Lázārō òdrã gbõ lé rî."

23 Gõ'dá nĩngá sī, Yésũ drí tâ âtázó Mārātã drí kī, "Mārātã âmâ ízó, ânî lônýí â'dô lîdrí'á òdrã 'ásī."

24 Gõ'dá ìtí rî, Mārātã drí tâ-drị lôgõzó kpá Yésũ drí kī, "Ăwô, má nĩ trá, Ôvârí â'dô gólâ rî 'ě'á lîdrílí òdrã 'ásī kâýî Ôvârí drí òjílã íyíkã lîdrízó ndrī rî 'á."

25 Gõ'dá nĩngá sī, Yésũ drí tâ-drị lôgõzó kpá Mārātã drí kī, "Mārātã, mâ rī'á cú mbârákã òjílã lîdrí kã bê òdrã 'ásī. Gõ'dá òjílã gólâ tâ lê 'bá trá má 'á rî, òzõ gólâ òdrã kpálé ãngó nō 'ásī rî, gólâ â'dô lîdrí'á kpá ó'dí òdrã 'ásī.

26 Òzõ òjílã rî 'dĩ òlîdrí trá òdrã 'ásī rî, gólâ drãã gõ'dá kô ãlôwálã. Ìtí rî, Mārātã, ní lê tâ trá úlĩ má drí âtálé nō 'á yã?"

27 Gõ'dá nĩngá sī, Mārātã drí tâ-drị lôgõzó Yésũ drí kī, "Ăwô kúmú, má lê tâ trá úlĩ 'dĩ 'á, tâlã má nĩ trá, ní ânî Ôvârí ngá lésĩ 'díyĩ pã 'bá ró. Má nĩ trá, nî Ôvârí rî mvá 'í."

28 Gõ'dá Mārātã âtã úlĩ 'dĩ bê Yésũ drí ìtí rî, gólâ drí ngãzó nílĩ 'bã 'álã tâ âtálé íyĩ âmvúpĩ Māríyã drí kírĩ ró kī, "Tã ìmbã 'bã âmákã âcã trá, gólâ kī, yí òlê úlĩ âtálé ní bê."

29 Gõ'dá nĩngá sī, Māríyã ârílĩ bê úlĩ âmvúpĩ lâ drí âtálé 'dĩ rî, gólâ drí ngãzó âvũ úrũ nílĩ 'wãã'wã Yésũ ngálã.

30 'Dĩ Yésũ drẽ zãã âdré'á látĩ 'á vò tîbê Mārātã drí gólâ rî âyézó 'álã rî 'á. 'Dĩ gólâ cá drẽ zãã

ãwó vō 'dī 'álâ kô.

³¹ Gõ'dá òjílâ ò'bí Yúdã yí kâ rī 'bá ìyí Mārātā yí lăgátí Māriyā bê ãwó vō 'álâ nã 'bá yí ndrê bê ìyí Māriyā nī'á 'wāâ'wâ rī, gólīyí drí kpá ngázó 'dêlê Māriyā vósī, tálâ gólīyí ìsū ìyíkâ bê rī kī, Māriyā òrī nīlī 'dī ló'dé drī 'álâ.

³² Nīngá sī, Māriyā yí nī bê cālê Yésū rī úsúlí rī, Māriyā drí árázó 'á'í tīlī Yésū ándrá ãwó bê, gõ'dá drílâ tã âtázó Yésū drí kī, “Óò kúmú, tí ní òró 'bāâ nõ kó nõngá rī, tí ámâ lônýí nõ dráá kô, tálâ tí ní pâ gólâ nõ trá ngá lâzé 'dī 'ásī.”

³³ Gõ'dá Yésū ndrélé bê Māriyā òjílâ dūū 'dê 'bá vó lâ sī 'dī 'bá yí bê 'dó ãwó ngõ'á ìyí rī, kôró ìzā drí gázó gólâ rú.

³⁴ Gõ'dá drílâ tã ìjízó gólīyí tī kī, “Nī 'bā gólâ rī ãvō nõ ángô lé ró yā?”

Gõ'dá drílīyí tã-drī lôgõzó Yésū drí kī, “Kúmú, ní ânī, mã nī ró bê vō gólâ rī 'bázó rī â'dalé ní drí.”

³⁵ Gõ'dá ìtí rī, kôró ìlīndrī drí lâdázó Yésū ìfī sī.

³⁶ Gõ'dá òjílâ gólīyí ânī 'bá 'dī 'bá yí ndrê ìyí Yésū bê ãwó ngõ'á rī, ãzâ 'bá yí drí ngázó tã âtálê kī nī rī, “Nī ndrê drê, gólâ lê Lázārō trá rōô!”

³⁷ Gõ'dá òjílâ rī 'dī ãzâ 'bá yí âtâ ìyíkâ tã kī, “Dīlī â'dó kô tí ãgô gólâ rī 'bá òjílâ ìfī êdélé rī ì'dī yā? Tí gõ'dá gólâ ìngá rû-lê-ází lâ ngá lâzé òdrâ kâ 'dī 'ásí kô ã'dô tāsī yā?”

³⁸ Gõ'dá Yésū ndrélé bê òjílâ dūū 'dó rû ê'bé 'bá ãwó ngólê Māriyā yí bê 'dī 'bá yí rī, gólīyí ìzā drí gólâ rī 'ézó rōô, ì'dī gólâ drí rízó ãwó ngólê 'dī. Ìtí rī, Yésū yí òtírī nīlī cālê ló'dé drī 'álâ rī,

gólâ drē zââ ãwó ngō'á. Ó'bã Lázārō rī ãvō 'dī ũgī 'á, gōzó kúnī úngū âtrōlé 'bãlé kpãákū tī lâ.

³⁹ Nīngá sī, Yésū yī câ bê ló'dé drī 'álâ rī, gólâ drī tã âtázó gólīyī drī kī, gólīyī òlīlī kúnī úngū 'bãlé ũgī tī 'dī volé.

Gō'dá ĩtī rī, Mārātā drī tã âtázó Yésū drī kī, “Kúmú, ãvō âyī 'bá trá 'bú 'á kâyī sū nō rī áâ'dô tī lâ nĵī'á ángô tī ró yã? Aĵī lâ ngū nō trá ònĵī ró.”

⁴⁰ Gō'dá nīngá sī, Yésū drī tã-drī lôgōzó Mārātā drī kī, “Mārātā, tã má drī âtálé rī fí drē zââ ní drī kō yã? Má kī ní drī rī, òzō ní òlē tã trá má 'á pĵĵīlī ãlô sī rī, ní â'dô mbârākā Ôvârī kâ ndrē'á.”

⁴¹ Nīngá sī, drīlīyī kúnī úngū ũgī tī 'dī līlízó volé. Gō'dá Yésū drī ĩĵī ĩngázó úrú 'álâ, gōzó rātāâ 'élé Ôvârī drī kī, “Tátá, ãwô-ĩtī áâ'dô ní drī, má lūyī nī, tãlâ ní rī ĩtú vósī cé zââ rātāâ ámakâ ârīlī mbârākā âfēzó má drī.

⁴² Má nī trá kī, ní âfē mbârākā trá ndrī má drīgá. Gō'dá má ĩrátā nī nō rī, tãlâ òjīlā gólīyī má lăgátī nō 'bá yī ũnĵī ró ĩyī tã bê kī, pătī-pătī ró ní âĵô mâ nī.”

⁴³ Gō'dá nīngá sī, Yésū ndē rātāâ íyíkâ 'dī bê ndrī rī, gólâ drī Lázārō rī zĵzó ngbálá-ngbálá kī, “Lázārō, ámâ rû-lē-âzīyã, ní âfô ĩvī 'á nōlé!”

⁴⁴ Gō'dá nīngá sī rī, Lázārō tībê drā 'bá trá 'dī rī drī līdrízó òdrã 'ásī âfōlé ĩvī ũgī 'dī 'ásī. ĩtī rī, gólâ drē zââ ítá gólâ rī 'bázó rī bê yī rú, gō'dá ítá tī òmbélé kpãákū drī lâ 'á rī drē kpá zââ bê.

Nīngá sī, Yésū drī tã âtázó òjīlā rī 'bá ĩyī âdrélé 'dī 'bá yī drī kī, “Nī ĩnĵī ítá 'dī 'bá yī gólâ rú sī, ítá drī lâ 'á 'dī bê, mã nī ró bê 'bã 'álâ.”

Tã drĩ-'bá ąngĩ Yúdã yí kã drí tã ì'bizó 'ězó Yésũ rí fũlí rí

⁴⁵ Gõ'dá òjílã gólĩyí ąwó vó 'á 'dĩ 'bá yí ndrélé bê ãyí tã lârákô Yésũ drí 'élé Lázārō rí ینگازó òdrã 'ásĩ 'dĩ rí, ąmbá vó lâ yí drí ngázó ãyí 'dó tã lélé Yésũ 'á.

⁴⁶ Gõ'dá ązã 'bá yí drí ãyíkã rãzó bê-rí nĩ'á tã lârákô Yésũ kã 'élé 'dĩ tã lâ átálé ã'dĩ Pãrúsĩ yí drí.

⁴⁷ Gõ'dá Pãrúsĩ yí drĩ-'bá ąngĩ rí 'bá yí bê ąrĩ ãyí bê tã 'dĩ rí, gólĩyí drí ą'dózó ndrĩ ąwã ró. Nĩngá sĩ rí, drĩlĩyí tã kĩ 'bá Yúdã yí kã ró rí 'bá yí ązízó ndrĩ rú ê'bélé vó ąlô 'á tã ì'bĩlĩ Yésũ rú. Gõ'dá ê'bê rú ãyí bê ndrĩ rí, drĩlĩyí rızó tã ì'bĩlĩ kĩ, “Mã ą'dô ą'dô 'ě'á ã'dĩ ągô nō êdrězó, tã gólákã rĩ'á 'ělã nō 'ásĩ yã? Gólã rĩ'á òjílã drĩ ãzã'á tã lârákô ãyíkã 'dĩ sĩ nō.

⁴⁸ Ōzō mã ąâyê gólã trá rĩ'á zãã tã 'dĩ 'élé ãtĩ rí, gólã ą'dô òjílã drĩ ãzã'á ndrĩ 'dó 'délé yí vósĩ, tã ãyíkã rí lélé ã'dĩ! Gõ'dá ōzō mĩrĩ Rómã kã ąãrĩ ãyí tã lâ trá rí, gólĩyí ą'dô ngã'á ąmã bê ąwã ró, gólĩyí ą kĩ'á nĩ rí, mã ã'ĩ'bĩ tã 'dó nĩ gólĩyí bê tã 'dĩ 'bá yí 'ězó 'dĩ. Gõ'dá gólĩyí ą'dô ąnĩ'á ąjú 'bũ 'bá ãyíkã yí bê ąnĩ'á ąmã rũlĩ òjálé volé kũmũ ąmákã 'ásĩ.”

⁴⁹ Gõ'dá drĩ-'bá drĩ-'bá Yúdã yí kã rí kã ndrô 'dĩ sĩ zĩlĩ Kãyífã rí drí ngázó tã átálé gólĩyí drí kĩ nĩ rí, “Ūrĩ ąnĩkã nōtĩ nō kó ą'dô kã 'ĩ yã? Nĩ nĩ tã ąmã ãnjízó lâņō 'dĩ 'ásĩ rí kô yã?

⁵⁰ Nĩ nĩ kô kĩ'á nĩ rí, rĩ'á tãndĩ ró òjílã ąlô drí drálé òjílã dũũ drĩ tĩlĩ yã? Ōjílã rí 'dĩ ą'dô drã'á 'bãsúrú ąmákã Yúdã yí kã pãlé, tãlã mĩrĩ Rómã

kā ōzō kō ânī òjílā ãmákā úfúlí ndrī.”

⁵¹ Kāyifā âta úlī 'dī ítí 'dī, tãlã úũfũ ró Yésũ bê. Gólã nĩ kō kī, Ôvârí 'bã úlī 'dī nĩ yí sílí âtalé ítí, ōzō tã ângũ 'bã kâtí kī, Yésũ ââ'dô drã'á 'bãsurú Yúdã yí kã tãsī ndrī,

⁵² gō'dá kpá 'bãsurú âzã 'bã yí ngĩngĩ rí yí pãlé. Drãdrã Yésũ kã 'dī 'á rí, gólã â'dô òjílã gólĩyĩ túbê òjílã íyíkã ró rí yí 'bã'á â'dólé ngã ãlô ró íyĩ mvá yí ró.

⁵³ Gō'dá drĩ-'bã ángĩ Yúdã yí kã 'dī 'bã yí ârĩ íyĩ bê úlĩ Kāyifā kã âtalé 'dī rí, gólĩyĩ kī ãyíkã, ãwô-'dī yĩ úsũ lãtĩ trá Yésũ rí fũzó. 'Dĩ vósĩ rí, 'â lâ íyĩ drĩ ãyíkã gōzó gĩlí Yésũ rú rō ãlãvũlĩ sísĩ rĩ drĩ sĩ.

⁵⁴ Gō'dá Yésũ nĩ bê trá kĩ'á nĩ rí, gólĩyĩ lã trá íyĩ fũlĩ rí, gólã drĩ rĩzó íyĩ lãpĩlĩ lãpĩ, gō'dá drĩlã nĩzó nĩ'á rĩlĩ jãrĩbã mvá zĩlĩ Ēfērémã rí 'álã lãjõ'bã íyíkã yí bê kãyĩ dã sĩ. Jãrĩbã 'dĩ rĩ'á ãnyĩ vō gólã 'bã ãkó rĩ lãgãtĩ.

⁵⁵ Tã 'dĩ 'bã yí vósĩ rí, kãyĩ Yúdã yí kã kãrãmã lãvũ-lãvũ kôrô kã rí trá ãnyĩ. Gō'dá òjílã dũu trá 'dó rĩ'á íyĩ nĩ'á Yērōsãlãmã 'álã kãrãmã rí 'dĩ tãsĩ.

⁵⁶ Gō'dá Yúdã yí âzã 'bã yí câ bê íyĩ Yērōsãlãmã 'álã rí, lĩfĩ lâ yí ãyíkã trá 'dó pávó 'á Yésũ rí tã'á âcálé ã'dĩ-drĩ jõ ángĩ Ôvârí kã rí kã 'dĩ 'álã. Gō'dá âzã 'bã yí ãyíkã tã ãjĩ'á íyĩ lãfálé 'ásĩ ngãtã Yésũ ââ'dô âcã'á fĩ té trá kãrãmã 'dĩ 'á yã rí.

⁵⁷ Ítĩ rí, ãkũ drĩ-'bã ángĩ Yúdã yí kã Pãrúsĩ yí bê rí, 'bã íyĩ tã trá lãnjĩ-lãnjĩ ró gólĩyĩ ãyíkã ró rí 'bã yí drĩ. Ōzō òjílã âzã òndrê vō Yésũ drĩ 'bãzó 'á lâ rí trá rí, gólĩyĩ ânĩ kôrô tã lâ âtalé íyĩ drĩ, tãlã yĩ ònĩ ró bê gólã rí ârũlĩ.

12

Tā Mārīyā drī dō dāzō Yēsū rī pá ũgúlí 'á gólâ rī ñjĩzô rī

(Mātáyō 26.6-13; Mārākō 14.3-9)

¹⁻² Gõ'dá nīngá sī, Yēsū yī drí ngāzô gólé kpá ó'dí Bētánī 'álâ vō Lázārō gólâ Yēsū drí ñngálé òdrâ 'ásī rī drí rīzô rī 'álâ rī, 'dīi kâyî ãmbúkũ âyê trá cé ñjī-kázíyá kārámã lãvũ-lãvũ kôrô kâ drí âcázô. Tólâ rī, òjilã âzâ 'bá yī drí Yēsū rī zīzô lãjô'bá íyíkâ yī bê ngá nyâlé Yēsū rī lãgúzô, gõ'dá Lázārō kpá bê ngá nyãnyã 'dī vō lâ 'á. Mārâtã rī nī rû ñ'bũlĩ gólíyī drí ngá nyãnyã 'dī vō lâ 'á tólâ.

³ Gõ'dá Yēsū yī òtírī 'bãã ngá nyã'á rī, Mārīyã drí ânīzô dō ãjĩ bê tũrũ-tũrũ lâgĩ lâ drí lãvũlĩ kôrô rī bê mālãngĩ 'á dũũ. Drilã ânīzô kôrô dō 'dĩ bê ùtúlâ Yēsū rī pá ũgúlí 'á gólâ rī ñjĩzô, gõ'dá rīzô lĩlã íyī drī-'bí sī. Gõ'dá dō rī 'dĩ ãjĩ lâ drí lã'búzô jó 'dĩ 'álé lâ 'ásī ndrī tũrũ-tũrũ.

⁴ Ítí rī, lãjô'bá âzâ Yēsū kâ rú bê Yúdã Ìsĩkãrīyótã rī kpá bê vō 'dĩ 'á. Yúdã rī gógó ñ'dĩ 'ê 'bá túbê Yēsū rī drī-bã fêlé ãjũ-'bã-ãzĩ Yēsū kâ rī yī drí rī. Gõ'dá Yúdã ndrê bê tã Mārīyã drí 'èlé 'dĩ rī, gólâ drí ngāzô tã âtálé ãwã sī kī,

⁵ “Dô lâgĩ lâ drí lãvũlĩ kôrô 'dĩ órĩ ñzãlã ñtĩ ã'dô drí yã?*" Tí gólâ gĩ dō 'dĩ vólé gōzô lãfã lâ ùsúlĩ âfêlé ãmã drí lãnjĩlĩ ngá ãkó lé 'bá drí kô ã'dô drí yã?”

⁶ Tã Yúdã kâ âtálé 'dĩ rī â'dó kô kī, gólâ lã pãtĩĩ lãfã 'dĩ fêlé ngá ãkó lé 'bá drí. Yúdã âtã tã 'dĩ ñtĩ 'dĩ rī, tãlã gólâ ñ'dĩ lãfã ãzĩ-ãzĩ lâ 'dĩ 'bá yī kâ vó

* **12:5 12.5** Lãgĩ dō 'dĩ kâ lãfã lâ ã'dô ñcã'á fêlé òjilã drí lôsĩ 'èzô ndrô ãlô.

lâ ndrê 'bá 'î. Gólâ lē ōzō óōfē lāfâ 'dī trá yí drí vó lâ ndrêlé rî, yí ōrî ró bê rī'á ûgûlâ nīzó íyî tî nyā bê.

⁷ Yúdâ âtâ úlí 'dī bê ĩtí rî, Yésũ drí tâ âtázó gólâ drí kī, “Ní ĩkpókpolō ōkó 'dī kô! Gólâ 'ê 'dī tâ tândí 'î. Tâ gólâ drí 'êlé dō dāzó âmâ pá rú 'dī rî â'dálâ kī, gólâ êdê 'dī âmâ rú'bá 'î njāâ 'bālê 'bú 'á.

⁸ Ōzō ní ōlē ngá âkó lé 'bá pālê rî, gólīyî bê ânî bê nōngá ĩtú vósí cé ânî drí rī'á pālâ. Gō'dá mâ rî gógó nō, má â'dó kô rī 'bá 'î ânî bê nōngá ĩtú vósí cé. Má â'dô nī'á volé 'wāâ.”

⁹ Nīngá sī, ōjīlâ gō ârī ĩyî bê tâ kī'á nī rî, Yésũ â'dô bê Bētānī 'álâ rî, drīlīyî ngāzó nīlí tólâ, â'dô ró bê Yésũ rî ndrêlé, gō'dá lâvũlî bê gārā lâ, gólīyî lē Lázārō tībê Yésũ drí ĩngálê ōdrā 'ásī rî ndrêlé.

¹⁰ Gō'dá drī-'bá ạngí Yúdâ yí kâ ârī ĩyî bê kpá tâ kī, ōjīlâ dũu nī ĩyî trá 'dó Lázārō rî ndrêlé rî, drīlīyî kpá tâ ĩ'bīzó ĩyî lāfálê 'ásī 'êzó Lázārō rī fūlī volé,

¹¹ tâlâ mbârâkâ Yésũ drí Lázārō rî ĩngázó ĩ'dī sī lâ ōdrâ 'ásī 'dī pătĩ Ōvârī kâ ĩ'dī. ĩtí rî, mbârâkâ âkī 'dī drí tâ â'dázó ōjīlâ ō'bí 'dī 'bá yí drí kī, pătĩ Yésũ Ōvârī rî mvá 'î. Ōjīlâ âmâ gólīyî lāfálê rî 'bá yí drí drī-'bá ạngí Yúdâ yí kâ 'dī 'bá yí âyézo, gō'dá 'dêzó Yésũ vósí tâ ârī 'bá ró.

*Tâ ōjīlâ drí Yésũ rī lâgúzó kúmú ĩyīkâ ró firī 'á Yērōsālēmā 'álâ rī
(Mātáyō 21.1-11; Mārākō 11.1-11; Lúkã 19.28-40)*

¹² Gō'dá kâyî âzâ rî sī, Yésũ yí drí ngāzó lâjô 'bá íyīkâ yí bê nīlí Yērōsālēmā 'álâ. Lătĩ 'á, lâjô 'bá 'dī

'bá yī drí dōngí âtrōzó ā'dô ró bê Yésū drí mbāzó bê drī lâ 'á nīlí fīlí Yērōsālémā 'álá. Ītí rī, ōjīlā ō'bí tībē ânī 'bá gólâ rī ndrēlé Lázārō bê Bētānī 'á nīngá rī, ndrē īyī bê Yésū nī'á Yērōsālémā 'álâ rī, drīlīyī 'dēzó kpāâ Yésū yī vó. Gō'dá ōjīlā ō'bí āzâ 'bá yī ânī 'bá Yērōsālémā 'álâ kārāmā lāvū-lāvū kôro kâ 'ēlé rī, ârī īyī bê tā kī'á nī, Yésū āâ'dô bí ânī'á rī, drīlīyī nīzó gólâ rī lūyī bê âjīlí Yērōsālémā 'álâ.

¹³ Drīlīyī ngāzó ndrī 'dó mbírâ bí ōṅōlé īyī drīgá rāzó nī'á Yésū rī drī tēlé lâtī 'álâ. Gō'dá drīlīyī rīzó kpá Yésū rī lūyīlī gō'dá kpá ĩnjīlī úlí âtâ-âtâ bê ngbálâ-ngbálâ kī, “Āmâ ndrī, mā lūyī Ôvârí! Mā lūyī nī gólâ âcá 'bá Ôvârí ngá lésī rī. Nī ânī rīlí kúmú ángí āmákâ Īsīrā'élē kâ ró!”

¹⁴ Yésū rī rālē dōngí drī nyé ōzō búkū Ôvârí kâ drí âtálé rī kâtí kī'á nī rī,

¹⁵ “Ānī ōjīlā Yērōsālémā kâ, nī 'ê ūrī gō'dá kô.

Nī ndrē kúmú ānīkâ bí ânī'á!

Nī ndrē gólâ rī'á ânī'á dōngí jōrâ drī.”

Zēkārīyā 9.9

¹⁶ Ītí rī, lājó'bá Yésū kâ 'dī 'bá yī nīlī īyī tā rú 'ē 'bá 'dī ífí lâ kô. Yésū ngâ té nī zālô ōdrâ 'ásī, drīlīyī gōzó úlí ífí ĩgīlí búkū Ôvârí kâ 'á nā nīlī. Yésū ōtírī ngāâ ōdrâ 'ásī rī, drīlīyī nīzó lâ kī, tā Yésū drí âcázó dōngí drī ōjīlā drí gólâ rī lūyīzó nā 'ê rú trá té ōzō búkū Ôvârí kâ drí tā lâ â'dalé rī tí.

¹⁷⁻¹⁸ Ōjīlā ō'bí 'dī 'bá yī ngâ īyī ndrī 'dó nī'á Yésū rī lāvūlī 'dī rī, tālâ gólīyī ârī tā gólâ kī'á nī rī, Yésū ĩngâ Lázārō trá ōdrâ 'ásī rī ĩ'dī. Tālâ ōjīlā gólīyī Yésū rī ndrē 'bá cú Lázārō rī ĩngārē

'á òdrã 'ásĩ rĩ yĩ, gólĩyĩ rĩ nĩ nĩlí vòrã lâ lãnjí bê òjílã drí kĩ, Yésũ àâ'dô cú mbâràkã Ôvârí kã bê.

¹⁹ Gõ'dá Pãrúsĩ yĩ ndrê ãyĩ bê òjílã dũũ 'dó Yésũ rĩ lùyí'á rĩ, drílĩyĩ 'bázó gõ'dá tã ãsũ ró rõô. Drílĩyĩ rĩzò tã àtálé ãyĩ vò 'ásĩ kĩ, “Mã â'dô Yésũ rĩ êdrê'á ángò tí yã? Nĩ ndrê drê gbò òjílã ò'bí rĩ 'bá 'délé gólã sĩ 'dĩ 'bá yĩ.”

Tã Yésũ drí àtálé òdrã ãyĩkã tã lâ tãsí rĩ

²⁰ Òjílã ò'bí àmbá ànĩ 'bá Yēròsàlémã 'á Ôvârí rĩ ãrátálé kãyĩ kãràmmã kã 'dĩ 'á 'dĩ, 'bãsurú Gĩrĩkĩ kã kpá bê lâfálé lâ ãyĩ 'á.

²¹ Gõ'dá òjílã Gĩrĩkĩ kã ùrũkã 'bá yĩ drí ànĩzò tã àtálé Fílípõ* drí. Gólĩyĩ kĩ gólã drí rĩ, “Àmbá, mã lè Yésũ rĩ ndrêlé.”

²² Gõ'dá Fílípõ drí ngãzò nĩlí tã òjílã Gĩrĩkĩ kã 'dĩ 'bá yĩ drí àtálé yí drí 'dĩ àtálé Àndĩrĩyã drí, gõ'dá drílĩyĩ ngãzò kpãrãtĩ Àndĩrĩyã bê nĩ'á òjílã 'dĩ 'bá yĩ àjílĩ Yésũ ngálã. Drílĩyĩ ngá òjílã 'dĩ 'bá yĩ drí lèlé rĩ tã lâ àtázó ndrĩ Yésũ drí.

²³ Gõ'dá Yésũ àrĩlí bê ngá òjílã gólĩyĩ Gĩrĩkĩ kã 'dĩ 'bá yĩ drí lèlé 'dĩ tã lâ rĩ, gólã drí ngãzò úlĩ àtálé gólĩyĩ drí ndrĩ lãjò'bá ãyĩkã 'dĩ 'bá yĩ bê kĩ, “Kãyĩ gólã Ôvârí drí àmã â'dázó gólã túbê yí drí àjólé ùrú lésĩ rĩ àcã trá. Ôvârí â'dô tã lâ à'dá'á gólĩyĩ drí òdrã àmákã sĩ lídrĩ-lídrĩ àmákã òdrã 'ásĩ rĩ bê.

²⁴ Nĩ àrĩ tã má drí 'è'á àtálã nõ dódó, mã â'dô 'è'á drálé 'bálé 'bú 'á, nyé òzò àdrúgú ífí ã'dĩrĩ kãtí. Òzò ní òlè àdrúgú ífí àlò rĩ drí tĩlĩ dũũ rĩ, ní

* **12:21 12.21** Àgò rú bê Fílípõ 'dĩ Gãlĩláyã lé 'bá 'ĩ, 'bã gólãkã rĩ'á Bètàsédã 'álã, gólã kpá lãjò'bá Yésũ kã ã'dĩ.

â'dô ãdrúgú ífí ãlô 'dĩ ì'dĩ'á zãlô 'bú 'á, ãdrúgú ífí 'dĩ drí gōzó âfōlé ó'dí mbãlé ãcê, drílâ fōzó, drílâ gōzó ífí 'bãlé dũû. Rĩ'á tãndí ró ãdrúgú ífí rî 'dĩ ì'dizó zãlô 'bú 'á, drílâ gōzó âfōlé dũû. Tí òzô ì'ì'dĩ 'bú 'á kô rî, ífí lâ 'dĩ â'dô 'bã'á kó zãâ cé ãlô ìtí. Ìtí rî, îcâ trá má drí drãlé âmâ 'bãzó 'bú 'á.

²⁵ Òjílã gólâ tâ ãngó nõ kê lě 'bá ì'dĩ rōô gãřã má drĩ sî rî, gólâ â'dô drã'á zãâ gbãdú ãdũkũ ãkó. Gō'dá òjílã gólâ íyî nyãanyã fê 'bá drãlé âmâ tãsî rî, gólâ â'dô lédrê-lédrê ãdũkũ ãkó rî ùsú'á.

²⁶ Òzô òjílã ãzâ pãtî-pãtî ró òlě trá 'dêlé má vó rî, òrî ìyî ãnyî má bê nõngá tâ ârî 'bá âmákâ ró. Gbô lé óòlě ãmâ fũlî gólîyî bê rî, gólîyî òrâ kô vólé. Òzô gólîyî ãtũ fî trá 'dũwã má bê rî, âmâ átá â'dô drî-'â fê'á gólîyî drî."

²⁷ Gō'dá Yésũ drí ngãzó tâ ìsũ íyíkâ â'dalé gólîyî drí kî nî rî, "Ngbãângbãnô rî, mâ tâ ìsũ bê rōô. Má nî kô, ngãtá má âkî'á nî rî â'dô yã rî. Ngãtá má ìjî ãmâ átá má òzó kô drãã yã? Kó, má îcá kô tâ ìjîlî ìtí, tãlâ má ânî trá ãngó nõ 'á lãñô tâ ònjî kê trôlé má drĩ òjílã ndrî pãlé.

²⁸ Ìtí rî, âmâ átá, má fê âmâ nyãanyã ní drígá. Ní â'dã mbãrãkã ánikâ òjílã drí òzô ãmâ drí ì'bîlî trá ní bê rî kãtî!"

Gō'dá Yésũ âtã bê úlî 'dĩ ìtí rî, Ôvãrî drí tâ âtãzó úrú lésî kî, "Má â'dã mbãrãkã âmákâ trá, gō'dá má kpá trá njãã â'dálã òjílã drí ngbãângbãnô ó'dí ró ní sî."

²⁹ Òjílã ndrî vō 'dĩ 'á 'dĩ drí ìyî úlî â'ú 'bá úrú lésî Ôvãrî drí âtãlé 'dĩ ârízó ndrî. Gō'dá òjílã ãzã

'bá yí kī ìyíkà rí, 'dīl̄ āâ'dô mōgbárá 'ì. Gõ'dá āzâ 'bá yí kī, mālāyíkā Ôvârí kâ ââtâ tâ nī Yésū drí ùrú lésì.

³⁰ Gõ'dá Yésū drí tâ âtázó òjílā 'dì 'bá yí drí kī, "Áwô, Ôvârí âtâ úl̄í 'dī nī, gólá âtâ tâ 'dì kô âmâ pālè, gólá âtâ tâ 'dì âmâ â'dalé ānī drí Ôvârí rí mvá ró.

³¹ Má â'dô Sātánā gólá íyí 'bā 'bá kúmú ró āngó nō 'á nō pē'á ngbāāngbānō, má drí gólá rí drōzó vólé. Gõ'dá òjílā vō 'ásì ndrī gólīyī tībē rī 'bá tâ Sātánā kâ rí 'èlè ì'dī rí drí ìyī jázó 'dèlè má vó tâ âmákâ rí 'èlè ì'dī.

³² Òzō ìíngá mâ trá fê dr̄ṣ̄ rí, gõ'dá òjílā ndrī drí āgòzó 'dèlè má vósì."

³³ 'Dīl̄ tâ Yésū drí òdrā lâràkô íyí àjú-'bá-āzì yí drí 'èzó íyí fūl̄í rí â'dázó rí ì'dī.

³⁴ Gõ'dá Yésū âtâ tâ 'dì bē ìtí rí, òjílā āzâ drí tâ âtázó ò'bí 'dì 'bá yí lāfálé sī kī, "Úl̄í áníkâ âtálé 'dī 'bā âmâ drī gõ'dá trá nōlè lījálé lījā. Ígī trá bükū Ôvârí kâ 'á kī, 'dīyī pā 'bá Ôvârí drí 'è'á àjólá rí òdrāá kô, āâ'dô rī'á zāâ gbádú àdūkū àkó rí, gõ'dá ní âtâ tâ kī'á nī rí, ìíngá gólá tībē àjólé trá ùrú lésì 'dì fê dr̄ṣ̄ rí ā'dô tāsì yā? Gólá tībē àjólé trá ùrú lésì ní drí tâ âtálé tâ lâ tāsì 'dì ā'dì ì'dī yā?"

³⁵ Nīngá sī rí, Yésū drí tâ âtázó kpá gólīyī drí kī, "Mâ bē ānī bē ngá ì'í ró ānī drí cé kàyì fínyáwá sī. Bē trá ìtí rí, nī tō àcì drē àkpā ngá ì'í drē bē nō, tálá vō òtírī gõ'dá ànì rí, nī ìcá gõ'dá àcì tōlè ìnìrìkúwá 'ásì kô, ìnìrìkúwá 'ásì rí, òjílā ìcá kô vō yí drí lèlè nīlì 'álá rí ndrèlè dódó.

36 Nī lē tā má 'á ngbāangbânō pīpīsilī ãlō sī má drí 'bārē bē nōngá nō 'á nō! Ōzō nī òlē tā trá má 'á ngá ì'ĩ látì Ôvârí kâ â'dá 'bá rí ró rí, ãnī drí â'dózó òjílã ámakâ ró â'dolé cú ngá ì'ĩ ámakâ bē. Ítí rí, nī â'dô látì Ôvârí kâ nī'á dódó àcì tōzó drí lâ sī mbĩmbĩ ró.” Gō'dá Yēsũ âtâ úlì 'dĩ bē ìtí rí, gólã drí ngázó gólĩyì âyélé ndrĩ 'dó nĩngá nĩzó iyì lậpìlì iyì ậjủ-'bá-ảzì yì lịfị drị 'ásĩ kírì ró.

Tā Yēsũ drí tā Yúdạ yì drí volé gázó dó tā lələ yì 'á rí tā lâ âtázó rí

37 Gbō lé Yēsũ â'dâ yì bē òjílã Yúdạ yì kâ rí 'bá yì drí ândalé tá lârákô dũu sī kī, Ôvârí ậjủ yì nĩ rí, òjílã dũu gâ volé trá dó tá pậtị rí lələ.

38 Gólĩyì gâ volé trá dó tá pậtị rí lələ, nyé òzō òjílã gólĩyì ậkủ volé gâ 'bá 'dó dó tá lələ rí yì kâtí. Tã ậngũ 'bá Ísáyã ậngũ tá gólĩyì tãsĩ kĩ nĩ rí,

“Ôvârí, òjílã nô 'bá yì ãlôlã lēé tá kô úlì áníkã ãmã drí rĩ'á âtálã gólĩyì drí nō 'á!

Ōjílã ảzã fí bē ãlô gólĩyì lâfálé sī mbârâkã áníkã ndrē 'bá yã?”

Ísáyã 53.1

39 Ōjílã gólĩyì tá lē 'bá Yēsũ 'á kô 'dĩ, gólĩyì nyé òzō òjílã gólĩyì gã 'bá dó tá lârákô tị drí ậ'dızó ậ'dị Ôvârí drí rĩ'á 'êlã Ísáyã drí rĩrĩ tá ìmbalé gólĩyì drí rí 'á rí kâtí. Gō'dá Ôvârí âtâ kpá ìtí Ísáyã tị sī òjílã gólĩyì tá lē 'bá Yēsũ 'á kô 'dĩ 'bá yì tãsĩ. Gólã kĩ nĩ rí,

40 “Gólĩyì drị rĩ'á âmbâ-ảmả ró tá ámakâ Ôvârí kâ drí fịzó 'á lâ.

Gō'dá gólĩyì ảmả ìyì lịfị kpá trá gặgặ.

Tí òzò ǎ'dô kô ìtí rí, tí gólìyì ǎ'dô ícá'á pàtǐ tǎ
ámákà ndrèlé ìyì lǐfì sǐ nǐzò là.

Tí tǎ àtì-àtì ámákà ǎ'dô fǐ'á gólìyì drǐ,
tǎlǎ gólìyì ǎàdǐ ró drǐ tǎ ònjí 'ásǐ àgòzò má
ngálá.

Ìtí rí, má ǎ'dô gólìyì èdé'á ǎ'dólé dódó.”

Ìsáyǎ 6.10

⁴¹ Ìsáyǎ àtá tǎ 'dì tǎ àngǔ 'bá ró tǎ òjílǎ drí Yésù rí
gǎzò dó rí ǎ'dázò, tǎlǎ Ôvǎrí ǎ'dà mbàràkà Yésù
kà trá Ìsáyǎ drí.

⁴² Gbò lé drǐ-'bá àngí Yúdǎ yí kà 'dǐ 'bá yí ǎmbá
là gá vólé bè dó tǎ lèlé Yésù 'á rí, gǒ'dá àzà 'bá yí
gólìyì lǎfálé 'ásǐ lè ìyíkà tǎ kpá trá Yésù 'á. Gǒ'dá
gólìyì àzà 'bá yí 'dó tǎ lè 'bá trá Yésù 'á 'dǐ rí,
gólìyì lèé ìyì kô ǎ'dálá ò'bí 'á kǐ, yí òlè tǎ trá Yésù
'á, tǎlǎ gólìyì ùrǐ ró ìyì àzì-àzì Pǎrúsì ró 'dǐ 'bá yí
tǎsǐ. Tǎlǎ Pǎrúsì 'dǐ 'bá yí 'bà ìyì tǎ trá kǐ, òjílǎ
tíbè tǎ lè 'bá trá Yésù 'á rí, gólìyì trá ndrǐ òjílǎ
ònjí 'ì, ááyé gólìyì kô filí jó tǎ Ôvǎrí kà àrǐ kà 'á.

⁴³ Tǎlǎ Pǎrúsì tíbè tǎ lè 'bá Yésù 'á 'dǐ 'bá yí, lèé
ìyì kô ìyì àzì-àzì yí drí ìyì zǐlǐ òjílǎ ònjí ró, gólìyì
lè tǎ ìsù ìyì àzì-àzì Pǎrúsì ró rí 'bá yí kà gǎrǎ tǎ
ìsù Ôvǎrí kà rí drǐ sǐ.

*Tǎ Yésù drí tǎ àtázò kǐ, òjílǎ gólìyì tǎ lè 'bá yí
'á kô rí 'bá yí*

lèé ìyì tǎ Ôvǎrí 'á kpá kô rí

⁴⁴ Gǒ'dá kǎyì àzà sǐ rí, Yésù kpá rǐ'á òjílǎ lǐfì
ìmbá'á. Ìtí rí, Yésù drí tǎ àtázò ùrú gólìyì drí kǐ,
“Òzò òjílǎ òlè tǎ trá má 'á rí, gólá lè tǎ 'dì kpá

Ôvârí tîbê áamá âjó 'bá nõ 'á. Gólâ lě tã 'dî â'dó kô cé má 'á.

⁴⁵ Ôjílâ gólâ áamá nî 'bá trá tãndí ró kî, mâ Ôvârí rî mvá 'î rî, 'dîi gólâ nî Ôvârí kpá trá.

⁴⁶ Má ânî ãngó nõ 'á nõ â'dólé ngá î'î ró ânî drí. Ôjílâ gólâ tîbê tã lě 'bá trá má 'á rî, ôjílâ rî 'dî â'dô íyíkâ zãâ rî'á âçî tölé ngá î'î 'ásî, gô'dá gólâ rî kô ìnrîkúwá 'á.

⁴⁷⁻⁴⁸ “Ôzô ôjílâ âzâ òlě tã lělě tã ìmbâ áamá 'á gô'dá kpá má 'á kô rî, ôjílâ rî 'dî â'dô lâṅṅ lâṅṅ-îsú'á. Tã lě âkô gólâkâ 'dî â'dô tã-vó gólâkâ kî'á âkpã nî. Mâ rî gógó â'dó kô ôjílâ gólâ 'ě 'bá tã-vó gólâkâ kîlî rî î'dî, tãlâ má ânî trá ãngó nõ 'á nõ ôjílâ pãlé tã ònjî gólîyíkâ 'ásî, â'dó kô lâṅṅ fělě drîlîyî tã ònjî gólîyíkâ tãsî.

⁴⁹ Tã gólâ má drí rî'á âtálâ ânî drí nõ rî â'dó kô úlî áamá î'dî, áamá átá úrú 'álâ rî âtâ úlî nõ nî má sílî. Gólâ kî nî rî, má ânî âtálâ ânî drí, nyé ôzô yî drí âtálé má drí rî kâtî.

⁵⁰ Má rî nõ té tã gólâ drí âtálé má drí rî âtálé î'dî ânî drí nõ. Má nî kpá trá tãndí ró, ôzô ôjílâ âzâ òlě tã trá úlî áamá átá kâ nõ 'á rî, ôjílâ rî 'dî â'dô lédrě-lédrě âdükü âkó rî úsú'á.”

13

Tã Yésũ drí ngá lělě íyíkâ â'dázó lâjô'bá íyíkâ rî 'bá yî drí

gólîyî pá jîjî sî rî

1 Kâÿî Yésũ drí kārámã lâvũ-lâvũ kôrô rî kã* 'ëzó lâjô'bán íyíkã rî 'bán yí bê rî drí âcázó. Gõ'dá Yésũ drí tã â'dázó lâjô'bán íyíkã yí drí kî, yí lë gólîyî trá kó ítô vó 'ásî búúú kâÿî gólã yí drí rîzó gólîyî bê ângó nõ 'á ngá lëlé â'dalé gólîyî drí 'dî 'á. Kâÿî 'dî 'á rî, Yésũ nî trá kî, kâÿî yí drí drãzó rî âbí âcá'á. Ítí rî, Yésũ â'dã ngá lëlé íyíkã lâjô'bán íyíkã rî yí drí látî nõ 'bán yí 'ásî.

2 Kâÿî rî gógó 'dî 'bán yí 'á rî, Yúdã Īsîkãrîyótã Sîmónã rî mvá, 'bã 'bán bê kpá lâjô'bán Yésũ kã ró rî, Sâtánã fî trá pîpîsîlî lâ 'á, gólã ô'ê Yésũ rî drî-bã fêlé. Ítí rî, kâÿî kārámã lâvũ-lâvũ kôrô rî kã 'dî lânjátúlî lâ sî rî, Yésũ yí lâjô'bán íyíkã yí bê è'bê rú ĩyî trá 'dó vó ãlô 'á ngá nyãlé.

3 Gõ'dá Yésũ nî trá kî, íyî átã fê mbârãkã trá ndrî 'dó yí drîgã tã 'bã 'bán bê rî 'bán yí ndëzó. Gõ'dá gólã nî kpá trá kî, yí ânî Ôvãrí ngá lésî, gõ'dá yí â'dô 'ë'á kpá gólé ngbãangbãno Ôvãrí ngálã.

4 Gõ'dá gólîyî drí 'bãrê ngá nyã'á lâjô'bán íyíkã yí bê rî, Yésũ drí ngá nyãnyã âyézó, gõ'dá ngãzó âdrélé úrú, gózó ítã íyíkã âmbã rî'á âsálã yí rú ítã âzí drîî rî ângízó 'bãlé vüdrî, gózó ítã rú'bán lî kã âtrólé âmbélé íyî ípítîkũ 'á.

5 Nîngã sî rî, gólã drí lümvũ âdãzó límvo lümvũ dã kã 'á õzõ rãgîî tãndî kâtî, gõ'dá ngãzó

* **13:1 13.1 Kārámã lâvũ-lâvũ kã** Kārámã 'dî ôjîlá Yúdã yí kã rî drí kâÿî gólîyî á'bíyá yí drí âfôzó Mãsîrî 'ásî rî, Ôvãrí kî, gólîyî úúfũ kâbîlîkî árí lâ lôbêlé gólîyî drí áťî tî sî, â'dô ró bê lâmbé ró málâyíkã drí ndrêlé lâvüzó bê kôrô áťî tî sî tã lâ õzó mvá drî-kákã gólîyíkã ágó ró rî 'bán yí úfú kô.

rĩ'á lājó'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yí pá lâ yí jĩlí ãlô-ãlô gōzó lĩlá ítá rú'bá lĩ kâ 'dĩ sĩ.

⁶ Gõ'dá Yésũ rĩ bê lājó'bá íyíkâ 'dĩ pá lâ yí jĩlí ãlô-ãlô cāzó ĩ'dí bê lâ bũũ Sĩmónã Pétěrõ rú, gõ'dá kpá yí òjĩ ró Pétěrõ rĩ pá rĩ, Pétěrõ ní drí volé gāzó dó. Ní kĩ Yésũ drí rĩ, “Kúmú, má lěé kô ní drí ámâ pá jĩzó òzõ rǎgĩĩ ámakâ kâtí!”

⁷ Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ lógōzó Pétěrõ drí kĩ, “Pétěrõ, ní nĩĩ drē tã má drí rĩ'á 'ělâ nõ ífí lâ kô, gõ'dá ní â'dô ífí lâ nĩ'á trá tãndí ró.”

⁸ Ítí rĩ, Pétěrõ gâ volé zãã dó Yésũ drí íyí pá jĩzó. Gólâ kĩ nĩ rĩ, “Kúmú kó kô, ní â'dô ání lógõ'á òjĩlã rǎgĩĩ ró ámâ pá jĩlí 'dĩ kó ángô tí yã? Má lěé kô!” Gõ'dá Yésũ drí kpá tã-drĩ lógōzó Pétěrõ drí kĩ, “Pétěrõ, òzõ má òjĩ ání pá kô rĩ, ní â'dó gõ'dá kô lājó'bá ámakâ ĩ'dí.”

⁹ Nĩngá sĩ rĩ, gbõ Pétěrõ drí tã-drĩ lězó Yésũ drí íyí pá jĩzó. Gólâ kĩ, “Ā'dô ĩtí rĩ Kúmú, 'dõvó ní jĩ kpá ámâ drí yí ámâ drĩ bê, má â'dô ró bê zãã ánikâ ró.”

¹⁰ Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ lógōzó Pétěrõ drí kĩ, “Ní ndrē drē, òjĩlã gólâ tĩbē lũmvũ dã 'bá trá rĩ, rú'bá lâ trá ndrĩ ngbángbá. Òzõ òjĩlã rĩ 'dĩ òtô àcĩ trá rĩ, rĩ'á tãndí ró gólâ drí cé íyí pá jĩzó ĩ'dí. Āní lājó'bá ámakâ rĩ 'bá yí, ãní trá ngbángbá, gõ'dá cé òjĩlã ãlô ãní lãfálé 'ásĩ gólâ â'dó kô ngbángbá.”

¹¹ Yésũ átã tã 'dĩ ĩtí 'dĩ rĩ, tãlã gólâ nĩ trá kĩ, lājó'bá íyíkâ rĩ 'bá yí lãfálé sĩ rĩ, ãlô rĩ â'dô íyí drĩ-bã fě'á nĩ íyí àjú-'bá-ãzí yí drí. ĩ'dí gólâ drí tã átázó kĩ, “Nĩ â'dó kô ndrĩ ngbángbá ĩtí.”

¹² Gõ'dá Yésũ jĩ bê lājó'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yí pá

lâ yî ndrî rî, gólâ drí ítá íyíkâ âtrōzó sölé yí rú ngāzó gólé íyî vō 'álâ. Drílâ gōzó tā ijílí lājó'bán íyíkâ 'dī 'bá yî tí kī, “Nī nī tā gólâ má drí 'èlé ānī drí 'dī ífí lâ trá yā?

¹³ Rī'á tândí ró ānī drí rīzó ámâ zīlī “ ‘Tā ìmbá 'bá” ' gō'dá kpá “ ‘Kúmú” ', òzō má drí 'bāre āmbá āníkâ ró rî tí rî.

¹⁴ Nī ìsū drē ngbāngbānō, má drí ngāzó ùrū ānī pá jílí ndrī òzō rāgīī āníkâ kátí ngá lēlē sī 'dī, má lē kpá ānī drí tā gólâ má drí 'èlé ānī drí 'dī 'èlé ānī lāfálé 'ásī, ānī āzī-āzī yî pá jílí kpá, òzō má drí āníkâ jīrī tí.

¹⁵ Má lē ānī drí ānī lôvó 'bālé ānī lāfálé 'ásī, nyé òzō má drí rú ì'būrī ānī drí ngbāngbānō rī kátí.

¹⁶ Nī ārī úlí má drí 'ē'á átálâ nō tândí ró. Ngbāngbānō, nī ndrē má gólâ tībē 'bā 'bá kúmú āníkâ ró nō trá rú ì'būrī 'á ānī lājó'bán ámakâ ró rī 'bá yî drí, ítí rî, má lē kpá ānī drí rú ì'būlī ānī āzī-āzī yî drí, òzō má drí 'èlé 'dī kátí.

¹⁷ Òzō nī ò'è tā má drí â'dalé nō trá ānī āzī-āzī yî drí rî, Ôvārī â'dô 'bā'á āyīkō ró ānī bē.”

Tā Yésū drí tā átázó kī lājó'bán íyíkâ ālô rī â'dô

íyî drí-bā fē'á nī rī

(Mātáyō 26.20-25; Mārākō 14.17-21; Lúkã 22.21-23)

¹⁸ Dīi vósī rî, Yésū drí kpá tā átázó lājó'bán íyíkâ 'dī 'bá yî drí kī, “Ānī gólīyī ámakâ ró má drí njílí nī rî, má nī tā ìsū āníkâ trá tândí ró. Gō'dá ānī lāfálé 'ásī rî, má nī trá kī, òjílā ālô â'dô 'bā'á nyé òzō òjílā gólâ tā lá ígílí trá ākū ró búkū Ôvārī ká 'á rī kátí kī'á nī rî, 'Òjílā gólâ āmâ drí rīzó ngá

nyālé gólâ bê ngá ãlô 'á rî â'dô ámâ drí-bã fě'á ãkpã nĩ.' Gõ'dá tã má drí átálé 'dĩ â'dô rû 'è'á ngbãângbânõ.

¹⁹ Má âtâ tã 'dĩ ãnî drí drē ãkpākã'dã tã lâ 'é rû drē kô. Gõ'dá õzõ tã rî 'dĩ õ'è rû trá rî, nĩ lē ró tã bê kī, p̄ṭṭī, mâ Ôvârí rî mvá 'î.

²⁰ Nĩ ârî úlî ámákâ nõ tãndí ró, ãnî nõ 'bá yî lājó'bá ámákâ rî 'bá yî ì'dí. Õzõ õjílã õlē tã trá úlî ãnî drí átálé gólīyī drí rî 'á rî, 'dĩ gólīyī lē tã 'dĩ kpá úlî ámákâ 'á, õzõ gõ'dá gólīyī õlē tã trá úlî p̄ṭṭī-p̄ṭṭī ró ámákâ nõ 'á rî, 'dĩ gólīyī lē tã 'dĩ kpá Ôvârí rî gógó ámâ ãjó 'bá rî 'á."

²¹ Gõ'dá Yésũ âtâ bê úlî 'dĩ 'bá yî ndrī rî, 'dĩ vósī rî, drilã 'bãzó ãzã ró rōo íyī p̄p̄s̄l̄l̄ 'á tã íyī drí-bã fěfě kã 'dĩ tãsī. Ítí rî, gólâ drí ngãzó kpá ó'dí tã átálé ngbálá-ngbálá lājó'bá íyíkã 'dĩ 'bá yî drí kī, "Nĩ ârî drē, õjílã ãlô ãnî lãfálé sī â'dô ámâ drí-bã fě'á nĩ ámâ ãjú-'bá-ãzí yî drí rũl̄."

²² Yésũ gõ âtâ tã 'dĩ bê ãtí rî, lājó'bá 'dĩ 'bá yî drī lâ ãyī gõ'dá trá 'dó lījã-lījã ró úlî 'dĩ 'bá yî tãsī, gólīyī n̄ñ lājó'bá Yésũ drí tã lâ átálé 'dĩ kô, gõ'dá drílīyī ngãzó rī'á ãyī lōndrélé ãyī lãfálé 'ásī.

²³ Gõ'dá lājó'bá ãzã Yésũ drí lélé rōo rî, rî íyíkã trá ãnyī Yésũ lăgátí.

²⁴ Gõ'dá Sīmónã Pétērõ drí tã átázó lājó'bá Yésũ drí lélé rōo 'dĩ drí l̄l̄f̄l̄ sī kī, gólã ãj̄j̄i drē Yésũ ngátã õjílã gólâ drí tã lâ átálé 'dĩ ã'dí ì'dí yã rî.

²⁵ Gõ'dá lājó'bá rî 'dĩ drí rû êsézó ãnyī Yésũ rú tã ãj̄l̄l̄ kī, "Kúmú, õjílã ní drí tã lâ átálé 'dĩ ã'dí ì'dí yã?"

²⁶ Yésũ drí tã-drī lōgōzó kī, "Õjílã rî 'dĩ â'dô 'bã'á õjílã gólâ má drí 'èzó ãmbãtã má drīgá nõ

sōlé ātó 'á fēlé drílâ rî ĩ'dî." Gõ'dá kôrô Yésũ drí
 āmbātā yí drígá 'dī sōzó ātó 'á fēlé Yúdâ Sīmónā
 Īsīkārīyótâ rî mvá drí.

27 Gõ'dá Yúdâ ní drí āmbātā 'dī trōzó nyālé,
 gõ'dá ní nyā āmbātā 'dī bê rî, kôrô Sātánā drí
 fīzó ánî p̄p̄is̄l̄í 'á. Ītí rî, Yésũ drí tã âtázó Yúdâ
 drí kī, "Ní nī tã ní drí 'è'á 'èlé rî 'èlé 'wāâ'wā!"

28 Ōjílâ ālô lājó'bán Yésũ kâ 'dī 'bá yí lāfálé 'ásī
 úlí Yésũ drí âtálé Yúdâ drí 'dī ífí lâ nī 'bá rî yú.

29 Gõ'dá lājó'bán 'dī 'bá yí, āzâ 'bá yí gólīyī lāfálé
 sī ĩsũ ĩyíkâ bê-rî kī, Yésũ āâtâ úlí 'dī ĩtí 'dī, tãlâ
 gólâ ōlě Yúdâ ōnī ró ngá nyānyā ālíp̄í gīlī, āzâ
 'bá yí ĩsũ ĩyíkâ kī, ngātá Yésũ ōlě Yúdâ rî jólé
 nī'á lāfâ fēlé ngá ākó lé 'bá drí,* gólīyī ĩsũ tã 'dī
 ĩtí, tãlâ Yúdâ ĩ'dī lāfâ vó ndrē 'bá 'í.

30 Gõ'dá Yúdâ nyā āmbātā Yésũ drí fēlé 'dī bê
 rî, kôrô gólâ drí ngāzó fólé ĩví 'álâ. 'Dī gõ'dá trá
 ngáčî bê.

Tã Yésũ drí âtálé ōdrã ĩyíkâ tã lâ tãsí rî

31 Gõ'dá Yúdâ fō bê ĩví 'álâ nīlī rî, Yésũ drí
 gōzó tã âtálé lājó'bán āmbúkũ lâkí 'bá 'dī 'bá yí
 drí kī, "Tã â'dô 'è'á rû 'èlé ngbãângbânō 'wāâ
 tībê āmbã ámakâ â'dázó ōjílâ drí gólīyī ũnī ró
 bê kī, mâ ĩ'dī gólâ tībê âjólé trá úrú lésī rî. Nī
 â'dô āmbã Ôvârí kâ ndrē'á mbârākã gólâkâ 'è'á
 â'dálâ ānī drí rî sī. Tã 'dī tãsí rî, ōjílâ ndrī â'dô
 Ôvârí rî lúyí'á.

* **13:29 13.29** Kâyî kārámâ 'dī nyā kâ 'dī rī'á kâyî ngá fē kâ 'í ngá
 ākó lé 'bá yí drí.

³² Ngbāāngbânō, Ôvâri â'dô āmbā íyíkâ â'dá'á mbârâkâ íyíkâ bê tâ 'ě'ě ámákâ sī. Tā 'dī sī, gólâ â'dô āmbā ámákâ â'dá'á ōjílâ līfī drī 'á.

³³ “Ámâ rû-lě-āzī yī, má â'dô 'ě'á rīlí ānī bê cé dā ítí, tâlá mâ 'ě'á nīlí ngbāāngbânō volé. Nī â'dô 'bā'á cú ámâ lôvó bê ndrēlé, gō'dá nī ícá kô ámâ ūsúlí. Gō'dá ngbāāngbânō má âtâ ānī drī, nyé ōzō má drī âtálé drī-'bá ąngí Yúdā yí kâ rī 'bá yī drī rī kâtí. Nī ícá cālē vō má drī 'ězō nīlí 'álâ rī 'á kô.

³⁴ “Ngbāāngbânō, mâ trá tâ ó'dí nō 'bā'á ānī drī 'ělē nō, nī 'bā ānī āzī-āzī yī lôvó nyé ōzō má drī ānī lôvó 'bārē kâtí.

³⁵ Ōzō nī ōlē ānī trá ānī vó 'ásī ítí rī, ōjílâ drī nīzō lá kī, pătī-pătī ānī lājó'bá ámákâ ĩ'dī.”

Tā Yésū drī âtálé kī, Pétērō ā'dô tī gā'á yí rú sī rī

(Mātáyō 26.31-35; Mārākō 14.27-31; Lúkã 22.31-34)

³⁶ Gō'dá Sīmónā Pétērō drī Yésū rī ĩjízó kī, “Kúmú, ní 'è nīlí ąngô lé yā?” Yésū drī tâ lôgōzó kī, “Nī ícá kô cālē vō má drī 'ězō nīlí nō 'á ngbāāngbânō nō. Gō'dá ĩzátú rī, nī â'dô cā'á nī'á rīlí má bê tólâ.”

³⁷ Tā Yésū drī âtálé 'dī ícá Pétērō drē zāâ kô, Pétērō drī kpá tâ âtázó ândálé kī, “Kúmú, má 'dé ní vósī kô ā'dô drī yā? Mā â'dô nī'á ní bê gbō lé ā'dô ōdrā 'ī rī, mâ njāâ 'ě'á drālē ní bê.”

³⁸ Yésū drī kpá tâ-drī lôgōzó Pétērō drī kī, “Nī kī, mā â'dô drā'á yí bê yā? Nī ârī tâ má drī 'ě'á âtálâ nō. Má nī trá kī, pătī ró, ngáčī bê nō ní â'dô tī gā'á má rú sī ândâlâ nâ ūrī drī sī, drē ākpākā'dā 'ă'ú-lúgú 'bé cīrī kô.”

14

Tā Yésū drí átálé mbârâkã sölé lājó'bán íyíkã rí 'bán yí 'á rí

¹ Gõ'dá Yésū drí kpá zāã rĩzó úlĩ átálé kī, “Nĩ ìsū tā kô rōō tā gólâ má drí 'èzó ãnĩ âyélé nõ 'á. Vō lâ 'á rĩ, nĩ 'bã lĩfĩ Ôvârí drĩ, gólâ òrĩ ró bê zāã ãnĩ vó ndrêlé. Gõ'dá nĩ gō ró lĩfĩ 'bálé kpá má drĩ, mã rĩ ró kpá bê ãnĩ vó ndrêlé.

² Má 'è nĩlí vō êdéle ãnĩ drí ámâ átá Ôvârí ngálâ. Vō rĩrĩ kâ bê rĩ'á dũũ ámâ átá Ôvârí drí 'bã 'álâ. Tí òró 'bãã ìtĩ kô rĩ, tí má átá tā lâ ãnĩ drí ìtĩ kô.

³ Gõ'dá òzō má êêdê vō ãnĩkã trá ndêlé rĩ, má drí gōzó ágólé ãnĩ drĩlĩ nĩzó ì'dí bê lâ vō má drí êdéle ãnĩ drí nã 'álâ, tâlá mã rĩ ró bê kpākã ãlô ãnĩ bê tólâ.

⁴ Vō gólâ má drí 'èzó nĩlí 'á lâ 'á rĩ, nĩ nĩ trá gõ'dá nĩ nĩ lãtĩ lâ cãzó 'á lâ rĩ kpá trá.”

⁵ Gõ'dá lājó'bán ãzã zĩlĩ Tómã rĩ drí tā ìjízó Yésū tĩ kī, “Kúmú, mã nĩjĩ vō ní drí 'èzó nĩlí 'álâ 'dĩ kô. Ìtĩ rĩ, mã â'dô lãtĩ nĩzó vō 'dĩ 'á tólâ rĩ nĩ'á ángô tí yã? Nĩ â'dã lãtĩ lâ ãmã drí kē!”

⁶ Ìtĩ rĩ, Yésū drí gōzó tâ-drĩ jãlé Tómã drí kī, “Mã ì'dĩ lãtĩ mbĩ Ôvârí kâ rĩ â'dã 'bán lâ 'ì ãnĩ drí, gõ'dá mã kpá ì'dĩ lédrê-lédrê ãdũkũ ãkó rĩ fê 'bán lâ 'ì ãnĩ drí. Tã ìmbã 'bán tândĩ ãzã yũ 'è 'bán tâ mbĩ ámâ átá Ôvârí kâ ìmbálé ãnĩ drí rĩ, kó cé mã ì'dĩ.

⁷ ãnĩ gólĩyĩ lājó'bán ámákã ró rĩ 'bán yĩ, nĩ nĩ mã trá tândĩ ró. Òzō nĩ ùnĩ mã trá ìtĩ rĩ, nĩ nĩ ámâ átá kpá trá. Gõ'dá nĩ ndrê mã trá. Òzō ãnĩ drí ámâ ndrêrê tí rĩ, ì'dĩ nĩ ndrê ámâ átá kpá trá.

Gõ'dá ngbãangbânõ zãâ nĩ'á ătı 'álâ rĩ, nĩ â'dô âmâ átá rĩ nĩ'á gặặ sịsị rĩ drị sị.

⁸ Gõ'dá nĩngá sị, lăjố'bán ăzâ rú bê Fílípố rĩ drĩ kpá tã âtázó kị, “Kúmú, má bê tã bê ălô 'ê'á ìjílâ ní tị. Ní â'dâ átá gólâ rĩ 'bán úrú 'álâ rĩ âmâ drĩ kẹ, tãlâ má nị rố gólâ bê dódó. 'Dị rĩ'á cé tã gólâ âmâ drĩ lẹlẹ ní drịgá sị rĩ ì'di.”

⁹ Ítí rĩ, Yésũ drĩ gốzó tã-drị Fílípố kâ 'dị lógólẹ kị, “Fílípố, má rĩ trá ănị bê nốngá ăkú rố bũũ ngbãangbânõ. Gõ'dá nĩ nị má trá tãndị rố, gõ'dá 'dị rĩ, nĩ nị âmâ átá kpá trá. Ôzô nĩ ốndrẹ má trá tã 'êrẹ 'á rĩ, 'dị nĩ ndrẹ tã 'ê'ê âmâ átá ká kpá trá ì'di 'dị. Nĩ nị drẹ zãâ tã 'ê'ê âmákâ rĩ kô ănị drĩ rızó zãâ âmâ ìjílí ìtị, kị'á nị, má ăă'dâ átá ănị drĩ rĩ yã?

¹⁰ Nị lẹẹ drẹ zãâ tã kô kị'á nĩ rĩ, tã 'ê'ê âmákâ rĩ nyé ôzô âmâ átá ká rĩ tị yã? Âmâ átá rĩ nĩ tã má drĩ rĩ'á ìmbálâ ănị drĩ nố â'dalẹ, ì'di má drĩ rızó ănị ìmbalẹ ì'di sị lâ nố. Âmâ átá rĩ má 'á, gõ'dá gólâ rĩ kpá nĩ rĩ'á mbârâkâ fẹlẹ má drĩ rızó tã ndrị má drĩ rĩ'á 'êlâ rĩ 'êlẹ.

¹¹ Ôzô nĩ ốlẹ drẹ zãâ tã úlị má drĩ âtálẹ nố 'á kô rĩ, 'dốvố nĩ ìsũ drẹ tã lârâkô má drĩ rĩ'á 'êlâ rĩ 'bán yị vố lâ, 'dị nĩ â'dô kôrô tã lẹ'á 'wãã tãndị rố má 'á. Tã pặtị rố, âmâ âmâ átá bê, âmâ rĩ'á ngá ălô rố.

¹² “Gõ'dá nĩ ărị drẹ úlị má drĩ 'ê'á âtálâ nố! Ôzô ốjílâ ăzâ ốlẹ tã trá má 'á pặtị-pặtị rố pịpịsịlị ălô sị rĩ, ốjílâ rĩ 'dị â'dô tã lârâkô má drĩ rĩ'á 'êlâ rĩ 'ê'á, gõ'dá má â'dô mbârâkâ fẹ'á gólâ drĩ tã 'ếzó gặặ má drĩ rĩ'á 'êlâ rĩ 'bán yị drị sị, tãlâ má trá nĩ'á gólẹ âmâ átá ngálâ.

13 Má â'dô tâ ndrĩ ãnĩ lâjój'bá ámákâ rĩ 'bá yĩ drí ìjílí ámâ rú sī rĩ 'ě'á ãnĩ drí, tâlá mâ Ôvârí rĩ mvá 'í, gō'dá má lē òjílā ùlùyì ró gólâ bē.

14 Má âtâ tâ pătĩ ró, òzō ãnĩ òjílā ámákâ rĩ 'bá yĩ ìjĩ tâ trá má tĩ sī rĩ, má â'dô 'ě'á lâ ãnĩ drí.”

Tā Yésũ drí 'bǎlé Línđrí Tǎndí Ôvârí kâ tāsĩ rĩ

15 Gō'dá nĩngá sī, Yésũ drí kpá tâ āzâ âtázó lâjój'bá íyíkâ drí kī, “Ámâ rù-lē-āzĩ yĩ, òzō nĩ ò'bā ámâ lôvó trá rĩ, nĩ â'dô tâ ìmbâ gólâ má drí ìmbálé ãnĩ drí rĩ ìnjĩ'á 'ělé.

16 Gō'dá òzō má òcâ trá ùrú 'alâ ámâ átá ngálâ rĩ, má â'dô gólâ rĩ ìjĩ'á, tâlá gólâ òfē ró Línđrí Tǎndí íyíkâ bē rĩlĩ ãnĩ bē zāâ gbádú ãnĩ âmú 'bá ró, gō'dá kpá òrĩ ró bē mbârâkâ fělé ãnĩ drí.

17 Línđrí Tǎndí Ôvârí kâ 'dĩ â'dô rĩ'á ãnĩ ìmbálé tâ pătĩ rĩ sī. Gō'dá ãnĩ drí gólâ rĩ nìzò ndrĩ, tâlá Línđrí Tǎndí 'dĩ â'dô rĩ'á ãnĩ bē mbârâkâ sō 'bá ró rĩlĩ zāâ ãnĩ 'á. Gō'dá òjílâ āngó nō 'á gólíyì â'dó 'bá kô ámákâ ró rĩ, â'dô íyíkâ gólâ rĩ gā'á dó, tâlá gólíyì ícá kô gólâ rĩ ndrělé ìyì lĩfĩ sī gō'dá nĩ ìyì â'dô-â'dô gólâkâ rĩ kpá kô.

18 Òzō má ònĩ trá rĩ, má ícá kô ãnĩ âyélé rĩlĩ ãnĩ drĩ sī òzō ìmvá-ānjĩ kâtí. Má â'dô kpá āgō'á trá ãnĩ pǎlé.

19 “Kâyì āndrō nō kâ vósĩ rĩ, òjílâ āngó nō kâ ícá gō'dá kô ámâ ndrělé kpá ó'dí. Gō'dá ãnĩ gólíyì ámákâ ró rĩ 'bá yĩ â'dô ámâ ndrě'á cé nĩ kâyì dā vósĩ, tâlá mâ 'ě'á lĩdrílĩ kpá ó'dí. Gō'dá lĩdrĩ-lĩdrĩ ámákâ sī rĩ, má â'dô ãnĩ 'bā'á rĩlĩ zāâ gbádú.

20 Òzō gō'dá má òlĩdrĩ trá ó'dí rĩ, ãnĩ drí gōzò nĩlâ pătĩ-pătĩ ró kī, āmâ rĩ'á ngá ãlô ró ámâ átá

Ôvârí bê. Ītí rî, ānî drí gōzô kpá nĭlâ tândí ró kī, pătĭjĭ ānî ámakâ ĩ'dî gō'dá mâ kpá āníkâ ĩ'dî.

21 “Ōzō òjílā āzâ āârî gō'dá ĩĭnjĭ tã 'bã'bã ámakâ rî 'bá yĭ trá rî, 'dĭĭ má â'dô nĭ'á lâ kī, òjílā rî 'dĭ lē má trá pĭpĭsĭlĭ ālô sĭ. Gō'dá mâ rî gógó â'dô kpá òjílā rî gógó 'dĭ lē'á, gō'dá ámâ átá â'dô kpá gólá rî lē'á. Gō'dá má â'dô ámâ nyāányâ â'dá'á kpá òjílā rî gógó 'dĭ drí.”

22 Nĭngá sĭ, lājó'bánā āzâ kpá bê ālô rú lâ Yúdã* gólá â'dó kô Yúdã Īsĭkārĭyótā ĩ'dî. Gō'dá gólá drí ngāzô tã ĩjĭlĭ Yésũ tĭ kī, “Kúmú, ní â'dô ānĭ nyāányâ â'dá'á cé āmâ drí gō'dá â'dó kô òjílā āngó nō kâ drí ā'dô tāsĭ yã?”

23 Gō'dá nĭngá sĭ, Yésũ drí tã-drĭ lôgōzô lājó'bánā 'dĭ 'bá yĭ drí ndrĭ kī, “Nĭ ârĭ drē, òzō òjílā āzâ òlē mâ fĭ trá rî, òjílā rî 'dĭ â'dô tã ĩmbâ ámakâ ĩnjĭ'á 'ēlā. Ōzō òjílā rî 'dĭ ĩnjĭ tã ĩmbâ ámakâ trá rî, ámâ átá Ôvârí drí kpá gólá rî lēzô gō'dá āmâ drí ānĭzô kpārātĭ rĭlĭ òjílā rî 'dĭ 'á.

24 Gō'dá òzō òjílā āzâ òlē mâ kô rî, gólá ĩcá kô tã ĩmbâ ámakâ ĩnjĭlĭ gō'dá 'ēzô lâ. Gō'dá nĭ nĭ trá ndrĭ kī nĭ rî, tã ĩmbâ má drí rĭ'á ĩmbálā ānĭ drí nō ānĭ ámâ átá ngá lésĭ. Má ĩmbá tã kô cú ĩtĭ drĭ-ācē ámakâ sĭ. Ámâ átá ājô mâ trá tã 'dĭ ĩmbálé.

25 “Má lē tã 'dĭ 'bá yĭ â'dalé ānĭ drí drē ākpākã'dã má drí 'bārē ānĭ bê nō 'á nō.

26 Gō'dá òzō Lĭndrĭ Tândí ámâ átá kâ òtĭrĭ ānĭ gólá ngá lésĭ rĭlĭ ānĭ bê ānĭ pālē ámâ vō 'á rĭ, gólá â'dô tã ámakâ ndrĭ ĩmbá'á ānĭ drí tândí ró, ānĭ

* 14:22 14.22 Gólá íyĭkâ ĩ'dĭ kpá zĭlĭ Tādēyō, Yākóbā rĭ mvá ró rĭ.

drí gōzó tā má drí ìmbálé ãnī drí rī nǐlī tãndí ró, mbârâkã gólâkâ sī, gō'dá tā ndrī gólīyī má drí ìmbálé trá ãnī drí rī â'dô âgá'á ãnī drī.

27-28 “Gbō lé má â'dô bê 'ě'á nǐlī volé ãnī âyé lé rī, má â'dô tā ã'dí á mákâ âyé'á ãnī pǐpǐsílí 'á. Má lě ãnī drí â'dózó cú tā ã'dí bê ãnī pǐpǐsílí 'á. Tã ã'dí má drí 'ě'á fêlâ ãnī drí rī â'dô lâvũ'á gãrã tā ã'dí gólâ ngá ãngó nõ kâ rī 'bá yī drí ícálé fêlé ãnī drí rī drī sī. Má lěé kô ãnī drí â'dolé ũrī ró gō'dá kpá tā ìsũ ró, òzō má òtírī ãnī âyé rī. Òzō nī òlě má pǐpǐsílí ãlô sī rī, nī â'dó kô tā ìsũ ró, tãlâ tā gólâ má drí átálé ãnī drí kí'á nī rī, ‘Má â'dô 'ě'á nǐlī volé ãnī rú sī’ rī tãsī, tãlâ má â'dô âgō'á trá ãnī ngálâ. Tí nī â'dô 'bã'á âyíkô ró, tãlâ má 'ê nǐlī 'dī á má átá mbârâkã lâ drí lâvũlī gãrã má drī sī rī ngálâ, gō'dá mã ã'dô ró bê kpá ãmbá ró ó'dí gólâ bê.

29 Nī ârī drē, má átâ tā nõ 'bá yī ãnī drí drē ãkpã 'é rú kô, tãlâ òzō tā lâ ò'è rú trá rī, nī lě ró tá bê má 'á dódó.

30 “Ngbãângbânō rī, mã gō'dá trá kâyī ãzâ ãkó dũũ ãnī bê má drí rǐzó zãã rī'á ãnī ìmbálé, tãlâ Sâtánã kúmú ãngó nõ kâ ró rī, trá 'ě'á tá ònjí 'èlé ngbãângbânō má drí, mã òzó kô lôsī Ôvârí kâ nõ ndêê. Gō'dá kpálé rī, gólâ ícá kô á má pélé.

31 Mã rī gógó trá njãã drálé, tãlâ mã ndê ró tá á má átá drí 'bálé má drí rī bê. Má lě òjílã ndrī ũnī ró ìyī bê kí, pãtí-pãtí ró, má lě á má átá trá. Nī ngá, mã nī ró bê vō rī gógó á mákâ rī 'álâ.”

15

Tã òjílã Yésũ kâ drí 'bãzó Yésũ bê ngá ãlô ró rī

1 Gõ'dá ìtí rî, Yésũ drí rîzò zãâ bãđđì úlí âtálé lâjój'bán íyíkâ 'dĩ 'bá yí drí kî, “Má âtâ ãní drí pãtí-pãtí ró âmâ âdrúpĩ yí, má rî nĩ mbârâkã fêlé ãní drí. Âmâ ãní bê kpãkã ãlô õzõ fê rî 'bá 'wãlé rî kâtí. Mã íyíkâ ì'dĩ õzõ âmbãndĩ lâ kâtí. Gõ'dá âmâ átá íyíkâ âm vú lĩpĩ rî 'bá âmâ vó ndrêlé rî ì'dĩ.

2 Õzõ gárá lâ ãzâ 'bá yí õ'wã lõ'wã kô rî, gólá drí âgãzò lâ volé, gólĩyĩ rî 'bá lõ'wã 'wãlé rî âyézó ì'dĩ. Gõ'dá kpá gárá gólĩyĩ õnyíkõ ró 'wã 'bá dódó kô 'dĩ 'bá yí, gólá drí drĩ lâ âgãzò volé, tãlã õ'wã ró gõ'dá bê gãrã sísí rî drĩ sĩ.

3 ãní lâjój'bán âmákã rî 'bá yí, âmâ átá Ôvãrí nĩ ãní trá â'dólé âmâ gárá ró. Tã ìmbã gólá mã drí rĩ'á ìmbálã ãní drí nõ drí rîzò ãní 'bãlé â'dólé õzõ fê gárá gólá lõ'wã 'bá rõô rî kâtí Ôvãrí rî lĩfĩ drĩ 'á.

4 ãní ndrĩ, nĩ rî ngá ãlô ró mã bê, ìtí rî, mã â'dô kpá rĩ'á ngá ãlô ró ãní bê. Tãlã fê gárá ãzâ yú'dãwã lõ'wã 'wã 'bá õzõ óõgã trá volé âmbãndĩ lâ rú sĩ rî. Fê gárá rî 'wãlé, õzõ ã'dô drẽ âkpã âmbãndĩ lâ rú rî ì'dĩ. Gõ'dá ãní kpá ìtí, nĩ ìcá kô tã Ôvãrí drí lêlé ãní drí 'êlé rî 'êlé cú ìtí mã ãkó.

5 “Má âtâ ãní drí kpá ó'dí nõtí kî, âmâ ãní bê rĩ'á kpãkã ãlô õzõ fê rî 'bá 'wãlé rî kâtí. Mã âmákã ì'dĩ âmbãndĩ lâ 'ì, gõ'dá ãní ãníkã ì'dĩ õzõ gárá lâ kâtí. Õzõ õjĩlã ãzâ õrĩ trá ngá ãlô ró mã bê rî, gólá â'dô tã tãndĩ gólã Ôvãrí drí lêlé rî 'ẽ'á ì'dĩ gãrã sísí rî drĩ sĩ. Nĩ ârĩ drẽ, nĩ ìcá kô tã Ôvãrí drí lêlé ãní drí 'êlé rî 'êlé cú ìtí mã ãkó.

6 Gõ'dá õzõ õjĩlã ãzã õrĩ zãâ ngá ãlô ró mã bê

kô rî, ôjílâ rî 'dĩ â'dô 'bã'á, ôzô fê gárá gólâ 'ĩ 'bá trá rî kâtí. Ạmvú lípì rî fê gárá gólâ 'ĩ 'bá trá rî âgâlê vólê vŭlị vŭdrị, ô'í ró bê dódó. Gõ'dá gárá 'dĩ â'dô 'bã'á tândí ró cé lặsị ró rî 'dĩ.

7 Gõ'dá ôzô ãnì drí 'bãrê trá ngá ãlô ró má bê tâ ìmbâ ámakâ ìnjị-ìnjị sị 'êlé rî kâtí rî, tâ ndrị ãnì drí ìjílí má tị sị rî, má â'dô 'ê'á lâ ãnì drí.

8 Nĩ ârì drê, tâ 'ê'ê tândí ãníkâ rî â'dô ôjílâ 'bã'á nĩ ámâ átá Ôvârí rî lùyílị, ôzô nĩ ãâ'dâ trá pặtị-pặtị kị ãnì lặjó'bá ámakâ 'dĩ tâ 'ê'ê tândí ãníkâ 'dĩ sị rî.

9 “Ámâ átá lê mâ trá rồ. Gõ'dá má lê ãnì kpá trá rồ ôzô ámâ átá drí ámâ lêrê kâtí. Ítí rî, nĩ rî zãâ ngá lêlê ámakâ ãnì drí 'dĩ 'á, tâlâ má lôkì ró ãnì bê tândí ró lốvồ ámakâ 'dĩ sị.

10 ãnì gõ'dá ôzô nĩ ôrì zãâ tâ ìmbâ ámakâ 'êlé rî, nĩ â'dô rĩ'á zãâ ngá lêlê ámakâ ãnì drí 'dĩ 'á, gõ'dá má drí ãnì lốkízó tândí ró. Nĩ â'dô ámâ ìnjị'á gõ'dá tâ ámakâ 'êzó, nyé ôzô má drí rĩrĩ ámâ átá rî ìnjịlị gõ'dá tâ gólâkâ 'êzó, gõ'dá drílâ rızó ámâ vồ ndrêlé tândí ró rî kâtí.

11 Má rî tâ nô ìmbálê ãnì drí nô rî, tâlâ nĩ ũúsú ró ãyĩkồ gólâ má drí úsúlị ámâ átá rî ìnjịrị 'á rî bê, gõ'dá kpá ãyĩkồ ãníkâ ã'dô ró bê gặrặ.

12 “Nồ tâ 'bã'bã ámakâ 'dĩ ãnì drí. Nĩ lê ãnì ãnì vồ 'ásị, ôzô má drí ãnì ãlô-ãlô lêrê rî kâtí.

13 Má lê bê ãnì trá rồ rî, 'dĩ 'dĩ mâ trá nĩ'á drălê ãnì tãsị. Ậkù lâ sị, nĩ ndrê tâ ítí 'dĩ 'bá yị trá rồ 'ê'á, ôjílâ ãlô drí íyị nyãányã fêzó drălê íyị ázị-ázị yị pălê yã? 'Dĩ rĩ'á ngá lêlê ạngị 'ì!

14 Ítí rî, ãnì gõ'dá trá ámâ rồ-lê-ãzị yị 'dĩ, tâlâ nĩ rî trá zãâ tâ ìmbâ ámakâ ãnì drí rî 'êlé 'dĩ.

15 Gō'dá ngbāangbânō rî, má zí gō'dá ānî kô cé lājó'bánámáká ró, tãlã lājó'bánámáká yî n̄î tã ndrî gólîyî āmbá gólîyîkã rî drî rî'á 'èlã rî kô. Ānî trá áamá rû-lê-āzî yî ì'dî, tãlã tã gólîyî má drî ārîlî áamá átã tí sî rî, má âtã trá ndrî ānî drî.

16 Ītî rî, nî n̄jî m̄ã nî kô, má n̄jî ānî n̄õ nî, tãlã nî nî ró bê zãã tã áamá n̄õ ìmbã bê òjîlã drî, gólîyî drî tã lëzõ 'á lâ p̄p̄sîlî ãlõ sî. Ōzõ nî òrî trá tã 'dî 'èlé ĩtî rî, Ôvãrî â'dõ tã ānî drî ìjîlî gólã tí áamá rû sî rî 'è'á ānî drî.

17 Ītî rî, tã ąngî má drî lëlé ānî drî 'èlé rî ì'dî n̄õ. Nî lë ānî ānî vó 'ásî."

Tã òjîlã āngó n̄õ kã drî lãṅõ fëzõ lājó'bánámáká Yésũ kã drî rî

18 Gō'dá n̄ngã sî, Yésũ drî tã âtãzõ lājó'bánámáká yî drî kî, "Má âtã ānî drî, òjîlã gólîyî āngó n̄õ 'á n̄õ â'dõ 'è'á ānî gãlé dó òjîlã áamá ró, tãlã gólîyî gã má kpã trá dó sîsî ānî drî sî.

19 Tí nî òró rî n̄õ zãã tã 'èlé nyé òzõ òjîlã āngó n̄õ 'á rî drî rî'á 'èlé rî kãtî rî, tí òjîlã āngó n̄õ 'á n̄õ â'dõ ānî lë'á òjîlã ìyîkã ró. Gō'dá â'dõ kô ĩtî, â'dõ-â'dõ ānîkã trá ngî gólîyîkã rî yî drî sî, tãlã má n̄jî ānî trá rî drî sî â'dólé òjîlã áamá ró tã áamá 'èlé. Ītî rî, ānî l̄ovó fõ trá gólîyî 'ásî.

20 Tã má drî âtãlé ānî drî rî 'bánámáká yî ùvî ānî drî sî kô, kî'á nî rî, lājó'bánámáká yû'dãwã ìnjîlî gãrã āmbá gólãkã drî sî rî. 'Dî kã rî tí rî, òjîlã āngó n̄õ kã â'dõ lãṅõ fë'á ānî drî, nyé òzõ drîlîyî lãṅõ fë'rë má drî rî tí. Tí òzõ gólîyî òrî trá tã ìmbã áamá ārîlî rî, tí gólîyî â'dõ tã ānîkã ārî'á.

21 Ānî lôvó â'dô fô'á gólīyī 'ásī, tǎlâ ānî trá ōjílā ámakâ ĩ'dí, tǎlâ gólīyī gâ volé dó tǎ lélé kī, pǎtǐŋ Ōvârí âjô mâ nī.

22 Mâ ĩ'dí gólâ Ōvârí drí âjólé tǎ íyíkâ pélé ōjílā āngó nõ kâ drí rí, gō'dá gólīyī gǎ tǎ âtî-âtî Ōvârí kâ 'dī trá dó. Tí má ōró ânī tǎ âtî-âtî 'dī bê gólīyī drí kô rí, tí gólīyī â'dô 'bǎ'á tǎ ōnjí tǎ âtî-âtî 'dī gǎgǎ lâ kâ ākó. Gō'dá ngbǎangbânō rí, gólīyī ícá gō'dá kô ĩyī nyāányâ pǎlé lânō tǎ ōnjí 'dī kâ 'ásī kī, ĩyī āâ'dô tǎ ōnjí 'dī ākó.

23 “Má âtâ ānî drí, ōjílā gólâ ámâ gǎ 'bá dó rí, 'dīŋ gólâ gǎ 'dī kpá ámâ átá gólâ ámâ âjó 'bá rí ĩ'dí.

24 Tí gólâ ōró ámâ ndrêê tǎ lârákô ámakâ gólīyī ōjílā āzâ 'bá yī drí ícálé kô 'êlâ rí 'êrê 'á kô rí, tí lânō tǎ ōnjí gólákâ ámâ gǎ kâ dó 'dī kâ ícá kô â'dólé gólâ drīŋ lâvũlí gǎrǎ. Gō'dá gólâ ndrê bê tǎ lârákô má drí rī'á 'êlâ rí trá, gólâ drí gōzó âmâ gǎlé dó kpǎrǎtí ámâ átá bê rí, gō'dá tǎ ōnjí têtê gólákâ âmâ gázó dó 'dī íyíkâ trá gólâ rí ômbé'á ōzō bǎgô kâtí.

25 Ōjílā gólīyī ámâ gǎ 'bá dó 'dī 'bá yī rī'á ĩyī, nyé ōzō ōjílā gólīyī tǎ lâ ígílí búkū Ōvârí kâ 'á kī'á nī rí,

'Gólīyī 'bǎá ámâ lôvó kô tǎkó ĩtí,

má 'é tǎ āzâ ōnjí lâ gólīyī drí rí kpá kô.'

Lôngó 35.19; 69.4

26 “Ámâ rû-lê-āzī yī, nī ĩsū tǎ kô. Ōzō má ōcâ trá ámâ átá ngálâ rí, má â'dô Líndrí Tǎndí tǎ pǎtǐŋ â'dá 'bá ró rí âjó'á 'wǎâ ānî pǎlé. Ōzō Ōvârí āâjô Líndrí Tǎndí íyíkâ 'dī trá rí, Líndrí Tǎndí 'dī

â'dô tâ gólǵyî má drí ìmbálé trá ãní drí 'dĩ ífí lâ
â'dá'á ngbálí-ngbálí ãní drí.

²⁷ Ítí rî, ãní drí gōzó úlǵ ámákâ â'dalé òjílâ drí
ndrǵ, tâlâ ãní ì'dí òjílâ gólǵyî â'dó 'bá ámákâ ró
kó ìtō vō lésǵ rî, gō'dá nǵ nǵ tâ ìmbâ ámákâ rî 'bá
yî trá tândí ró."

16

¹ "Má rî tâ òjílâ 'dĩ 'bá yí kâ 'èzó ãní lôvó 'bálé
kô 'dĩ átálé ãní drí nō, tâlâ nǵ âdré ró bê gágá, nǵ
òzó kô tâ lèlè ãníkâ má 'á rî âyé ùrǵ drí sǵ, òzō
òjílâ 'dĩ 'bá yí òtírǵ ìyí ìtōô tâ ònjǵ 'èlé ãní drí rî.

² Má âtâ ãní drí, kâyǵ lâ òtírǵ âcá rî, òjílâ 'dĩ 'bá
yí, âzâ 'bá yí â'dó ìyí ãní drō'á volé jó gólǵyíkâ tâ
Ôvârí kâ ârǵ kâ rǵ 'ásǵ. Ázâ 'bá yí â'dô ìyí rû cē'á
ãní fǵlǵ, gō'dá gólǵyî â'dô kǵ'á nǵ rǵ, yǵ òrǵ tâ 'dĩ
'èlé 'dĩ lâtǵ pâtǵ rǵzó Ôvârí rǵ ìnjǵlǵ rǵ 'ásǵ.

³ Gólǵyî â'dô tâ 'è'á ãní drí ìtí 'dĩ rǵ, tâlâ gólǵyí
nǵ ámâ átá Ôvârí kô, gō'dá gólǵyí nǵ má kpá kô.

⁴ Ngbâangbânō rǵ, má âtâ tâ gólǵyí 'è 'bá rû 'èlé
ãní drí rǵ yí trá, tâlâ òzó nǵ òndrê tâ 'dĩ 'bá yí trá
rû 'è'á ãní drí rǵ, tâ má drí átálé ãní drí 'dĩ ââgâ
ró bê ãní drǵ ãní pâlé âdrélé gágá."

*Tâ Yésū drí átálé mbârâkâ sōlé lâjō'ba íyíkâ rǵ
'bá yí 'á rǵ*

Gō'dá Yésū drí kpá zâ rǵzó tâ átálé lâjō'ba
íyíkâ 'dĩ 'bá yí drí kǵ, "Má âtâ tâ 'dĩ 'bá yí ãní
drí sǵsǵ ãní drí ìtōrē 'dèlé má vó rǵ 'á kô, tâlâ má
drē bê ãní bê nōngá rǵ drí sǵ.

⁵ Gō'dá ngbâangbânō rǵ, má 'è trá nǵ'á gōlé gólâ
tíbê ámâ âjō 'bá rǵ ngálâ. Gō'dá â'dô kpâlê ìtí rǵ,

ōjílā āzā ālō ānī lāfálé sī ámā ìjì 'bá nīnī ámakā 'dī tāsī rī yū.

⁶ Gõ'dá má âtâ tâ 'dī 'bá yī bê ānī drí rī, ānī gõ'dá trá ndrī tâ ìsū ró rōō.

⁷ Má âtâ tâ pătĩĩ ānī drí, gōgō ámakā úrú 'álá nō â'dô 'ē'á tâ tãndí âfēlé ānī drí. Tãlâ má â'dô Línđrí Tãndí Ôvârí kâ âjój'á 'wãâ, ānī ró bê ānī pãlé tâ ìmbá 'bá āníkâ ró. Tí òzō má ònī volé kô rī, tí Línđrí Tãndí Ôvârí kâ 'dī ícá kô ānīlī ānī ngálá.

⁸ Gõ'dá òzō Línđrí Tãndí Ôvârí kâ 'dī āâcâ trá rī, gólâ â'dô â'dá'á lâ òjílâ āngó nō kâ nō drí mbì kī, gólīyī ndrī 'ē ìyī tâ ònjí trá, gõ'dá tâ mbì gólâ sū 'bá Ôvârí rú rī íyíkâ ángó rī ì'dī, gõ'dá tâ pătĩĩ ró Ôvârí â'dô tâ-vó gólīyíkâ kī'á.

⁹ Línđrí Tãndí 'dī â'dô â'dá'á lâ gólīyī drí mbìmbì kī nī rī, lãṅō tâ ònjí gólīyíkâ kâ â'dô 'dē'á ākpã gólīyī drĩĩ, tãlâ gólīyī gã dó tâ lēlé má 'á 'díyī pã 'bá gólīyíkâ ró.

¹⁰ Línđrí Tãndí 'dī â'dô kpá tâ â'dá'á gólīyī drí tâ mbì 'ē'ē tāsī kī, pătĩĩ má rī kárâ tâ mbì gólīyī sū 'bá Ôvârí rú rī 'bá yī 'élé ì'dī. Línđrí Tãndí 'dī â'dâ tâ mbì 'dī nī, tãlâ mâ rī gógó bí nī'á gólé ámâ átá Ôvârí ngálâ, gõ'dá nī ndrē mâ kô nõngá.

¹¹ Gõ'dá Línđrí Tãndí 'dī â'dô kpá â'dá'á lâ gólīyī drí kī, Ôvârí â'dô tâ-vó gólīyíkâ kī'á tâ ònjí gólīyíkâ tāsī, tãlâ Ôvârí kī tâ-vó Sătánã tibē òjílâ āngó nō kâ ádó 'bá rī kâ trá kī, gólâ tâ ònjí tētē 'ē 'bá 'í.

¹² “Mâ rī'á úlī bê dūû 'ē'á âtálâ ānī drí, gõ'dá ngbãāngbãñō rī, tâ nīnī āníkâ drē ngbãâ dã ìtí, gõ'dá nī ícá kô tâ rī 'dī 'bá yī ífí lâ nīlī ndrī.

13 Gõ'dá õzõ Líndrí Tãndí gólâ tîbê tâ pãtĩĩ â'dá 'bá 'dĩ ãâcâ trá rî, gólâ â'dô tâ gólâ má drí ìmbálé ãnî drí rî ífí lâ â'dá'á ãnî drí tãndí ró. Líndrí Tãndí rî 'dĩ â'dô tâ má drí 'ẽ'á âátálâ gólâ drí rî ìmbá'á ì'di ãnî drí. Gõ'dá gólâ ìmbá tâ kô cé drí-ãcê íyíkâ rî sî. Gólâ â'dô tâ gólíyî 'ẽ 'bá rû 'èlé âmâ tãsî gõ'dá kpá ãnî tãsî rî ífí lâ â'dá'á ãnî drí.

14 Gõ'dá gólâ â'dô kpá mbârâkâ âmákâ rî â'dá'á ãnî drí tâ ìmbâ âmákâ gólâ drí ìmbálé ãnî drí rî sî.

15 Âmâ átá Ôvârí 'bã mã nî tâ ndrî íyíkâ rî ìmbálé õjílã drí. Tãlá ì'di 'dĩ má drí tâ âátázó ãnî drí kí'á nî rî, tâ ìmbâ gólâ Líndrí Tãndí 'dĩ drí 'ẽ'á tâ ífí lâ â'dalé ãnî drí 'dĩ, 'dĩ rî'á tâ ìmbâ âmákâ ì'di.

16 “Nî ârî drê, ãtú-pá dã vósî má â'dô âvî'á ãnî lâfálé sî, gõ'dá nî ndrê mã kô. Gõ'dá kâyî dã vósî rî, nî â'dô âmâ ndrê'á kpá ó'di ãnî lâfálé.”

17 Gõ'dá lâjóbá gólâkâ äzâ 'bá yî drí rîzó tâ ãjílî ãyî vò 'ásî kí, “Úlî gólâkâ âátalé 'dĩ ífí lâ íyíkâ ángô tí kí'á nî rî, ãtú-pá dã vósî mã õndré yî kô, gõ'dá kâyî dã vósî mã ãâ'dô íyî ndrê'á kpá ó'di 'dĩ, tâ ífí lâ ã'dô 'i yã? Gõ'dá nîñî Yésũ kâ íyî átá ngálâ rî, tâ lâ ãcû rû úlî gólâkâ Líndrí Tãndí tãsî 'di bê 'dĩ íyíkâ ángô tí ró yã?”

18 Lãjóbá 'dĩ 'bá yî drî lâ ãyî gõ'dá trá ãjã-ãjã ró, tãlá gólíyî nñî úlî Yésũ kâ âátalé “ ãtú-pá dã” ' gõ'dá kpá “ 'kâyî dã” ' kâ 'dĩ ífí lâ kô.

19 Ítî rî, Yésũ nñî trá íyî pîpîsílî 'á tólâ kí, lâjóbá íyíkâ 'dĩ 'bá yî lè trá íyî ãjílî úlî íyíkâ 'dĩ ífí lâ tãsî. Gõ'dá Yésũ drí gólíyî ãjízó kí, “Nî rî tâ ãjílî ãnî vò 'ásî tâ gólâ má drí âátalé ãnî drí kí'á nî rî, ãtú-pá

dā vósĩ nĩ ndrē má kô, gō'dá nĩ â'dô ámâ ndrē'á kâyî dā vósĩ' nô tā ífí lâ tāsĩ yā?

²⁰ Nĩ ârî drē, má â'dô úlî 'dĩ 'bá yî ífí lâ â'dá'á ânî drí. Ítú-pá rî 'dĩ 'á rî, nĩ â'dô ámâ áwó ngō'á. Gō'dá gólîyî ámâ lôvó 'bã 'bá kô rî 'bá yî â'dô îyî 'bã'á âyîkô âmbá bê. Gō'dá ôzô nĩ ôtírî ámâ ndrêê kpá ó'dí rî, áwó ânîkâ 'dĩ drí gōzô rû jâlê âyîkô ândrê ró.

²¹ Ízã ânîkâ 'dĩ â'dô 'bã'á nyé ôzô ôkó gólâ mvá drí rîzô lâzélé 'á lâ 'ě'á tîlâ rî kâtî. Ôkó rî 'dĩ rî áwó ngôlé rôô mvá lâzé-lâzé 'dĩ drí, gō'dá mvá 'dĩ ôtírî kpá âfôô îvî rî, ngá lâzé-lâzé âmbá rî 'bá lâzélé 'dĩ tā lâ vî trá gólâ 'ásî, tãlâ âyîkô cî trá gólâ rû mvá drîlâ tîlî 'dĩ tāsĩ.

²² Ngbãangbânô rî, â'dô 'ě'á â'dólé ânî drí kpá ítî. Â'dô 'bã'á ítú-pá ízã kâ 'î ânî drí. Gō'dá ôzô nĩ ôtírî ámâ ndrêê kpá ó'dí rî, nĩ â'dô â'dó'á âyîkô ró rôô, ôjílã âzã ícá kô ânî 'bãlé âyîkô 'dî âyélé.

²³ “Ítî rî, kâyî gólâ má drí 'ězô ágôlé rî sî, ícá kô ânî drí ámâ îjílî tā âzã 'bá yî sî, ífí lâ â'dalé ânî drí, tãlâ 'dĩ gō'dá nĩ ícã trá cú tā îjílî ámâ átá tî sî. Nĩ ârî drē, tā ndrî ânî drí îjílî ámâ átá tî sî rî, gólâ â'dô 'ě'á lâ ânî drí, tãlâ ânî rî'á ôjílã ámakâ 'dî.

²⁴ Gō'dá cãlé búúú ngbãangbânô, nĩ â'dô bê lé ámakâ 'dî rî, nĩ îjî drē zãã ngá ámâ átá tî sî ámâ drî-âcê sî rî kô. Gō'dá ngbãangbânô rî, nĩ îjî tā ítî ámâ rû sî ngá ânî drí lélê rî yî tāsî, gō'dá gólâ â'dô fê'á lâ ânî drí, tãlâ ânî pîpîsîlî â'dô ró bê âyîkô ró.

²⁵ “Búúú ngbãangbânô rî, má rî ânî ìmbálé zãã úlî mǎnîgô sî í'dígówá bê. Gō'dá sîsî 'álâ rî, má

â'dô gō'dá ānī ĩmbá'á ífí sī áamá átá Ôvârí rî tāsī, tālâ tâ áamá átá kâ nō ōfī ró bê ānī drī lānō ākó.

²⁶ Tā 'dī vósī rī, nī â'dô áamá átá rī ĩjī'á ngá ānī drī lēlé rī yī tāsī. Gō'dá tālâ ānī ōjílâ ámakâ ĩ'dī, gólâ â'dô âfē'á lâ ānī drī tākó ĩtí. Â'dó kô mâ ĩ'dī tâ āníkâ ĩjī 'bá ró. Nī â'dô 'ē'á lâ ānī.

²⁷ Gólâ â'dô ngá 'dī 'bá yī âfē'á ānī drī lôvó 'bā'bā gólâkâ sī, tālâ nī lē mâ trá rōô gō'dá tâ lēzó kī, pātī Ôvârí âjô mâ trá ānī drī.

²⁸ Má ānī āngó nō 'á nō áamá átá ngá lésī. Gō'dá ngbāāngbānō rī, ĩtú-pá lâ câ trá má drī āngó nō âyézó nīzó gōlé gólâ ngálâ.”

²⁹ Gō'dá lājō'bá Yésū kâ 'dī 'bá yī drī tâ âtázó Yésū drī kī, “Ngbāāngbānō Kúmú, nī gō'dá trá úlí âtá'á āmâ drī hâ. Úlí áníkâ â'dó gō'dá kô úlí mǎnīgō ró.

³⁰ Ngbāāngbānō rī, mǎ nī gō'dá trá kī, ní nī tâ āmakâ trá ndrī, tālâ tâ ĩjī gólīyī āmâ drī ĩsūlī 'ē'á ĩjílâ ní tī rī, drē ākpākā'dā mǎ ĩjī kô ní tī âkū ró, ní lôgō tâ-drī lâ trá āmâ drī. ĩtí rī, mǎ nī gō'dá trá pātī-pātī kī, ní ānī trá Ôvârí ngá lésī.”

³¹ Gō'dá Yésū drī tâ-drī lôgōzó gólīyī drī kī, “Dīyī mǎnī, nī lē gō'dá tâ trá má 'á ngbāāngbānō!

³² Ānī ĩfī ōmbâ ānī rú. Tā â'dô 'ē'á ácalé ngbāāngbānō ānī drī â'dózó ndrī ũrī ró gō'dá ānī drī rāzó ndrī 'dó volé má rú sī, nī'á ānī lāpī bê, áamá âyéle élēwálâ áamá âjú-'bá-âzī yī drīgá. Ōzō nī āâyē mâ gbō lé élēwálâ rī, gō'dá má â'dó kô élēwálâ, tālâ āmâ rī'á kárâ áamá átá bê, gólâ rī nī áamá lôkílí.

³³ Má âtâ tâ 'dī 'bá yī ndrī ānī drī, tālâ nī ōlē ró tâ bê má 'á pīpīsilī ālô sī, gō'dá tâ lēlé 'dī ō'bā

ró ãní bê â'dólé tã ã'dí bê kãyî lãnõ kã 'á. Tãlã òjílã ãzã 'bá yî ãngó 'á nõngá â'dô ãyî lãnõ fê'á ãní drí rõõ ámã tãsí. Gõ'dá nĩ àtũ ãní fĩ tã lèlè ãníkã má 'á 'dĩ 'á tãndí ró, tãlã mã cú mbârãkã bê gãrã òjílã 'dĩ 'bá yî drĩ sí ãní vó ndrẽzó lãnõ 'dĩ 'bá yî 'ásĩ ndrĩ!"

17

Tã Yésũ drí rãtãã 'ẽzó átã lâ Ôvãrí drí lãjõ'bã ãyíkã tãsí rĩ

¹ Gõ'dá nĩngá sí, Yésũ átã úlĩ bê ndèlé lãjõ'bã ãyíkã 'dĩ 'bá yî drĩ rĩ, drílã lĩfĩ ãngázó ùrú 'álã rãtãã 'ẽzó Ôvãrí drí. Gólã kĩ, "Tátã, mã nĩ trá kĩ, ãtũ-pã ámãkã drã kã rĩ trá ãnyĩ, òzõ ní drí 'bãlé trá rĩ kãtĩ! Nĩ ãnjĩ mã mbârãkã áníkã fêfê lâ mã drĩ rĩ sí, tãlã mã ãnjĩ ró nĩ kpã bê òjílã lĩfĩ drĩ 'á mbârãkã 'dĩ sí.

² Nĩ ãnjĩ mã, tãlã mã cú drĩ-ãcê áníkã bê 'díyĩ pã 'bá ró òjílã gólĩyĩ ní drí ãfèlé mã drĩgã nõ 'bá yî 'bãzó rĩlĩ zãã gbãdú ãdũkũ ãkó.

³ Gõ'dã mã â'dô lédrẽ-lédrẽ ãdũkũ ãkó rĩ fê'á gólĩyĩ drí, òzõ gólĩyĩ òlè tã trá kĩ, nĩ ã'dô ãdĩ Ôvãrí ãlõ tĩbê 'bã 'bã Ôvãrí pãtĩ-pãtĩ ró rĩ, gõ'dã gólĩyĩ òlè tã kpã trá kĩ, ní ãjõ mã Yésũ nĩ ãnĩlĩ ãngó nõ 'á òjílã pãlé rĩ.

⁴ Tãtã, mã â'dã ãmbã áníkã trá dódó òjílã drí ãngó nõ 'á nõngá, gõ'dã gólĩyĩ drí ãní lùyízó tã lâ tãsí, tãlã mã rĩ trá tã ní drí 'bãlé trá mã drí 'èlé rĩ 'èlé ndrĩ dódó.

⁵ Ngbããngbãno rĩ, tátã, mã ãjĩ nĩ, ní sõ mbârãkã mã 'á mã drĩ tã 'dĩ 'bá yî ndẽzó dódó, gõ'dã ní trõ ró mã kpã ó'dĩ ùrú 'álã rĩlĩ ní bê

kūmū áníkâ zêlé, òzō ãmâ drí rîrî ní bê ítō vō 'ásì drē àkpākā'dā ó'bāá drē àngó nō kô rî kâtí.

6 “Tátá, má íratā ní òjílā gólīyī ní drí njílí àngó nō 'á àfêlé má drí nō 'bá yī tāsī. Má ìmbâ tã áníkâ trá gólīyī drí, drílīyī ánî nîzó dódó. Ní 'bã òjílā áníkâ trá tã lèlé má 'á, gō'dá gólīyī ìnjī ìyī ní trá tã áníkâ 'è'è lâ sī.

7-8 Ítí tátá, má ìmbâ gólīyī trá tã àtî-àtî tándí áníkâ sī, gō'dá gólīyī lē tã trá 'á lâ pîpîsílí àlô sī. Ítí rî, ngbāangbânō rî, gólīyī nî tã trá pâtî ró kî, ní àjô mâ nî tã áníkâ â'dalé òjílā drí.

9 “Ngbāangbânō tátá, má 'è rātāã òjílā áníkâ ní drí njílí àfêlé má drí nō 'bá yī tāsī. Gō'dá má íratāá ní nō kô òjílā gólīyī ndrī àngó nō 'á rî 'bá yī tāsī.

10 Òjílā ámákâ ró rî 'bá yī ndrī kpá áníkâ ì'dí. Ní 'è gólīyī trá ndrī 'délé má vó, gō'dá òjílā àzâ 'bá yī nî ìyī àmbã ámákâ trá gólīyī sī.

11 Tátá, òjílā gólīyī ní drí àfêlé trá má drí nō 'bá yī, má 'è'á trá gólīyī àyélé àngó nō 'á nōngá ìyī drî sī òjílā gólīyī ní drí njílí kô nō 'bá yī lãfálé, òzō má òtírí gōô ní ngálâ úrú 'álâ rî. Tátá tándí, má ìjî ní ngbāangbânō, ní àtî gólīyī gá mbârâkã áníkâ sī, gólīyī òrî ró bê zãã òjílā tándí áníkâ ró, gō'dá gólīyī òrî ró bê ngá àlô ró ìyī lãfálé 'ásì, òzō ãmâ drí 'bārē ní bê nō kâtí.

12 Ní àfê mbârâkã trá má drí, gō'dá má ìmbâ gólīyī trá gólīyī àtîlî gágá mbârâkã áníkâ 'dī sī. Má lôkî gólīyī trá ndrī tándí ró. Gō'dá ìtí rî, cé òjílā àlô gólīyī lãfálé sī gâ vólé íyíkâ trá dó tã àrílí, gólá ì'dí tîbê látî ònjí njí 'bá ró, òzō tã àngū 'bá áníkâ rî yī drí tã lâ ìgílí trá àkú ró búkū áníkâ

'á rî kâtí.

¹³ “Ngbâangbânō rî, mâ trá 'ě'á òjílā ámákâ 'dí 'bá yî áyélé nîzò gólé ní ngálā úrú 'álá. Má rî ání ìjílí gólíyî pālè ìtí drē ākpākā'dā má drí 'bārē bē gólíyî bē nō 'á, tálā má lē gólíyî òrî ró bē zāā ání ìnjílí, gō'dá gólíyî ā'dô ró bē āyīkō ró ìyî pīpīsilí 'á òzō ámá kâtí.

¹⁴ Má ìmbâ gólíyî trá tã âtî-âtî áníkâ sî, drílíyî gō'dá tã lēzò 'á lâ. Gō'dá òjílā gólíyî āngó nō 'á nō 'bāā gólíyî lôvó kô tã 'dí tāsī, tálā gólíyî 'é gō'dá tã òjílā āngó nō kâ drí lēlé rî ì'dí kô, nyé òzō má drí gō'dá tã āngó nō kâ 'ērē kô rî kâtí.

¹⁵ Tátá, ní fē mbârākā gólíyî drí rîzò tã áníkâ 'élé āngó nō 'á. Má rî ání ìjílí nō, ní lôkî ró gólíyî bē, òzō gólíyî òtírî rî òjílā āngó nō 'á nō 'bá yî lāfálé rî. Ní pā gólíyî, tálā Sātánā òzò gólíyî ádó kô.

¹⁶ Tátá, ní ndrē òjílā ámákâ nō 'bá yî â'dó ìyî gō'dá kô tã āngó nō kâ 'ě 'bá lâ 'î, òzō mâ rî gógó drí rîrî tã āngó nō kâ 'ě ākó rî tí.

¹⁷ Tátá, ní édē gólíyî njāā tã pātīí áníkâ sî, gólíyî drí rîzò tã áníkâ ndrî 'élé dódó. Ní rî tã pātīí â'dalé gólíyî drí tã ìmbâ áníkâ sî.

¹⁸ Tátá mâ trá 'ě'á gólíyî jólé nî'á tã âtî-âtî tándí áníkâ nō ìmbá bē òjílā āngó nō kâ rî 'bá yî drí, òzō ní drí ámá ájórē ánílí tã âtî-âtî tándí áníkâ nō ìmbalé òjílā āngó nō kâ lāfálé rî kâtí.

¹⁹ Ìtí rî, gō'dá má fē ámâ nyāányâ trá drālé gólíyî tāsī, tálā gólíyî òrî ró bē lôsī áníkâ nō 'élé tándí ró mbârākā áníkâ sî.

²⁰ “Tátá, má rî ání ìjílí lājó'bá ámákâ nō 'bá yî tāsī. Gō'dá má ìjî ní kpá òjílā gólíyî 'ě 'bá tã lēlé má 'á tã pēpē gólíyíkâ sî rî yî tāsī.

21 Tátá, ní fě mbârâkâ gólīyī drí, tālâ tâ ìsū gólīyíkâ à'dô ró bê ãlô, nyé òzô tâ ìsū àmákâ drí 'bārē ní bê ãlô rí kâtí. Ní pà gólīyī, gólīyī òrī ró bê ngá ãlô ró àmá bê, tālâ òjílâ gólīyī àngó nō 'á nō ùnī ró ìyī bê kī, p̄t̄ī-p̄t̄ī ní àjô mâ nī.

22 Mâ à'dâ tâ ànìkâ rí 'bá yī trá ndrī gólīyī drí, òzô ní drí à'dārē lâ trá má drí rí kâtí. Mâ lē gólīyī òrī ró ngá ãlô ró ìyī lāfálé 'ásī, nyé òzô àmâ drí rīrī ngá ãlô ró ní bê rí kâtí.

23 Gõ'dá òzô àmâ drí 'bārē ní bê ãlô rí kâtí rí, má lē gólīyī drí 'bālē kpá kpākâ ãlô má bê. À'dô bê ìtí rí, òjílâ àngó nō 'á rí 'bá yī à'dô nī'á lâ kī, ní àjô mâ nī, gõ'dá ní lē òjílâ àmákâ 'dī 'bá yī rōô, nyé òzô ní drí àmâ lērē rōô rí kâtí.

24 Tátá, má lē gólīyī ùnī ró bê p̄t̄ī-p̄t̄ī kī, ní fě drí-àcê ngá kâ trá ndrī má drígá drē àkpākâ'dā ó'bāá drē àngó nō kô, tālâ ní lē mâ trá rōô rí drí.

25 "Tátá tâ mb̄ì 'bá ró rí, gb̄ò lé àmâ àjù-'bá-àzì yī ògā ìyī dó à'dô-à'dô ànìkâ nīlì rí, má nī à'dô-à'dô ànìkâ trá tãndí ró! Gõ'dá òjílâ àmákâ nō 'bá yī nī ìyī trá kī, p̄t̄ī ní àjô mâ nī.

26 Ìtí rí, Tátá, má ìmbâ gólīyī trá tãndí ró à'dô-à'dô ànìkâ tāsī, gõ'dá má à'dô kpá zāâ rī'á gólīyī ìmbálé. Tátá, má lē gólīyī òlē ró ìyī àzì-àzì yí bê rōô, òzô ní drí àmâ lērē kâtí. Gõ'dá má lē kpá má drí rīzò bê gólīyī p̄p̄ìsìlì 'á ngá ãlô ró gólīyī bê. Àà'dô ìtí."

18

*Tā Yésū rí rūzò rí
(Mātáyō 26.47-56; Mārākō 14.43-50; Lúkã
22.47-53)*

¹ Gō'dá Yésū ndě bē rātáã 'ě'ě rī, gólīyī drī ngāzó nīlī lājó'bán íyíkā yí bē. Gólīyī drī áyágá mvá zīlī Kīdrónā rī mbāzó. Áyágá 'dī 'á'á lé drī lâ lésī rī, ámvú āzā bē rī'á fē dō kâ zīlī ōlívī rī bē dūū 'á lâ. Gólīyī drī cāzó ámvú rī 'dī 'á tólâ.

² Āgō gólâ rú bē Yúdā tībē Yésū rī drī-bā fē 'bá rī nī vō tībē Yésū yī drī 'ězó â'dú kōlé 'á lâ lājó'bán íyíkā yí bē rī trá, tālâ 'dīlī vō Yésū yī drī rīzó 'á lâ ândálé ândálé rī ĩ'dī.

³ Gō'dá Yúdā tībē Yésū rī drī-bā fē 'bá rī drī 'dězó sīsī ōjílā tībē drī-'bán ángī Yúdā yí kâ rī 'bá yī drī ájólé rī yī ágálé nī'á Yésū rī vō â'dalé rūlī. Ājú 'bū 'bá rī 'bá yī kpá bē rī'á lómígówá gō'dá jó ángī Ōvárī kâ rī kâ rī 'bá yí bē gólīyī bē. Gólīyī 'dó ngá ājú 'bū kâ bē, lígú ārāwā ácê-ácê, ājú yí bē. Gō'dá āzā 'bá yī íyíkā cú lāsī yí bē íyī drīgá sī nyānyā, ā'dô ró bē vō ndrězó ngácī bē 'dī.

⁴ Gō'dá Yésū ndrē bē ōjílā 'dī 'bá yī ânī'á rī, gólâ drī ngāzó áfōlé lājó'bán íyíkā 'dī 'bá yī lâfálé sī ádrélé sīsī 'álâ, ā'dô ró bē gólīyī drī íyī ndrězó bē tō, tālâ gólâ nī tã gólīyī drī 'ě'á 'ělâ yí drī rī trá ndrī. Gō'dá ōjílā ájólé 'dī 'bá yī ácâ íyī bē ānyī rī, Yésū drī tã ĩjízó gólīyī tī kī, “Nī rī ā'dī rī ndalé ĩ'dī yā?”

⁵ Gólīyī drī tã-drī lōgōzó kī, “Mā rī Yésū tībē ânī 'bá Nāzārētā lésī rī ndalé ĩ'dī.” Gō'dá Yésū drī tã-drī lōgōzó gólīyī drī kī, “Mā ĩ'dī rī'á nō.” 'Dīlī Yúdā 'ě 'bá gólâ rī drī-bā fēlé rī kpá bē rī'á ádré'á ānyī gólâ lăgátī ĩtī.

⁶ Gō'dá Yésū lōgō tã-drī bē gólīyī drī kī'á nī rī, yī rī'á nō rī, gólīyī drī ngāzó íyī wālé gōlé volé dā, gō'dá drīlīyī lô'dézó 'dó vūdrī ũrī drī.

7 Gõ'dá nĩngá sī, Yésũ drí tã ãjízó kpá ó'dí gólĩyĩ tí kī, “Nĩ rĩ ã'dĩ rĩ lōndã'á ã'dĩ yã?” Gólĩyĩ ãjólé 'dĩ 'bá yĩ drí tã-drĩ lógōzó kpá ó'dí kī, “Mã ndã Yésũ ãnĩ 'bá Nãzãrétã lésĩ rĩ ã'dĩ.”

8 Yésũ drí gōzó tã átálé gólĩyĩ drí kpá ó'dí kī, “Má âtã trá ãnĩ drí kī nĩ rĩ, mã ã'dĩ rĩ'á nõ. Õzõ ãnĩ drí ámã ûsúrĩ tí rĩ, 'dõvó nĩ âyê lãjõ'bá ámákã nõ 'bá yĩ õnĩ ró iyĩ volé. Nĩ ãkpókpolõ gólĩyĩ kô.”

9 Tã 'dĩ ã'dô ãtĩ 'dĩ, tãlã úlĩ gólã drí átálé trá kī nĩ rĩ, “Õjĩlã tĩbê ní drí ãfêlé mã drí rĩ, mã ãvĩĩ ãlólã kô” rĩ ã'dô ró bê tã pãtĩĩ ró.

10 Gõ'dá lãjõ'bá Yésũ kã ãlõ rú bê Sĩmónã Pétẽrõ rĩ rĩ'á cú lĩgú mbêlẽsõ bê, gõ'dá gólã drí lĩgú 'dĩ ãngízó fókã lâ 'ásĩ ãgõ gólĩyĩ ãjólé 'dĩ 'bá yĩ ãlõ* rĩ 'bá ãdrélé ãnyĩ yĩ lãgãtĩ ãtĩ 'dĩ bĩ lâ drĩ-ãgõ lésĩ rĩ gãzó nĩyĩ volé.

11 Gõ'dá Yésũ drí tã átázó Pétẽrõ drí kī nĩ rĩ, “Ãtĩ kô Pétẽrõ, ní lógõ lĩgú ãnĩkã fókã lâ 'á! Nĩ ãsũ ãnĩkã bê rĩ, mã ãnjĩ lãjõ tĩbê ámã átã drí êdélé trá mã drí nõ kô yã? Mã ã'dô njĩ'á lâ.”

12 Gõ'dá nĩngá sĩ kôrõ, drĩ-'bã ãjũ 'bũ 'bã gólĩyĩ ãjólé 'dĩ 'bã yĩ kã drí tã átázó ãjũ 'bũ 'bã iyĩkã drí, gólĩyĩ ãrũ ró Yésũ. Gõ'dá ãtĩ rĩ, drĩlĩyĩ Yésũ rĩ rũzó õmbélé.

13 Gõ'dá rũ iyĩ Yésũ bê õmbélé rĩ, drĩlĩyĩ gólã rĩ trõzó ãjĩlĩ ãmbã iyĩkã rĩ 'bã yĩ ngálã. Sĩsĩ rĩ, gólĩyĩ ãjĩ gólã ãmbã drĩ-'bã ãngĩ õjĩlã Yúdã yĩ kã rĩ 'bã yĩ kã rĩ 'bã yĩ kã ãgálé, tĩbê rĩ'á zĩlã Ánãsĩ

* **18:10 18:10** ãgõ bĩ lâ gãlé 'dĩ rũ lâ Málãkã, gólã ã'dĩ rũ ã'bũ 'bã drĩ-'bã drĩ-'bã Yúdã yĩ kã rĩ 'bã yĩ kã rĩ kã.

rî. Ánāsī 'dī rī'á Kāyífā* rī á'bí 'î.

¹⁴ Kāyífā i'dī tîbê tã âtá 'bá òjílã ìyíkã Yúdã yí kã drí kī'á nī rī, “Rī'á tãndí ró òjílã ãlô drí drãzó, ã'dô ró bê òjílã ndrī drī tīlī rī.”

Tã Pétērô drí tị gãzó Yésũ rú sī rī

(Mâtáyô 26.69-70; Mārākô 14.66-68; Lúkã 22.55-57)

¹⁵ Gõ'dá nīngá sī, Sīmónã Pétērô yí drí 'dẽzó kpãã òjílã gólīyī Yésũ rī rũ 'bá 'dī 'bá yí vósī. Gõ'dá lãjó'bá Yésũ kã ãzã ãlô* rī drí 'dẽzó kpã gólīyī vó. Gõ'dá drī-'bá drī-'bá Yúdã yí kã rī kã 'dī nī lãjó'bá ãlô 'dī trá tãndí ró. Tã 'dī tãsī rī, òjílã gólīyī Yésũ rī trô 'bá 'dī 'bá yí òtírī ìyī cãã áťī ã'dị-drī gólãkã rī kã 'á rī, lómígówá gólãkã 'dī 'bá yí drí lãjó'bá 'dī âyézó filí ã'dị-drī 'álã Yésũ rī ãjílí.

¹⁶ Gõ'dá gólīyī âyé ìyíkã Pétērô kô filí ã'dị-drī 'dī 'álã. Gólã âdrê ìyíkã ãkpã áťī ãgã kã tị. Gõ'dá lãjó'bá ãzã ãlô fī 'bá cú ã'dị-drī 'álã nã rī ndrê Pétērô bê âdrê'á ìvī 'álã rī, gólã drí tã âtãzó rãgĩĩ òkó ró áťī ãgã kã vó lâ ndrêlé 'dī drí, ãâyê ró Pétērô bê filí ã'dị-drī 'álã.

¹⁷ Gõ'dá òkó 'dī drí lịfị jãzó Pétērô ngálã tã ìjílí gólã tị kī, “Tí ní â'dó lãjó'bá ãgô zĩlĩ Yésũ rī kã ãkípálã i'dī kô yã?” Gõ'dá Pétērô drí tị gãzó dó òkó rãgĩĩ ró 'dī drí kī, “Á'ã! Á'dó má i'dī kô!”

¹⁸ Ìtí, rãgĩĩ kpã lómígówá yí bê ìcī ìyī lãsị trá áťī ãgã kã tị Ìtí ìyī drí rī'á yãlã ê'dê drí sī, gõ'dá

* **18:13 18.13** Kāyífā 'dī i'dī tîbê â'dó 'bá drī-'bá drī-'bá Yúdã yí kã rī 'bá yí kã ndrô 'dī 'á rī. * **18:15 18.15** Lãjó'bá ãlô fī 'bá Yésũ bê jó 'álã 'dī rú lâ Yōwání bükü nô ìgì 'bá rī i'dī.

Pétērō drí kpá ânĩzó âdrélé gólĩyî lâfálé 'á lâsị yálé ẽ'dē drí sī.

*Tā Yésũ drí âdrézó drĩ-'bá drĩ-'bá Yúdã yí kâ rí kâ ândrá rí
(Mātáyō 26.59-66; Mārākō 14.55-64; Lúkã 22.66-71)*

¹⁹ Gõ'dá áájì bē Yésũ drĩ-'bá āmbá zīlī Ánāsī 'dī ágálé rī, gólâ drí Yésũ rī ìjízó lâjó'bá gólâkâ rī 'bá yī tāsī gõ'dá kpá tã gólâ drí rī'á ìmbálâ gólĩyî drí rī tāsī.

²⁰ Nĩngá sī, Yésũ drí tã-drĩ jãzó gólâ drí kī nī rī, “Má rī ìtú vósī cé rī'á òjílâ ìmbálé gbórókō rē-rē sī. Má lâpị rú kô òjílâ ìmbárē 'á. Má rī trá òjílâ ìmbálé wõ Yúdã yí drí rĩzó rú è'belé úlī Ôvârí kâ ârílí rī 'á. Ngá āzâ yú má drí ìmbálé ùgũ ró āmâ drí 'bārē cé āmâ drĩ sī rī 'á.

²¹ Ngã ní ìjì mâ ìtí ã'dô tāsī yã? Ní nī òjílâ gólĩyî rī 'bá tã má drí rī'á ìmbálé rī ârílí rī yī ngálâ, gólĩyî â'dô tã mbị lâ â'dá'á ní drí, ngátá má ìmbâ tã ányâ 'í yã rī.”

²² Gõ'dá Yésũ âtâ bē tã 'dī ìtí rī, lómígówá ãlô rī 'bá drĩ-'bá āmbá 'dī vó lâ ndrélé gólâ rī 'bá ãnyī Yésũ lâgátì ìtí 'dī rī drí Yésũ rī áyá'bú sãzó íyī drí sī, gõzó kpá tã âtálé kī, “Dĩ úlī ní drí âtálé òjílâ āmbá drí rī ì'dí yã?”

²³ Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó drĩ-'bá āmbá Ánāsī 'dī drí kī, “Òzõ má āâtâ úlī ányâ 'í rī, 'dõvó ní â'dâ drē úlī ányâ má drí âtálé 'dī. Ócâ òjílâ rī 'bá tã mbị âtálé ì'dí rī kpá bē yã?”

24 'Dīl vósī rī, Ánāsī drí Yésū rī jōzó Kāyífā ngálâ, drē zââ ômbê-ômbê ró, tâlâ Kāyífā ĩ'dī drī-'bá drī-'bá Yúdâ yí kâ rī 'bá yí kâ gólâ rī 'bá tâ ángí kílí rī.

Tā Pétērō drí tị gāzó Yésū rú sī kpá ó'dí rí
(Mátáyō 26.71-75; Mārākō 14.69-72; Lúkã 22.58-62)

25 Gõ'dá nīngá sī, Sīmónã Pétērō kpá zââ rī'á âdré'á lășí yã'á ĩtí. Gõ'dá ôjílâ gólíyí rī 'bá kpá âdrélé Pétērō bê 'dī 'bá yí drí tâ ĩjízó Pétērō tị kī, “Tí ní fí lăjó'bá Yésū kâ ĩ'dī yã?” Pétērō drí tị gāzó dó kī, “'É'è! Má â'dó ĩ'dī kô.”

26 Nīngá sī, āgô āzâ kpá bê rī'á âdré'á lășí lăgátí 'dó Pétērō yí bê. Āgô rī 'dī rú ĩ'bū 'bá drī-'bá drī-'bá Yúdâ yí kâ rī 'bá yí kâ rī kâ, gõ'dá kpá āgô tībê Pétērō drí bī lâ gālê njiyá Yésū rī rūrĩ 'á rī áró lâ 'í. Gõ'dá drílâ kpá tâ ĩjízó mbârâkã sī Pétērō tị kī, “Ní â'dó kô ĩ'dī má drí ndrélé Yésū yí bê ámvú fê dō kâ bê nã 'álâ rī yã?”

27 Gõ'dá Pétērō drí kpá tị gāzó dó ó'dí kī, yí nñí āgô 'dī kô. Gõ'dá nīngá sī, kôrô, 'ã'ú-lúgú drí círĩ 'bêzó.

Tā drī-'bá ángí Yúdâ yí kâ rī 'bá yí drí kúmú Pílátō rí ĩcízó tâ kílí Yésū rú rí
(Mátáyō 27.1-2, 11-31; Mārākō 15.1-20; Lúkã 23.1-5, 13-25)

28 Gõ'dá nīngá sī, tâ Kāyífā drí Yésū rí ĩjízó rí vósī rí, ākpá cĭjínó ĩtú drí áfōrē 'á, gólíyí drí Yésū rí âdrízó Kāyífā drí 'bã lésí âjílí kúmú Rómã yí kâ zĭlĩ Pílátō rí drí 'bã 'álâ. Drī-'bá ángí Yúdâ yí kâ 'dī 'bá yí fí ĩyíkâ cú jó kúmú Pílátō kâ 'álâ kô,

óōzó ìyí 'bãâ â'dólé ònjí ró Ôvârí ìfí drĭ 'á,* tâlá kâramã lâvũ-lâvũ kôrô kâ trá ãnyí. Â'dô lâ'bí gólíyíkâ vó ró rî, îcâ trá gólíyí drí â'dózó tândí ró Ôvârí ìfí nyãså kâramã 'dî kâ nyãrê 'á. Gõ'dá gólíyí drí vörã jôzó kúmú Pílátô vó.

²⁹ Gõ'dá Pílátô âfô bê ìvĩ rî, gólâ drí tâ ìjízó drĭ-'bá ąngí Yúdã yí kâ 'dĩ 'bá yí tí kĭ, “Ăgô nõ 'è tâ ònjí ã'dô kâ 'î ãnî drí gólâ rî âjízó mã ngálâ nõ yã?”

³⁰ Gõ'dá drĭ-'bá ąngí Yúdã yí kâ 'dĩ 'bá yí drí tâ-drĭ lôgôzó Pílátô drí kĭ, “Ôzô ôjílâ ô'è tâ ònjí têtê âzâ kô rî, mã â'dô fí gólâ rî âjĭ'á trá ní ágálé yã? Mã rî ãmákâ fí zãâ ôjílâ tâ ònjí têtê 'è 'bá âjílí ĭ'dí ní ágálé.”

³¹ Gõ'dá ĭtí rî, Pílátô drí tâ-drĭ jãzó gólíyí drí kĭ, “Ôzô ã'dô trá ĭtí rî, ãnî nyãányã, nĩ 'è ngá ãnî drí lělê 'ëlê gólâ drí rî, nyé lâ'bí ãníkâ Yúdã yí kâ rî vó ró.”

Gõ'dá nĩngá sĭ, drĭ-'bá ąngí Yúdã yí kâ drí tâ-drĭ lôgôzó Pílátô drí kĭ, “Ănĭ mĭrĭ Rómã kâ âyé ãmã kô ôjílâ gólíyí ãmã drí ùsúlĭ trá tâ ònjí têtê bê rî yí ùfúlĭ, nĩ kĭ, yĩ â'dô ôjílâ tâ ònjí têtê 'è 'bá ùfú'á cé nĩ.”

³² 'Dĩ lâtĭ tĭbê drĭ-'bá ąngí Yúdã yí kâ yí drí ùsúlĭ Pílátô rî 'bãzó Yésũ rî fŭlĭ fê lâlĭ-lâlĭ drĭĭ rî ĭ'dí. Tã rî gógó 'dĩ Yésũ ąngũ kó trá âkpãkã'dã sĭsĭ kĭ'á nĩ rî, Yúdã yí ã'dô íyĭ fũ'á, íyĭ îpã-îpã sĭ fê lâlĭ-lâlĭ drĭĭ.

* **18:28 18.28** Lã'bí Yúdã yí kâ kĭ, ôzô gólíyí ôfí trá jó ôjílâ â'dô 'bá kô ôjílâ Yúdã yí kâ ró rî kâ 'á rî, gólíyí ãâ'dô trá ònjí ró Ôvâri ìfí drĭ 'á. **18:32 18.32** Nĩ zĭ Yōwání 12.32-33.

33 Gō'dá Pīlátō drí fīzó kpá ó'dí jó 'alâ, drílâ tâ 'bázó Yésũ rí âjízó yí ngálâ jó 'á tólâ. Gō'dá áâjī bê Yésũ gólâ ngálâ rí, gólâ drí Yésũ rí ijízó kī, “Má lē nīlâ kī, nī kúmú ạngí òjílâ áníkâ Yúdâ yí kâ kâ ì'dī yā?”

34 Nīngá sī, Yésũ drí tã-drĩ lógōzó Pīlátō drí kī, “Ní rí tâ 'dī ijílí má tị 'dĩ, tãlâ pătĩ nī rí gógó lē nī nīlâ kī, mâ ì'dī kúmú Yúdâ yí drí rĩ'á tēlâ rí ì'dī yā, ngátá 'dĩ tã ijí gólâ òjílâ âzâ 'bá yí drí lēlé nī ní drí âmâ ijízó ì'dī sī lâ rí ì'dī yā?”

35 Gō'dá kúmú Pīlátō drí kpá tã-drĩ jázó Yésũ drí kī, “Ní ìsũ áníkâ bê rí, mâ òjílâ Yúdâ yí kâ ì'dī yā? Ní ndrê trá, òjílâ áni nyáanyâ kâ gō'dá drĩ-'bá ạngí áníkâ ró rí 'bá yí bê, ârú iyí nī nī âjílí má ágálé. Ní 'è ã'dô 'ì ònjí ró gólíyí 'bálé ậwạ ró ní bê yā?”

36 Yésũ drí tã-drĩ jázó kpá ó'dí Pīlátō drí kī, “Ní ndrê drē, kũmũ âmákâ rí â'dó kô òzô kũmũ òjílâ ãníkâ ạngó nō 'á rí kátí. Tí òró 'bã nō ìtí rí, lājó'bá âmákâ fũ rú nō trá ậjủ 'bũ 'bá òjílâ drí ậjólé âmâ ậrúlí 'dĩ 'bá yí bê, gō'dá tí gólíyí ícá kô âmâ ậrúlí. Ní ndrê drē, kũmũ âmákâ rí â'dó kô kũmũ áníkâ ạngó nō kâ rí tí. Ìtí rí, kũmũ âmákâ rĩ'á kũmũ úrú 'alâ rí kâ 'ì.”

37 Gō'dá Pīlátō drí kpá tã ijízó Yésũ tị ó'dí, “Má kī, nī kúmú 'ì yā?” Gō'dá Yésũ drí tã-drĩ lógōzó kpá Pīlátō drí kī, “Dĩ rĩ'á tã mbị 'ì, mâ kúmú 'ì pătĩ. Áâjô mâ tịlị ạngó nō 'á òjílâ mvá ró nō kó tã 'dī sī, tãlâ má iĩmbâ ró tã pătĩ mbị Ôvârí kâ nō bê òjílâ drí ndrĩ. Tãlâ òjílâ tībê tã lē 'bá trá tã pătĩ 'dī 'á, âmâ nĩ 'bá trá, gō'dá rĩ 'bá tã

mbî lôbêlé ì'dî rî, gólâ â'dô tâ má drí âátalé rî 'è'á pătĩĩ.”

³⁸ Gõ'dá Pílátô drí kpá tâ-drĩ lôgôzó Yésũ drí kî, “Ícá fí trá tâ pătĩĩ n̄zó yã?”

Pílátô lēé gõ'dá kô tâ Yésũ drí âátalé 'dĩ ârílî, gõ'dá gólâ drí ngāzó fōlé ìvî 'álâ. Nīngá sī, drílâ tâ âátázó òjílâ Yúdă yî kâ gólīyî rī 'bá tâ kīkī gólâkâ tēlé 'dĩ 'bá yî drí kî, “Má ùsú tâ ányâ āgô nō kâ kô.

³⁹ Nī ârî drē, lā'bí āníkâ ākû ró rî kî, kâyî kārāmā lāvũ-lāvũ kôró rî kâ 'á rî, āmā mīrī Rómā kâ drí òjílâ Yúdă yî kâ 'bālé gānīmā 'á rî lôfōlé cé ālô gānīmā 'ásī nīlî 'bā 'álâ. Gõ'dá ngbāngbānō rî, nī lē má òlôfō ā'dî ì'dî gānīmā 'ásī ānî drí yā, āgô gólâ ānî Yúdă yî ūrúkâ 'bá yî drí rī'á zīlā kúmú āníkâ ró nō ì'dî yã?”

⁴⁰ Gõ'dá ìtí rî, Yúdă yî drí tâ-drĩ jāzó Pílátô drí ngbálá-ngbálá, “É'è, mā lēé ní drí āgô 'dĩ lôfōlé ì'dî kó kô. Mā lē ní lôfō Bārābā ì'dî.” Bārābā 'dĩ rî āgô gólâ āsī 'bá āwā bē 'è'á mīrī Rómā kâ jālē rî ì'dî, gõ'dá mīrī Rómā kâ drí gólâ rî rüzó vūlî gānīmā 'á 'dĩ.

19

¹ Gõ'dá 'dĩlî vósî rî, Pílátô drí tâ 'bāzó ājú 'bū 'bá íyíkâ rî 'bá yî drí, gólīyî òtrō ró Yésũ volé nī'á cālâ ònjóró'bí sī, tâ lâ ùsú ró bē òjílâ Yúdă yî kâ 'dĩ 'bá yî rú.

² Gõ'dá nīngá sī, ājú 'bū 'bá Pílátô kâ 'dĩ 'bá yî drí Yésũ rî trōzó rī'á lārākô lâ 'élé gõ'dá kpá cālē. Gõ'dá drílīyî kpá āsōpá púrūcî ró rî gárá lâ āgāzó pālē òzō ìtītī kâtí ápā kūmū kâ ró āsálē

gólâ drî mbârâkã sî ãtrã. Gõ'dá gólîyî drí kpá itá ãkû kûmû kâ kãâkâ ítí âtrôzó âkólé gólâ rú.

³ Gõ'dá ãjú 'bû 'bá 'dî 'bá yî drí rîzó 'dásí 'èlé gólâ rú, rîzó rî'á ânîlí ândalé ândâ ãnyî Yésû rú pá-sîlí ãgbî gólâ ândrá nyé ôzô ãjú 'bû 'bá drí rîrî 'èlâ kúmú ãyîkâ drí rî kâtí, gõ'dá rîzó ãyî kpá tâ âtalé Yésû drí ândâlâ dûû kí, “Áâ, kúmú ángí Yúdâ yí kâ nõ, mã 'è nî-bê-yã ní drí.” Úlî âtâ-âtâ bê, gõ'dá drîlîyî ászó ãnyî Yésû rú rî'á gólâ rî lîfî sâlê drí sî âkpîyã âkpîyã.

⁴ Gõ'dá nîngá sî, ãjú 'bû 'bá 'dî 'bá yî ndê ãyî bê Yésû rî lârákô 'è'è rî, Pîlátô drí ngãzó âfôlé ívî 'álâ kpá ó'dí ôjîlã Yúdâ yí kâ dûû 'dî 'bá yî ngálâ. Gõ'dá drîlã tâ âtázó ôjîlã 'dî 'bá yî drí kí, “Nî ârî drê, mã trá nî'á gólâ rî lôfôlé nîlí volé, tâlã má úsú tâ ônjí gólâ drí 'èlé rî kô.”

⁵ Gõ'dá Pîlátô âtâ tâ 'dî bê ítí rî, ãjú 'bû 'bá gólâkâ 'dî 'bá yî drí Yésû rî lôfôzó ívî 'álâ cú ápã êdélé púrûcî gára 'ásî 'dî bê yí drî gõ'dá kpá itá kãâkâ ãmbá kûmû kâ kûndrû-kûndrû rî bê yí rú. Gõ'dá nîngá sî rî, Pîlátô drí tâ âtázó gbórókô vávávãvã sî ôjîlã 'dî 'bá yî drí kí, “Nî ndrê drê lâŋô fêlé ãgô nõ drí nõ, ícã trá 'dî, nî âyê gólâ ôñí ró.”

⁶ Gõ'dá drî-'bá ángí 'dî 'bá yî sîsî lé 'bá gólîyîkâ 'dî 'bá yí bê ndrê ãyî bê Yésû rî, gólîyî drí ángbázó tâ bê kãwô kí, “Ní ípã gólâ! Ní ípã gólâ! Ní ípã gólâ fê lâlî-lâlî drî drâlê volé!”

Gõ'dá bê ítí rî, Pîlátô drí tâ âtázó gólîyî drí kí, “Ãnî nyãányã ôtrô gólâ nî nî'á fûlã, árí lâ ôgô ró bê ãnî drî, tâlã má ndrê ámakã tâ ônjí gólâ drí 'èlé rî kô.”

⁷ Nīngá sī, ōjílā Yúdǎ yí kâ 'dī 'bá yī drí ngǎzó ângbálé iyī úlì bē kī, “Lǎ'bí âmákâ kī, ōjílā tībē tā âmā 'bá kīzó nī rī, yí â'dô Ôvârí rī mvá 'î rī iyíkâ kó fūlì volé. Úfû gólâ kó volé.”

⁸ Gõ'dá Pīlátō ârílì bē úlì gólīyī drí âtálé kī'á nī rī, Yésū ōkī, yí ââ'dô Ôvârí rī mvá 'î 'dī rī, ūrī drí gōzó gǎlé Pīlátō rú gǎřǎ sīsí rī drī sī.

⁹ Gõ'dá drílâ ngǎzó kpá fīlì ó'dí jó 'álâ, gólâ drí tā âtázó ǎjú 'bū 'bá iyíkâ 'dī 'bá yī drí Yésū rī trōzó lôfīlì jó 'álâ kpá ó'dí. Gõ'dá tólâ rī, gólâ drí tā ijízó Yésū tì kī, “Ní ânī nô vō ángô rī lésī yǎ?” Gõ'dá Yésū lôgōó tā 'dī drī lâ kō.

¹⁰ Gõ'dá Pīlátō drí tā âtázó Yésū drí kī, “Tí ní gâ volé dó tā kōlé má tì rī, ní nñì kō kī'á nī rī, má â'dô cú rī'á drī-ǎcê bē ngâtá ânī fūzó yǎ ngǎ kpá ânī âyézó nīlì yǎ rī?”

¹¹ Gõ'dá nīngá sī, Yésū drí tā-drī lôgōzó Pīlátō drí kī, “Tí Ôvârí ōró âmâ drī-bǎ fēē ní drīgǎ fūlì kō rī, nī rī'á mbârâkâ ǎkó âmâ fūzó. Tǎ rī gógó 'dī tāsī rī, ōjílâ gólâ âmâ rū 'bá ǎjílì ní ândrá, 'dī rī, tā ōnjí gólâkâ rī lǎvū iyíkâ gǎřǎ âníkâ rī drī sī.”

¹² Gõ'dá Pīlátō ârí úlì Yésū drí âtálé 'dī bē rī, kôrô Pīlátō drí rīzó zǎâ tā 'î'bīlì drī-'bá ǎngí Yúdǎ yí kâ 'dī 'bá yí bē kī, yí lē trá Yésū rī âyéle nīlì volé. Gõ'dá ōjílâ Yúdǎ yí kâ 'dī 'bá yī drí tā-drī lôgōzó Pīlátō drí kī, “Ní ndrê nī dódó! Ôzō ní ââyê ǎgô 'dī trá nīlì volé rī, tákô, ní â'dó kô kúmú ǎmbá Rómâ kâ Sízǎ rī rû-lē-ǎziyǎ ĩ'dī. Ní ndrê trá! Ôzō ōjílâ ǎzâ ǎâtâ tā trá kī, yí ââ'dô kúmú 'î, gõ'dá Sízǎ 'bǎá gólâ nī kô rī, ōjílâ rī gógó 'dī rī 'dī ōjílâ ǎzì līfī ícì'á ngǎlé ǎwǎ 'bélé Sízǎ bē.”

13 Gō'dá Pīlátō ârī úlí gólīyī drí âtálé 'dī bê rī, gólâ drí tâ âtázó ãjú 'bũ 'bá iyíkâ rī 'bá yī drí Yésũ rī lôfōzó kpá ó'dí ìví 'álâ. Ítí rī, gólâ drí gōzó rīlī gá kịtị iyíkâ kũmũ kâ drĩ.*

14 Gō'dá nīngá rī,* drílâ tâ âtázó drĩ-'bá ángí Yúdã yí kâ 'dĩ 'bá yī drí kī, “Nĩ ndrê drẽ, kúmú ãníkâ rĩ'á nō!”

15 Gō'dá ítí rī, drĩ-'bá ángí Yúdã yí kâ 'dĩ 'bá yī drí trézó úlí bê ûrũ kī, “Ní trõ gólâ nīngá sī volé! Úfũ gólâ volé ngbāangbānō!”

Gō'dá nīngá sī, Pīlátō drí tâ-drĩ lôgōzó gólīyī drí kī, “Nĩ lē má ũfũ kúmú ángí ãníkâ volé yã?” Gō'dá gólīyī drí tâ-drĩ lôgōzó Pīlátō drí kī, “Mā lēé gólâ kô, gólâ â'dó kô kúmú ãmákâ ĩ'dí! Mā nĩ ãmákâ cé Sízã kúmú ángí ãmákâ Rómã kâ ró rī ĩ'dí.”

16 Bê trá ítí rī, Pīlátō drí gbõ tâ-drĩ lēzó Yésũ rī fũzó ìpâ-ìpâ lâ sī fê lậlậ-lậlậ drĩ, tấlấ gólâ lếé kô iyí nyáányã 'bălế Sízã rī ãjú-'bã-ãzí ró.

*Tã Yésũ rī ìpázó fê lậlậ-lậlậ drĩ drălế rī
(Mătáyõ 27.32-44; Mărākõ 15.21-32; Lúkã 23.26-43)*

Â'dô bê trá ítí rī, ãjú 'bũ 'bá Pīlátō kâ 'dĩ 'bá yī drí Yésũ rī drĩzó nĩzó ĩ'dí bê lâ võ õjílâ fũ kâ rī 'álâ. 'Dĩ gólīyī drĩ ágô ãzã 'bá yī rĩ ngá ôpá 'bá ró rī 'bá yī kpá kpãã Yésũ bê nĩ'á kpá fũlã ĩyĩ.

17 Gō'dá nīngá sī rī, gólīyī drí Yésũ rī 'bãzó fê lậlậ-lậlậ 'ếzó gólâ rī ìpálế drĩ lâ 'á rī nĩlậ kpãã nĩzó

* 19:13 19.13 Võ kịtị kũmũ kâ bê 'dĩ úzị rú lâ tị Ārãmáyã kâ sī Găbátã. Éédê jó 'álế lâ kúnị mvá sī. * 19:14 19.14 Tã 'dĩ 'ê rú trá kậyị Yúdã yí kâ drí rızó lỗsĩ kărãmã lậvũ-lậvũ kôrô kâ rĩ kã 'ếlế rĩ sĩ, ỏzỏ ĩtũ gặgặlặ-fặ sĩ.

ī'dí bê lâ vō 'ēzō gólâ rī îpálé rī 'álâ. Gō'dá vō 'ēzō nī'á gólâ rī îpálé 'álâ nâ, úzî rú lâ Gōlōgótâ.* Vō rī 'dī rī'á ānyī Yērōsālēmā rú.

18 Vō rī nâ 'á rī, drīlīyī Yésū rī îpázó fê lâlî-lâlî drī 'dó āgō rī ngá ôpá 'bá ró âdrīlī īyī kpāâ Yésū bê 'dī 'bá yī bê. 'Dīlī îpâ âlô rī íyíkâ Yésū rī drī-ágó drī lésī, gō'dá āzâ rī íyíkâ Yésū rī drī-lījī drī lésī.

19 Drē Yésū bê ākpā kúmú Pīlātō drī jó 'álâ rī, Pīlātō 'bâ tâ trá tâ îgī 'bá íyíkâ drī tâ â'bâ-â'bâ îgīzō lāmbé ró îpálé ūrū fê lâlî-lâlî rú Yésū rī drīlī 'á, ōzō ōōtīrī gólâ rī îpá fê lâlî-lâlî drī ūrū rī. Gólâ kī, tâ îgī 'bá īgī kī,

NŌŌ YÉSŪ NĀZĀRĒTĀ LÉ 'BÁ RÓ KÚMÚ ẠNGỊ
YÚDẠ YÍ KĀ RÓ RÍ Ī'DĪ

20 Ītī rī, îgīzō lâ tī nâ nō yī sī: 'dīlī tī Yúdạ yí kâ sī, tī Rómā lé 'bá kâ sī, gō'dá kpá tī Gīrīkī kâ sī, tālā ōjīlā dūū rī 'bá īyī lậvũlị lậtị 'ásī rī 'bá yī ūzị ró īyī bê.

21 Gō'dá drē ākpākā'dā îpá Yésū drē kô fê lâlî-lâlî drī rī, drī-'bá ạngị Yúdạ yí kâ 'dī 'bá yī zị īyī bê tâ îgīlī trá 'dī rī, gólīyī drī ngāzō tâ âtálé Pīlātō drī gbórokō āmbá sī kī, "Īgīlī kô Kúmú āmákâ Yúdạ yí kâ! Īgī kī, 'Āgō 'dī â'bâ tâ kī nī rī, yī āā'dô kúmú Yúdạ yí kâ.' "

22 Gō'dá nīngá sī, Pīlātō drī gāzō dó, gō'dá gólâ drī tâ âtázó kī nī rī, "Tā îgīlī trá rī, īgī trá, ōjīlā jā 'bá lâ yū."

23-24 Gō'dá ậjù 'bū 'bá 'dī 'bá yī ndē īyī bê Yésū rī îpâ-îpâ fê lâlî-lâlî drī ndrī rī, gólīyī drī âgōzō

* 19:17 19.17 Gōlōgótâ 'dī ífí lâ kī, vō āvō drī-fā kâ 'í.

ítá gólâkâ rî'á âkólâ yí rú ïví lésĩ ró ãcê rî âtrôzó ôsĩlí lâfálâ cãlé ïyî lâfálé 'ásĩ ãlô-ãlô sũ cé. Gõ'dá gólĩyî ôsĩ ïyî ítá Yésũ kê drílâ rî'á sôlá 'álé lésĩ rí kô, tâlá ítá rî gógó 'dĩ ó'di drĩ sĩ, lârákô lâ ngũ, sũsũ ró gõ'dá ïcũ vô lâ yũ. Aǰú 'bũ 'bá sũ 'dĩ 'bá yî ndrê ítá 'dĩ sũsũ lâ bê rî, drílĩyî tâ ï'bĩzó kĩ, rî'á tândí ró ïyî drí gômá rĩ vũzó ï'di tâlá ítá rî 'dĩ trôzó. Tã rî 'dĩ â'dô ïtí 'dĩ, tâlá úlĩ ãzã Ôvãrí drí âtálé búkũ ïyíkã 'á ã'dô ró bê pãtĩ. Gólã kê,

“Gólĩyî drí ítá âmákã lânjízó ïyî lâfálé 'ásĩ
gõ'dá ítá sôlé 'álé lésĩ rî vũzó gômá rĩ sĩ.”

Lôngó 22.18

²⁵ Gõ'dá aǰú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yî ôtírĩ rĩ tâ ïyíkã 'dĩ 'bá yî lô'élé ndrĩ 'dĩ rî, ôjílã ãzã 'bá yî ïyíkã kpá rî'á ïyî âdré'á fê lâlĩ-lâlĩ Yésũ rî ïpázó drĩ lâ 'dĩ lâgátĩ ïtí. Ôjílã 'dĩ 'bá yî lâfálé rî rî'á Yésũ rî ândré Mãríyã yî âmuvúpĩ lâ bê, gõ'dá kpá Mãríyã gólã Kílópã rî ôkó ró rî bê, gõ'dá kpá Mãríyã gólã ânĩ 'bá jãrĩbã zĩlĩ Mãgãdálã rî lésĩ rî 'dô ïyî bê âdré'á nĩngã.

²⁶ Gõ'dá ïtí rî, Yésũ drí lĩfĩ jãzó ândré lâ yî ngálã lâjój'bá gólã drí lélé rôô rî bê. Gõ'dá drílã tâ âtázó ïyî ândré drí kĩ, “Âmã ândré, ngbãângbãnô âmã rû-lê-ãziyã nô ôndrê ânĩ vó, ôzô ânĩ mvã ágó ró rî kãtĩ.”

²⁷ Gõ'dá drílã kpá lĩfĩ jãzó lâjój'bá ïyíkã lélé rôô 'dĩ ngálã, gõ'dá kpá tâ âtázó lâjój'bá rî 'dĩ drí kĩ, “Âmã rû-lê-ãziyã, âmã ândré gõ'dá trá rî'á 'dĩ, ngbãângbãnô ní ndrê vó lâ, ôzô ânĩ ândré kãtĩ.” Gõ'dá tâ 'dĩ 'bá yî vósĩ ndrĩ rî, lâjój'bá 'dĩ drí Yésũ rî ândré rî trôzó 'bãlé rĩlí yí bê ôzô ïyî ândré kãtĩ.

*Tā Yésũ drí iyî nyãányã âyézó drãlé rí
(Mâtáyō 27.45-56; Mārākō 15.33-41; Lúkã
23.44-49)*

²⁸ Tã 'dĩ 'bá yî vósĩ rĩ, Yésũ nĩ trá kĩ, yí ndě lôsĩ tíbê iyî átá drí lélé yí drí 'èlé rĩ trá ndrĩ. Ítĩ rĩ, gólã drí tã átázó kĩ, “Mâ ãmvũ lówó ró.” Gõ'dá gólã átã tã 'dĩ bẽ rĩ, úlĩ tíbê ãgĩlĩ búkũ Ôvãrĩ kã 'á rĩ drí ãcázó pãtĩĩ.

²⁹ Tãkō õjĩlã gólã rĩ ãpã 'bá fê lãlĩ-lãlĩ drĩ 'dĩ 'bá yî ãtrõ iyî õdrã ã'dĩ trá kpãã iyî lãgãtĩ nĩngã. Gõ'dá Yésũ átã bẽ tã kĩ'á nĩ rĩ, yí ã'dõ ãmvũ lówó ró rĩ, ãjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yî ãlõ rĩ drí ngãzó ngã cõfõ-cõfõ õzõ cõfõ kãtĩ rĩ êrêlé fê mvã sũlĩ sõlé õdrã rĩ 'dĩ 'á ãjõlẽ 'bãlé Yésũ tĩ.

³⁰ Gõ'dá Yésũ ãmbẽ õdrã rĩ 'dĩ bẽ rĩ, gólã drí tã átázó kĩ, “Lôsĩ mã drí ãnĩ'á 'èlã rĩ ndě rũ trá!” Gõ'dá ítĩ rĩ, kôrõ gólã drí lówó-lówó âyézó. Gõ'dá drĩ lã drí ã'dézó ãlẽ'bẽ ágãsí drĩ 'á.

*Tã ãjú 'bũ 'bá drí ngã õpã 'bã ãpálẽ Yésũ bẽ rĩ
'bã yî pã lã yí õñõzó gõ'dã Yésũ rĩ gãrã 'dĩzó rĩ*

³¹ Gõ'dã 'dĩ vósĩ rĩ, kãyĩ ãdrũ rĩ tĩ rĩ rĩ'á kãyĩ rãtãã kã 'ĩ, ã'dõ kô tãndĩ ró õjĩlã ãvõ drí rĩzó fê lãlĩ-lãlĩ drĩ cãlé bũũũ kãyĩ rãtãã kã 'dĩ 'á. Gõ'dã bẽ trá ítĩ rĩ, drĩ-'bã ángĩ Yúdã yí kã drí iyî ngãzó nĩlĩ Pĩlãtõ ngãlã gólã rĩ ãjĩlĩ, gólã õ'bã ró tã, ãjú 'bũ 'bã gólãkã drí õnĩ ró iyî nĩ'á Yésũ yí ãpálẽ ngã õpã 'bã rĩ 'dĩ 'bã yí bẽ 'dĩ pã lã yí õñõlé vólẽ, tãlã gólĩyĩ õõdrã ró bẽ 'wãã, gõ'dã õõ'bã ró ãvõ lã iyĩ bẽ 'bũ 'á drẽ ãkpãkã'dã ãtũ fĩ kô.*

19:28 19.28 Lôngó 69.21. * **19:31 19.31** Kãyĩ rãtãã kã 'dĩ ãtũ trá ãtũ drĩ fĩrĩ 'á.

³² Gõ'dá ǎjú 'bũ 'bá Pílatõ kâ árí ÿyî bê tã Pílatõ drí 'bãlé gólíyî drí kî'á nĩ rî, gólíyî òcâ Yésũ yî pá òṅòlé 'dĩ rî, gólíyî drí ítòzò àgò gólíyî ìpálé Yésũ rî gārā drī 'á rī 'dĩ 'bá yî pá lâ ÿyî òṅòlé sísí.

³³ Gõ'dá àcâ ÿyî bê Yésũ rú tí kpá yī òcâ ró Yésũ rî pá òṅòlé rî, 'dĩ gõ'dá Yésũ drã íyîngá trá ǎkũ ró. Gõ'dá gbõ drílyî àyézó lâ.

³⁴ 'Dĩ vósí, ǎjú 'bũ 'bá ãlò rî drí ngázó Yésũ rî gārā 'dĩlì ǎjú sī, kòrò árí drí àdázó kpākā ãlò ìmvû bê làzé 'dĩlì 'dĩ 'ásí, tã â'dâ ró kī, Yésũ drã trá pătĩ.

³⁵ Mâ rî gógó* rî, má ndrê tã 'dĩ 'bá yî trá cú âmâ ìfí sī. Má âtâ tã pătĩ 'î kī, tã 'dĩ 'bá yî 'è rû trá ndrī. Má ìgī tã lâ nõ ãnì drí, nĩ lě ró tã bê Yésũ 'á.

³⁶ Tã 'dĩ 'bá yî 'è rû ìtí 'dĩ, tãlâ tã gólíyî ìgílí búkũ Ôvârí kâ 'á rî 'bá yî, ã'dò ró bê pătĩ ró kī nĩ rî, “Gólíyî ṅòò fã lâ kò ãlòwálâ”,

³⁷ gõ'dá kpá kī nĩ rî, “Gólíyî â'dò òjílã gólâ tíbê gārā lâ 'dĩlì rî ndrê'á” rî.

*Tã Yésũ rî ãvõ 'bãzó 'bú ùgí ró rî 'á rî
(Mátáyõ 27.57-61; Mārākõ 15.42-47; Lúkã 23.50-56)*

³⁸ Gõ'dá 'dĩ vósí, àgò àzâ rú lâ Yôsépã Ārãmátáyã lé 'bá ró rî drí ngázó nĩlì Pílatõ rî ìjílí Yésũ rî ãvõ tãsí, yí àãtrõ ró nĩ'á 'bãlá. Gõ'dá Yôsépã rî 'dĩ rĩ'á kpá òjílã gólâ tã lě 'bá trá kī'á nĩ rî, Yésũ 'díyî pã 'bá 'î rî 'ĩ'dí. Gõ'dá tã lělê gólâkã rĩ'á lãpì-lãpì lâ ró, tãlâ gólâ rĩ'á ùrĩ ró drĩ-'bá ǎngí

* **19:35 19.35** 'Dĩ Yōwání 'dĩ, búkũ nõ ìgī 'bá ró rî. **19:36 19.36** Lôngó 34.20. **19:37 19.37** Zêkariyã 12.10.

Yúdǎ yí kâ drí. Gō'dá ũrj gólâkâ 'dī 'ásī ndrī rī, gólâ drí fīl âtūzó ânīzó Pīlātō ngálâ Pīlātō rī ijílí Yésū rī āvō tāsī, yí ââtrō ró fê lậlậ-lậlậ drj sī nī'á 'bālâ ũgị 'á. Ítí Pīlātō drí tǎ-drj lězó gólâ drí. Gō'dá drílâ gōzó Yésū rī āvō âtrôle fê lậlậ-lậlậ drj sī vūdrí nī'á 'bālâ ũgị 'á.

³⁹ Gō'dá āgō rŭ bê Nīkōdīmā rī drí kpá ânīzó Yōsépā rī pǎlé Yésū rī āvō njīnjī sī. Nīkōdīmā 'dī rī'á drj-'bá ạngí Yúdǎ yí kâ tībê sísí ânī 'bá kírí ró ngặcị bê Yésū rī ijílí rī ĩ'dī. Gō'dá Nīkōdīmā âtrō ălókō āvō 'bā kâ kpāā. Ălókō āvō 'bā kâ gólâ drí âtrôle 'dī rī'á cú ămbá.*

⁴⁰ Gō'dá góljyī drí Yésū rī āvō njjzō ăjílí 'bú ũgị ró rī 'álâ. Tólâ rī, dríljyī ălókō āvō 'bā kâ 'dī ĩnızó Yésū rī āvō rŭ, gō'dá dríljyī gólâ rī gōzó ítá tǎndí sī, â'dô lǎ'bí góljyíkâ rī vó ró.

⁴¹ Ũgị gólâ Yésū rī āvō 'bǎzó 'á lâ 'dī rī'á ănyí vō Yésū rī ĩpázó fê lậlậ-lậlậ drj rī lặgặtị. Ũgị 'dī rī drē rī'á ó'dí ró, ó'bǎā āvō ăzākā drē 'á lâ kô. Ũgị rī 'dī lặgặtị lâ rī'á sŭsŭ ró.

⁴² Nīngá sī, Yōsépā yí drí Yésū rī āvō trōzó 'wǎā'wǎ, tǎlâ ĩtú ăbí fī'á rŭ êdézó kặyị rǎtǎā kâ rī tāsī. Ítí, dríljyī Yésū rī āvō trōzó 'bǎlé ũgị ănyí vō lâ drí sŭlị sŭsŭ 'dī 'á. Gō'dá góljyī drí gōzó kúnị úngŭ ạngí lílí ă'bǎlé kpặặkŭ ũgị rī 'dī tị.

20

*Tǎ Mǎrjyǎ drí Yésū rī āvō ũsúzó ũgị 'á kô rī
(Mǎtáyō 28.1-8; Mǎrǎkō 16.1-8; Lúkǎ 24.1-12)*

* **19:39 19.39** Ălókō 'dī kilō lâ rī'á nyǎ'di-trǎ-drj-lǎ-mŭdrj. Nīkōdīmā ỏnǎ ălókō tị trǎ rj, mŭrặ gō'dá kpá ălō bê.

1 Gõ'dá nĩngá sī rī, kạyị Yúdạ yí kâ rãtãã kâ vósī rī, kạyị Gímã kâ sī àkpākã'dã cịnó, Mǎrĩyǎ Mǎgǎdálǎ lé 'bá ró gõ'dá ǎzĩ-ǎzĩ lâ yí bē drí ngǎzó nĩlĩ ìyị ùgị Yésũ rī ǎvõ 'bǎzó rī 'álǎ. Gõ'dá gólĩyị câ bē tólǎ rī, Mǎrĩyǎ drí võ ndrẽzó ùgị tị 'álǎ rī, gõ'dá ùgị tị trá rĩ'á hùwạ, kúnị ùngũ lĩlĩlĩ 'bǎlé kpǎǎkũ tị lâ rī ólĩlĩ trá vólé.

2 Ítĩ rī, Mǎrĩyǎ drí ngǎzó ǎcǎlé ǎnyị ùgị tị, gõ'dá gólǎ ìndrĩ bē võ ùgị 'álǎ rī, Yésũ rī ǎvõ gõ'dá trá yú tólǎ. Gõ'dá nĩngá sī, Mǎrĩyǎ yí drí ngǎzó pá sòlé ngù 'á rǎlé gólé vólé võ gólĩyị drí ǎnĩzó 'álǎ sī rī 'álǎ. Gõ'dá Mǎrĩyǎ câ bē tólǎ rī, drĩlǎ Sĩmónǎ Pétěrõ rī ùsúzó lǎjõ'bá ǎlõ Yésũ kâ rĩ'á lělǎ rõõ rī bē. Gõ'dá Mǎrĩyǎ drí tǎ yí drí ndrėlé trá 'dĩ ǎtázó gólĩyị drí kĩ, “Ówũ, nĩ òtĩrĩ ǎnĩkǎ rĩ rĩlĩ nõtĩ nõ rī, ótrõ íyĩngá kúmú ǎmákǎ Yésũ rī ǎvõ trá vólé ùgị 'bǎzó lâ rī 'ásĩ. Mǎ nị kô ngǎtá ǎjị yí trá ǎngõ lé yǎ rī.”

3 Tólǎ sī, Pétěrõ yí lǎjõ'bá 'dĩ bē drí ìyị ngǎzó ùrũ pá sòlé ngù 'á rǎlé Yésũ rī ló'dé drĩ 'álǎ, nĩ'á tǎ rũ 'ê 'bá trá 'dĩ ndrėlé.

4 Gõ'dá lǎjõ'bá gólǎ Yésũ drí lělé rõõ nõ rī rá íyíkǎ gõ'dá kôrõ Pétěrõ rī lậvũlị, gõ'dá gólǎ câ nĩ sịsị ló'dé drĩ 'álǎ Pétěrõ drí sī.

5 Gõ'dá drĩlǎ ǎndịzó võ ìndrĩlị ùgị 'álǎ rī, drĩlǎ ítǎ mvêêmvê gólé Yésũ rī ǎvõ rú rī ndrẽzó nyé tũ vũdrị võ ǎlõ 'á, òzõ gõrẽ lâ Yésũ rī ǎvõ rú rī tị. Gõ'dá gólǎ fĩ cú ùgị 'álǎ kô.

6 Gõ'dá Pétěrõ drí íyíkǎ ǎcázó vólé lésĩ ró kôrõ fĩlị ùgị 'álǎ. Gõ'dá gólǎ fĩ bē rī, gólǎ drí kpá ítǎ mvêêmvê Yésũ rī ǎvõ gõzó 'á lâ rī ndrẽzó tũ võ ǎlõ 'á, Yésũ rī ǎvõ gõ'dá trá 'á lâ yũ.

7 Pétērō drī kpá itá gólâ ômbélé Yésū rī ãvō rī drī rú rī ndrēzó rī'á kpá nyé tũ vō ãlô 'á drīlī lâ lésī, â'dó kô kpākā ãlô itá gólé gólâ rī ãvō rú rī yí bē.

8 Gõ'dá lājó'ba gólâ tíbê Yésū drī lélé rōô gõ'dá rā 'bá cǎlé sísí ũgí tǐ 'álâ rī drī kpá fǐzó ũgí 'álâ Pétērō ngálâ. Gõ'dá gólâ drī kpá itá 'dī 'bá yí ndrēzó cú ití Yésū rī ãvō ãkó. Gõ'dá ití rī, tā lâ 'dī drī fǐzó gólâ drī, gõ'dá gólâ drī kpá tā lēzó kí, Yésū lidrī trá ôdrā 'ásī.

9 Sísí gólīyí lée tā 'wāâ kô kī'á nī rī, Yésū lidrī trá ôdrā 'ásī rī, tǎlâ tā gólâ igílí búkū Ôvārí kâ 'á rī fí drē zāâ gólīyí drī kô.

10 'Dī vósī rī, Pétērō yí drī ngāzó gólé vō drīlīyí ârázó 'álâ sī rī 'álâ lājó'ba Yésū kâ lélé rōô 'dī bē.

*Tā Māriyā drī Yésū rī úsúzó lédrē-lédrē ró rī
(Mátáyō 28.9-10; Márākō 16.9-11)*

11 Gõ'dá nīngá sī, Māriyā Māgādálâ drī ngāzó gólé Yésū rī ló'dé drī 'álâ, gõ'dá âdrélé âkpā iví ló'dé drī 'á tólâ, rī'á ãwó ngólé.

Gõ'dá gólâ drē zāâ ãwó ngõ'á rī, gólâ drī ândǐzó vō ñdrīlī ũgí Yésū rī ãvō 'bāzó nõ 'álâ kpá ó'dí.

12 Tólâ rī, kôro drílâ mǎlāyíkâ rī ndrēzó itá lâgû-lâgû bē rī'á iyí vō Yésū rī ãvō 'bāzó rī 'á, ãlô drīlī lésī, gõ'dá ãzâ rī iyíkâ pálé lésī.

13 Nīngá sī, mǎlāyíkâ rī 'dī 'bá yí drī tā ñjízó gólâ tǐ kí, "Āmâ ízó, ní rī ãwó ngólé nõ ã'dô tāsī yā?" Gõ'dá Māriyā drī tā-drī lôgōzó gólīyí drī kí nī rī, "Āyē, ótrō íyīngá Kúmú tǎndí ãmákâ nõ ãvō lâ trá ũgí 'ásī volé, má nǐ kô, ngátá ótrō iyí

trá 'bālē ā'dô 'á yā rī! Ī'dī má drī rīzō āwó lâ ngōlé nō."

14 Gō'dá Māriyā ōtírī kpá úlī 'dī átá ĩtí mālāyíkā 'dī 'bá yī drī rī, kôrô gólâ drī íyī jázó vō ndrēlé dírī. Gō'dá gólâ jâ yī bê rī, kôrô drílâ Yésū rī ndrēzó âdré'á tólâ cú ĩtí Yésū rī nī ākó.

15 Gō'dá nīngá sī, Yésū drī gōzó tā ĩjílí tị lâ kī, "Ōkó nō, ní rī āwó ngōlé ā'dô tāsī yā? Ní ndā ā'dī ĩ'dī yā?"

Gō'dá Māriyā ĩsū íyíkâ kī, 'dīī â'dô ōjílâ gólâ rī 'bá vō 'dī vó lâ ndrēlé rī ĩ'dī. Tólâ rī, kôrô Māriyā drī tā-drī jázó Yésū drī kī, "Āmbá, ōzō ní ōtrō kúmú ámakâ Yésū rī āvō nī rī, ní â'dâ vō ní drī 'bāzō lâ 'á lâ rī má drī, tálâ má nī ró bê nī'á âtrōlâ 'bālē vō tândí 'á."

16 Gō'dá ĩtí rī, Yésū drī gólâ rī zīzó kī, "Māriyā." Gō'dá Māriyā ârī lāzị Yésū drī zīlī 'dī bê rī, kôrô Māriyā ní drī ngāzó trēlé tā bê kī, "Tā ĩmbá 'bá ámakâ!" Gō'dá drílâ drī dōzó Yésū rú.

17 Gō'dá Yésū drī tā átázó drílâ, "Ní rī drī dōlé má rú kô, Māriyā, ní âyê mâ, tálâ má cá drē kô úrú 'álâ âmâ átá ngálâ. Ní nī gōlé vō âmâ âdrúpī yī drī rīzō rī 'álâ, ní âtâ tā gólīyī drī kī, má trá ānyī 'ě'á gōlé úrú 'álâ Ôvârí âmâ átá ró ānī bê rī ngálâ."

18 ĩtí rī, kôrô Māriyā drī úlī Yésū drī átálé yī drī 'dī ârízó, gō'dá drílâ ngāzó rālē gōlé kpá ó'dí lājó'bá Yésū kâ rī 'bá yī ngálâ. Gō'dá gólâ câ bê gólīyī ngálâ rī, gólâ drī tā átázó āyīkō sī lājó'bá Yésū kâ 'dī 'bá yī drī kī, "Má ndrē kúmú âmákâ Yésū trá! Gólâ lídrī trá ōdrā 'ásī, gō'dá gólâ bê rī'á lédrē-lédrē ró." Gō'dá nīngá sī rī, drílâ kpá úlī Yésū kâ átálé yī drī 'dī 'bá yī â'dázó gólīyī drī.

*Tā Yésū drí íyî â'dázó lājó'bán íyíkâ drí rí
(Mátáyō 28.16-20; Mārākō 16.14-18; Lúkã
24.36-49)*

¹⁹ Kàyî ãlôlâ Yésū drí lîdrízó òdrã 'ásî 'dí lãnjátúlí lâ 'dî sî rî, lājó'bán gólâkâ rî 'bán yî drí rû ê'bézó ãyî ndrî jó 'á, ãyî tî â'bãlé kpãákû jó 'á ùrî drî-'bán ąngí Yúdã yí kâ rî 'bán yí kâ drí sî, tãlã gólîyî ãsû ãyíkâ tã kî, drî-'bán ąngí Yúdã yí kâ 'dî 'bán yí â'dô ąjú 'bû 'bán ãyíkâ âjó'á ânîlí ãyî ùrúlí. Gõ'dá nyîí ró, Yésū drí âfõzó gólîyî lãfálé cú ãtí ątí nîí ąkó. Gõ'dá Yésū drí nî-bê-yã fëzó gólîyî drí úlí nõ 'bán yî sî kî, "Tã ą'dí ąâ'dô ąnî bê."

²⁰ Gõ'dá gólã fë nî-bê-yã bê gólîyî drí rî, gólã drí kpá ąlîbî ãyî gãrã 'á ãyî drí yí bê rî â'dázó gólîyî drí. Gõ'dá lājó'bán 'dî 'bán yí drí â'dózó ndrî ąyîkô ró rôô, tãlã gólîyî ndrê kúmú ãyíkâ Yésū trá lédrê-lédrê ró kpá ó'dí.

²¹ 'Dîí vósî, Yésū drí tã âtázó kpá ó'dí gólîyî drí kî nî rî, "Tã ą'dí ąâ'dô ąnî bê. Ōzô ámã átã drí ámã ąjórê trá ânîlí ąngó nõ 'á ąnî lîfî ãmbálé rî tí rî, ngbãąngbãnô má jô kpá ąnî nî'á ôjîlã lîfî ãmbã bê."

²² Gõ'dá nîngã sî rî, Yésū drí drî-ácê Ôvãrí kã fëzó drîlîyî lówó-lówó ãyíkâ vózó gólîyî drîî òmbî kã sî. Vó lâ sî rî, gólã kî gólîyî drí rî, "Mbãrãkã Líndrí Tãndí Ôvãrí kã rî kã ôrî ąnî bê.

²³ Má fë kpá mbãrãkã ąnî drí ôjîlã áyézó tã ônjí gólîyíkã rî 'bán yî 'ásî. Ōzô nî ąâyê tã ônjí ôjîlã ązã kã trá rî, gõ'dá Ôvãrí â'dô kpá tã ônjí ôjîlã rî gógó 'dî kã áyé'á. Ōzô nî ąâyê tã ônjí ôjîlã rî 'dî kã kô rî, Ôvãrí áyê tã ônjí gólâkã kpá kô." Gõ'dá Yésū âtálé bê úlí 'dî 'bán yî ndrî ndêlé rî, kôrô gólã drí

gólīyī âyézó.

Tā Yésū drí iyî â'dázó Tórnā drí rî

²⁴ Kâyî gólâ Yésū drí iyî â'dázó lājó'bán iyíkâ yî drí rî sî, lājó'bán gólâkâ âzâ âlô rú bê Tórnā Lătıgó rî yû'dáwá âzî-âzî lâ yî lâfálé.

²⁵ Gõ'dá Tórnā âcâ bê volé lesî rî, lājó'bán âzî lâ yî drí tâ 'dî âtázó gólâ drí kî nî rî, “Kúmú âmákâ Yésū bê rî'á lédrê-lédrê ró, mã ndrê gólâ trá.” Gõ'dá lé îtî rî, Tórnā gâ volé dó tâ lélé úlî iyî âzî-âzî yî drí âtálé yî drí 'dî 'á. Gólâ kî gólīyî drí rî, “Ôzõ má õndrê âlībî gólâ rî îpázó drî 'á gõ'dá kpá gólâ rî gārâ 'dîlî âjú sî 'dî âlībî lâ âmâ lîfî sî kô, gõ'dá õzõ má õdõ kpá âmâ drî-mvá sî kô rî, mã lée tâ gbõ té kô úlî ânî drí âtálé má drí 'dî 'á.”

²⁶ Gõ'dá kâyî nî-drî-lâ-rî vósî rî, lājó'bán Yésū kâ rî 'bán yî ê'bê rû kpá trá ó'dí jó âlô-âlô lâ 'dî 'á iyî tî â'bálé kpâákû. Kâyî rî 'dî 'á rî, Tórnā gõ'dá bê gólīyî bê jó 'á tólâ. Gólīyî â'bâ bê gbõ lé âfî kpâákû rî, nyî ró Yésū drí âfözó gólīyî lâfálé ândálé kpá ó'dí gõ'dá âdrélé gólīyî ândrá. Nîngá sî, drílâ nî-bê-yâ 'ézó gólīyî drí kî nî rî, “Tâ â'dî ââ'dô ânî bê.”

²⁷ Gõ'dá nîngá sî rî, gólâ drí iyî jâzó Tórnā ngálâ gõ'dá Tórnā rî zîlî kî, “Tórnā, ní ânî âlībî âmâ drî ágálé 'á nõ 'bán yî ndrêlé. Nî ânî dôlâ cú ânî drî-mvá sî. Nî ndrê kpá âlībî âmâ gārâ 'á nõ, ní gõ ró kpá dôlâ ânî drî sî, tâlâ ní lē ró tâ bê. Nî âyé tâ gólâ rîzó tâ îsûlî rî rî 'dî volé. Gõ'dá îtî rî, ní lē tâ pîpîsîlî âlô sî ngbâângbânõ kî, mã bê rî'á lédrê-lédrê ró!”

²⁸ Gõ'dá nîngá sî, Tórnā drí tâ-drî lôgözó Yésū drí kî, “Áwô, Kúmú! Má lē tâ trá ní 'á

ngbãângbânõ. Gõ'dá má nĩ kpá trá kĩ nĩ rĩ, nĩ rĩ'á Kúmú ámakâ ĩ'dĩ! Pãtĩ ró, nĩ rĩ'á Ôvârí ĩ'dĩ!"

²⁹ Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí tã-drĩ lôgõzó Tórnã drí kĩ nĩ rĩ, "Tórnã, ní lã tã ngbãângbânõ kĩ'á nĩ rĩ, mâ bê lédrẽ-lédrẽ ró nõ, tãlã ní ndrê mâ trá ánĩ ĩĩĩ sĩ rĩ drí sĩ yã? Má âtã ní drí, rĩ'á tãndĩ ró rõõ ãtĩ 'á tólã õjĩlã gólĩyĩ tã lã 'bá kĩ mâ bê lédrẽ-lédrẽ ró, gõ'dá cú ĩtĩ gólĩyĩ ndrê mâ kô rĩ 'bá yĩ drí."

Tã-vó âtĩ-âtĩ Yōwánĩ kã búkũ íyĩkã nõ 'á nõngá rĩ

³⁰ Yésũ 'ê tã lãrãkô ãzã 'bá yĩ trá rõõ lãjõ'bã íyĩkã rĩ 'bá yĩ ĩĩĩ drĩ lã yĩ 'á, gõ'dá ĩĩĩ kô ndrĩ 'dó búkũ nõ 'á nõngá.

³¹ Gõ'dá gólã fĩnyáwã ĩĩĩ nõ, ĩĩĩ trá, tãlã õjĩlã õlẽ ró ĩyĩ tã bê kĩ, Yésũ rĩ'á Ôvârí rĩ mvã 'ĩ. Ôjĩlã gólã tĩbê tã lã 'bá trá Yésũ 'á kĩ'á nĩ rĩ, Yésũ ĩ'dĩ 'diyĩ pã 'bã Ôvârí drí ãjólẽ trá, gõ'dã gólã Ôvârí rĩ mvã 'ĩ rĩ, gólã â'dô â'dó'á cú lédrẽ-lédrẽ ãdũkũ ãkõ rĩ bê tã lãlã gólãkã 'dĩ sĩ.

21

Tã Yésũ drí íyĩ â'dãzó kpã ó'dĩ lãjõ'bã íyĩkã rĩ 'bã yĩ drĩ rĩ

¹ Gõ'dã kãpĩ ãzã sĩ, Yésũ drĩ kpã íyĩ â'dãzó ó'dĩ lãjõ'bã íyĩkã nĩ-drĩ-lã-rĩ rĩ 'bã yĩ drĩ ĩ'bĩ 'ẽrẽ ĩmbã sĩ ĩĩmvũ ãndrê zĩlĩ Gãlĩlãýã* rĩ 'á.

² Nĩnĩ gólĩyĩkã ĩ'bĩ 'elã ĩmbã sĩ 'dĩ rĩ, tã lã â'dô trá nõtĩ. Lãjõ'bã nĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ 'dĩ 'bã yĩ rú lã ĩyĩ, Sĩmõnã Pétẽrõ, Tórnã, Nãtãnelã 'bãlã bê

* **21:1 21.1** Rómã lé 'bã yĩ zĩ ĩĩmvũ ãndrê 'dĩ Tĩbãrĩyã.

Kánã lé 'bá ró Gālíláyã 'álâ rî, Zēbēdayō rî mvá yî Yākóbã gō'dá Yōwánĩ bê, gō'dá kpá lājó'bán rĩ āzâ 'bá yí bê, rĩ'á ãyî ndrĩ 'dó vō ãlô 'á.

³ Pétērō drí ngāzó tā átálé lājó'bán āzĩ íyíkã nñĩ-kázíyá 'dĩ 'bá yî drí kĩ, “Má lē ámakâ trá nĩ'á ã'bhĩ 'élé ãmvû ândrê nã 'álâ.” Gō'dá lājó'bán āzĩ gólâkâ 'dĩ 'bá yî drí tã-drĩ lôgōzó gólâ drí kĩ, “Mã â'dô nĩ'á ní bê, mã nĩ ró kpá ã'bhĩ 'élé.” Gō'dá ãtĩ rĩ, gólĩyĩ drí ngāzó nĩlí cālē ãmvû ândrê 'dĩ tĩ 'á tólâ. Gō'dá gólĩyĩ câ bê tólâ rĩ, drĩlĩyĩ nĩzó kōlóngbō sĩ ãmvû ândrê 'dĩ drĩ sĩ ã'bhĩ 'ē bê ngácĩ gĩrĩ, gō'dá gólĩyĩ úsú ã'bhĩ ãlólâ kô.

⁴ Gō'dá vō drĩ drí 'bãrē pōwã rĩ 'á, drĩlĩyĩ Yésũ rĩ ndrēzó âdré'á ãnyĩ 'á'á lé drĩ lésĩ ãmvû ândrê 'dĩ tĩ, gō'dá gólĩyĩ nñĩ kô kĩ nĩ rĩ, 'dĩ ã'dô Yésũ ã'dĩ, tãlâ ngá âwú drē dódó òjĩlã ndrēzó nñĩ tō rĩ kô.

⁵ Gō'dá nĩngá sĩ, kôrô Yésũ drí tã ãjízó gólĩyĩ tĩ kĩ, “Ámã âdrúpĩ yĩ, nĩ ùrú ã'bhĩ fĩ té trá yã?” Gō'dá drĩlĩyĩ tã-drĩ lôgōzó Yésũ drí kĩ, “É'ē, mã rú ãlôwálâ kó kô.”

⁶ Gō'dá ãtĩ rĩ, Yésũ drí tã-drĩ jãzó gólĩyĩ drí kĩ, “Nĩ 'bê drē ãmbá ãnĩkã 'dĩ gólē drĩ-ágó drĩ 'álâ ró.” Gō'dá gólĩyĩ drí gōzó ãmbá ãyíkã 'dĩ 'bēlé, òzō Yésũ drí átálé trá rĩ kãtĩ. ãtĩ, tã lãrō ró rĩ, drĩlĩyĩ ã'bhĩ rüzó dũũ ãmbá ãyíkã 'dĩ 'á. Gō'dá nĩngá sĩ, gólĩyĩ ngã bê ãmbá âsélé gólē kōlóngbō 'álâ rĩ, gólĩyĩ âsē gō'dá kpĩ, tãlâ ã'bhĩ 'dē trá dũũ 'á lã.

⁷ Gō'dá lājó'bán gólâ Yésũ drí lēlé rōō rĩ ndrē bê ã'bhĩ ãyĩ drí âsélé dũũ 'dĩ rĩ, kôrô gólâ drí nñzó lã kĩ, òjĩlã âdré 'bá 'á'á lésĩ 'dĩ Yésũ ã'dĩ. Gō'dá

gólâ drí tã âtázó 'wãâ Pétērō drí kī, “Wũũ, ãgô rĩ 'bá âdrélé nã Kúmú ãmákâ Yésũ ì'dí!” Gõ'dá Pétērō ârílí bē tã kī'á nĩ rĩ, ãgô rĩ 'bá âdrélé 'á'á lé drĩ lésĩ nã kúmú ãyíkâ Yésũ ì'dí rĩ, 'wãâ ró gólâ drí ítá ãyíkâ ùrúkâ 'bá yĩ drílâ ângílí trá vólé ì'bì 'èzó rĩ âtrözó sölé yí rú, gōzó wãlé ãmvũ ândrê 'dĩ 'á gbõjõ yãlé nĩzó Kúmú Yésũ ngálâ ãmvũ tĩ 'álâ ãyĩ ãzĩ-ãzĩ yĩ âyélé kōlóngbõ 'á ãmvũ ândrê 'dĩ 'á tólâ.

⁸ Gõ'dá ãzĩ-ãzĩ lâ yĩ drí ãyíkâ ânĩzó kōlóngbõ sĩ, ì'bì tíbê drílĩyĩ rũlĩ ãmbá 'á dũũ 'dĩ âsélé kpá fōzó ì'dí bē lâ 'á'á 'álâ Yésũ ngálâ. Võ gólĩyĩ drí ì'bì rũzó 'dĩ jéé 'á'á lé drĩ rú sĩ kô.*

⁹ Gõ'dá gólĩyĩ câ bē 'á'á lésĩ rĩ, gólĩyĩ drí gōzó ârílí kōlóngbõ 'ásĩ, gólĩyĩ drí lãsí ândrã-ândrã ndrêzó cú ì'bì bē drĩ lâ 'á lô'bĩ'á, gõ'dá kpá ãmbãtã bē.

¹⁰ Gõ'dá kôrô Yésũ drí tã âtázó gólĩyĩ drí kī nĩ rĩ, “Nĩ ãjĩ ì'bì ânĩ drí rũlĩ 'dĩ ùrúkâ 'bá yĩ nölé.”

¹¹ Gõ'dá Pétērō ârĩ tã 'dĩ bē rĩ, kôrô gólâ drí ngãzó filí kōlóngbõ 'álâ kpá ó'dí, gõ'dá gólĩyĩ drí ãmbá tĩ rũzó lãjõ'bá ãzĩ 'dĩ 'bá yĩ bē âsélé ãvĩ 'álâ ãmvũ lésĩ. Gõ'dá gólĩyĩ âsê ãmbá bē cú ãvĩ 'álâ rĩ, gólĩyĩ drí ì'bì tãndĩ ùsúzó 'á lâ dũũ, ndrĩ 'dó rĩ'á kámã-ãlõ-nyã 'dĩ-rĩ-drĩ-lã-ngã-mũdrĩ-drĩ-lã-nã (153). ì'bì tãndĩ ãmbã-ãmbã lâ â'dô bē gbõ lé dũũ ãmbá 'dĩ 'á rĩ, ãmbá 'dĩ ôkĩ kô ãlólâ. Gõ'dá Pétērō drí ì'bì 'dĩ ùrúkâ 'bá yĩ âtrözó félé Yésũ drí.

¹² 'Dĩ vósĩ, Yésũ drí tã âtázó gólĩyĩ drí kī, “Nĩ ânĩ ngá nyãlé.” Nĩngá sĩ rĩ, gólĩyĩ ãjĩ tã kī'á nĩ rĩ,

* **21:8 21.8** Óölã pá lãfálé sĩ rĩ â'dô 'bã'á kámã-ãlõ.

gólâ ã'dí ĩ'dí yã rí kô, tãlâ gólĭyĭ trá ndrĭ lâ-rô-lârô ró, tãlâ gólĭyĭ nĭ trá kĭ, 'dĭĩ Kúmú Yésũ gólâ drã 'bá trá, gô'dá lídrĭ 'bá kpá trá ôdrã 'ásĭ rĭ ĩ'dí.

¹³ Nĭngá sĭ, gólĭyĭ ânĭ bê ĩyĭ ndrĭ rĭlí vũdrĭ rĭ, Yésũ drĭ ngãzó nĭ'á ĩ'bĭ lô'bĭ 'bá trá gô'dá ãmbãtã lâ bê 'dĭ trôlé fêlé gólĭyĭ drĭ nyãlé.

¹⁴ 'Dĭĩ rĭ'á Yésũ rĭ rû â'dâ-â'dâ ândâlâ nâ lâ lâjô'bá iyĭkã drĭ lídrĭ-lídrĭ gólâkã ôdrã 'ásĭ rĭ vósĭ rĭ ĩ'dí.

Tã Yésũ drĭ Pétêrô rĭ âtízó rĭ

¹⁵ Gô'dá gólĭyĭ nyâ bê ĩyĭ ngá ndrĭ ndélé rĭ, Yésũ drĭ ngãzó tã âtálé Pétêrô drĭ kĭ, “Sĭmónã Pétêrô Yōwānī rĭ mvá, ní lě mâ lậvũlĭ kôrô yã?” Gô'dá Pétêrô drĭ tã-drĭ lôgôzó gólâ drĭ kĭ, “Áwô Kúmú, ní nĭ trá kĭ, má lě nĭ trá.” Gô'dá ĩtĭ rĭ, Yésũ drĭ tã âtázó kĭ, “Ôzô ã'dô bê trá ĩtĭ rĭ, 'dôvó ní ndrê kápĭlĭkĭ ámakã vó lâ.”

¹⁶ 'Dĭĩ vósĭ, Yésũ drĭ Pétêrô rĭ ĩjízó kpá ó'dí 'wãâ ró kĭ, “Pétêrô, tã pậtĭĩ ró, ní lě mâ trá yã?” Pétêrô drĭ tã-drĭ lôgôzó kĭ, “Kúmú, ní nĭ trá tãndĭ ró kĭ, má lě nĭ trá.” Gô'dá Yésũ drĭ gôzó kpá tã âtálé kĭ, “Ôzô ní ôlě mâ trá pậtĭĩ rĭ, 'dôvó ní ndrê kápĭlĭkĭ ámakã vó lâ tãndĭ ró.”

¹⁷ Gô'dá Yésũ drĭ tã ĩjĭ ãlô-ãlô 'dĭ ĩjízó kpá ó'dí Pétêrô tĭ ândâlâ nâ lâ ró kĭ, “Pétêrô, pậtĭ-pậtĭ ró, ní lě mâ fĭ trá yã?” Tã ĩjĭ 'dĭ 'bã Pétêrô gô'dá trá â'dólé tã ĩsũ ró kpá ĩzã ró, tãlâ Yésũ ĩjĭ tã ĩjĭ ãlô-ãlô 'dĭ trá ândâlâ nâ gólâ tĭ. Gô'dá ĩtĭ Pétêrô drĭ tã-drĭ lôgôzó kpá kĭ, “Kúmú, ní nĭ tã trá ndrĭ. Nĭ nĭ trá kĭ, má lě nĭ fĭ trá pĭpĭsĭlĭ ãlô sĭ!” Gô'dá Yésũ drĭ gôzó kpá tã âtálé kĭ, “Ôzô pậtĭ-pậtĭ ró

ní òlě mà trá rî, 'dôvó ní ndrê kâbîlîkî ámakâ 'dî 'bá yî vó lâ yî tândí ró."

18 Nīngá sī, Yésū drí tã áházó Pétērō drí zãã bādî kî, "Pâtî-pâtî ró, má átâ ní drí, Pétērō, kâyî ní drí 'bázó drê ãgô ãnjî ró lîfî bê rî, ánî nyãányã, ní rî trá ítá ánikâ sôlé ní rú, gô'dá ní rî kpá trá lâmúlî lâtî ní drí lélé rî yî 'ásî. Gô'dá ní òtírî cãã ãrãkã ró rî, òjílã ãzã á'dô ánî drí rû'á nî lâsélé nîzó vò gólã ní drí lélé nîzó 'álã kô rî 'álã."

19 Gô'dá Yésū átâ úlî mănîgô 'dî Pétērō drí ítî 'dî rî, ã'dô ró bê gólã rî lîfî ìmbálé òdrã lâràkô gólã 'è 'bá á'dólé gólã drí ìzátú rî tãsî.* 'Dîlî rî á'dalé kî, gólã Pétērō ìnjî Ôvârí trá. Ôzô Pétērō rî ázî-ázî yî òndrê gólã trá fîlî ãtũ'á òdrã lâràkô ítî 'dî 'á rî, gólîyî á'dô Ôvârí rî rú lûyí'á. Gô'dá nīngá sī, Yésū drí tã áházó Pétērō drí kpá kî, "Ní ârî úlî ámakâ, gô'dá ní 'dê má vó pîpîsîlî ãlô sî."

20 Gô'dá ítî rî, Pétērō drí gôzó lîfî jálé volé, drílã lîfî 'bêzó lâjô'bá gólã tîbê Yésū drí lélé rôô rî rú. Lãjô'bá rî gógó 'dî rî'á ânî'á volé gólîyî vó. Lãjô'bá rî 'dî kpá ì'dî tîbê íyî âtî 'bá Yésū rú* kâyî gólîyî drí rîzó ngá nyãnyã ãdũkũ nyálé Yésū yî bê drê ãkpãkã'dã úfú drê Yésū kô, gô'dá kpá tã ìjî 'bá kî'á nî rî, "Kúmú, ã'dî á'dô ánî drí-bã fê'á nî yã rî."

21 Gô'dá Pétērō ndrê lâjô'bá 'dî bê rî, Pétērō drí tã ìjîzó Yésū tî kî, "Kúmú, ã'dô tã á'dô gô'dá á'dó'á nî lâjô'bá rî 'bá ânîlî nã bê, áã'dô kpá gólã rî fũ'á yã?"

* 21:19 21.19 Úlî mănîgô 'dî tã ífî lâ kî, áã'dô Pétērō rî rû'á 'balé gãnîmã fûlî volé. * 21:20 21.20 Nî zî Yōwánî 13.21-25 lâjô'bá 'dî nîzó.

22 Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ lôgõzó Pétẽrõ drí kĩ, “Má âtâ kpá ó'dí ní drí, Pétẽrõ, ní 'ê tã má drí âtálé ní drí 'ëlé rĩ ì'dí. 'Dĩî â'dó kô tã áníkâ ì'dí, õzõ má òlè gólâ òdrã kô bãúú kâyì má drí 'èzõ âgõlé rĩ tú rĩ. Tã áníkâ bè 'á lâ yã? Nĩ rĩ gógó, ní ârĩ úlì ámakâ ì'dí.”

23 Úlì 'dĩ 'bá yì tãsĩ rĩ, tã ârĩ 'bá Yésũ kâ rĩ 'bá yì drí tã ìsũzó kĩ, Yésũ òkĩ, lãjóbá yì drí lèlè rõò 'dĩ òdrãá kô. Tákõ úlì Yésũ drí âtálé Pétẽrõ drí 'dĩ ìfí lâ â'dó íyîngá ìtí kô. Ífí lâ kĩ íyîngá, õzõ yì Yésũ òlè lãjóbá 'dĩ drí rĩlì lédrẽ-lédrẽ ró bãúú kâyì yì rĩ gógó Yésũ drí âgõzó ângó nõ 'á rĩ sĩ rĩ, 'dĩî â'dó kô tã Pétẽrõ kâ ì'dí.

24 Lãjóbá gólâ Yésũ drí lèlè rõò 'dĩ ìgĩ tã nõ nĩ, gõ'dá gólâ ndrê tã 'dĩ 'bá yì trá rù 'èrè 'á ndrĩ. Gólâ ìgĩ nõ tã pãtì-pãtì 'ì. Âmã tã ârĩ 'bá gólìyì sísì-lésì rĩ yì nĩ gólâ trá, gólâ ìtú vósì cé rĩ íyíkâ zãã tã mbì pãtì-pãtì rĩ âtálé ì'dí.

25 Nõò trá úlì ãdũkũ ìgĩlì búkũ nõ 'á rĩ ì'dí. Yésũ 'ê tã ãzã 'bá yì trá dũùdũ ângó nõ 'á nõngá, tìbè má drí ìgĩlì búkũ nõ 'á kô rĩ. Òzõ tí má òró tã rĩ 'dĩ 'bá yì ìgĩ ndrĩ rĩ, òjílã ndrĩ ângó 'á rĩ ìcá kô n̄jìlã, tãlã búkũ lâ â'dò 'bã'á ângì ró lậvũlì kôrô. Ì'dí 'dĩ.

Tã-drĩ Lěľě Ó'dí Óvârí Kâ

Avokaya: Tã-drĩ Lěľě Ó'dí Óvârí Kâ New Testament

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Avokaya)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

87931ba7-0e83-5f4d-bd6e-8c45876fc354